

STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

ÚSTECKÉHO KRAJE 2021–2027

ZPRACOVATEL

SPF Group, s.r.o. ve spolupráci
s Regionální rozvojovou agenturou ÚK, a.s.

Mgr. Josef Miškovský, Ph.D. – vedoucí kolektivu

Mgr. Miroslav Cingl

Mgr. Nela Hrušková

Mgr. Karolína Kvačková

Mgr. Josef Mareš

DOBA ZPRACOVÁNÍ
AKTUALIZACE

prosinec 2020 – prosinec 2021
prosinec 2022 – prosinec 2023

Seznam tabulek, grafů, obrázků a map	5
Seznam zkratk	8
1 ÚVOD	10
2 ANALYTICKÁ ČÁST	12
2.1 Evaluace Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje 2015-2020	13
2.1.1 Vyhodnocení plnění opatření, cílů, monitorovacích ukazatelů strategie	14
2.1.1.1 Plnění monitorovacích ukazatelů SCR ÚK 2015–2020	16
2.1.2 Klíčová zjištění	25
2.2 Nabídka cestovního ruchu v Ústeckém kraji	27
2.2.1 České Švýcarsko a Šluknovsko	29
2.2.1.1 Atraktivita cestovního ruchu	29
2.2.1.2 Produkty cestovního ruchu	35
2.2.1.3 Infrastruktura cestovního ruchu	36
2.2.2 Krušnohoří	39
2.2.2.1 Atraktivita cestovního ruchu	40
2.2.2.2 Produkty cestovního ruchu	48
2.2.2.3 Infrastruktura cestovního ruchu	48
2.2.2.4 Přeshraniční turistická nabídka	52
2.2.3 České středohoří a Podřipsko	53
2.2.3.1 Atraktivita cestovního ruchu	54
2.2.3.2 Infrastruktura cestovního ruchu	60
2.2.4 Dolní Poohří	62
2.2.4.1 Atraktivita cestovního ruchu	63
2.2.4.2 Infrastruktura cestovního ruchu	67
2.2.5 Další formy cestovního ruchu	68
2.2.6 Cestovní kanceláře	69
2.2.7 Klíčové závěry	70
2.3 Poptávka v cestovním ruchu v Ústeckém kraji	73
2.3.1 Vývoj návštěvnosti Ústeckého kraje	73
2.3.1.1 Počet příjezdů hostů	73
2.3.1.2 Počet přenocování	74
2.3.1.3 Průměrný počet přenocování	76
2.3.2 Vývoj návštěvnosti turistických regionů Ústeckého kraje	78
2.3.3 Návštěvnost vybraných cílů	79
2.3.4 Profil návštěvníka	82
2.3.4.1 Profil domácích návštěvníků	83
2.3.4.2 Profil zahraničních návštěvníků	85
2.3.5 Image kraje jako turistického regionu	86
2.3.5.1 Hodnocení kraje obyvateli ČR	86
2.3.5.2 Hodnocení kraje obyvateli Saska	89
2.3.6 Klíčové závěry	91
2.4 Stakeholder analýza	93
2.4.1 Strategie Ústeckého kraje	93
2.4.1.1 Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027	93
2.4.1.2 Koncepce rozvoje cykloturistiky v Ústeckém kraji	95
2.4.1.3 Cyklogenerel	96

2.4.1.4	Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví ÚK na období 2021-2030	97
2.4.1.5	Územní studie a Krajinářsko-urbanisticko-architektonická studie jezera Milada	98
2.4.2	Strategie rozvoje měst v Ústeckém kraji.....	99
2.4.3	Destinační organizace	101
2.4.3.1	Činnost destinačních organizací v ÚK	101
2.4.3.2	Organizace, řízení a hospodaření destinačních organizací v ÚK	103
2.4.4	Místní akční skupiny.....	107
2.4.5	Orgány ochrany přírody a krajiny.....	108
2.4.5.1	Správa NP České Švýcarsko	109
2.4.5.2	Správa Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce (AOPK ČR)	112
2.4.5.3	Správa Chráněné krajinné oblasti České středohoří (AOPK ČR)	113
2.4.5.4	Správa CHKO Lužické hory (AOPK ČR)	114
2.4.5.5	Společná témata řešená v plánech péče	117
2.4.6	Aktéři s mimoregionální / nadregionální působností	117
2.4.6.1	Agentura CzechTourism	118
2.4.6.2	Lesy České republiky, s. p.	120
2.4.6.3	DIAMO, s.p., odštěpný závod PKÚ v Chlumci	122
2.4.6.4	Ústecko-chomutovská aglomerace	123
2.4.6.5	Živý kraj – destinační agentura pro Karlovarský kraj, z. s.	123
2.4.6.6	Středočeská centrála cestovního ruchu, příspěvková organizace.....	124
2.4.6.7	Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.....	124
2.4.6.8	Tourismusverband Erzgebirge e.V.....	125
2.4.6.9	Tourismusverband Sächsische Schweiz e.V.	125
2.4.6.10	Příklady činnosti jiných destinačních organizací v Česku a v zahraničí	126
2.4.7	Významné plánované projekty	130
2.4.8	Klíčové závěry.....	132
2.5	SWOT analýza	134
2.5.1	Nabídka v cestovním ruchu – atraktivita a atrakce.....	135
2.5.2	Nabídka v cestovním ruchu – infrastruktura a vybavenost	137
2.5.3	Poptávka v cestovním ruchu	138
2.5.4	Marketing a produkty CR	139
2.5.5	Organizace CR, lidské zdroje a aktéři	140
3	NÁVRHOVÁ ČÁST	142
3.1	Vize	143
3.2	Prioritní oblasti a opatření	144
3.3	Rozvoj infrastruktury a služeb	145
3.3.1	Opatření 1.1 Páteřní cyklotrasy	147
3.3.2	Opatření 1.2 Budování infrastruktury a atraktivit.....	149
3.3.3	Opatření 1.3 Vyšší využití stávající nabídky	152
3.3.4	Opatření 1.4 Turistická doprava a historické tratě	154
3.3.5	Opatření 1.5 Turistické akce	157
3.4	Účinný marketing	159
3.4.1	Opatření 2.1 Marketingová strategie.....	161
3.4.2	Opatření 2.2 Marketing a image značky	163
3.4.3	Opatření 2.3 UNESCO a další hlavní produkty	165
3.4.4	Opatření 2.4 Marketing produktů.....	167
3.4.5	Opatření 2.5 Informovanost návštěvníků v regionu	169
3.4.6	Opatření 2.6 Koordinace marketingu.....	170
3.5	Management a organizační zabezpečení	172
3.5.1	Opatření 3.1 Řízení a koordinace rozvoje cestovního ruchu	174
3.5.2	Opatření 3.2 Systém financování.....	176
3.5.3	Opatření 3.3 Destinační řízení.....	178
3.5.4	Opatření 3.4 Lidské zdroje	180

3.5.5	Opatření 3.5 Monitoring a data	182
3.6	Hlavní úkoly vyplývající ze SRCR ÚK pro jednotlivé zapojené organizace	184
3.6.1	Aktivity realizované vedením ÚK	184
3.6.2	Aktivity realizované Odborem regionálního rozvoje KÚ ÚK	185
3.6.3	Aktivity realizované dalšími odbory KÚ ÚK	186
3.6.4	Aktivity realizované destinačními agenturami	187
4	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	189
4.1	Úvod	190
4.2	Plánovací cyklus	191
4.2.1	Rozdělení kompetencí.....	191
4.2.2	Networking a partnerství	193
4.2.3	Aktualizace strategie	193
4.3	Projektový cyklus	194
4.4	Hodnocení a monitoring	196
4.4.1	Hodnocení plnění opatření	196
4.4.2	Monitoring indikátorů.....	197

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ A MAP

Obrázek 1: Aktéři zapojení do realizace strategie.....	11
Obrázek 2: Mapa turistických regionů v Ústeckém kraji na podkladové základní mapě.....	27
Obrázek 3: Mapa turistických regionů v Ústeckém kraji s vyznačením hranic obcí.....	28
Obrázek 4: Organizační struktura Destinační společnosti Orlické hory a Podorlicko	128
Obrázek 5: Konstrukce analýzy SWOT.....	134
Obrázek 6: Prioritní oblasti Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji.....	144
Obrázek 7: Rozdělení kompetencí při realizaci SRCR.....	191
Obrázek 8: Postupové kroky jednotlivých fází projektového cyklu	194
Tabulka 1: Přehled výstupů / indikátorů SCR ÚK 2015-2020	14
Tabulka 2: Vývoj finanční podpory destinačních agentur ze strany ÚK (tis. Kč)	16
Tabulka 3: Hromadná ubytovací zařízení v regionu České Švýcarsko a Šluknovsko v roce 2022	36
Tabulka 4: Turistická informační centra v regionu České Švýcarsko a Šluknovsko v roce 2023	38
Tabulka 5: Lyžařské areály v regionu Krušnohoří v roce 2023	44
Tabulka 6: Počet HUZ v regionu Krušnohoří dle kategorií v roce 2022.....	49
Tabulka 7: Turistická informační centra v regionu Krušnohoří v roce 2023	51
Tabulka 8: Turistické trasy jako produkty CR v Českém středohoří v roce 2023	54
Tabulka 9: Vybrané rozhledny v Českém středohoří.....	55
Tabulka 10: Počet HUZ v regionu České středohoří a Podřipsko dle kategorií v roce 2022	61
Tabulka 11: Turistická informační centra v regionu České středohoří a Podřipsko v roce 2023	62
Tabulka 12: Počet HUZ v regionu Poohří dle kategorií v roce 2022.....	67
Tabulka 13: Turistická informační centra v regionu Poohří v roce 2023.....	68
Tabulka 14: Vývoj počtu příjezdů hostů do HUZ v krajích 2014–2022.....	73
Tabulka 15: Procentuální nárůst počtu příjezdů hostů do HUZ v Ústeckém kraji	74
Tabulka 16: Počet přenocování v HUZ v krajích 2014 – 2022	74
Tabulka 17: Počet přenocování domácích návštěvníků v HUZ v krajích 2014–2022	75
Tabulka 18: Počet přenocování zahraničních návštěvníků v HUZ v krajích 2014-2022	76
Tabulka 19: Vývoj průměrného počtu přenocování v krajích 2014–2022	77
Tabulka 20: Shrnutí – vývoj návštěvnosti HUZ v Ústeckém kraji v letech 2014–2022.....	77
Tabulka 21: Návštěvnost HUZ v turistických oblastech Ústeckého kraje.....	78
Tabulka 22: Lokality z ÚK umístěné mezi top 50 českými destinacemi v I. 2020 – 2022	79
Tabulka 23: Nejnavštěvovanější turistické cíle v Ústeckém kraji v letech 2019–2022	80
Tabulka 24: Počet návštěv v Ústeckém kraji, 2018–2019.....	83

Tabulka 25: Atraktivita ústeckých turistických regionů v porovnání s obdobnými regiony v Německu	89
Tabulka 26: Navrhovaná opatření měst v oblasti cestovního ruchu.....	99
Tabulka 27: Údaje o destinační organizaci České Švýcarsko v letech 2018–22	104
Tabulka 28: Údaje o destinační organizaci České středohoří v letech 2018–22	105
Tabulka 29: Údaje o destinační organizaci Krušné hory v letech 2018–22.....	106
Tabulka 30: Údaje o destinační organizaci Dolní Poohří v letech 2018–22	106
Tabulka 31: Společné zásady omezení turismu v NP a CHKO	117
Tabulka 32: Struktura členských příspěvků Sdružení cestovního ruchu Jeseníky v roce 2022	127
Tabulka 33: Struktura příjmů Destinační společnosti Orlické hory a Podorlicko v letech 2014 a 2020	128
Tabulka 34: Připravované investiční projekty s dopadem na cestovní ruch.....	131
Tabulka 35: Opatření Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji	144
Tabulka 36: Role Ústeckého kraje u jednotlivých infrastrukturních projektů	145
Tabulka 37: Role jednotlivých subjektů v oblasti marketingu.....	159
Tabulka 38: Role jednotlivých subjektů v oblasti rozvoje cestovního ruchu	172
Tabulka 39: Role a odpovědnosti v rámci projektového cyklu	195
Tabulka 40: Roční průběh projektového cyklu.....	195
Tabulka 41: Postup při hodnocení plnění opatření.....	196
Tabulka 42: Typy indikátorů strategie.....	197
Tabulka 43: Hlavní indikátory výstupů	197
Tabulka 45: Indikátory výsledků a dopadů.....	198
Graf 1: Návštěvnost vybraných úseků páteřních cyklotras, data ze sčítačů (duben – říjen 2022)	82
Graf 2: Počet návštěvníků kraje (v tis.), 2018–2019	83
Graf 3: Věkový profil domácích návštěvníků kraje, 2018-2019	84
Graf 4: Důvody domácích návštěvníků k návštěvě Ústeckého kraje, 2018-2019	84
Graf 5: Aktivity domácích návštěvníků během návštěvy, 2018-2019	84
Graf 6: Věkový profil zahraničních návštěvníků kraje, 2018-2019.....	85
Graf 7: Důvody zahraničních návštěvníků k návštěvě Ústeckého kraje, 2018-2019.....	85
Graf 8: Aktivity zahraničních návštěvníků během návštěvy, 2018-2019	86
Graf 9: Spontánně uvedené nejatraktivnější regiony v ČR pro letní dovolenou.....	87
Graf 10: Spontánně uvedené nejatraktivnější regiony v ČR pro zimní dovolenou	88
Graf 11: Hodnocení pobytu v destinacích UK	89
Graf 12: Srovnání české a německé strany Krušných hor a Českého Švýcarska	90
Graf 13: Struktura příjmů a výdajů destinační agentury Mostviertel	130

Mapa 1: Schéma Dráhy národního parku	39
Mapa 2: TIC v regionu Krušnohoří.....	51
Mapa 3: Počty cestovních kanceláří a cestovních agentur v databázích AČCKA a ACKČR.....	70
Mapa 4: Nejnavštěvovanější turistické cíle v Ústeckém kraji, rok 2022	81
Mapa 5: Přehledná mapa základní sítě cyklistických tras	97
Mapa 6: Přehledná mapa místních akčních skupin v Ústeckém kraji	108
Mapa 7: Velkoplošná chráněná území v ÚK.....	109

SEZNAM ZKRATEK

ACKČR	Asociace cestovních kanceláří České republiky
AČCKA	Asociace českých cestovních kanceláří a agentur
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BDČ	Brána do Čech
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj
CR	cestovní ruch
CzT	Czech Tourism
ČR	Česká republika
Čs	České středohoří
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠ	České Švýcarsko
ČR	Česká republika
DA	destinační agentura
DMO	organizace destinačního managementu
DP	Dolní Poohří
DS OHP	Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko
ECEAT	European Centre for Ecology and Tourism
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
HUZ	hromadná ubytovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
IC	informační centrum
JFO	Jeseníky Film Office
KČT	Klub českých turistů
Kh	Krušnohoří
KÚ ÚK	Krajský úřad Ústeckého kraje
LČR	Lesy České republiky
MAS	místní akční skupina
MZCHÚ	maloplošná zvláště chráněná území
NP ČŠ	Národní park České Švýcarsko
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
NPÚ	Národní památkový ústav

NS	naučná stezka
OP	operační program
ORR	odbor regionálního rozvoje
PKÚ	Palivový kombinát Ústí, s.p.
PR	přírodní rezervace
SCLLD	strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SF EU	Strukturální fondy Evropské unie
SRCR	strategie cestovního ruchu
SCR ÚK	Strategie cestovního ruchu Ústeckého kraje
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů
TIC	turistické informační centrum
ÚK	Ústecký kraj
ÚRCB	Ústí Region Convention Bureau
ÚSES	územní systém ekologické stability
VDB ČSÚ	Veřejná databáze Českého statistického úřadu

1 ÚVOD

Strategie cestovního ruchu (SCR) byla zpracována v roce 2021 pro návrhové období 2021–26. V roce 2023 proběhla aktualizace, v jejímž rámci bylo návrhové období upraveno na 2021–27. V úrovni vize sahá návrhové období dále do období 10–20 let. Nositelem strategie je Ústecký kraj, resp. Krajský úřad Ústeckého kraje. V rámci KÚ ÚK je klíčovým odborem pro realizaci strategie Odbor regionálního rozvoje, dokument však počítá také s participací dalších odborů, které vyvíjejí činnost v oblasti dopravy, památkové péče, odborného vzdělávání či propagace kraje. V dokumentu jsou navrženy také aktivity, které předpokládají zapojení dalších subjektů, zvláště pak destinačních organizací, které se v minulých dvou dekádách postupně etablovaly ve všech čtyřech turistických regionech.

Strategie se dělí do několika hlavních kapitol: analytické, návrhové a implementační.

Analytická část přináší vyhodnocení předchozí strategie z pohledu věcného pokroku realizace navržených opatření a poté systematický rozbor nabídky v cestovním ruchu, poptávky v cestovním ruchu a oproti předchozí strategii také výrazně rozšířenou analýzu stakeholderů. Shrnutí analytických závěrů je provedeno metodou SWOT.

Návrhová část obsahuje ucelený soubor cílů a aktivit. Na abstraktní úrovni ji zastřešuje vize rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji. Následně je pak zpracována sada opatření ve třech základních oblastech: organizace, marketing a infrastruktura cestovního ruchu.

Realizace navržených opatření předpokládá zapojení dalších subjektů vedle Ústeckého kraje, který je nositelem strategie, a to s následujícím rámcovým rozdělením rolí.

- **Ústecký kraj:** SRCR přímo definuje úkoly a projekty.
- **Destinační agentury:** SRCR definuje způsob fungování a rámec činnosti, ponechává jim částečnou autonomii při výběru náplně činnosti (marketingové nástroje apod.).
- **Další aktéři** (města a obce, vlastníci a provozovatelé atraktivit CR, provozovatelé služeb v CR): ÚK nemá přímý nástroj k jejich ovlivnění, SRCR doporučuje způsoby jejich zapojení a koordinace.

Obrázek 1: Aktéři zapojení do realizace strategie

Implementační část těmto subjektům přesněji určuje role při realizaci strategie. Popisuje také klíčové skupiny procesů, které je třeba pro úspěšné naplnění strategie zajistit, zejména pak projektový cyklus, plánovací cyklus a monitoring.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 EVALUACE STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU ÚSTECKÉHO KRAJE 2015-2020

Evaluace dosavadní Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji 2015-2020 (dále SCR ÚK) hodnotí realizaci jednotlivých navržených opatření a naplňování cílů strategie a tím tvoří podklad pro následnou aktualizaci SCR ÚK na období 2021-26. Tato část vychází ze zpracované mid-term evaluace z r. 2018.

Naplňování opatření, cílů a monitorovacích ukazatelů strategie je hodnoceno na základě desk research informačních zdrojů a dle informací poskytnutých pracovníky oddělení cestovního ruchu KÚ ÚK. V závěru jsou představena hlavní zjištění z evaluace.

2.1.1 Vyhodnocení plnění opatření, cílů, monitorovacích ukazatelů strategie

Hodnocení plnění Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji 2015–2020 (dále SCR ÚK) vychází z plnění výstupů opatření a plnění indikátorů navržených v SCR ÚK. SCR ÚK je zpracována ve třech úrovních (priorita / opatření / výstup), přičemž k výstupům jsou přiřazeny indikátory. Plnění SCR ÚK je tedy sledováno jednak na úrovni realizovaných aktivit (plnění opatření), jednak na úrovni plnění indikátorů.

Tabulka 1: Přehled výstupů / indikátorů SCR ÚK 2015-2020

Priorita	Opatření	Výstup / Indikátor	
1: Organizační zabezpečení rozvoje cestovního ruchu	1.1: Další rozvoj a stabilizace destinačního řízení	1.1.1 Objem finančních prostředků vyplacených destinačním agenturám ze strany ÚK ve výši 1,5 mil. Kč ročně	
		1.1.2 Každoroční příjmy každé DA/destinačního fondu ve výši nejméně 3 mil. Kč	
		1.1.3 Dlouhodobě jasné nastavené rozhraní mezi činnostmi ÚK a DA při rozvoji cestovního ruchu	
	1.2: Rozšíření okruhu subjektů zapojených do řízení rozvoje cestovního ruchu	1.2: Rozšíření okruhu subjektů zapojených do řízení rozvoje cestovního ruchu	1.2.1 - 5 statutárních měst zapojených (nejlépe organizačně, personálně i finančně) do jednotlivých DA prostřednictvím destinačních fondů, případně jiné formy spolupráce při rozvoji CR
			1.2.2 Objem finančních prostředků, jimiž přispívají subjekty mimo ÚK do destinačních fondů
			1.2.3 Objem prostředků, s nimiž hospodaří destinační fondy v jednotlivých turistických regionech ÚK
			1.2.4 Počet subjektů zapojených do činnosti destinačních fondů v jednotlivých turistických regionech ÚK
	1.3: Monitoring a sběr dat na podporu řízení rozvoje cestovního ruchu	1.3: Monitoring a sběr dat na podporu řízení rozvoje cestovního ruchu	1.3.1 Zavedený systém sběru a vyhodnocování dat o CR dle výše uvedených parametrů
			1.3.2 Změna regionálního členění statistických dat o CR v ÚK na 4 turistické regiony (České Švýcarsko, České středohoří, Dolní Poohří, Krušné hory) v databázích ČSÚ a ČCCR – CzechTourism
	1.4: Zvýšení kvalifikovanosti a kompetencí pracovníků v cestovním ruchu	1.4: Zvýšení kvalifikovanosti a kompetencí pracovníků v cestovním ruchu	1.4.1 Zavedený systém pravidelných studijních cest pro pracovníky v CR (např. každoročně 4 studijní cesty či exkurze, tj. jedna do každého ze 4 turistických regionů ÚK)
			1.4.2 Realizace 3 vzdělávacích a/nebo rekvalifikačních programů v odvětví CR (za období 5 let)
			1.4.3 - 100 pracovníků v odvětví CR, kteří se zúčastnili vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu

Priorita	Opatření	Výstup / Indikátor
	1.5: Finanční podpora rozvoje cestovního ruchu	<p>1.5.1 Dlouhodobě fungující podpora kraje směrem k DA (1,5 mil. Kč roční podpora)</p> <p>1.5.2 Dlouhodobě fungující podpora vybraných akcí cestovního ruchu (5 mil. Kč roční podpora)</p> <p>1.5.3 Dlouhodobě fungující podpora turistického značení KČT (500 tis. Kč roční podpora)</p> <p>1.5.4 Dlouhodobě fungující turistická autobusová a železniční doprava</p> <p>1.5.5 Zavedená lodní turistická doprava na Labi</p> <p>1.5.6 Každoroční grantový program na podporu provozu TIC (1 mil. Kč roční podpora)</p>
2: Efektivní marketing cestovního ruchu	2.1: Rozvoj marketingové značky „Brána do Čech“	<p>2.1.1 Portál „Brána do Čech“ na prvním místě při zadání klíčových slov při vyhledávání turistických informací o ÚK v internetových vyhledávačích</p> <p>2.1.2 Značka „Brána do Čech“ uvedená ve všech marketingových kampaních ÚK i jednotlivých turistických regionů prostřednictvím DA</p>
	2.2: Koordinace marketingové činnosti	<p>2.2.1 Vytvořený systém sdílení turistických informací a aktualit a distribuce informačních materiálů mezi TIC v ÚK a s vybranými TIC mimo ÚK</p> <p>2.2.2 Vytvořený systém automatického sdílení informací a aktualit mezi jednotlivými weby (Brána do Čech, weby turistických regionů, příp. další) vč. „kalendáře akcí“</p>
	2.3: Realizace celokrajských produktů cestovního ruchu	<p>2.3.1 - 3 realizované imagové kampaně Ústeckého kraje</p> <p>2.3.2 Marketingově rozvinuté celokrajské produkty CR</p> <p>2.3.3 Pravidelná účast kraje na omezeném počtu veletrhů a výstav</p> <p>2.3.4 Navázaná spolupráce v oblasti rozvoje a marketingu CR (stáže, společná jednání, exkurze apod.) s nejméně 1 zahraničním strukturálně postiženým regionem</p>
	2.4: Realizace regionálních produktů cestovního ruchu	<p>2.4.1 - 20 realizovaných marketingových kampaní na podporu výše uvedených regionálních témat/produktů</p> <p>2.4.2 Marketingově rozvinuté regionální produkty/témata CR</p>
3: Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu	3.1: Rozvoj páteřních cyklotras	3.1.1 Dobudovaná síť páteřních cyklotras ÚK (Cyklotrasa Ohře, Labská stezka, Cyklotrasa Ploučnice, Krušnohorská magistrála) vč. doprovodné infrastruktury
	3.2: Realizace dalších infrastrukturních priorit kraje	3.2.1 Dobudovaná infrastruktura pro prioritní krajské a regionální produkty/témata rozvoje CR

Priorita	Opatření	Výstup / Indikátor
	3.3: Podpora rozvoje turistických tras	3.3.1 Realizované turistické trasy

V první části je podán přehled plnění jednotlivých výstupů a indikátorů ve struktuře dle SCR. Ve druhé části následuje souhrnné vyhodnocení a doporučení k jednotlivým prioritám a opatřením strategie.

2.1.1.1 Plnění monitorovacích ukazatelů SCR ÚK 2015–2020

1.1.1 Objem finančních prostředků vyplacených destinačním agenturám ze strany ÚK ve výši 1,5 mil. Kč ročně

Tabulka 2: Vývoj finanční podpory destinačních agentur ze strany ÚK (tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Poskytnuto celkem	3600	3 750	4000	6000	8000	10000	8000
v tom na 1 DA	900	937,5	1000	1500	2000	2500	2000

Zdroj dat: Závěrečné účty Ústeckého kraje 2014-2020, Rozpočet Ústeckého kraje na rok 2021

Pozn.: Částka na rok 2021 je ve výši schválené v návrhu rozpočtu ÚK s tím, že ze strany kraje bude snaha o dofinancování na úroveň minimálně odpovídající roku 2020.

Ve sledovaném období se finanční podpora destinačních agentur (DA) průběžně zvyšovala, cílové hodnoty bylo dosaženo v roce 2017. V následujících letech byla podpora DA dále zvýšena. Po výpadku příjmů veřejných rozpočtů v souvislosti s pandemií Covid-19 zatím není jisté, že se podaří dodržet plánovanou výši podpory v roce 2021. Problémem je, že finanční podpora DA nemá dlouhodobý ráz. O její výši se rozhoduje každoročně v rámci přípravy krajského rozpočtu, není tedy předem známa, což omezuje DA při dlouhodobém plánování. Navíc se podpora poskytuje formou grantových soutěží, což pro DA znamená nutnost projít schvalovacím procesem, přičemž finanční prostředky dostanou na účet až po ukončení hodnocení, tzn. v březnu, a první dva měsíce roku musejí hradit svůj provoz z přebytků minulých let.

Cíl je naplňován. Pro provoz DA by byla vhodnější forma víceleté podpory.

1.1.2 Každoroční příjmy každé DA/destinačního fondu ve výši nejméně 3 mil. Kč

DA Dolní Poohří: Roční příjmy se pohybují okolo hranice 3 mil. Kč (v roce 2019 stouply na cca 3,3 mil.). DA České Středohoří: Příjmy mají rostoucí tendenci, v posledních letech přesahují hranici 3 mil. Kč (rok 2018: 3,34 mil. Kč, 2019: 4,99 mil. Kč). DA Krušné hory: Celkové příjmy rostou, v roce 2019 dosáhly 4,36 mil. Kč. U všech těchto tří DA se postupně navyšuje podíl příjmů i z dalších zdrojů než od Ústeckého kraje. Jedná se především o příspěvky dalších aktérů (města, obce, částečně firmy), případně o příjmy za služby poskytované DA. Provozní dotace od ÚK však je stále hlavním zdrojem příjmů, bez kterého by DA nebyly životaschopné (v roce 2019 činila provozní dotace od ÚK 2,5 mil. Kč pro každou DA).

S vyššími příjmy hospodaří DA České Švýcarsko, především proto, že je součástí o.p.s. České Švýcarsko, která získává finanční prostředky z účasti v dotačních programech a z výnosů vlastní činnosti. Na druhou stranu má však širší okruh působnosti než pouze destinační management. V roce 2019 měla o.p.s. České Švýcarsko provozní dotace 4,64 mil. Kč, přijaté příspěvky 55 tis. Kč, tržby za vlastní výkony 8,46 mil. Kč a ostatní výnosy 1,78 mil. Kč.

Destinační fond mají zřízený DA Dolní Poohří a České Švýcarsko.

Roční příjmy DA přesahují hranici 3 mil. Kč. S výjimkou DA České Švýcarsko však 50 – 75 % těchto příjmů představuje dotace od Ústeckého kraje.

1.1.3 Dlouhodobě jasně nastavené rozhraní mezi činnostmi ÚK a DA při rozvoji cestovního ruchu

Zaměření a odpovědnosti činností ÚK a DA jsou po letech spolupráce ustálené. DA se soustředí především na lokální management a lokální produkty, ÚK se soustředí na celkový management CR a celokrajské produkty. Jasně dané jsou i územní hranice činnosti jednotlivých DA. Případné nejasnosti se řeší ad hoc, mj. na pravidelných jednáních. Byly takto úspěšně vyřešeny překryvy u páteřních cyklostezek (Labská stezka: v kompetenci DA České Středohoří, cyklostezka Ohře: DA Dolní Poohří). Bude nutné řešit s Karlovarským krajem oblast Krušných hor jako celku, především po jejich zápisu do seznamu UNESCO.

Rozhraní činností je nastavené dobře, nejasnosti se průběžně řeší. Úkolem do budoucna je spolupráce přes hranice kraje, především v oblasti Krušných hor.

1.2.1 - 5 statutárních měst zapojených (nejlépe organizačně, personálně i finančně) do jednotlivých DA prostřednictvím destinačních fondů, případně jiné formy spolupráce při rozvoji CR

Spolupráce statutárních měst s DA je spíše omezená a především v rovině finančních příspěvků. Vzhledem k rozpočtům těchto měst jsou příspěvky spíše nízké.

- Děčín: Člen destinačního fondu České Švýcarsko, od roku 2017 omezil příspěvek na 50 tis. Kč / rok (dříve 100 tis. Kč).
- Ústí nad Labem: V rámci DA České Středohoří pasivní.
- Most: Velmi omezená podpora DA Krušné hory (cca 10 tis. Kč / rok).
- Teplice: Nejsou zapojeny v DA, realizují vlastní marketing.
- Chomutov: Velmi omezená podpora DA Krušné hory (cca 20 tis. Kč / rok).

Město Děčín je zapojeno do destinačního fondu, avšak s poměrně nízkým příspěvkem. Ústí n. L., Teplice, Most a Chomutov spadají do oblasti DA bez zřízeného destinačního fondu. Navíc se tato města soustředí na vlastní marketing a jejich spolupráce s DA je velmi nízká. Vyšší podpora ze strany středně velkých měst je v Dolním Poohří.

1.2.2 Objem finančních prostředků, jimiž přispívají subjekty mimo ÚK do destinačních fondů

Destinační fond mají zřízen DA České Švýcarsko a Dolní Poohří. Příspěvateli destinačního fondu Českého Švýcarska jsou města a obce (zejména Krásná Lípa) a firmy. Příjmy destinačního fondu Českého Švýcarska se pohybují na úrovni 800 tis. Kč ročně (bez příspěvku ÚK).

Do destinačního fondu Dolního Poohří přispívají významnou měrou Kadaň, Klášterec nad Ohří, Žatec a Louny (každé po 200 tis.). Subjekty mimo ÚK přispívají do destinačního fondu Dolního Poohří celkem cca 1,5 mil. Kč ročně, z toho zhruba polovina je tedy příspěvek těchto měst. Jejich podpora trvá i v roce 2021.

Další dvě DA (Krušné hory a České středohoří) nezřídily destinační fond, nicméně i ony dlouhodobě pracují s příjmy od měst, obcí a firem. DA České Středohoří je intenzivně podporována městem Litoměřice (příspěvek 750 tis. Kč v roce 2020 i 2021). Spolupráci s městy nebo komerčními partnery řeší na bázi smlouvy o reklamě nebo partnerství na konkrétní projekt nebo aktivitu.

DA Krušné hory má příspěvky od některých subjektů ve výši nižších stovek tis. Kč (např. město Litvínov, Unipetrol).

Destinační fond mají pouze DA České Švýcarsko a Dolní Poohří. Do destinačního fondu Českého Švýcarska přispívají subjekty mimo ÚK cca 800 tis. Kč ročně, do destinačního fondu Dolního Poohří pak cca 1,5 mil. Kč ročně. Ostatní DA využívají příspěvky jinou formou než skrze destinační fond.

1.2.3 Objem prostředků, s nimiž hospodaří destinační fondy v jednotlivých turistických regionech ÚK

Pouze DA České Švýcarsko a Dolní Poohří získávají příspěvky skrze destinační fond. Příjmy destinačního fondu Českého Švýcarska se pohybují na úrovni 800 tis. Kč ročně bez příspěvku ÚK, s příspěvkem ÚK je to cca kolem 3 mil. Kč ročně (dle výše příspěvku v daném roce).

Příjmy destinačního fondu Dolního Poohří se pohybují ve výši cca 3,5 mil. Kč ročně (vč. příspěvku ÚK).

Nižší příjmy fondu u DA České Švýcarsko souvisí s odlišnou náplní činnosti. DA je součástí o.p.s. České Švýcarsko s relativně velkým personálním a finančním zázemím. Větší projekty a aktivity, mj. zaměřené na rozvoj atraktivit cestovního ruchu, realizuje právě o.p.s. Destinační fond slouží především pro spolupráci s menšími aktéry (typicky poskytovatelé ubytovacích a stravovacích služeb) v území.

Destinační fond mají pouze DA České Švýcarsko a Dolní Poohří. Destinační fond Českého Švýcarska má roční příjmy cca 3 mil. Kč, destinační fond Dolního Poohří pak cca 3,5 mil. Kč ročně (včetně příspěvků ÚK, který je zásadní pro výši prostředků v destinačním fondu obou DA).

1.2.4 Počet subjektů zapojených do činnosti destinačních fondů v jednotlivých turistických regionech ÚK

Destinační fond mají pouze DA České Švýcarsko a Dolní Poohří. Počet členů destinačního fondu DA České Švýcarsko kolísá, vrcholu dosahoval tento počet v letech 2014 – 2015 (cca 110 členů). Po zvýšení poplatku za členství ve fondu o 15 % v roce 2016 se počet snížil na cca 80 subjektů. V případě Dolního Poohří je do destinačního fondu zapojeno 13 stálých subjektů, přičemž v kategorii „Vizionáři“ jsou to Ústecký kraj a města Žatec, Louny, Kadaň a Klášterec nad Ohří.

Destinační fond mají pouze DA České Švýcarsko a Dolní Poohří. V prvním je cca 80 přispěvatelů a ve druhém 13 přispěvatelů.

1.3.1 Zavedený systém sběru a vyhodnocování dat o CR dle výše uvedených parametrů

Opatření spočívá v pravidelném sběru a vyhodnocování dat o cestovním ruchu. Záměrem bylo:

- Každoroční sběr dat poskytovaných různými subjekty bez nutnosti vlastního šetření (např. data o kapacitách a návštěvnosti HUZ, data o návštěvnosti turistických cílů, apod.).
- Průzkumy mezi návštěvníky, které se mají konat jednou za 3 roky.
- Zpracování odborné analytické studie, cca 1 za 6 let.
- Zhodnocení výsledků SLDB (1 za 10 let).

Sběr dat ze strany Ústeckého kraje probíhá, avšak ne v šíři a v systematičnosti, jak bylo plánováno. V roce 2017 si nechal ÚK externě zpracovat analýzu všech dostupných dat z oblasti CR. Kraj získává pravidelně data ze sčítačů provozu na cyklostezkách. Sleduje data zveřejňovaná agenturou CzechTourism. Aktivitou DA České Středohoří a Nadace Partnerství bylo zpracováno šetření / studie o ekonomickém přínosu Labské stezky. Neprobíhají však průzkumy zjišťující názory, potřeby a preference návštěvníků kraje včetně jejich sociodemografického profilu.

Každoročně (průběžně) kraj sbírá data, k nimž není nutné vlastní šetření. Nerealizují se pravidelná šetření mezi návštěvníky kraje.

1.3.2 Změna regionálního členění statistických dat o CR v ÚK na 4 turistické regiony (České Švýcarsko, České středohoří, Dolní Poohří, Krušné hory) v databázích ČSÚ a ČCCR – CzechTourism

Obsahem opatření byla změna v rajonizaci turistických oblastí ČR, pro které jsou každoročně zveřejňována data o kapacitách a návštěvnosti HUZ. Ve spolupráci agentury CzechTourism a krajů bylo toto opatření splněno.

Opatření je splněno. Údaje jsou k dispozici na www.tourdata.cz.

1.4.1 Zavedený systém pravidelných studijních cest pro pracovníky v CR (např. každoročně 4 studijní cesty či exkurze, tj. jedna do každého ze 4 turistických regionů ÚK)

Aktivity v této oblasti realizují některé destinační agentury. DA České Švýcarsko pořádá výjezdy do saského příhraničí s cílem seznámit členy destinačního fondu s fungováním tamní turistické infrastruktury a služeb. DA Dolní Poohří realizuje program výletů pro pracovníky informačních center. Na krajské úrovni však systém studijních cest zaveden není. Ústecký kraj však tuto aktivitu nadále považuje za významnou.

Systém pravidelných studijních cest nebyl zaveden. V omezené míře realizují studijní cesty jednotlivé DA.

1.4.2 Realizace 3 vzdělávacích a/nebo rekvalifikačních programů v odvětví CR (za období 5 let)

Certifikované vzdělávací nebo rekvalifikační programy v odvětví CR nebyly realizovány. Proběhla dvě větší školení s tématy práce se sociálními sítěmi a propagace na webu. Školení byla konána jako určitá forma odměny pro subjekty, které spolupracují s ÚK. Dílčí vzdělávací aktivity realizují jednotlivé DA v rámci své destinace a pro své partnery.

Byl připraven velký tříletý projekt financovaný z OP Lidské zdroje. Nositelem projektu měla být agentura CzechTourism, v roli partnera Ústecký kraj. Projekt byl plánován na období 2019 – 2021, kvůli pandemii COVID-19 však nositel projektu z jeho realizace odstoupil.

Cíl není naplňován. Ze strany ÚK však trvá zájem o tuto aktivitu.

1.4.3 - 100 pracovníků v odvětví CR, kteří se zúčastnili vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu

Souvisí s předchozím indikátorem. Vzdělávací a rekvalifikační akce neprobíhaly, počet účastníků je tedy 0.

Cíl není naplňován.

1.5.1 Dlouhodobě fungující podpora kraje směrem k DA (1,5 mil. Kč roční podpora)

Viz indikátor 1.1.1. Plánovaná výše podpory 1,5 mil. Kč / rok pro každou DA byla dosažena v roce 2017. Od té doby se podpora stabilně navyšovala. Pro rok 2021 je zatím podpora nižší (1 mil. Kč pro každou DA) se záměrem následného zvýšení této částky.

Cíl je naplňován.

1.5.2 Dlouhodobě fungující podpora vybraných akcí cestovního ruchu (5 mil. Kč roční podpora)

Akce byly podporovány v rámci programu Rodinné stříbro, což jsou akce s obvykle velkou návštěvností, pravidelně pořádané v Ústeckém kraji. V rámci rozpočtu kraje se jedná o položku Významné kulturní akce ÚK v působnosti kanceláře hejtmána. Celková podpora těchto akcí je významně vyšší, než plánovaných 5 mil. Kč (rok 2019: 10,7 mil. Kč), navíc další podpora je poskytována individuálně skrze Fond kraje. Do souboru je však zahrnuto množství akcí (25-28), prostředky se tedy rozměňují a nedosahují plánovaných 5 mil. Kč na akci.

Cíl je kvantitativně naplňován, avšak podpora se třísťí mezi velký počet akcí.

1.5.3 Dlouhodobě fungující podpora turistického značení KČT (500 tis. Kč roční podpora)

Podpora turistického značení KČT je také financována z krajských prostředků. Podpora se pravidelně pohybuje v úrovni 500 – 600 tis. Kč / rok (600 tis. Kč schváleno pro rok 2021).

Cíl je naplňován.

1.5.4 Dlouhodobě fungující turistická autobusová a železniční doprava

Ústecký kraj objednává autobusové i železniční linky turistické dopravní obslužnosti. Jedná se o linky vlakové, lodní a autobusové.

Vlakové linky:

Ústecký kraj aktuálně objednává 8 turistických vlakových linek:

- T1 Kamenický motoráček (Česká Kamenice – Kamenický Šenov)
- T2 Vlak národního parku (Krásná Lípa/Rumburk - Mikulášovice) a Brtnický cyklovlak (Děčín - Mikulášovice)
- T3 Zubrnický motoráček (Ústí nad Labem – Zubrnice)
- T4 Středohorský motoráček (Lovosice – Chotiměř)
- T5 Podřipský motoráček (Libochovice – Roudnice nad Labem)
- T6 Doupovský motoráček (Kadaň-Prunéřov – Podbořany)
- T7 Vejprtská horská dráha (Chomutov – Vejprty – Cranzahl)
- T8 Moldavská dráha (Ústí nad Labem / Most – Moldava v Krušných horách)
- T9 Mikulášovický expres (Liberec – Žitava – Rybníště – Mikulášovice)
- T10 Lužická střela (Praha – Mladá Boleslav – Česká Lípa – Jedlová – Mikulášovice)
- T11 Podkrušnohorský motoráček (Kozí dráha; Děčín – Jílové – Libouchec – Telnice)
- T32 autobusová linka Zubrnice, žel. st. - Úštěk, nám. (v původní trase železniční trati)

Jedná se zpravidla o linky na železničních tratích, kde není objednána základní dopravní obslužnost a které mají význam pro turistickou dopravu. Vzhledem k nepravidelnému provozu na většině těchto tratí a jejich zhoršenému technickému stavu jsou tyto tratě ohrožené případným přerušením provozu, či úplným zrušením.

Trať Most – Lovosice (tzv. Švestková dráha) byla obnovena soukromým vlastníkem – společností AŽD Praha. Nevřešená je budoucnost „Kozí dráhy“ (železniční trať 132 Děčín – Oldřichov).

Autobusové linky:

Turistické autobusové linky pokrývají především přírodní atraktivity Ústeckého kraje (České Švýcarsko, Krušné hory, České středohoří), přičemž zpravidla umožňují přepravu jízdních kol. Tyto linky tak slouží pěším turistům i cykloturistům, pro které mají význam především přepravou kol do vrcholových partií Krušných hor. V turistickém režimu s moderními dopravními prostředky je v rámci DÚK provozováno i několik dalších linek: 585 Jirkov - Oberwiesenthal, 584 Jirkov – Boží Dar, 435 Česká Kamenice – Schmilka, 434 Děčín – Jetřichovice – Krásná Lípa.

Cíl je naplňován. Je třeba průběžně řešit technický stav železničních tratí.

1.5.5 Zavedená lodní turistická doprava na Labi

V rámci turistické dopravy objednává Ústecký kraj dopravu na lodních linkách:

- T91 Ústí nad Labem – Litoměřice
- T92 Ústí nad Labem – Hřensko / Bad Schandau
- T93 Litoměřice – Terezín

Lodní linky fungují v režimu víkendového provozu. Pochopitelně jsou závislé na splavnosti Labe.

Cíl je naplňován.

1.5.6 Každoroční grantový program na podporu provozu TIC (1 mil. Kč roční podpora)

Grantový program nebyl zaveden. Zřizovateli většiny TIC jsou města, hradí převážnou většinu nákladů na jejich provoz, což je přitom pro rozpočty měst únosný výdaj. Problémy mají pouze soukromá TIC, případně TIC provozovaná v menších obcích.

Cíl není naplňován, nicméně provoz TIC zabezpečují jejich zřizovatelé – města.

2.1.1 Portál „Brána do Čech“ na prvním místě při zadání klíčových slov při vyhledávání turistických informací o ÚK v internetových vyhledávačích

Při zadání obecných klíčových slov spojených s turistickými informacemi o Ústeckém kraji se portál „Brána do Čech“ se na čelných pozicích internetových vyhledávačů nezobrazuje. Je nutné zadat přímo název portálu. Sousloví „Brána do Čech“ není všeobecně asociováno s Ústeckým krajem jako celkem, používá se jen pro jednu jeho geografickou část. Dalším důvodem slabé pozice portálu je, že většina návštěvníků vyhledává informace o konkrétních oblastech nebo lokalitách v kraji (například České Švýcarsko, Krušné hory, Litoměřice aj.), málokdy je cílem turistické návštěvy obecně Ústecký kraj.

Ústecký kraj plánuje redesign a zjednodušení portálu Brána do Čech. Ten by tak následně sloužil především k tvorbě pozitivní image kraje, zatímco nabídku konkrétních turistických informací by poskytovaly webové stránky jednotlivých destinací.

Pozice portálu „Brána do Čech“ ve vyhledávačích je dlouhodobě nepříznivá. Portálu se nedaří dostat do popředí vyhledávačů, resp. pokud zájemci o informace neznají název portálu, prakticky ho nemají možnost nalézt. Značka Brána do Čech není pro potenciální návštěvníky, kteří tuto značku neznají, geograficky návodná. Možná by bylo vhodné portál více provázat s geografickou terminologií. Totéž platí i u zahraničních návštěvníků. Pro jejich podchycení by bylo vhodné zřídit geograficky návodné internetové adresy, z nichž by fungovalo automatické přesměrování na portál Brána do Čech (např. www.navstivteusteckykraj.cz, www.visitnorthwestbohemia.cz, www.nordwestbohmen.cz, apod.). Portál Brána do Čech má být nově především rozcestník na weby jednotlivých DA, které mají lepší možnosti prezentace (mohou tam mít komerční prezentace apod.). Portál bude propagovat jen top produkty a prostřednictvím atraktivních fotek a videí bude tvořit pozitivní image ÚK jako destinace.

V posledních letech se zlepšila webová prezentace jednotlivých DA. Jejich pozice při internetovém vyhledávání je však různá:

- České Švýcarsko: zobrazuje se jako jeden z prvních odkazů.
- Dolní Poohří: zobrazuje se jako jeden z prvních odkazů; je však otázkou, nakolik je „dolní Poohří“ vnímáno jako jeden turistický cíl, tedy nakolik návštěvníci regionu zadávají do vyhledávačů právě toto slovní spojení.
- Krušné hory: zobrazuje se na cca 5. místě mezi stránkami zaměřenými na plánování turistiky v Krušných horách. Důvodem je jednak obecnost názvu, jednak existence starších, již zavedených portálů věnovaných této oblasti.
- České středohoří: portál věnovaný destinaci se zobrazuje na předních místech; je oddělený od portálu věnovaného destinační agentuře.

Cíl není naplňován. Značka Brána do Čech není pro potenciální návštěvníky geograficky návodná, proto turistické informace o Ústeckém kraji pod tímto názvem nehledají.

2.1.2 Značka „Brána do Čech“ uvedená ve všech marketingových kampaních ÚK i jednotlivých turistických regionů prostřednictvím DA

Značka „Brána do Čech“ je používána při marketingových aktivitách kraje. Na webových portálech DA však chybí viditelný odkaz na další destinace v kraji formou skrze odkaz na portál Brána do Čech. Tuto značku také zatím jen v malé míře používají při své propagaci města.

Cíl je naplňován částečně. Odkaz na portál Brána do Čech chybí na webech DA a na propagačních materiálech měst.

2.2.1 Vytvořený systém sdílení turistických informací a aktualit a distribuce informačních materiálů mezi TIC v ÚK a s vybranými TIC mimo ÚK

Sdílení informací a zejména distribuce informačních materiálů funguje uvnitř kraje. Mimo ÚK se distribuují informační materiály do TIC v Praze a Drážďanech. Aktivní jsou v distribuci materiálů některé DA, především České Švýcarsko je relativně dobře viditelné v saském pohraničí, DA Dolní Poohří sdílí

informační materiály s IC z Karlových Varů a Rakovníka. Distribuci informačních materiálů mezi TIC zpravidla zajišťují jednotlivé DA.

Cíl je naplňován částečně. Uvnitř ÚK sdílení informací, aktualit a distribuce informačních materiálů v zásadě fungují, sdílení informací s TIC mimo ÚK je ovšem omezené.

2.2.2 Vytvořený systém automatického sdílení informací a aktualit mezi jednotlivými weby (Brána do Čech, weby turistických regionů, příp. další) vč. „kalendáře akcí“

Systém automatického sdílení informací a aktualit vč. „kalendáře akcí“ nebyl vytvořen. Dílčí kalendáře akcí a přehledy aktualit pro své území připravují jednotlivé destinační agentury, tyto systémy nejsou propojené. Reálná poptávka pro propojení těchto informací není velká. ÚK plánuje nadále využívat portál Brána do Čech jako rozcestník s tím, že aktuality a akce by byly zveřejňovány na stránkách destinací.

Cíl není naplňován, není však vysoká poptávka po jeho naplňování do budoucna.

2.3.1 - 3 realizované imagové kampaně Ústeckého kraje

Pokračují marketingové kampaně ÚK zaměřené jak obecně na image kraje, tak na konkrétní produkty cestovního ruchu (Labská cyklostezka apod.). Image kampaně nejsou realizovány systematicky, probíhají spíše ad hoc. Jedná se o aktivity jak online tak outdoorové. Zaměřují se na všechny destinace, konkrétní produkty CR a také dle ročních období (sezona léto, sezona zima). Dále se kraj zapojuje do kampaní organizovaných agenturou CzechTourism (celostátní média, TV, tisk, billboardy). Specifickým nástrojem pro zviditelnění ÚK je lákání filmových štábů k natáčení filmů a seriálů na lokacích v rámci činnosti Filmové kanceláře Ústeckého kraje. Na jednu stranu je kraj v těchto audiovizuálních dílech často zobrazován klišovitě jako oblast zanedbaných průmyslových areálů a sociálních problémů, na druhou stranu i zde se objevují záběry atraktivní krajiny nebo zajímavých industriálních prvků.

Kraj nerealizuje systematické imagové kampaně. Image kraje podporují marketingové aktivity zaměřené na jednotlivé destinace nebo produkty a také aktivní nabízení lokací v kraji filmařům.

2.3.2 Marketingově rozvinuté celokrajské produkty CR

ÚK průběžně identifikuje celokrajské produkty cestovního ruchu a realizuje k nim příslušné kampaně. Pro každý rok je vybráno jedno nosné téma (zatím 2019: gastroturistika, 2020: aktivní dovolená a pěší turistika, pro rok 2021 zatím téma zůstává a bude ještě řešeno dle reakce na pandemii COVID-19).

Cíl je naplňován, průběžně jsou vybírány a propagovány celokrajské produkty CR.

2.3.3 Pravidelná účast kraje na omezeném počtu veletrhů a výstav

Tato aktivita probíhá průběžně. V letech 2020–2021 s výraznými omezeními kvůli pandemii Covid-19.

Cíl je naplňován.

2.3.4 Navázaná spolupráce v oblasti rozvoje a marketingu CR (stáže, společná jednání, exkurze apod.) s nejméně 1 zahraničním strukturálně postiženým regionem

Takováto spolupráce zatím nebyla navázána. Jedním z důvodů je skutečnost, že regiony ze „starých“ členských států zpravidla nedostávají podporu z fondů EU na síťování a spolupráci s regiony z „nových“ členských států, což snižuje jejich ochotu k navázání spolupráce. Chybí také odpovědná osoba, která by měla získávání financí na přeshraniční aktivity v rámci V4 a ČR/DE a spol. v popisu své práce.

Cíl není naplňován, trvá však zájem ÚK na jeho realizaci.

2.4.1 - 20 realizovaných marketingových kampaní na podporu výše uvedených regionálních témat/produktů

V SCR ÚK byly pro jednotlivé destinace navrženy následující produkty:

- České Švýcarsko a Šluknovsko: Znovuobjevená divočina, Sakrální turistika, Saská renesance, Krajina podstávkových domů, Kaňon Labe
- České středohoří a Podřipsko: Labská stezka, Hrady a vrcholy Českého Středohoří, Verneřické středohoří, Pevnostní město Terežín, Zahrada Čech
- Krušné hory a Podkrušnohoří: Zimní cestovní ruch v Krušných horách, Cykloregion Krušné hory, Industriální a důlní památky, Neobvyklé zážitky na Mostecku, Lázeňství v Podkrušnohoří
- Dolní Poohří: Cyklostezka Ohře, Za pivem, vínem a dalšími regionálními produkty, Hrady, zámky, kostely a historická města nejen na Ohři, Poohří mystické a léčivé, Nechanice – Lipno severu

Jednotlivé DA realizují marketingové kampaně na podporu jak těchto vybraných regionálních témat/produktů, tak i dalších témat. V posledních letech realizovaly DA například tyto kampaně:

Dolní Poohří:

- Cyklostezka Ohře (mj. cyklomapa)
- Krušnohorská pivní stezka (produkt zahrnuje i pivovary na území DA Krušné hory a v Sasku)
- „Poohří regionální produkt“ – certifikace a marketing regionálních výrobků

Krušné hory:

- Hornická stezka
- Tóny Krušnohoří (hudba v Krušných horách)
- Magistrála cyklo/lyže
- Zimní areály
- Zažít Krušky
- Chuť Krušných hor (gastroprůvodce)
- UNESCO – hornická krajina Krušnohoří
- Pohledy Krušných hor (zajímavosti, historie, turistika)

České Švýcarsko:

- Zima v Českosaském Švýcarsku
- České Švýcarsko na kolech
- Dráha národního parku
- Skalní města České republiky
- Turistika s výhledem
- Českosaské Švýcarsko – regionální produkt

České středohoří

- Labská stezka
- Baroko v Zahradě Čech
- Hrady a vrcholy Českého středohoří
- Vinařská turistika a vinařské akce
- České Středohoří regionální produkt

Destinační agentury realizovaly za sledované období cca 20 kampaní zaměřených na regionální nabídku a/nebo na regionální produkty. Tyto kampaně se však jen zčásti kryjí s produkty, které pro jednotlivé destinace navrhla SCR ÚK. DA připravují především takové (marketingové) produkty, které vidí pro své území jako přínosné, bez ohledu na doporučení SCR ÚK.

Kvantitativně je cíl plněn. DA si vybírají pro marketing produkty, které samy vidí jako přínosné pro svou destinaci, méně se řídí doporučeními SCR ÚK.

2.4.2 Marketingově rozvinuté regionální produkty/témata CR

Ve spolupráci ÚK a DA se daří definovat významné regionální produkty, případně témata CR, a kolem nich budovat systém marketingových aktivit. Jedná se např. o páteřní cyklotrasy, nabídku aktivní

dovolené (léto / zima), regionální produkty a gastronomii. Výzvou do budoucna je zapojení většího množství subjektů do koordinované marketingové nabídky těchto produktů a témat.

Cíl je naplňován.

3.1.1 Dobudovaná síť páteřních cyklotras ÚK (Cyklotrasa Ohře, Labská stezka, Cyklotrasa Ploučnice, Krušnohorská magistrála) vč. doprovodné infrastruktury

Ke konci roku 2020 byla prakticky (s výjimkou jednoho krátkého úseku) dokončena Labská stezka. Kromě vlastní výstavby je zde vybudována doprovodná infrastruktura (odpočívadla, informační tabule) a postupně zde začínají fungovat služby zaměřené na cykloturisty (především prodej občerstvení). Cyklotrasa Ohře je stále plnohodnotně funkční pouze v úseku Klášterec n. O. – Kadaň. Dílčí úseky především s ohledem na průjezd městem vznikly z vlastní iniciativy měst Žatec a Louny. Zbytek trasy je prozatím veden po účelových komunikacích, v některých úsecích však také po silnicích II. a III. třídy s intenzivním silničním provozem. Při realizaci Cyklotrasy Ploučnice a Krušnohorské magistrály nedošlo k významnějšímu pokroku. Ústecký kraj se zaměřil především na dokončení Labské stezky, nově bude prioritou Cyklotrasa Ohře. Uvažuje se dále o nové páteřní cyklotrase, tzv. „pánevni“.

Cíl je naplněn u Labské stezky. Ostatní cyklotrasy jsou sice vyznačeny, ale většinou jsou vedeny po silnicích či účelových komunikacích. Kompletní dořešení všech cyklotras nebylo v kapacitách ÚK.

3.2.1 Dobudovaná infrastruktura pro prioritní krajské a regionální produkty/témata rozvoje CR

Revitalizace historického jádra města Terežína: rekonstrukcí / revitalizací prošel Wieserův dům. Probíhala jednání mezi městem Terežín a ÚK ohledně transformace sdružení Terežín – město změny na příspěvkovou organizaci Ústeckého kraje.

Infrastruktura turistických produktů vázaných na hornictví a montánní CR: Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří je od 6. července 2019 památkou zapsanou na Seznam světového dědictví UNESCO. Na území kraje se nacházejí dvě součásti Hornického regionu: Hornická krajina Krupka a Hornická krajina na vrchu Mědník. Návštěvnická infrastruktura těchto lokalit se v uplynulém období výrazně nerozšířila.

Infrastruktura pro nabídku netradičních zážitků v rámci CR: Bylo zprovozněno Infocentrum v Elektrárně Ledvice, jehož součástí je vyhlídka na vrcholu nového bloku elektrárny (nejvyšší průmyslová stavba v ČR).

Infrastruktura lyžařských areálů, magistrály a souvisejících služeb v Krušných horách: Rozvíjejí se lyžařské areály Klínovec a Klíny, a to včetně nabídky pro letní sezonu. Klínovec: od r. 2015 budovaný Trail Park, 2019 propojení skiareálů Klínovec a Neklid. Klíny: 2018 bobová dráha, 2021 zipline). Ostatní lyžařské areály infrastrukturně spíše stagnují, některé starší už reálně dožívají.

Infrastruktura cestovního ruchu kolem rekultivačních jezer: Starší, již dříve rekultivované vodní plochy (Benedikt, Matylda) mají infrastrukturu ustálenou. Novinkou je skokanský můstek u jezera Matylda pro akrobatické lyžaře. Novější a větší jezera (Milada, Most) zatím infrastrukturu budují. Jezero Milada: aktuálně řešeno zasíťování. Jezero Most: zpřístupněno od září 2020 se základní infrastrukturou (mola, kotviště).

Infrastruktura labské vodní cesty a jejího rekreačního využití: Postupně vzniká síť přístavišť pro rekreační osobní dopravu, dokončena byla přístaviště Brná (Ústí n. L.), Štětí a Roudnice nad Labem.

Infrastruktura vodácké trasy Ohře a Bíliny: Tato infrastruktura se významněji nerozvíjí.

Infrastruktura rekreačních oblastí vázaných na stávající, vznikající a plánované vodní plochy v Podkrušnohoří: Cyklistické a inline okruhy o nově zpřístupněných jezerech Milada a Most.

Infrastruktura pro gastronomické produkty vázané na vinařství a chmelařství: Zvyšuje se počet malých vinařství a minipivovarů.

Obnova kulturních a sakrálních památek na území ÚK: Probíhá průběžně, mj. s využitím dotačních zdrojů (kláštery Kadaň a Osek, Terežín, Žatec atd.).

Infrastruktura lázeňství a wellness: Lázně Teplice – rozšíření kapacity termálního bazénu a jeho větší zaměření na wellness v rámci přestavby lázeňského domu Beethoven. Lázně Blina – zpřístupnění inhalatoria v Kyselce s možností stáčení minerální vody.

Infrastruktura pro turistickou dopravu: Obnovena tzv. Švestková dráha Lovosice – Most (privátní vlastník AŽD Praha). Opravena trať Most – Moldava po sesuvu. Stále nedokončena oprava tratě Lovosice – Teplice po sesuvu (nahrazeno autobusovou dopravou). Přístaviště pro osobní dopravu na Labi – viz výše. Most pro pěší a cyklisty přes Stožecké sedlo („Šébr“) v Lužických horách.

Infrastruktura TIC v atraktivních turistických centrech: Vzniklo několik nových TIC (Louny, Roudnice n. L., Krupka, Děčín).

Rozvoj infrastruktury je postupný a závislý na iniciativě i dalších aktérů než jen Ústeckého kraje (především města, ale také Palivový kombinát Ústí v rekultivovaných oblastech). Vyhlášení Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jako památky UNESCO nebylo doprovázeno výraznějším rozvojem turistické infrastruktury.

3.3.1 Realizované turistické trasy

Pěší trasy: Vznikají nejčastěji v Českém Švýcarsku (kratší pěší trasy, přeshraniční Lesní trasa pro vícedenní trek v levobřežní části Labských pískovců, příprava Hřebenovky Lužické hory / České Švýcarsko – proznačena v roce 2023). V přípravě (vytyčování trasy) je Hřebenovka v Krušných horách.

Naučné trasy: Vznikají místními iniciativami (Cesta z města Klášterec nad Ohří, Lesní putování s Hopíkem – Holedeč aj.).

Nejrychleji postupuje tvorba nových turistických tras v Českém Švýcarsku, kde se jejich přípravě aktivně věnuje tamní DA. V ostatních oblastech je jejich rozvoj minimální, hlavními problémy jsou ochrana přírody a nutné jednání s vlastníky pozemků.

2.1.2 Klíčová zjištění

Priorita 1: Organizační zabezpečení rozvoje cestovního ruchu

- Je nastaven systém rajonizace regionu a pokrytí jednotlivých území kraje činností DA.
- Spolupráce ÚK a DA a také DA navzájem má vyjasněné kompetence a odpovědnosti, případná sporná místa se bezprostředně řeší.
- Finanční podpora ÚK (na činnost DA, na turistické značení, turistickou dopravu, akce) je poskytována v míře určené v SCR.
- Méně se daří zapojit širší okruh aktérů do činnosti DA.
- Nebyl nastaven systém organizovaných studijních cest a vzdělávacích programů na krajské úrovni.

Priorita 2: Efektivní marketing cestovního ruchu

- Krajský webový portál Brána do Čech nefunguje jako plnohodnotný hlavní turistický portál kraje. Nezobrazuje se na prvních místech ve vyhledávačích při zadání příslušných klíčových slov (mj. proto, že název není geograficky návodný pro území kraje), nefunguje sdílení akcí mezi webem BdČ a weby DA, aktéři v území se značkou BdČ pracují jen omezeně.
- Marketingové aktivity (tvorba materiálů, kampaně) probíhají v rozsahu plánovaném ve SCR. Nicméně jednotliví aktéři (DA) volí témata svých kampaní spíše bez ohledu na doporučení SCR.

Priorita 3: Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

- Síť páteřních cyklotras se buduje postupně. Harmonogram přípravy cyklotras v SCR byl plánován příliš optimisticky.
- Rozvoj infrastruktury pro krajské produkty a témata CR je závislý z velké části na aktivitě jiných aktérů, než je ÚK. Není na úrovni kraje uceleně koordinován.

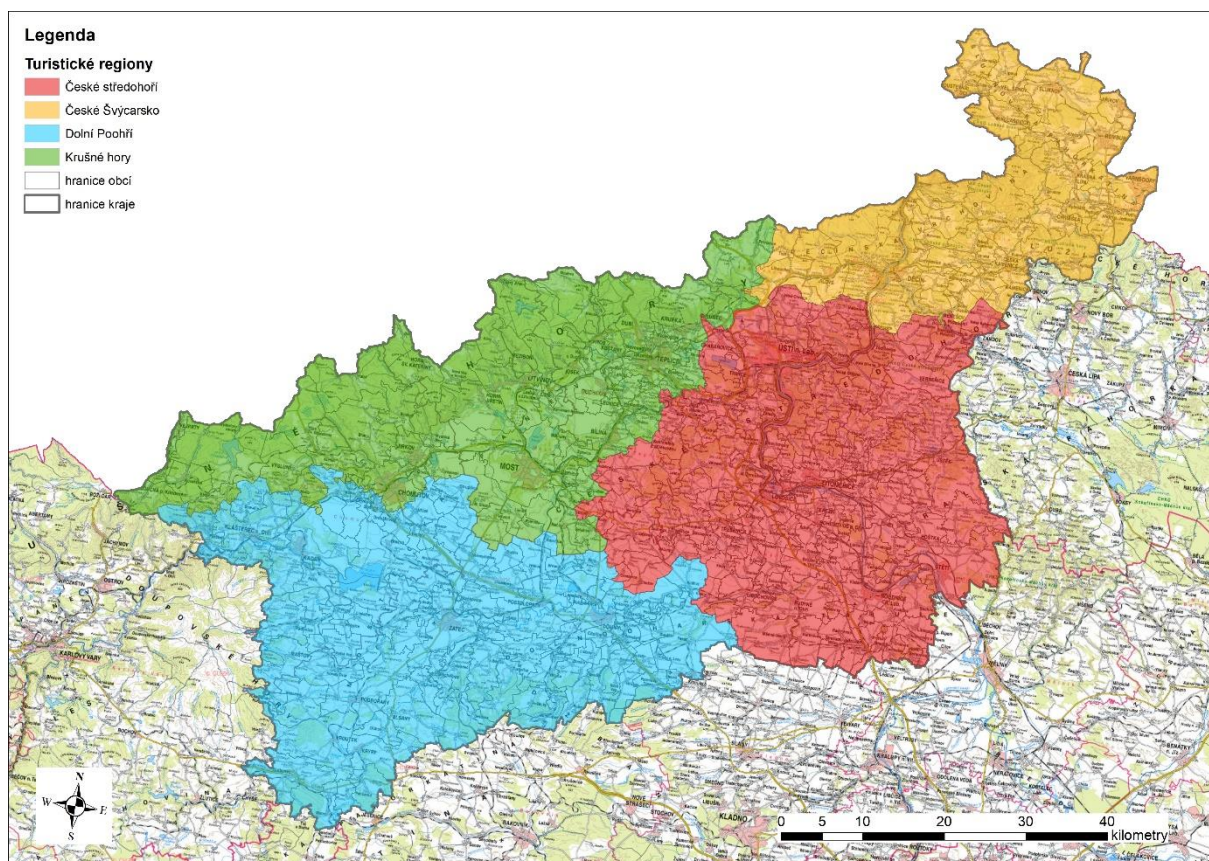
2.2 NABÍDKA CESTOVNÍHO RUCHU V ÚSTECKÉM KRAJI

Pro potřeby Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji 2021-2027 je Ústecký kraj rozdělen na čtyři regiony cestovního ruchu. Vymezení regionů je částečně odlišné od vymezení, které provedla agentura CzechTourism v roce 1999 (která území Ústeckého kraje dělí na 3 turistické oblasti), a naopak odpovídá vymezení provedenému předchozími verzemi Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji 2010–15 a Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji 2016–20, v nichž je území Ústeckého kraje rozděleno mezi 4 destinační agentury. Těmito regiony jsou:

- České Švýcarsko a Šluknovsko
- Krušnohoří
- České Středohoří a Podřipsko
- Dolní Poohří

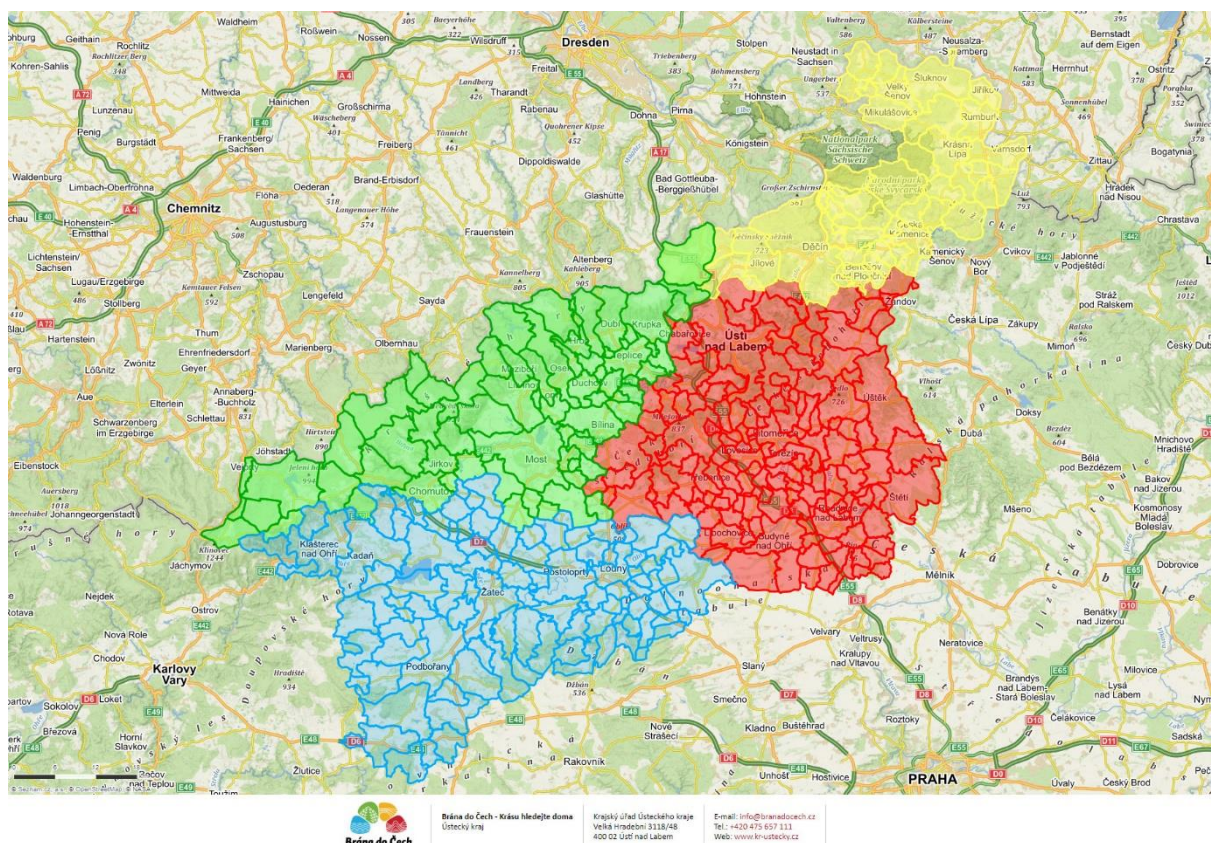
V jednotlivých podkapitolách analýzy nabídky jsou v každém z turistických regionů ÚK sledovány dva základní segmenty, a to atraktivita a atrakce (tj. primární potenciál, resp. lokalizační předpoklady) cestovního ruchu a infrastruktura (tj. sekundární potenciál, resp. realizační předpoklady) cestovního ruchu.

Obrázek 2: Mapa turistických regionů v Ústeckém kraji na podkladové základní mapě

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 3: Mapa turistických regionů v Ústeckém kraji s vyznačením hranic obcí

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

Analýza nabídky jednotlivých forem cestovního ruchu je v každém regionu zpracována v obdobné struktuře s cílem maximální přehlednosti textu. Z tohoto důvodu tedy může být některá z forem zařazena v textu dříve, přestože jiné formy CR, řazené následně, mohou mít pro daný region větší význam. Atraktivita cestovního ruchu jsou zpracovány tak, aby pokrývaly co nejširší spektrum zálib, zájmů a aktivit návštěvníku jednotlivých regionů. Zmíněné jsou tudíž atraktivita v rámci pěší turistiky, cykloturistiky, zimní turistiky, poznávací, lázeňské či vinařské turistiky a rovněž ostatních možností aktivní dovolené (hipoturistika, horolezectví, golf). Vybrané formy cestovního ruchu, které nejsou územně selektivní, jsou v závěru kapitoly zpracovány společně pro všechny regiony. Celá podkapitola je zpracována spíše jako analýza a popis širších produktů než jako popis jednotlivých míst a solitérů. Proto jsou tedy například u pěších a cyklistických tras uváděny i přilehlé významné památky nebo služby. Vzhledem k rozsahu analýzy také nejsou představeny zdaleka všechny atraktivita a atrakce v zájmovém území, ale spíše jejich průřez představující nejvýznamnější a reprezentativní atraktivita a atrakce.

V podkapitole, která se věnuje infrastruktuře cestovního ruchu, jsou uvedeny informace o hromadných ubytovacích kapacitách, stravovacích zařízeních a turistických informačních centrech. Informace o hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) jsou čerpány především z databáze hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ, která však obsahuje poměrně nepřesné údaje. Na úrovni turistických regionů však prakticky není možné tyto údaje zpřesnit vlastním šetřením, mj. z důvodu zastaralosti údajů na internetových prezentacích mnoha HUZ, resp. na webech, které na příslušná HUZ odkazují. Jednotlivé obce jsou v mapách a tabulkových přehledech kapacity HUZ přiřazeny vždy pouze k jednomu turistickému regionu, aby nedošlo ke zkreslení celkových údajů za celý kraj, do nichž by se některé obce dostaly dvakrát. Hranice turistických regionů ve skutečnosti není vždy zcela ostrá a „marketingově“ tedy nemusí být jednotlivé mapy a tabulky zcela přesné.

2.2.1 České Švýcarsko a Šluknovsko

Klíčovým prvkem atraktivity Českého Švýcarska a Šluknovska je národní park České Švýcarsko. Národní park České Švýcarsko byl vyhlášen k 1. 1. 2000 na celkové rozloze 79 km², kde 97 % tvoří lesy. Sídlem Správy NP ČŠ je město Krásná Lípa. Hlavním předmětem ochrany v NP České Švýcarsko je jak unikátní reliéf s typickými skalními hřbety, kaňony, pískovcovými věžemi a stolovými horami, doplněný v okrajových částech o kopce vulkanického původu, tak i rozmanitá fauna a flóra. V přirozených lesích, které se v malé rozloze zachovaly, se vyskytují vzácní živočichové i rostliny. Jediněnou harmonii krajiny dotváří četné památky lidové architektury i další významné stavby (rozhledny, zámky, skalní hrady, sakrální památky apod.). Národní park České Švýcarsko je jádrem turistického regionu, který je v marketingovém a turistickém smyslu chápán jako širší oblast Labských pískovců, doplněný o oblast Šluknovského výběžku. Toto území se již od druhé poloviny 19. st. stalo velmi vyhledávaným, s řadou turisticky zajímavých míst, jako např. Pravčické brány, soutěsek Kamenice nebo vyhlídek u Jetřichovic. Dnes je oblast Českého Švýcarska patrně jedinou souvislejší částí Ústeckého kraje, jejíž turistický potenciál přesahuje nejen regionální, ale i celostátní měřítko. Pro marketingové účely se region České Švýcarsko a Šluknovsko prezentuje pod názvem České Švýcarsko.

2.2.1.1 Atraktivita cestovního ruchu

Pěší turistika

Region Českého Švýcarska a Šluknovska nabízí vhodné příležitosti k pěší turistice, jak na území NP České Švýcarsko, tak v dalších chráněných územích CHKO Labské Pískovce a CHKO Lužické hory, ale i na části území patřící zejména do Šluknovského výběžku. Po požáru v centrální části Českého Švýcarska v létě 2022 jsou stále některé značené pěší trasy uzavřené. Největší návštěvnícky potenciál mají v regionu tyto atraktivita cestovního ruchu:

1. **Pravčická brána** - největší přirozená skalní brána na našem kontinentu, která má od r. 1992 statut národní přírodní památky (NPP). Její rozměry jsou úctyhodné, rozpětí oblouku u dna je 26,5 m, výška otvoru 16 m, šířka 7-8 m, minimální tloušťka 3m, vrcholová plošina brány je 21m nad jejím dnem. Je jedním z nejnavštěvovanějších míst a zároveň symbolem Českého Švýcarska, příp. celého Ústeckého kraje. Cílem ochrany je zachování současného stavu a přirozeného vývoje pískovcových skalních masivů a minimalizace negativního působení lidské činnosti. Pravčická brána se v roce 2009 dostala do užšího kola ankety "New7Wonder" o sedm přírodních divů světa, když postoupila mezi 71 semifinalistů.
2. **Tichá (Edmundova) a Divoká soutěska řeky Kamenice** - Tichá soutěska se nachází na dolním toku Kamenice nedaleko Hřenska a po požáru v této části národního parku v roce 2022 je dosud uzavřena. Údolí má 50 - 150 m hluboké, strmé, místy až svislé skalní stěny. Vířením vody a písku vznikly v korytě obří hrnce a různé prohlubně. Díky inverzním klimatickým stupňům se tady daří rostlinám typickým pro vyšší polohu. Divoká soutěska je výše proti proudu říčky Kamenice a navazuje na Tichou soutěsku u Mezního můstku. Oplývá podobnými přírodními krásami jako Tichá soutěska. V Soutěskách se provozuje převoz na lodičkách s výkladem převozníků. Edmundova soutěska je splavná v délce 990 m a Divoká soutěska v délce 490 m. Sezóna začíná každý rok v pátek před Velikonocemi a končí koncem října. Přístup k Soutěskám je z obce Hřensko po naučné stezce. Některé úseky Soutěsek nejsou kvůli ochraně přírody přístupné veřejnosti.
3. **Jetřichovické stěny** - Oblast Jetřichovických stěn je označována jako nejkrásnější území u nás a můžeme tu vidět pískovcová skalní města, stěny či samostatné skalní věže. Oblast také oplývá mnoha rozmanitými vyhlídkovými skalními útvary (Rudolfův kámen, Vilemínina stěna, Mariina

skála aj.). Nachází se zde také přírodní rezervace Babylon. Velké zásluhy na tom, že celá oblast byla již během 19. století zpřístupněna turistům, nese šlechtický rod Kinských, po jehož rodinných příslušnících byly také některé vyhlídky pojmenovány. Okolím Jetřichovic vede několik značených turistických tras i naučná stezka.

4. **Tiské stěny** - Skalní město Tiské stěny (613 m n. m.) leží na okraji krušnohorského zlomu na rozhraní turistických regionů Českého Švýcarska a Krušných hor. Tiské stěny patří k nejstarším turistickým oblastem Labských pískovců. Dělí se na dvě velké části – Velké a Malé stěny, jimiž vedou prohlídkové trasy. Obě spojuje naučná stezka. Po hřebeni Velkých stěn vede také červeně značená turistická stezka, která je nejkratší spojnici mezi vstupním areálem a východním koncem skalního města u Turistické chaty. Tiské stěny jsou vyhledávané nejen pěšími turisty, ale také horolezci a patří mezi nejvýznamnější lezecké terény v celém Česku.
5. **Růžový hřeben a kaňon Labe** - Mohutná členěná stěna nad pravým břehem Labe (v nadmořské výšce 420 m n. m.) od Děčína směrem ke státní hranici se nazývá Růžový hřeben. Směrem k západu vybíhá ze stěny výrazný skalní ostroh, na kterém je upravená vyhlídková plošina, z níž je krásný výhled na unikátní kaňon Labe, klikatící se ke státní hranici. Výhledy se nabízejí i z dalších míst Růžového hřebenu na červené turistické stezce vedoucí z Děčína na Belvedér. Kaňon Labe následně po proudu řeky pokračuje do Německa jako jedna z hlavních atrakcí Saského Švýcarska.
6. **Rozhledny** - v regionu se nachází řada rozhleden, vyhlídek a vyhlídkových míst. K neznámějším patří:
 - Jedlová (774 m n. m., jižně od Jiřetína p. J.),
 - Studenec (737 m n. m., u České Kamenice),
 - Děčínský Sněžník (723 m n. m., poblíž Jílového),
 - Tanečnice (597 m n. m., nejsevernější rozhledna, Mikulášovice),
 - Kohout (589 m n. m., Benešov nad Ploučnicí),
 - Vlčí hora u Krásné Lípy (581 m n. m.),
 - Kamenický hrad na Zámeckém vrchu (529 m n. m., Česká Kamenice),
 - Dymník (516 m n. m., Rumburk),
 - Velký Chlum (508 m n. m., Děčín),
 - Sokolí vrch (506 m n. m., Dobrná),
 - Hrádek (467 m n. m., Varnsdorf),
 - Rozhledna Vyhlídka Růženka (402 m n. m., Růžová),
 - Janovský vrch (347 m n. m., Janov),
 - Pastýřská stěna (288 m n. m., Děčín),
 - Belveder (250 m n. m., 130 m nad hladinou řeky Labe, součást Růžového hřebenu),
 - Ploučnická vyhlídka (220 m n. m., Sokolovský vrch v Benešově nad Ploučnicí).
7. **Zlatý vrch** - Národní přírodní památka Zlatý vrch je výrazný čedičový kopec o nadmořské výšce 657 m vyčnívající asi 0,5 km nad východním okrajem vesnice Líska. Rozloha NPP Zlatý vrch je 4,13 ha a hlavním předmětem ochrany je od roku 1964 mohutná lomová stěna tvořená až 30 m dlouhými pravidelnými čedičovými sloupci. Tato stěna je mohutnější než podstatně známější Panská skála. Skalnatý vrchol a sutěmi pokryté svahy kopce jsou porostlé téměř 120 let starým řídkým bukovým lesem.
8. **Další atraktivita** - Skalní průrva Úzké a Příkré schody, Myší díry, Kyjovské údolí a Kyjovská skalní stezka, Údolí Suché Kamenice, Brtnický a Vlčí hrádek, Růžovský vrch, Malá Pravčická brána, Gabrielina stezka, Brtnické ledopády, atd.

Mezi turistické cíle patří přírodní rezervace (10 v regionu) a přírodní památky (9 v regionu, z toho 2 NPP - Pravčická brána, Zlatý vrch). Rozmístění turistických stezek je po celém území regionu, jejich největší koncentrace je v NP České Švýcarsko a jeho výchozích bodech Hřensko, Jetřichovice, Mezní Louka, Vysoká Lípa, Kyjov, ze strany Šluknovského výběžku pak v Mikulášovicích. Jako doplněk turistických tras se nabízejí tematické naučné stezky, např. NS přátelství ČR - SRN, NS Jetřichovické skály, NS Okolím Studence, NS Růžová, Köglerova NS nebo Hornická NS - Údolí Milířky. V posledních letech je právě rozvoj naučných stezek, příp. jiných značených cest rozšiřujících možnosti okružních pěších výletů jednou z priorit rozvoje CR v regionu.

Cykloturistika

Další oblíbenou formou cestovního ruchu regionu Českého Švýcarska a Šluknovska je cykloturistika. Svědčí o tom i zvyšující se množství ubytovacích či stravovacích zařízení s certifikovanou známkou "Cyklisté vítáni". Přestože cykloturistika z pohledu klíčových regionálních aktérů (Správa NP ČŠ, České Švýcarsko o.p.s.) nepatří mezi prioritní odvětví rozvoje CR s ohledem na preferenci maximálně šetrného CR zejména v jádrových částech ČŠ, v okrajových částech regionu (resp. mimo území NP ČŠ) naopak patří mezi ty formy CR, které mají značný rozvojový potenciál. V posledních letech byla v této souvislosti realizována řada marketingových projektů i menších investičních akcí a rovněž byla podstatně rozšířena nabídka pro převoz jízdních kol dopravními prostředky veřejné dopravy. Rozšířila se také nabídka služeb spojených s cykloturistikou, jako např. půjčoven kol a elektrokol, opraven kol, cykloboxů k úschově kol apod. S výjimkou NP ČŠ je cykloturistika ve zbývajícím území regionu vnímána jako šetrná forma turistiky, která má při propojení s veřejnou dopravou, půjčovnami kol a rozvinutím doplňkové cyklistické infrastruktury potenciál k omezení zatížení území individuální automobilovou dopravou.

S ohledem na ochranu přírody a krajiny je v regionu (především pak v NP České Švýcarsko) řada cest, kde je pohyb cyklistů zakázán. Tím více jsou pak cykloturisty využívány trasy, které jsou naopak pro cyklisty výslovně určené. Značný potenciál mají také přeshraniční cyklotrasy a cyklookruhy, které umožňují půldenní i celodenní výlety s poznáváním atraktivit a atrakcí na obou stranách hranice.

Mezi nejvýznamnější cyklotrasy na území Českého Švýcarska a Šluknovska patří:

- č. 2 Labská stezka; Dolní Žleb – Děčín – Ústí nad Labem – Roudnice nad Labem – Mělník a dále varianta do Prahy nebo přímo podél Labe až k pramenu Labe v Krkonoších
- č. 15 Ploučnice; Děčín – Benešov nad Ploučnicí – Žandov (po jiných cyklotrasách vede až k pramenům Ploučnice u Osečné)
- č. 21 Hřensko – Vysoká Lípa – Jetřichovice – Česká Kamenice – Kytlice – Nová huť
- č. 23 Děčín – Sněžník – Tisá – Cínovec – Měděnec, jejíž krušnohorská část (tedy mimo zájmové území) je součástí Krušnohorské magistrály
- č. 211; Kamenický Šenov – Kytlice – Staré Křečany – Rožany
- č. 3013 Křinická stezka (cyklistická trasa IV. třídy – místní); Kytlice – Kyjov
- č. 3014 Dymnická cesta; Rumburk – Mikulášovice – Dolní Poustevna
- č. 3015 Kytlice – Jiřetín pod Jedlovou – Varnsdorf
- č. 3017 Děčín – Sněžník – Tisá
- č. 3029 Vysoká Lípa – Vlčí hora
- č. 3030 Mezní Louka – Ptačí Kameny
- č. 3031 Doubice – Zadní Doubice
- č. 3032 Křinická stezka; Kyjov - Brtníky
- č. 3033 Vlčí hora – Turistický most
- č. 3041 Mikulášovice – Velký Šenov – Lipová
- č. 3041a Tomášov – Mikulášovice
- č. 3042 Šluknov – Rumburk – Filipov

- č. 3043 Dolní Poustevna – Šluknov – Filipov
- č. 3043a Lobendava – Langburkersdorf
- č. 3043b Lobendava – Severní
- č. 3052 Děčín – Česká Kamenice – Horní Podluží
- č. 3076 Jetřichovice – Labská Stráň

Všechny cyklistické trasy nejvyšších tří tříd jsou vedeny převážně na silnicích III. třídy (úsek Cyklostezky Ploučnice dokonce částečně po silnici II. třídy), resp. místních a účelových komunikacích (Labská stezka). To vede ke kolizním souběhům s frekventovanou automobilovou dopravou (místy i pohybem pěších uživatelů), které jsou citelné obzvláště v hlavní turistické sezóně, kdy kumuluje intenzita cyklistické i silniční motorové dopravy (zejména na cyklotrasách č. 15, 21 a 23). Naopak většina cyklistických tras IV. třídy vede po účelových komunikacích (zejména zpevněných lesních a polních cestách), případně po nezpevněných lesních cestách.

Cykloturisticky nejvýznamnější je Labská stezka. Ta je jako turistický produkt rozvíjena v Německu posledních několik desetiletí a patří mezi nejznámější cyklotrasy Německa je vůbec nejlépe hodnocenou cyklotrasou v SRN. Na českém území je trasa postupně překládána ze silničních komunikací do samostatné dopravní stopy, a to vč. rozsáhlé investiční činnosti ze strany Ústeckého kraje, příp. dalších krajů, jimiž protéká Labe. Díky tomu je dnes její velká část (v Ústeckém kraji výrazná většina) vedena jako samostatná komunikace pro cyklisty. Protože se Labská stezka v ÚK nachází převážně na území turistického regionu České středohoří a Podřipsko (jeho DA má rozvoj cyklotrasy na starost v celé délce na území ÚK), je podrobnější informace o Labské stezce uvedena v podkapitole České středohoří a Podřipsko.

Cykloturisté mohou v regionu využívat také vlaky a cyklobusy, které značně rozšiřují možnosti využití cyklotras v zájmovém území. Zatímco vlakové linky umožňují mj. (i díky obnovení spojení Dolní Poustevna – Sebnitz) přepravu cyklistů i s koly mezi údolím Labe a Šluknovskem, linky cyklobusů zpřístupňují méně výkonným cykloturistům území NP ČŠ a vrcholové partie Děčínské vrchoviny.

Lyžařská a zimní turistika

Ve srovnání s letní sezónou, v zimním období region Českého Švýcarska a Šluknovska nabízí turistům menší možnosti. K dispozici jsou lyžařské areály lokálního charakteru, terény pro běžecké lyžování či celoročně otevřené zámky. Nejvýznamnější je Skiareál Jedlová, který se nachází v Lužických horách. Kromě cca 7 kilometrů běžeckých tratí je součástí areálu v Jiřetíně pod Jedlovou moderní sjezdovka pro lyžaře a snowboardisty s délkou 1200 m a dvě dětské sjezdovky (Pod Lanem - 100 m a Mezičky - 200 m). Sousedním zimním střediskem je Skiareál Horní Podluží. K dispozici jsou tři sjezdové tratě (v celkové délce 650 m), lyžařská škola, půjčovna lyží a snowboardů, skiservis a restaurace. Kromě okolí vrchu Jedlová, jsou běžecké tratě upravovány také v obci Doubice, kde je upravována poměrně hustá síť běžeckých tratí, převážně však v intravilánu obce a jejím blízkém okolí. Na jihovýchodní okraj zájmového území částečně zasahují poměrně rozsáhlé sítě udržovaných běžeckých tratí, které propojují několik zimních středisek Lužických hor a okrajově i Českého středohoří. V oblasti Děčínské vrchoviny je lyžařským střediskem místního až regionálního významu obec Tisá, kde je situován stejnojmenný skiareál se sjezdovkou o délce cca 400 m. V okolí obce je možnost využít síť běžeckých lyžařských tras propojujících sídla a místní části Rájec - Ostrov - Sněžník - Tisá a navazující na Krušnohorskou lyžařskou magistrálu. Vzhledem k nižší poloze regionu i místních zimních středisek, klimatickým podmínkám i parametrům lyžařských areálů a udržovaných běžeckých tratí je však lyžařská sezóna v regionu zpravidla krátká a její význam pro potenciální návštěvnost regionu je omezený.

Některé přírodní atraktivity je možné navštěvovat také v zimním období. V zimní sezóně je v některých dnech zpřístupněna Pravčická brána na Hřensku. Unikátní jsou zimní výlety k Brtnickým ledopádům na pískovcových skalách.

Další druhy aktivní dovolené

Specifickou formou cestovního ruchu, která má v regionu Českého Švýcarska dlouhou tradici, je **horolezectví**. První výstupy skalní věže zde byly provázeny již v 19. století. Horolezecká činnost je na území NP České Švýcarsko organizována Českým horolezeckým svazem a organizací U. I. A. A. (Union Internationale des Associations d'Alpinism). K nejatraktivnějším skalním útvarům patří skály jak na levém, tak na pravém břehu Labe (mezi Děčínem a Dolním Žlebem, Děčínský Sněžník a zejména pak skály v Tiských stěnách). V rámci zážitkové turistiky se nabízí využití např. horolezeckých kurzů, speleologických návštěv jeskyň či skupinové pracovní výlety vhodné pro pracovní teambuildingové akce. Úprava lezeckých pravidel 2021 - 2030 rozčleňuje Kaňon Labe v CHKO Labské pískovce do šesti dílčích oblastí, ve třech z nich je možné lézt celoročně, ve třech zbývajících do července do ledna.

Turistika na koni neboli **hipoturistika** je jednou z forem rekreace, která v posledních letech nabývá na významu. Na území NP České Švýcarsko byla jízda na koních a jejich používání k tahu (např. povoz, kočár) povolena zatím pouze po silnicích, místních komunikacích a vybraných cestách. V zájmu podpory udržitelného turistického a rekreačního využívání území vymezuje NP Správa NP ČŠ pro tyto účely tyto trasy (tzv. hipostezky):

- První trasa sleduje tzv. Českou silnici od jejího vstupu do NP ve Vysoké Lípě a vedoucí až do Zadních Jetřichovic.
- Druhá trasa prochází od tzv. První brány (Doubice) přes lesy až k silnici vedoucí směrem do osady Na Tokání (její ústí je nedaleko pod velkým rozcestím před vstupem do samotné osady).
- Třetí trasa je vymezena v úseku Dolní Chřibská, rozcestím U Sloupu neboli Saula (hájovna a informační středisko NP) a osadou Na Tokání.
- Čtvrtou trasu tvoří podstatná část Kyjovského údolí od svého ústí v Kyjově až po soutok Křinice a Brtnického potoka.
- Pátá trasa spojuje Kyjov a Doubici.

Možnosti vyjížděk po okolí (mimo území národního parku víceméně bez omezení se dají realizovat v jízdárnách, které se nacházejí mimo centrální části Českého Švýcarska: v Horním Podluží, Doubici, Chřibské, Všemilech, Jánské a Ludvíkovicích.

Sportem, který představuje jednu z rozvíjejících se forem CR, je **golf**. Jen pár kilometrů od hraničního přechodu s Německem Hřensko - Schmilka se nachází golfové hřiště Janov. Golfové hřiště bylo otevřeno v roce 2003. Je přírodního typu a jsou zde k dispozici dva greeny, 18 jamkový a 9 jamkový. K dispozici je několik verzí programových balíčků pro návštěvníky, od amatérů až po náročné zákazníky. Zajímavou alternativou, která spojuje fotbal a golf, je **fotbalgolf**. Unikátní fotbalgolfové hřiště vzniklo na Dymníku u Rumburka. První certifikované fotbalgolfové hřiště (s 18 jamkami, s parem 72) bylo otevřeno 30. května 2014.

Poznávací turistika

Poznávací turistika se ve většině regionů soustřeďuje do větších měst s koncentrací historických, kulturních a dalších stavebních památek a souborů. V případě Českého Švýcarska je však podstatnou atraktivitou poznávací turistiky také venkov, který se vyznačuje neobyčejnou koncentrací památek lidové architektury, větších i menších sakrálních památek, pozůstatků po hornické činnosti i nehmotných památek (např. velikonoční jízdy v Mikulášovicích, tradice stavby betlémů v regionu).

Statutární město **Děčín** je turisticky velmi atraktivní součástí Českého Švýcarska. Vedle přírodních atraktivit je Děčín známý díky kulturně-historickým pamětihodnostem. Hlavní památkou je Zámek Děčín umístěný na pravém břehu Labe nad soutokem Labe a Ploučnice. Zámek byl v 70. a 80. letech 20. století velmi poničen pobytem sovětských vojsk, následně se však podařilo jej citlivě zrekonstruovat. Kromě pečlivě restaurovaných interiérů s expozicemi oblastního muzea patří k zámku Růžová zahrada na severní zámecké terase se salou terrenou (zahradní sál), glorií a pěkným

výhledem na město. Zámek je chráněn jako kulturní památka, je v něm umístěno také infocentrum, kavárna a nově také restaurace. Další zajímavostí Děčína je Staroměstský most přes řeku Ploučnice z 16. století. Za zmínku stojí také budova synagogy se zajímavými interiérovými prvky. Dominantou levého břehu Labe v Děčíně je Pastýřská stěna se zoologickou zahradou a vyhlídkovou restaurací. Pod Pastýřskou stěnou je v místní části Podmokly umístěna také oddělená expozice ZOO – Rajské ostrovy s obřím akváriem. Vodní radovánky mohou návštěvníci města zažít v děčínském aquaparku. Ve městě se nachází několik kostelů, které reprezentují široké spektrum architektonických slohů (baroko, gotika, romantismus). Nabídka kulturních, společenských či sportovních akcí v Děčíně je pestrá. Mezi nejvýznamnější patří Městské slavnosti Děčín, které se každoročně konají v květnu a zahrnují seriál kulturních a sportovních akcí jako např. Historický trh májový, Hudební festival Labe, Děčínská kotva, Mladé Labe, Adrenalin Challenge, Labský streetballový pohár, Festival pouličního divadla a další.

V **Benešově nad Ploučnicí** se dochoval významný komplex dvou oddělných samostatných zámeckých celků - Horního a Dolního zámku, které představují výjimečnou ukázkou „saské renesance“ a poměrně rozsáhlý komplex většího množství památkově chráněných objektů. Většina zámeckého komplexu byla vybudována v průběhu 16. století. Na zámecký komplex navazuje goticko-renesanční kostel Narození Panny Marie, vystavěný v průběhu 15. a 16. století. Historické jádro města je městskou památkovou zónou. Turisticky má město poměrně velký potenciál, který zatím není plně využitý. Z hlediska CR lze město zařadit také do oblasti České středohoří a Podřipsko.

Na území města **Česká Kamenice** se stýkají tři CHKO: Lužické hory, Labské Pískovce a České středohoří. V historickém centru, které je rovněž památkovou zónou, je možnost navštívit řadu kulturně-historických památek, např. Kostel sv. Jakuba Většího z poloviny 14. století, zámek z první poloviny 16. století, budovu radnice, budovu spořitelny či Kapli Narození Panny Marie, která je národní kulturní památkou. Nabídku pro poznávací CR doplňuje také Muzeum psacích strojů a na poměry malého města rozvinutá síť ubytovacích a stravovacích služeb, která patrně také souvisí s funkcí města jako jednoho z výchozích bodů pro návštěvy NP České Švýcarsko.

Město **Rumburk**, které se v minulosti proslavilo tzv. "rumburskou vébou" (hrubší bělená tkanina určená k výrobě ložního prádla), leží ve Šluknovském výběžku. Nejvýznamnější pamětihodností je Loretánská kapele Panny Marie (neboli Svatá chýše) ze začátku 18. století, která je součástí komplexu bývalého kapucínského kláštera. Ke Svaté chýši byl později přistaven ambit, do něhož jsou zakomponovány Svaté schody s kaplí Kalvárie. Loreta, která je národní kulturní památkou, je kopií svého italského originálu a je nejsevernější loretou nejen v Čechách, ale i v Evropě. V areálu Lorety se nachází expozice církevního umění. Ve městě se dále nachází vesnická památková rezervace Šmilovského ul. se souborem podstávkových domů.

Šluknov je nejsevernějším městem České republiky. Nachází se zde např. Šluknovský zámek ve stylu saské renesance, raně barokní kostel svatého Václava, nebo Křížová cesta se souborem soch Getsemanské zahrady.

V obci **Jiřetín pod Jedlovou** proběhla v poslední době řada projektů zaměřených na rekonstrukci stavebních památek. Za zmínku stojí oprava rozhledny včetně restaurace na vrcholu Jedlová (774 m n. m.). Na zřícenině středověkého hradu Tolštejn (670 m n. m.) jsou pořádány akce pro návštěvníky. V Jiřetíně p. J. se také nachází původně renesanční kostel Nejsvětější Trojice z konce 16. století. Zmíněné tři objekty jsou v seznamu památkově chráněných objektů. Na svahu jižně od obce, který stoupá směrem k Tolštejnu a masivu Jedlové, se nachází unikátní křížová cesta. Od roku 1992 má obec statut městské památkové zóny.

Krajina Českého Švýcarska neoplývá pouze přírodními krásami a malebnou lidovou architekturou. Nalezneme zde množství křížů, pískovcových sakrálních kaplí, soch svatých či kamenných kaplí. Drobné sakrální památky roztroušené po zdejší krajině dodávají Českému Švýcarsku na jeho rázu a unikátnosti.

Specifikem Šluknovska je vysoká koncentrace **Kalvárií**, které mají podobu křížových cest se 14 zastaveními. Díky intenzivní zbožnosti obyvatel regionu i zřejmému vymezení proti sousednímu protestantskému území Saska a Horní Lužice zde v průběhu 18. – 20. století vzniklo celkem 14 křížových

cest. V rámci České republiky se jedná o zcela mimořádný fenomén, pro nějž nenalezneme srovnání. Zdejší křížové cesty jsou ojedinělé různorodým uměleckým ztvárněním, kromě tradičních 14 zastavení vyprávějících příběh Ježíše Krista od odsouzení až po ukřižování, zahrnovaly i další kaple, studánky a umělé jeskyně.

V regionu České Švýcarsko a Šluknovsko se nachází řada **sakrálních památek**. Vedle zmíněné rumburské Lorety, početných farních kostelů, poutních kaplí a křížových cest mají svoje místo v kulturním a spirituálním dědictví regionu také četné drobné sakrální památky (boží muka, křížky, náhrobky). Pro **venkovskou architekturu** Českého Švýcarska a Šluknovska (ale také Lužických hor a některých částí Českého středohoří a Máchova kraje) jsou typické především tzv. podstávkové domy s podstávkou nesoucí první patro odděleně od přízemí.

Celkově se v regionu nachází 4 městské památkové zóny (Benešov nad Ploučnicí, Česká Kamenice, Jiřetín pod Jedlovou a Šluknov), 3 vesnické památkové zóny (Dlouhý Důl, Kamenická Stráň a Vysoká Lípa) a 1 vesnická památková rezervace (v Rumburku).

2.2.1.2 Produkty cestovního ruchu

Region Českého Švýcarska a Šluknovska nabízí řadu produktů cestovního ruchu. Část z nich je ve formě velmi konkrétní nabídky pobytových programů využívajících jednotlivé služby a atraktivní místa (jsou nabízeny pomocí konkrétní sady marketingových aktivit zejména prostřednictvím destinačního managementu o.p.s. České Švýcarsko). Existuje ale i široké portfolio obecnějších témat a lokalit spojených s využíváním služeb, které mají charakter produktů nabízených návštěvníkům a marketingově jsou nabízené spíše dlouhodobě a „mimoděk“ prostřednictvím vydávaných publikací, webových portálů apod. (např. krajina podstávkových domů, sakrální památky, rozhledny a vyhlídková místa). Níže je přehled vybraných produktů CR regionu Českého Švýcarska, který také naznačuje hlavní směry současného rozvoje produktové nabídky regionu, jimiž jsou například udržitelnost cestovního ruchu, redistribuce návštěvníků mimo centrální části (tj. mimo první zónu NP ČŠ), využití veřejné turistické dopravy, nabídka exkluzivní kombinace služeb a zážitků v jedinečné krajině, propojování nabídky napříč státní hranicí a další.

Příkladem je "Českosaské Švýcarsko – To jede!", aneb busem, parníkem, vlakem i tramvají do světa skalních měst. Jedná se o ucelenou přeshraniční nabídku zážitkových programů pro veřejnost s využitím všech dostupných typů turistické dopravy a infrastruktury s propojením na nejatraktivnější místa Českosaského Švýcarska. Jedná se o tyto programy:

- Parníkem labským kaňonem do skalního města
- Parním vlakem do skalního hradu
- Tramvají do skal

Rozšířená nabídka víkendových produktů se nabízí v jednotlivých programových balíčcích a to v závislosti na převažující aktivitě v daném produktu:

- Highlights národních parků České Švýcarsko a Saské Švýcarsko - prodloužené víkendové pobyty v Českém Švýcarsku (pěší výlety, plavba na pramicích v Edmundově soutěsce s převozníkem, kurs golfu s osobním trenérem, jízda tramvají do skal, relaxační pobyt v lázních Toscana Terme a další),
- Národní park České Švýcarsko - 6denní putování s bohatým balíčkem
- Alles Gute novomanželům, stříbrným i zlatým párům - luxusní balíček pro páry, který zahrnuje kromě ubytování a all inclusive stravování, také masáž, vstup do vodního světa, výlety do okolí,
- Programové balíčky pro golfisty na hřišti v Janově - Golf Start (vstup, instruktor, zapůjčení sportovního náčiní), Golf Play (celodenní golfová hra, 50 míčků na cvičném hřišti, občerstvení), Golf Enjoy (uzavřená společnost, miniturnaj, noční golf, občerstvení, mimogolfové aktivity),

- Po zajištěných cestách (via ferrata) Českosaského Švýcarska – kurzy lezení společně s instruktorem

Fotografické workshopy – zážitkové fotografování ve variacích dle ročního období, lehká turistika. Zajímavými akcemi jsou např. Dny lesních řemesel, na nichž jsou nabízeny návštěvníkům funkční suvenýry s logem NP České Švýcarsko, nebo Loretánské slavnosti v Loretě v Rumburku.

Impulzem pro vytvoření produktů jiného typu byl požár, který v červenci 2022 zasáhl rozsáhlá lesní území v oblasti mezi Hřenskem, Meznou, Mezní Loukou, Vysokou Lípou a Jetřichovicemi. V důsledku požáru se výrazně snížila návštěvnost tohoto území, ale částečně i dalších oblastí Českého Švýcarska. Ústecký kraj inicioval a financoval systém slevových voucherů, s jejichž pomocí mohli návštěvníci Českého Švýcarska využít slevu na ubytování v regionu mimo hlavní turistickou sezónu (listopad 2022 – květen 2023) ve výši 300 Kč na osobu a noc při pobytu dlouhém nejméně 2 noci a k tomu během pobytu zdarma veřejnou dopravu po celém Ústeckém kraji.

2.2.1.3 Infrastruktura cestovního ruchu

Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)

V regionu Českého Švýcarska a Šluknovska se podle Databáze HUZ nacházelo ke konci roku 2022 celkem 187 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ). V rámci Ústeckého kraje to bylo 35 % z celkového počtu HUZ.

Nejvyšší počet HUZ je lokalizován v obcích, které jsou největšími městy a/nebo turistickými centry regionu. Nejvyšší počet HUZ je ve městě Děčín (21 HUZ), které následují Jetřichovice (18 HUZ). Nejvyšší počet pokojů v jednotlivých HUZ je také v Děčíně (374 pokojů v HUZ). Za Děčínem následují obce Jetřichovice (263 pokojů v HUZ) a Hřensko (155 pokojů v HUZ). Další oblastí s vyšším počtem HUZ jsou Lužické hory (zde je brána v potaz pouze jejich část na území ÚK), ale také jižní části šluknovského výběžku. Ve zmíněné oblasti mají nejvyšší počet HUZ obce Jiřetín pod Jedlovou, Krásná Lípa a Kytlice.

Co se týče struktury jednotlivých kategorií HUZ, nejvyšší podíl mají penziony (103 z 187 HUZ v regionu), které jsou typické pro převážně venkovskou oblast regionu. Pro náročnější klientelu je ve sledovaném regionu k dispozici 21 HUZ v kategorii hotel, motel, hotel ***, resp. 11 HUZ v kategorii hotel, motel, hotel ****, přirozeně koncentrovaných v největších městech (zejména Děčín, Rumburk). Jako další v pořadí HUZ dle kategorií najdeme turistické ubytovny (celkem 17) a kempy (11), tedy ubytování pro méně náročné návštěvníky regionu.

Tabulka 3: Hromadná ubytovací zařízení v regionu České Švýcarsko a Šluknovsko v roce 2022

	HUZ celkem	v tom kategorie									
		Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Hotel *	Hotel garni	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ
Ústecký kraj	538	32	92	16	9	7	233	35	10	39	65
České Švýc. a Šluknovsko	187	11	21	7	3	2	103	11	3	9	17
% z ÚK	34,8	34,4	22,8	43,8	33,3	28,6	44,2	31,4	30,0	23,1	26,2

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2023)

Ukazatelem, který může sloužit k hodnocení kvality poskytovaných služeb v HUZ, je rozšíření různých systémů certifikace. V regionu České Švýcarsko a Šluknovsko je k dispozici několik certifikovaných HUZ.

Asociace hotelů a restaurací České republiky spolu se svou evropskou organizací HOTREC pracují od roku 2004 na podpoře Oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení ČR. Ve sledovaném regionu se dle portálu www.hotelstars.cz nachází jenom malé množství takto certifikovaných HUZ, a to Hotel Česká Koruna v Děčíně (***), Penzion Dvůr Pohody ve Varnsdorfu (***), a Hotel Formule v Nebočadech u Děčína (**) a Penzion Mencl v Chřibské. Na území Česka existuje také certifikace podporující udržitelné formy cestovního ruchu, poskytuje jí sdružení ECEAT ČR (www.eecat.cz), v regionu Českého Švýcarska a Šluknovska však není certifikován žádný objekt. Certifikace kvality služeb ubytovacích a stravovacích zařízení, kempů a turistických cílů, poskytujících zázemí pro turisty i jejich kola nabízí www.cyklistevitani.cz. Certifikaci „Cyklisté vítání“ realizuje Nadace Partnerství od roku 2005 a to aktuálně v 8 zemích Evropy. V regionu České Švýcarsko a Šluknovsko je možné najít více než 40 ubytovacích kapacit, stravovacích zařízení, kempů, anebo turistických cílů s logem Cyklisté vítání.

Je však třeba upozornit na to, že systémy certifikace a hodnocení kvality služeb obecně informují jen o části těchto služeb, jejichž provozovatelé mají o certifikaci aktivní zájem. Protože certifikace (včetně klasifikace hotelů a dalších zařízení pomocí hvězdiček) jsou na dobrovolné bázi, a podnikatelé v cestovním ruchu nejsou povinně členy profesních komor, má v ČR certifikace služeb spíše orientační, nikoli plně vypovídající charakter.

Stravovací zařízení

V regionu je relativně hustá síť stravovacích zařízení, která slouží nejen pro uspokojování potřeb místního obyvatelstva, ale také pro potřeby cestovního ruchu. Stravovací zařízení jsou koncentrována do měst (zejména Děčín), do lokalit, jež jsou výchozím bodem pro návštěvu NP České Švýcarsko nebo jsou přímo lokalizovány u atraktivit a atrakcí ČR (u Pravčické brány, u Tiských skal apod.), příp. podél významných komunikací.

Z hlediska nabídky stravovacích zařízení převládají restaurace s českou a mezinárodní kuchyní, které jsou ve větších městech doplňovány restauracemi italskými, mexickými či čínskými. Kvalita většiny restaurací je průměrná, dle Monitoringu návštěvníků v turistickém regionu Severozápadní Čechy jsou však turisté se stravovacími službami spokojeni. Jako velmi dobré je označilo 28,6 % českých a 40,7 % zahraničních návštěvníků, toto hodnocení je v Česku nadprůměrné. V regionu působí minipivovar Kocour ve Varnsdorfu, Křinický pivovar v Krásné Lípě, minipivovar v penzionu Helene v Kytlici, minipivovar Kapitán v Děčíně (v nákupním centru Centrum Pivovar Děčín), Pivovar Nomád v Děčíně, Centrum Pivovar v Děčíně a Pivovar Kotouč v České Kamenici.

Turistická informační centra

V regionu je k dispozici 21 turistických informačních center (TIC; viz tabulka). TIC mají různé provozovatele, od čehož se odvíjí také odlišný přístup k rozsahu otvírací doby, k míře prodeje jednotlivého zboží a služeb atd. V některých obcích v centrální části Českého Švýcarska je možné využít víc než jedno TIC. V regionu České Švýcarsko a Šluknovsko provozují TIC následující organizace:

- Obecně prospěšná společnost České Švýcarsko,
- České Švýcarsko – Turistické informace, s. r. o.,
- jednotlivé obce v regionu.

TIC jsou v převážné části k dispozici celoročně. Omezení provozu je v některých případech způsobeno ročním obdobím, některé TIC mají omezení pouze částečné, a to jeden den v týdnu. TIC v okolí NP České Švýcarsko jsou velmi dobře provázána a nabízejí turistům a návštěvníkům všechny podstatné informace a v různém zastoupení také např.:

- kompletní turistické informace (region, ubytování, doprava),
- tipy na výlety, průvodcovské služby a pobytové balíčky na klíč,

- široký sortiment turistického zboží a prodej certifikovaných regionálních výrobků,
- služby pro veřejnost - kopírování, internet, tisk, fax,
- denní tisk k nahlédnutí,
- prodej vstupenek do expozice a na atraktivity v regionu a na kulturní akce,
- drobné občerstvení (balené nápoje, káva, čaj),
- ekokoutek a ekoporadna.

Tabulka 4: Turistická informační centra v regionu České Švýcarsko a Šluknovsko v roce 2023

Obec	Adresa	Webové stránky
Benešov nad Ploučnicí, 407 22	náměstí Míru 1	https://www.benesovnpl.cz
Česká Kamenice, 407 21	nám. Míru 73	www.ceska-kamenice.cz
Děčín, 405 02	Karla Čapka 1441/3	www.idecin.cz
Děčín, 405 02	Čs. mládeže 89/4	www.idecin.cz
Dolní Chřibská, 407 44	Dolní Chřibská-Saula 284	www.ceskesvycarsko.cz
Hřensko, 407 17	Hřensko - Pravčická brána	www.pbrana.cz
Hřensko, 407 17	Hřensko 71	www.hrensko.cz
Jetřichovice, 407 16	Jetřichovice, u autobusové zastávky	www.jetrichovice.cz
Jiřetín pod Jedlovou, 407 56	Náměstí Jiřího 300	www.jiretin.cz
Kamenický Šenov 471 14	Panská skála	www.kulturaks.cz
Krásná Lípa, 407 46	Křínické nám. 10	www.ceskesvycarsko.cz
Kytlice, 407 45	Kytlice 24	www.obec-kytlice.cz
Mikulášovice 407 79	Mikulášovice 1007	www.mikulasovice.cz
Rumburk 408 01	Lužické nám. 103	www.icrumburk.cz
Srbská Kamenice, 407 15	Srbská Kamenice 224	www.srbskakamenice.cz
Šluknov, 407 77	Zámecká 642	www.mesto-sluknov.cz
Varnsdorf, 407 47, město	Otáhalova 1260	www.varnsdorf.cz
Lipová, 40781	Lipová 424	www.lipova.cz/ic-lipova
Tisá, 403 36	Tisá 205 (budova OÚ)	www.tisa.cz

Zdroj: KÚ ÚK, jednotlivé stránky obcí, resp. TIC (2023)

Turistická doprava

Destinační agentura České Švýcarsko je propagátorem využívání veřejné dopravy (především v hlavní sezoně je v regionu problém s hustotou individuální automobilové dopravy a s parkováním). Turisté mohou využít:

- Železniční dopravu: „Dráha národního parku“ – soubor tří tratí, které dohromady obkružují národní parky České a Saské Švýcarsko a vedou i chráněnými oblastmi Lužických hor, Českého Středohoří a Labských pískovců.

Mapa 1: Schéma Dráhy národního parku

Zdroj: České Švýcarsko, o.p.s.

- Autobusová doprava: Turistická autobusová linka 434 Národním parkem České Švýcarsko. Další linka 438 a nově shuttle 441 Mezná – Hřensko - Janov
- Lodní doprava: V případě příznivých podmínek (splavnost) turistická lodní linka T92 Ústí nad Labem – Hřensko – Bad Schandau a přívoz F1 Schöna-Hřensko

2.2.2 Krušnohoří

Turistický region Krušnohoří sestává z Krušných hor a Chomutovsko-teplické pánve. Hranice turistického regionu Krušnohoří prochází napříč Mosteckou pánví (jižní část pánve spadá do turistického regionu Dolní Poohří), a podkrušnohorská část regionu je tak tvořena urbanizovaným územím ústecko-chomutovské aglomerace¹.

Krušné hory představují souvislé horské pásmo na hranici mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo, konkrétně se Svobodnou zemí Sasko. Krušné hory jsou nejhornatější částí Ústeckého kraje, s nejvyšším bodem Ústeckého kraje, který se nachází těsně pod vrcholem nejvyšší hory pohoří – Klínovce (1244 m n. m.). Samotný vrchol Klínovce se však nachází na území Karlovarského kraje. Pro turistický region Krušnohoří je tak charakteristický jeho přesah přes oba kraje – Ústecký a Karlovarský – a také do Svobodného státu Sasko. Tuto skutečnost reflektuje nově založená destinační agentura Krušnohoří, která byla založena oběma kraji a má za cíl mj. prezentovat turistickou nabídku celého regionu napříč kraji i státní hranicí.

Přes hornatost regionu nezasahuje na jeho území žádné velkoplošné zvláště chráněné území. To na jedné straně spolu s devastací lesních porostů v důsledku imisní zátěže (především v minulosti) přispívá k celkově spíše špatné image regionu jako oblasti s průmyslovými centry, narušenou krajinou a

¹ Největší město aglomerace – Ústí nad Labem však spadá do turistického regionu České Středohoří a Podřipsko, naopak Kadaň a Klášterec nad Ohří spadají do turistického regionu Dolní Poohří.

životním prostředím a v konečném důsledku i s poničenými horskými lesy. Na druhé straně však tato skutečnost představuje zásadní selektivní výhodu, která velmi rozšiřuje mozaiku nabídky CR Ústeckého kraje. V oblasti je možné jednak rozvíjet jinde nevidané turistické produkty vázané na unikátní specifika regionu, které návštěvníkům přinášejí originální, často zcela unikátní zážitky.

V turistickém stínu hor je položena výrazně urbanizovaná a těžební činností poznamenaná pánevní oblast, která nabízí uplatnění pro odlišné formy CR. Spolu s Krušnými horami zde skýtají nemalý návštěvnícký potenciál pozůstatky průmyslové a hornické minulosti, ale i některé stávající provozy (industriální a montánní CR). I v souvislosti s probíhajícími rekultivacemi zbytkových jam po povrchové těžbě hnědého uhlí zaplavením a vytvořením vodních ploch má pánevní oblast rostoucí potenciál v oblasti vodních sportů. Velký význam z hlediska návštěvnosti má lázeňské město Teplice, specifikem jsou různé areály vzniklé na rekultivovaných plochách, které mají podmínky pro masovou návštěvnost (Autodrom Most, Hipodrom Most).

Mimoto lze v regionu snáze realizovat rozvoj infrastruktury CR (značené turistické cesty, cyklostezky, lanovky, ubytovací kapacity apod.), který je jinak ve velkoplošných chráněných územích přirozeně limitován prioritní potřebou péče o přírodu a krajinu. V plánech Ministerstva životního prostředí a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR však založení CHKO Krušné hory figuruje. Aktuálně začíná fáze přípravy odborných podkladů a diskuze s obcemi a dalšími aktéry v území. V případě založení CHKO Krušné hory by se jednalo o plošně největší chráněnou krajinnou oblast v Česku.

2.2.2.1 Atraktivita cestovního ruchu

Pěší turistika

Nejvhodnější podmínky pro pěší turistiku jsou především v horské části území. Především rozloha, charakter reliéfu a vzdálenost mezi jednotlivými přírodními úkazy Krušných hor však ve srovnání s pěší turistikou zvýhodňují cykloturistiku.

Atraktivní z hlediska poznávacího cestovního ruchu jsou ve sledovaném regionu především cenné přírodní lokality požívající různé stupně ochrany. Mezi plošně rozsáhlejší chráněná území patří přírodní parky:

- Bezručovo údolí,
- Údolí Prunéřovského potoka,
- Loučeňská hornatina,
- Východní Krušné hory.

Z maloplošných zvláště chráněných území jsou významné především národní přírodní rezervace:

- Jezerka u Jirkova,
- Novodomské rašeliniště.

Přírodní památkou a rovněž zajímavou přírodní atraktivitou jsou také Sfingy u obce Měděnec.

Za největší atraktivitu Krušných hor je rovněž možné považovat vyhlídkové body či rozhledny, kterých je v hornatém regionu Krušných hor několik a jsou vyhledávány návštěvníky v hojném počtu. Mezi nejvíce navštěvované patří Komáří Hůrka, resp. rozhledna Komáří Vížka na Teplicku, kde lze využít nejdelší sedačkovou lanovku bez mezistanice v České republice, která vede z obce Krupka. S výstupem na Komáří Vížku je zajímavé spojit návštěvu štolý Starý Martin, která se nachází pod horní stanicí zmíněné lanovky. V následujícím výčtu uvádíme významné rozhledny a vyhlídkové body dle nadmořské výšky:

- Vlčí hora u Oseku (891 m n. m.),
- Komáří Vížka (807 m n. m.),

- Jeřabina u Litvínova (785 m n. m.),
- Hora Sv. Kateřiny – rozhledna Hláska na Růžovém vrchu (729 m n. m.),
- Hradní věž hradu Hasištejn (575 m n. m.)
- Strážiště u Chomutova (511 m n. m.) - rozhledna dlouhodobě zavřena,
- Hněvín v Mostě (393 m n. m.)
- Doubravka v Teplicích (393 m n. m.).

Specifikem regionu jsou rozhledny zbudované v blízkosti aktivních dolů, které mj. umožňují zajímavý pohled do velkolomů na hnědé uhlí. Mezi takové rozhledny patří:

- rozhledna Maják u Strupčice
- rozhledna Málkov
- Kaňkovská vyhlídka na Lom Bílina – Braňany
- Rozhledna na ledvické elektrárně (144 m nad okolím, nejvyšší v ČR)²

Hustota turistických stezek je v Krušných horách relativně vysoká. Nejvyšší hustotu turistických stezek mají údolí, která směřují od obcí v pánevních oblastech do hor. Nižší hustotu značení najdeme na samotném hřebeni Krušných hor. Turisty však síť turistických stezek bez problémů zavede na všechny atraktivní lokality či ke všem kulturním zajímavostem. Nabídku doplňují naučné stezky (NS), které dotvářejí možnosti pěší turistiky v regionu. Naučné stezky rozvíjejí jak poznání v oblasti přírodních zajímavostí, tak v kontextu historických událostí v Krušnohoří, a tudíž celé České republiky:

- NS Přírodou a dějinami Oseka,
- Sklářská NS (Moldava),
- NS Tesařova cesta,
- NS Flájská hornatina,
- NS Flájský kanál,
- NS Gabrielka,
- NS Bezručovo údolí,
- Příhraniční hornická NS,
- NS Zapomenuté pohraničí,
- NS historická u Chlumce v okolí Ústí nad Labem (připomenutí napoleonských bitev z roku 1813 u Chlumce).

V oblasti Podkrušnohoří je region výrazně urbanizovanější, tudíž se možnosti pěší turistiky snižují. Síť turistických stezek je řidší, což souvisí i s mimořádnými zábory krajiny těžebními plochami, ale na druhou stranu se nabídka pro pěší turisty obohacuje o poznávací turistický ruch, rekreaci u vodních nádrží (např. zaplavené hnědouhelné lomy), industriální, montánní, sportovní CR a další formy turistiky. I pánevní oblast však má své přírodní atraktivity a místy je velmi zajímavá pro pěší poznávací turistiku. Díky poloze ve členité krajině tak má prakticky každé velké město Ústecko – Chomutovské aglomerace na svém území zajímavé vrchy, na něž jsou proznačeny pěší trasy a na nichž je vyhlídka či rozhledna (některé z nich jsou zmíněny výše). Do vymezeného regionu Krušnohoří také okrajově zasahuje České Středohoří, jehož neovulkanické vrchy tvoří krajinné dominanty JV části regionu. Patrně nejcharismatičtější dominantou je vrch Bořeň u Bíliny, který je tvořen mohutným zdaleka viditelným znělcovým skalním sukem. Lokalita vrchu, která je stanovištěm chráněné fauny a flory má statut národní přírodní rezervace a je zpřístupněna prostřednictvím stejnojmenné NS.

² Vyhlídka je zpřístupněna v rámci exkurzí, po předchozí návštěvě Infocentra na základě předchozí rezervace.

Cykloturistika

Nižší hustota stezek pro pěší turisty je v regionu kompenzována vyšší možností využití cykloturistiky, a to zejména v hřebenové oblasti Krušných hor. Hierarchicky nejvýše postavená je cyklotrasa č. 23, tzv. Krušnohorská magistrála, která vede vrcholovými partiemi Krušných hor podél hranic se Spolkovou republikou Německo, a to v trase Cheb – Děčín. Paralelně s ní vede hřebenová cyklotrasa i na německé straně. V roce 2014 byl realizován přeshraniční projekt „Žebřík“ zahrnující mj. proznačení 12 spojek obou hřebenových cyklotras. Cyklotrasy nižších tříd, které jsou propojeny s magistrálou, zajišťují dostupnost z horských oblastí do měst, a to v rámci Ústeckého kraje i mezinárodně. Mezi další významné cyklotrasy v regionu patří:

- č. 25 Brandov – Litvínov – Most – Měrunice – Velké Žernoseky a pokračování směr Liberecký kraj
- č. 35 Měděnec – Klášterec n. O. – Kadaň – Valeč – Žlutice (Karlovarský kraj)
- č. 231 Mikulov, Nové město – Osek – Duchcov – Kostomlaty pod Milešovkou – Měrunice
- č. 3002 Krásný Les – Loučná pod Klínovcem – Vejprty (paralelní trasa k č. 23)
- č. 3003 Vejprty – Výsluní – Hora sv. Šebestiána (paralelní trasa k č. 23)
- č. 3009 Radejčín – Chabařovice – Krupka – Adolfov (- č. 23)
- č. 3010 Fojtovice – Cínovec – Moldava (paralelní trasa k č. 23)
- č. 3017 Děčín – Petrovice – Adolfov (paralelní trasa k č. 23)
- č. 3034 Postoloprty – Chomutov
- č. 3071 Trmice – Teplice
- č. 3078 Načetín (- č. 23) – Chomutov
- č. 3079 Hora sv. Šebestiána – Rudolice v Horách (paralelní trasa k č. 23)
- č. 3080 Celná (u Křimova) – Spořice – Březno u Chomutova – Vikletice (v. n. Nechranice)
- č. 3081 Hora sv. Šebestiána – Rudolice v Horách (paralelní trasa k č. 23)
- č. 3106 Litvínov – Braňany – Skršín – Havraň – Vysoká Pec – Horní Jiřetín – Litvínov (okružní kolem Mostu)
- č. 3107 Kyjice (- č. 3016) – Komořany – Most – Obrnice – Liběšice (- č. 3016)
- č. 3114 Chomutov – Vrskmaň
- č. 3115 Kadaň – Výsluní (trasa k 3003)

Zmíněná síť cyklotras je značená přehledně a propojuje kulturně historické či přírodní zajímavosti regionu. V pánevní oblasti Podkrušnohoří se v posledních letech rychle rozvíjí cykloinfrastruktura a dochází k budování nových cyklotras, resp. cyklostezek. Rapidní rozvoj zaznamenaly zejména cyklotrasy na Mostecku, kde i v souvislosti s rekultivacemi došlo k proznačení poměrně husté sítě cyklotras, která je vymezená okružní cyklotrasou č. 3106. Z Kadaně (region Dolní Poohří) vede nová zajímavá cyklotrasa do Černovic č. 3120 přímo po okraji hnědouhelného lomu. I díky budování cyklostezek na rekultivovaných plochách tak vzniká kvalitní síť cyklotras, na nichž se tak místy eliminují kolizní souběhy s frekventovanými silničními komunikacemi. I když velká část (převážně místních) cyklotras v Krušných horách vede po účelových lesních komunikacích, pro území Krušných hor i pánevní oblasti platí, že na síti cyklotras je stále mnoho závadných úseků, kde dochází ke kolizím s ostatními druhy dopravy, a především pak se silniční dopravou. To se týká i dálkových cyklotras č. 23 a 25, které jsou místy vedeny po silnicích II. třídy.

Sportovněji ladění cyklisté mohou nad rámec tradiční cykloinfrastruktury využívat i různé atrakce, které jsou spojené především s Krušnými horami. Některé ski areály (Ski areál Klínovec, Sport areál Klíny) budují, nebo nabízí různé atrakce pro cyklisty (downhill, singletreky, cross-country okruhy), pro které jsou v letní sezóně provozovány také některé lanovky. Velký potenciál pro downhill cyklistiku má Komářův hůrka, kde mohou cyklisté využívat lanovku z Krupky. Lokalita je tak za tímto účelem využívána a jezdí se zde i některé sportovní podniky ve sjezdu na horských kolech, nicméně zatím zde nevznikly žádné oficiální trasy pro downhill cyklistiku.

Pro nástup na cyklotrasy vedoucí ve vrcholových partiích Krušných hor mohou cykloturisté využívat vybrané spoje autobusových linek, které jsou vybavené nástavbou nebo vlekem na přepravu jízdních kol, dále též vlakovými spoji na tratích č. 135 Most – Moldava v Krušných horách a 137 Chomutov – Vejprty. Dále mohou cyklisté využívat také zmíněnou lanovku na Komáří hůrku, k dolní stanici však zatím není vyznačena žádná cyklotrasa.

Nedostatkem v oblasti cykloinfrastruktury a nabídky pro cykloturisty je především absence kvalitních ubytovacích a stravovacích zařízení a obecně doplňkové infrastruktury u cyklotras, včetně nejvýznamnějších dálkových cyklotras. V území zatím také nejsou v dostatečné míře nabízeny produkty, které by umožňovaly vyšší využití potenciálu vícedenních přejezdů. To se týká i Krušných hor, kde místy zcela chybí jakákoliv návštěvnická infrastruktura a vhodné služby a cykloturisté tak za službami jezdí na saskou stranu hor.

Studie terénní cyklistiky v ÚK (zpracovala Česká Mountainbiková Asociace, z.s. v roce 2019 a aktualizováno v roce 2022) uvádí několik lokalit, které by se do budoucna mohly rozvinout do podoby centra horské cyklistiky. Jsou to:

- Obec Telnice (kde dobrovolnou aktivitou, bohužel však nepovolenou, vznikaly Telnické stezky)
- Děčínský Sněžník (případně sousední lokalita vrchu Klobouk)
- Milada (lesy a svahy na jižním okraji jezera)
- Jirkov (příprava projektu probíhala oficiálně s participací města)
- Střížovický vrch (Ústí nad Labem, vybudováno několik trailů různé úrovně)

Lyžařská a zimní turistika

V rámci turistického ruchu je v kontextu počtu návštěvníků i nabídky atraktivit v zimním období pro oblast Krušných hor lyžařská turistika důležitá ve všech svých formách (sjezd, běžecké lyžování, snowboarding a jiné). Území Krušných hor zasahuje jak do Ústeckého kraje, tak i do Karlovarského kraje a lyžařská turistika je významným faktorem vzájemného nadregionálního propojení jednotlivých aktivit. Nejdůležitější pro region Krušných hor je nadregionálně významný areál Klínovec, jenž se rozprostírá přímo na hranici mezi oběma kraji. Lokalizace areálu Klínovec nicméně poskytuje v rámci rozvoje dostatečnou nabídku služeb i pro CR Ústeckého kraje. Proto lze vysledovat zvýšenou lokalizaci hromadných ubytovacích kapacit a také stravovacích zařízení v blízkosti areálu. Rozmanitá nabídka hromadných ubytovacích zařízení od menších objektů ubytování v soukromí až po čtyřhvězdičkové hotely nabízí možnosti ubytování také pro náročnější klientelu zejména z Německa. Mezi významná lyžařská centra v regionu Krušnohoří patří dále například areál na Bouřňáku v Mikulově v Krušných horách nebo Sport areál Klíny ve stejnojmenné obci na Mostecku.

Skiareál Klínovec je největší lyžařské středisko Krušných hor. Leží v těsné blízkosti hranice se SRN a střediska Oberwiesenthal. V r. 2018 se podařilo propojit sjezdovkou sousední areál Boží Dar - Neklid. Celkem je tak k dispozici 31,5km sjezdových tratí všech obtížností v rámci Skiareálu Klínovec, a pokud si návštěvník zakoupí skipas na 1,5 dne či delší, tak dokonce na 47km tratí v rámci InterSkiregionu Fichtelberg – Klínovec. Mezi Fichtelbergem a Klínovcem jezdí pravidelný skibus zdarma. Přejezd skibusem v rámci InterSkiregionu zabere pouhých 10 minut. V samotném Skiareálu Klínovec je celkem 5 sedačkových lanovek (2 třísedačkové a 3 čtyřsedačkové) a 11 vleků, čímž se už nyní řadí mezi největší skiareály v ČR³. Běžkaři mohou využít 50 km pravidelně upravovaných stop.

³ Konkurenční velké skiareály v ČR jsou navíc často tvořeny více izolovanými areály, mezi kterými se lyžaři musí přesouvat skibusem, pěšky nebo vlastním dopravním prostředkem.

Zejména návštěvníkům z krajského města Ústí nad Labem je k dispozici menší lyžařský areál Zadní Telnice, který je od něj vzdálený přibližně 20 km. V přehledné tabulce dále nabízíme výčet lokálních lyžařských sjezdovek jak pro náročné, tak pro rekreační lyžaře.

Tabulka 5: Lyžařské areály v regionu Krušnohoří v roce 2023

Areál	Obtížnost	Název sjezdovky	Délka sjezdovek (m)	Převýšení
Ski areál Klínovec	Černá	U Zabitého, Jáchymovská Freeride I., Jáchymovská Freeride II., Neklid Karásek II.	3 650	767
	Červená	Pařezovka, Přemostěná, Slalomák, Jáchymovská, Neklid Karásek I., Neklid Levá, Neklid U pomy I, Neklid U pomy II, Neklid Moser,	10 500	1 861
	Modrá	Dámská, Pod Zámečkem, Cvičná, Turistická, Lyžařská cesta 2a, Lyžařská cesta 3a, , Lyžařská cesta 3b, , Lyžařská cesta 1a, Cool Funpark, SCROSS, , Lyžařská cesta 1b, Neklid Křížná, Rondo, SnowPark Neklid	15 200	1 763
Sport Centrum Bouřňák	Černá	Slalomový svah	880	280
	Červená	Stará sjezdovka, Nová sjezdovka, Pařezovka, Hrobská sjezdovka	4 680	980
	Modrá	Turistická sjezdovka, Dětský svah Údolíčko	2 870	330
	Zelená	Cvičná louka	130	
Ski areál Telnice	Černá	Slalomák	500	180
	Červená	Děčíňák - Nová, Macháček - Buben	2 550	410
	Modrá	Turistická - Nová, Turistická - Stará, Cvičná louka, Meva, Kašpárek	3 360	550
Sport areál Klíny	Červená	Pařezovka	850	140
	Modrá	Kotva, Centrální, Poma, Areál lyž. šk.	1 850	330
Skiareál Pyšná	Červená	Velká	433	117
	Modrá	Malá	340	75
		Dětský skipark	100	10
Ski areál Český Jiřetín	Černá	Čerták	900	170
	Červená	U Kostela1	700	125
	Modrá	U Kostela2, Mlejny	730	130
Komáří Vížka	Modrá	Cvičná louka	600	130
	Modrá	Slalomák	450	85
		Dětský svah	100	19
Ski areál Alšovka Měděnec	Červená	Alšovka 2 a Alšovka 3	600	91
	Modrá	Alšovka 1	300	35
Ski areál Hora Sv. Kateřiny	Červená	Sjezdovka	300	103
	Modrá	Cvičná	300	90
Ski areál Mezihoří	Červená		360	80
	Modrá		440	80
Ski areál Meziboří	Červená		537	135

Areál	Obtížnost	Název sjezdovky	Délka sjezdovek (m)	Převýšení
Lyžařský areál Loučná pod Klínovcem	Modrá	Svah 1 a Svah 2	760	80
Ski areál Horní Halže u Měděnce	Červená		460	117
Lyžařský vlek Brandov	Modrá		425	62

Zdroj: internetové stránky jednotlivých lyžařských areálů (2023), České Sjezdovky (2023), www.mapy.cz

Především větší z výše prezentovaných skiareálů se zaměřují i na letní sezónu, kdy nabízí návštěvníkům řadu produktů. Po vzoru zahraničních destinací pak tyto areály (Ski areál Klínovec, Sport areál Klíny) budují, nebo nabízí různé atrakce pro cyklisty (downhill, singletreky, cross-country okruhy), pro které jsou v letní sezóně provozovány také některé lanovky. Samozřejmostí je nabídka další infrastruktury pro aktivní trávení volného času. Např. Trail Park Klínovec je síť stezek pro horská kola obsluhovaná čtyřsedačkovou lanovkou. Nabízí 30 km trailů různých obtížností a 70 km tras pro horská kola značených po lesních cestách. Klínovec je charakteristický dlouhými flowtraily – Azur (10,3 km), Rubin (8 km) i Baron (6 km) patří mezi nejdélsí souvisle mírně klesající trailly v Evropě.

Krušné hory dále nabízejí poměrně rozsáhlou síť udržovaných tratí pro běžecké lyžování. Nejznámější síť běžeckých tras pod názvem Krušnohorská bílá stopa (www.kbstopa.cz) vytváří spolu s lokálními běžeckými trasami běžeckou síť v celkové délce více než 200 km běžeckých tras a okruhů od oblasti Klínovce a Božího Daru až po Zadní Telnici, příp. Tisou. Hustota upravovaných běžeckých tratí je vyšší v okolí skiareálů, mezi významné lokální běžecké trasy tak můžeme zařadit lokality Lesná, Klíny - Mračný vrch, Telnice, Bouřňák, Nakléřov či Klínovec. Zajištění potřebného servisu, zejména úpravu a značení běžeckých tras zajišťují za pomoci sdružování prostředků provozovatelé jednotlivých lyžařských areálů. Nedostatkem je absence ucelené udržované trasy napříč Krušnými horami. V území mezi okruhy středisek Lesná a Měděnec – Alšovka tak nejsou žádné upravované trasy. Velkým negativem, které limituje kvalitu i další rozvoj upravovaných běžeckých tratí je také dlouhodobý nedostatek prostředků na úpravu. V tomto ohledu nabízí lepší kvalitu i hustotu upravovaných tratí saská strana Krušných hor, která je upřednostňovaná především lyžaři-bruslaři. Naopak turisticky ladění lyžaři, kteří vyznávají spíše tzv. klasickou techniku běhu na lyžích, hojně užívají i neupravené trasy. Potenciál běžeckého lyžování v Krušných horách zatím není zcela rozvinut a stejně jako v případě cykloturistiky chybí odpovídající infrastruktura a produkty pro vícedenní přejezdy hor.

Ostatní druhy aktivní dovolené (hipoturistika, golf)

Pánevní oblast regionu má stále rostoucí předpoklady pro **vodní sporty**. K dnes již tradičním vodním rekreačním plochám a areálům (Kamencové jezero v Chomutově, zatopený lom Barbora v Oldřichově u Duchcova) postupně přibývají jezera vzniklá zatopením zbytkových jam po těžbě hnědého uhlí. Vedle většího množství menších takto vzniklých jezer (mj. zmíněné Barbory) vznikla v území Mostecké pánve i plošně velmi rozsáhlá jezera Milada a Most a je plánován vznik dalších, ještě rozsáhlejších jezer v souvislosti s plánovanou rekultivací stávajících činných dolů (ČSA, Vršany, Nástup a Bílina). Rekultivace povrchových dolů je však velice zdoluhavý proces a stejně tak plné využití rekultivačního rekreačního a turistického potenciálu lze předpokládat až v dlouhodobém horizontu. Jezero Milada u Ústí nad Labem (součást regionu České Středohoří a Podřipsko) bylo zpřístupněno veřejnosti teprve na jaře 2015 (tedy cca 18 let po ukončení těžby a 5 let po ukončení napouštění jezera). I když zde již jsou poskytovány některé služby a postupně se rozšiřuje spektrum atrakcí, s výstavbou stálých zařízení CR

se počítá až po vypořádání majetkoprávních vztahů v území⁴. Jezero Most bylo oficiálně zpřístupněno veřejnosti v září 2020, kdy už byly vybudovány pláže pro rekreaci. V r. 2021 je plánována výstavba zázemí pro správce a provozovatele pláží a 2 stánky s občerstvením. Obě zmíněná jezera vytvářejí spolu s jezerem Medard (vzniklém také zatopením zbytkové jámy po těžbě hnědého uhlí) největší jezera v ČR se značným rekreačním potenciálem, ten je však na druhé straně limitován polohou v blízkosti rozsáhlých průmyslových provozů, které mají na tyto areály rušivý vliv (Teplárna Trmice u jezera Milada, areál rafinerie Unipetrol RPA v sousedství areálu jezera Most). Rekultivované areály nabízející kromě vodních sportů také další možnosti využití (mj. sítě cyklostezek a cyklotras) tak mají význam především pro krátkodobou rekreaci obyvatel Ústecko – Chomutovské aglomerace a širšího regionu.

Zázemí pro **hipoturistiku** v podobě jezdeckých oddílů či jízdáren se rozrůstá a nabízí široké možnosti aktivit, např. projíždek do okolí, a to jak v Krušných horách, tak i v okolí Ústí nad Labem a následně do CHKO České středohoří. K propojení jednotlivých území se postupně vytváří síť hiposteze, která je však zatím nedostatečně rozvinutá a spojitá. Do budoucna představuje potenciál využití tzv. Krušnohorských koňských stezek. Mezi atrakce spojené s hipoturistikou patří také unikátní hipodrom v Mostě, součást rekultivačního parku Velebudice, kde se nachází jedno z největších dostihových závodišť v České republice s několika unikáty (nejdelší přímá dráha pro závodní dostihy, rozsáhlé tréninkové plochy). Součástí hipodromu je (vedle parkurové a dostihové dráhy, kde se pořádají různé soutěžní podniky) také dráha pro inline bruslení a areál pro fotbalgolf.

Nejvyšší předpoklady pro plnohodnotné hraní **golfu**, to znamená především přítomnost 18 jamkového hřiště, má golfový areál Barbora v Oldřichově u Duchcova. Celkově je v krušnohorském regionu šest venkovních golfových hřišť, zmíněná Barbora, Most, Bítov, Ústí nad Labem, Libouchec a Cínovec. Golf jako produkt je také využíván jako doplněk k různým balíčkům pro náročnější návštěvníky podkrušnohorských měst.

Mimo tradiční pojetí sportů jsou v několika lokalitách provozovány tzv. **adrenalinové sporty**, nabízející v kontextu Česka často nevšední až unikátní zážitky. Jedná se především o „novátorské“ sporty, které je možné vykonávat v těchto lokalitách:

- Loučná pod Klínovcem, Sport Areál Klíny - jízda na horských kolech či terénních koloběžkách, bobová dráha, tandem paragliding, skupinové lyžování, lukostřelbu, bungee runing, disc golf, zipline;
- Blatno - projíždky na vznášedlech, sněžných skútrech či čtyřkolkách;
- Moldava - kiteboarding, snowkiting, landkiting;
- Chomutov - bungee jumping z 62 metrového mostu Hačka (nejvyšší bungee jumping v ČR);
- Most - tandemové seskoky padákem.

Poznávací turistika

Město **Most** nabízí několik volnočasových areálů, které se souhrnně nazývají „mostecké dromy“ (autodrom, aerodrom, aquadrom, hipodrom). V jednotlivých „dromech“ se organizují významné aktivity pro návštěvníky nejenom z města, ale celé České republiky a zahraničí. Oblíbené jsou zejména dostihy, závody automobilů, motocyklů a také trucků. Jednotlivé areály však nenabízejí pouze možnost návštěvy akcí, ale také různé možnosti aktivního sportovního a adrenalinového využití (jízdy v automobilech a na čtyřkolkách, plavání a vodní sporty, inline bruslení, vyhlídkové lety atd.). Silně ovlivněn poválečným vývojem byl urbanistický ráz Mostu. Z někdejšího památkově velmi cenného historického jádra města byl před zbouráním zachráněn přesunem na nové místo pouze kostel Nanebevzetí Panny Marie. K přesunu došlo v roce 1975 za pomoci speciálních hydraulických podvozků a zajišťovací ocelové konstrukce. Přesun v délce 841 m trval 27 dnů. Region města Most je strukturálně

⁴ Zatím je areál vlastněný státem a ve správě státního podniku Palivový kombinát Ústí, který území rekultivoval, nicméně do budoucna nemá zajišťovat jeho využívání.

postižen transformací průmyslových aktivit a do budoucna je možnost využít potenciálu jednotlivých volnočasových areálů nejen v kontextu cestovního ruchu, ale také v návaznosti na hospodářský rozvoj.

Nejvíce navštěvovanou turistickou atrakcí ve městě **Chomutov** je Podkrušnohorský zoopark, který navštěvuje ročně přes 200 tisíc lidí. Součástí parku je také skanzen Stará Ves, dětské lanové centrum a v jeho blízkosti je možné navštívit rekreační zónu Kamencového jezera. V rámci atrakcí Ústeckého kraje je zmíněný park druhou nejnavštěvovanější po Památníku Tereziín. Město Chomutov má z velké části revitalizovanou městskou památkovou zónu, kterou představuje historické jádro města s kostelem Sv. Kateřiny, jedním z nejstarších raně gotických kostelů v Evropě. V Chomutově se nachází také Železniční depozitář Národního technického muzea navštěvovaný milovníky historických železničních vozidel.

V lázeňském městě **Teplice** se nachází historická i lázeňská zóna, které však byly v minulosti značně narušeny rozsáhlými asanacemi. Ve městě se nachází zámek, sídlí v něm také regionální muzeum. Celoročně jsou ve městě otevřeny hvězdárna a botanická zahrada. Fotbalový stadion Na Stínadlech, který má kapacitu přes 18 tis. diváků, je využíván nejen k prvoligovým utkáním, ale rovněž k zápasům mezinárodním.

Na rozhraní mezi Mosteckou pánví a Českým středohořím se nachází město **Bílina**. Ve městě se dochovalo historické jádro, které je rovněž městskou památkovou zónou s řadou historických památek. Území bylo v minulosti asanováno a k postižení došlo také výstavbou silničního průtahu. Současné využití potenciálu cestovního ruchu je do určité míry limitováno nepřístupností některých historických památek, omezeným provozem lázní, těžební činnostmi v okolí a také organizací veřejné dopravy.

V regionu je možné navštívit také zříceniny hradu v Krupce a Hasištejn u Místa, **zámky** Duchcov, Teplice, Jezeří, Červený Hrádek u Jirkova, Litvínov a Chomutov.

Řadu kulturních památek a přírodních atrakcí nalezneme i v menších obcích. **Vejprty** se nacházejí přímo na hranici s Německem. Od německého města Bärenstein jej odděluje řeka Polava a propojuje železniční a rovněž silniční přechod. Ve městě jsou také kulturní památky, jako např. kostel sv. Martina a kostel Všech svatých. Potenciál pro otevření pro veřejnost mají také staré rudné štol. Město **Duchcov** je známé pobytem Giacoma Casanovy, který pobýval na místním zámku se zahradami, jenž je dnes národní kulturní památkou. Potenciál má i historické jádro města, které je rovněž památkovou zónou. Ve městě **Osek** se nachází národní kulturní památka Cisterciácký klášter Osek. Dále je možné navštívit nedalekou zříceninu gotického hradu Rýzmburk.

Rovněž atraktivní je v regionu **montánní, industriální** a také **historicko-vojenská forma** turizmu. Historické bojové vozidlo pěchoty (BVP) v Oseku jako specifickou atrakci historicko-vojenské turistiky využívají turisté k prohlídce i jízdám po okolí. Regionálně známá a navštěvovaná je dobře zachovaná linie lehkých opevnění z 2. světové války u Chomutova na vrchu Kočičák. Specifickou, v kontextu střední Evropy jedinečnou nabídkou je tzv. uhelné safari, kde se návštěvníkům nabízí prohlídky povrchových uhelných dolů s jejich technickým zázemím a zařízeními. Prohlídky probíhají za plného provozu, což umožňuje zblízka se seznámit s technologií těžby hnědého uhlí, ale i obnovou krajiny po těžbě. Uhelné safari nabízí 3 prohlídkové okruhy (všechny v okolí Mostu) zahrnující návštěvu dolů, prohlídku důlních strojů a zařízení, budovaných či dokončených jezer a rekultivovaných ploch atd. Kromě interaktivní návštěvy uhelného safari je region hustě pokryt různými památkami industriální a těžební historie oblasti. Především na jižním úpatí Krušných hor lze navštívit několik bývalých dolů, lomů a štol, které jsou památkami těžby, jejíž historie sahá až do středověku. Oblast Krušných hor a Podkrušnohoří se vyznačuje také hustým výskytem objektů bývalých továren z dob industrializace regionu v 19. století. Stav těchto objektů je však mnohdy velmi neuspokojivý a jejich potenciál tak dosud není plně využit.

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří je od 6. července 2019 památkou zapsanou na Seznam světového dědictví UNESCO. Předmětem zájmu je jedinečná hornická kulturní krajina s doklady o těžbě a zpracování pestrého spektra rud od 12. do 20. století. Do seznamu UNESCO bylo zapsáno 22 krušnohorských lokalit. Z toho 17 lokalit se nachází v saské části Krušných hor, tři v Karlovarském kraji a dvě v ÚK (Hornická krajina vrch Mědník a Hornická krajina Krupka).

Lázeňská turistika

Jedničkou Ústeckého kraje z hlediska nabídky lázeňských služeb jsou **Teplice**. Zejména svými mezinárodními společenskými a kulturními akcemi, ubytovacími a stravovacími zařízeními silně lákají především zahraniční návštěvníky, včetně návštěvníků z exotických zemí (východní Asie, arabské státy apod.). V Teplících je několik čtyřhvězdičkových a tříhvězdičkových hotelů a lázeňských domů. V nich se nabízí nejenom možnost využití tradičních lázeňských procedur, ale i doplňkové balíčky, které obsahují komplexní wellness pobyty. V lázních se léčí především onemocnění pohybového ústrojí, kardiovaskulární a nervové poruchy.

Regionální význam mají lázně **Dubí**. Lázně Dubí se specializují na choroby nervových poruch a pohybového ústrojí.

Lázeňské město **Bílina**, kde se nachází lázně Kyselka, má rovněž spíše pouze regionální význam. Pro jejich oživení se však dlouhodobě (od roku 1996) hledá investor, kterému by se zmíněné lázně podařilo revitalizovat a rozvinout do požadovaného stavu potřebného k využívání pro lázeňský turismus.

Lázeňské služby jsou nabízené také v některých provozovnách v Klášterci nad Ohří.

Vinařská turistika

Na území Ústeckého kraje zasahují dvě vinařské podoblasti, litoměřická a mělnická. Součástí litoměřické podoblasti jsou vinařské lokality Vičice a Stranná a také vinice v okolí města Most, kde jsou osázené velmi malé plochy vinic, které sem byly reintrodukovány mj. v rámci ojedinělého pokusu využívat vinnou révu jako rekultivační plodinu. Unikátem jsou vinice na Čepirožské výsypce v katastru města Most. V Mostě se také koná již tradiční Divadelní vinobraní, které rozvíjí potenciál vinařské turistiky v krušnohorském regionu.

2.2.2.2 Produkty cestovního ruchu

Dílčím způsobem rozvinuté produkty nabízejí někteří poskytovatelé služeb v regionu. Jedná se například o zmíněné uhelné safari zahrnující balík služeb a vstupů do jednotlivých prostor a dolů. Charakter turistického produktu mají i výše rovněž uvedené mostecké „dromy“ (každý z nich jednotlivě, ale i všechny dohromady) nabízející velmi pestré vyžití návštěvníkům Mostecká nebo produkt Krušnohorská bílá stopa nabízející návštěvníkům rozsáhlé terény pro běžecké lyžování.

V příštích letech se stane důležitým produktem regionu Krušné hory produkt pěší turistiky Hřebenovka. Ta byla v květnu roku 2023 dokončena na území sousedního regionu České Švýcarsko, v letech 2024 a 2025 bude realizována (tedy zejména proznačena v terénu a zanesena do map a příslušných propagačních nástrojů) také v regionu Krušnohoří. Díky tomu vznikne v Ústeckém kraji souvislá dálková pěší trasa z oblasti Luže v Lužických horách při hranici s Libereckým krajem až po Klínovec při hranici s krajem Karlovarským. Produkt Hřebenovky je přitom postupně realizován také v obou zmíněných krajích.

2.2.2.3 Infrastruktura cestovního ruchu

Hromadná ubytovací zařízení

V regionu Krušnohoří se nachází 191 HUZ, což je prakticky stejně jako regionu Českého Švýcarska a činí to 35,5 % z celkového počtu ubytovacích zařízení Ústeckého kraje. Poměrně velký počet HUZ je zde spojen několika základními faktory. Především je to existence velkých měst, kde se ubytovací zařízení přirozeně koncentrují, protože slouží také pro pracovní cesty, konání seminářů apod. Dalším faktorem

je přítomnost Krušných hor, která zvyšuje atraktivitu regionu a kde se HUZ soustředí především v zimních střediscích. Dalším faktorem je pak lázeňský turizmus. Z hlediska prostorového rozmístění ubytovacích (ale i stravovacích) zařízení však lze identifikovat v rámci regionu výrazné rozdíly. Některé horské partie trpí nedostatkem ubytovacích zařízení, a to zejména zařízení s vyšší kapacitou a/nebo kvalitou. Opačným případem jsou podkrušnohorská města a zejména pak Teplice s rozsáhlou nabídkou ubytovacích služeb, včetně kapacitních hotelů.

Místem s nejvyšší koncentrací HUZ je z těchto důvodů lázeňské město Teplice, kde se nachází 28 zařízení s více než 1000 pokoji. V obou sledovaných kategoriích Teplice předčily i krajské město Ústí nad Labem (které však patří do regionu Českého středohoří a Podřipska). Města, kde jsou podobné kapacity HUZ v přepočtu na pokoje jsou Most (14 HUZ s cca 300 pokoji) a Chomutov (19 HUZ s cca 500 pokoji). Relativně vysoký počet HUZ se vyskytuje rovněž v blízkosti atraktivit a atrakcí ČR v regionu, např. v Loučném pod Klínovcem (22 HUZ s přibližně 200 pokoji).

Ubytovací kapacity lze využít i v obcích v Krušných horách, kromě zmíněného střediska Loučná pod Klínovcem mj. v Moldavě (6 HUZ s 71 pokoji), Telnici (8 HUZ s 68 pokoji). Nabídka HUZ je rovněž znatelná i v okrese Chomutov jak ve městech (Chomutov, Jirkov), tak v horských oblastech (Loučná pod Klínovcem, menší kapacity pak v Kovářské, Měděnci a Vejprtech).

Obecně lze konstatovat, že se HUZ v území soustředí především do větších měst ústecko-chomutovské aglomerace a do turisticky atraktivních Krušných hor. Oproti tomu jsou v regionu poměrně rozsáhlá území bez ubytovacích kapacit, a to především v sousedství povrchových dolů a dále také na severozápadním okraji Českého středohoří, které plní spíše úlohu zázemí pro krátkodobou rekreaci obyvatel aglomerace než destinaci pobytového ČR.

Z hlediska kategorizace ubytovacích služeb převládají v celém regionu Krušnohoří ubytovací zařízení nižší kategorie. Přebírají penziony, kterých je 72, tj. 38 % z celkového počtu HUZ v regionu. Z dalších kategorií jsou nejvíce zastoupené hotely *** (39), hotely **** (14) a turistické ubytovny (11). Jednotlivá HUZ jsou rozmístěna poměrně rovnoměrně.

Ubytovací zařízení pro náročnější hosty jsou umístěna do větších měst, především v Teplicích (Hotel Giovanni Giacomo, Hotel Prince de Ligne, Hotel Payer), Chomutově (Hotel Royal, Hotel Wellness Beethoven, Hotel 99), v Mostě (Hotel Capitol) a v několika dalších městech a obcích (Litvínov, Jirkov, Dubí u Teplic, Loučná Pod Klínovcem) kde víceméně odpovídají výskytu atraktivit cestovního ruchu v regionu.

Do oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení v ČR je v regionu zapojen pouze Hotel Nástup v Loučném pod Klínovcem (****) a Hotel Emeran v Klínech u Litvínova (***). Certifikací Cyklisté vítání disponují některá ubytovací a stravovací zařízení v Krušných horách, z pánevní oblasti pak pouze jednotlivá ubytovací a stravovací zařízení v Chomutově, Jirkově a Oldřichově u Duchcova a TIC v Duchcově. Rozšíření certifikací je tedy velmi malé a nedostačující.

Tabulka 6: Počet HUZ v regionu Krušnohoří dle kategorií v roce 2022

	HUZ celkem	v tom kategorie									
		Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Hotel *	Hotel garni	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ
Ústecký kraj	538	32	92	16	9	7	233	35	10	39	65
Krušnohoří	191	14	39	5	6	4	72	6	1	11	33
% z ÚK	35,5	43,8	42,4	31,3	66,7	57,1	30,9	17,1	10,0	28,2	50,8

Zdroj: VDB ČSÚ (2023)

Stravovací zařízení

V regionu Krušnohoří je obdobně jako v regionu České Švýcarsko a Šluknovsko hustá síť stravovacích zařízení. Oblastí koncentrace je několik. Jedná se především o města, ve většině z nich však zařízení slouží primárně místnímu obyvatelstvu (s výjimkou lázeňských měst, kde jsou hojně navštěvována lázeňskými hosty), dále v horských oblastech a podél mezinárodních silničních komunikací. Ve městech lze najít pestřejší nabídku stravovacích zařízení orientovaných na českou i mezinárodní kuchyni, pouze ojediněle lze však najít restaurace nabízející zážitkovou gastronomii. Ve venkovských a horských oblastech převládají (s výjimkou hotelů vyšší kategorie) stravovací zařízení nižší kvality nabízející ve větší míře pouze hotová jídla české kuchyně či jednoduché občerstvení (venkovské hospůdky, horské chaty apod.).

Stravovací zařízení v regionu nejsou certifikována. Na krajské úrovni ani na úrovni regionu Krušnohoří není zavedena jednotná certifikace stravovacích služeb, která by turistům umožnila orientaci v kvalitě stravovacích zařízení. Pozornost by ve stravovacích zařízeních měla být věnována kvalitě služeb, a to především obsluze, která ne vždy vystupuje vůči zákazníkům profesionálně nebo disponuje patřičnými jazykovými znalostmi.

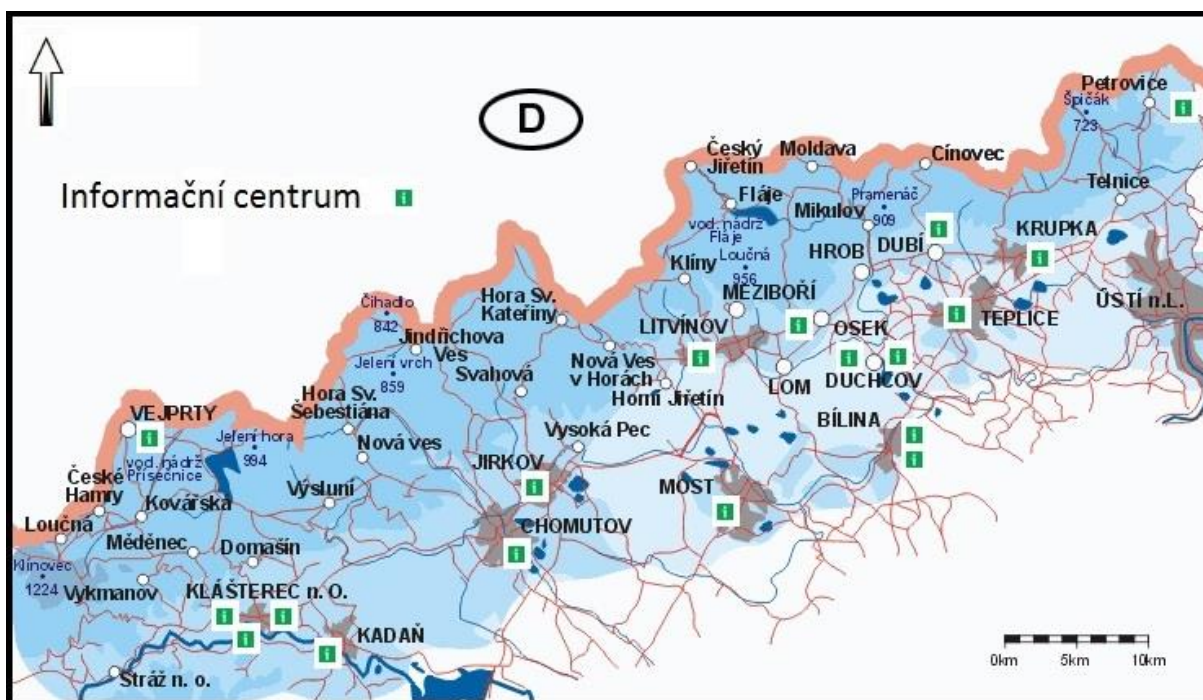
Turistická informační centra

V regionu Krušnohoří se nachází 14 TIC (viz mapa), která jsou lokalizována jak ve větších městech (např. Most, Chomutov, Teplice, Litvínov, Jirkov, Bílina), tak ve městech menších (Osek, Vejprty, Dubí, Loučná pod Klínovcem). Informační centra místního významu jsou i v některých dalších obcích. Provoz jednotlivých TIC je převážně celoroční, výjimky v provozu některých TIC souvisejí se sezónností cestovního ruchu.

V regionu Krušnohoří je nabídka služeb v TIC rovněž široká a turisté se můžou informovat o všem důležitém, co se děje v Krušných horách a okolí:

- informace o kulturních, společenských a sportovních akcích, památkách a turistických zajímavostech v okolí, stravování, ubytování a dopravě,
- zprostředkování průvodcovské činnosti,
- prodej informačních materiálů, upomínkových předmětů, turistických potřeb, knižních publikací,
- prodej parkovacích hodin, prodej a příjem inzerce,
- prodej vstupenek na kulturní nebo sportovní akce v okolí, anebo přes Ticketportal,
- zajištění výpisů z databáze Czech POINT (ve větších městech),
- dětský koutek,
- provoz veřejného WC, úschovna kol a zavazadel, půjčovna jízdních kol.

Mapa 2: TIC v regionu Krušnohoří

Zdroj: <http://www.ceskehory.cz/mapa/krusne-hory-sever.html>

Výše zmiňovaná nabídka služeb se v jednotlivých TIC různí, podstatná část služeb je však stejná. Služby TIC mohou využít i provozovatelé ubytovacích, případně stravovacích zařízení, zejména v zadávání inzerce v lokálních informačních novinách, zpravodajích, bulletinech či jiných informačních materiálech. Také v regionu Krušnohoří mají zastoupení TIC sdružená v rámci Asociace informačních center České republiky (např. TIC v Duchcově, Chomutově, Mostě, Teplicích, Dubí, Krupce).

Tabulka 7: Turistická informační centra v regionu Krušnohoří v roce 2023

Obec	Adresa	Webové stránky
Bílina, 418 01	Břežanská 50/4	www.bilina.cz
Duchcov, 419 01	Masarykova 71/7	www.duchcov.cz
Chomutov, 430 01	U Městských mlýnů 5885	www.echomutov.cz
Jirkov, 431 11	Kostelní 47	www.jirkov.cz
Krupka, 417 42	Mariánské nám. 32	www.krupka-mesto.cz
Litvínov, 436 01	Mostecká 1	www.mulitvinov.cz
Most, 434 01	Radniční 1/2	www.imostecko.cz
Osek, 417 05	Rooseveltova 1	www.osek.cz
Teplice, 415 01	Krupské ulice 346/2	www.visitteplice.com
Moldava v Krušných horách, 417 81	Moldava 113	www.moldava.cz
Jáchymov, 36251	náměstí Republiky 1	www.mestojachymov.cz
Krupka, 41741	Husitská 722	www.krupka.cz
Loučná pod Klínovcem, 431 91	Loučná 89	www.loučna.eu/infocentrum
Vejprty, 431 91	Náměstí T. G. Masaryka 1242	www.vejprty.cz
Meziboří, 435 13	Okružní 343	www.mezibori.cz
Fláje	vodní dílo Fláje	www.poh.cz/ic-flaje

Obec	Adresa	Webové stránky
Měrunice, 418 04	Měrunice 67	www.knihovnamerunice.cz
elektrárna Ledvice	Bílina 141	www.cez.cz
Hora Svaté Kateřiny	Dlouhá 261	www.horasvatekateriny.cz
Měděnec	Nádražní 266	www.infocentrum-mednik-mednec.webnode.cz
Lesenská pláň	Lesná 25	www.vrclesna.cz
Nová ves v horách	Nová Ves v Horách 218	www.novavesvhorach.cz/obec-projekty/informacni-centrum
Horní Jiřetín, 435 43	Havlíkova 49	www.hornijiretin.cz
Březno u Chomutova	Radniční 97	www.obecbrezno.cz
Klínovec, 431 91 (Loučná pod Klínovcem – Háj)	Háj 207	www.klinovec.cz
Dubí, 417 01	Tovární 620/15a	www.mesto-dubi.cz

Zdroj: KÚ ÚK, jednotlivé stránky obcí, resp. TIC (2023)

Turistická doprava

Krušné hory nabízejí několik variant turistické dopravy:

- Železniční doprava: Železniční tratě Vejprtská horská dráha (T7 Chomutov – Vejprty – Crazahl), Moldavská dráha (T8 Ústí nad Labem / Most – Moldava v Krušných horách) a Kozí dráha (Děčín – Jílové – Telnice). Provoz o víkendech, svátcích a v průběhu prázdnin. Možnost přepravy jízdních kol.
- Autobusová doprava: Od jara do podzimu víkendový provoz autobusů s přívěsem nebo závěsem pro přepravu jízdních kol na trasách:
 - 451 Ústí nad Labem – Krásný Les
 - 452 Ústí nad Labem – Tisá – Petrovice
 - 484 Teplice – Krupka – Fojtovice
 - 493 Teplice – Mikulov – Moldava
 - 521 Litvínov – Brandov – Olbernau
 - 523 Litvínov – Klíny – Český Jiřetín
 - 526 Litvínov – Dlouhá Louka
 - 561 Chomutov – Jirkov – Boleboř – Hora Svaté Kateřiny
 - 588 Chomutov – Hora Sv. Šebestiána – Marienberg
 - 590 Kadaň – Klášterec nad Ohří – Vejprty – Annaberg
- Cyklobusy zpřístupňující cyklistům hřebenové části Krušných hor bez nutnosti vlastními silami překonávat několikasetmetrové převýšení.
- Lanová dráha: Dvousedačková lanová dráha vede z Krupky na Komáří vížku. Má délku 2 348 m, překonává výškový rozdíl 482 m. Jde o nejdelší lanovou dráhu tohoto typu ve střední Evropě. Provoz je celoroční, je možná přeprava jízdních kol.

2.2.2.4 Přeshraniční turistická nabídka

Specifikem regionu Krušnohoří je jeho dlouhá hranice se Saskem. Při plánování dovolené je tedy možné zvažovat i návštěvu saské části Krušných hor a tamních turistických atraktivit.

Zde je podán stručný přehled turistické nabídky v saském Krušnohoří.

Aktivní turistika

- Pěší turistika: Cca 5 000 km značených turistických tras; několik dálkových turistických tras (hřebenovka Kammweg - 285 km napříč Krušnými horami s návazností na České Švýcarsko i na karlovarskou část Krušných hor); hustá síť rozhleden a vyhlídkových bodů.
- Cykloturistika: Přírodní trasy vhodné pro MTB; vyznačené MTB okruhy (maraton kolem 3 přehrad, Lugstein-Tour aj.); areály pro terénní jízdu (Rabenberg aj.). Cyklotrasy vyznačené po málo frekventovaných komunikacích, včetně páteřních (např. Krušnohorská magistrála na obou stranách hranice včetně přeshraničních propojek).
- Lyžování: V závislosti na počasí až 1 000 km upravovaných tras pro běžecké lyžování. Páteřní lyžařská magistrála Kammloipe. Zvláště vyznačené a upravované trasy pro zimní procházky bez lyží, případně na sněžnicích. 25 areálů sjezdového lyžování různé velikosti; nejvýznamnější je areál Fichtelberg s možností společné permanentky s areálem Klínovec.
- Další možnosti aktivního CR: horolezectví, letní bobové dráhy, golf aj.
- Zdravotní turistika: Pět lázeňských lokalit, termální koupele, Kneippovy chodníky aj.

Poznávací turistika

- Památky krušnohorského hornictví: Prohlídková důlní díla, muzea včetně expozic pod širým nebem; nabídka specializovaných produktů, např. Silberstrasse (stříbrná stezka) – 275 km z Zwickau do Drážďan, která prochází kolem 30 prohlídkových důlních děl a mnoha místních naučných stezek.
- Architektonické památky: Především sakrální architektura horských měst (Annaberg, Marienberg).
- Tradiční řemesla: Výroba hraček, řezbářství, výroba hudebních nástrojů, prýmků aj. – množství ukázkových dílen, muzeí apod. „Hlavním městem“ krušnohorského hračkářství je Seiffen.
- Historické železniční tratě s turistickými jízdami parním vlakem: úzkokolejky Fichtelbergbahn, Pressnitzalbahn, Weisseritzalbahn.

Infrastruktura CR

- Hustá síť ubytovacích zařízení.
- Stravovací zařízení často zaměřená na regionální gastronomii a místní produkty.

2.2.3 České středohoří a Podřipsko

Turistický region České Středohoří a Podřipsko je s výjimkou některých okrajových partií tvořen pohořím České středohoří a dále územím Dolnooharské tabule a Ralské pahorkatiny. Poměrně umělá je zde hranice s turistickým regionem Dolní Poohří, která prochází územím mezi obcemi Peruc a Raná (obě již v Dolním Poohří) tedy jak napříč Dolnooharskou tabulí a geografickým regionem Dolního Poohří, tak napříč Českým Středohořím.

Samotné pohoří České středohoří se rozprostírá mezi Louny a Českou Lípou, po obou stranách české části řeky Labe a má statut chráněné krajinné oblasti. CHKO České středohoří se svou rozlohou (1063 km²) řadí na druhé místo mezi CHKO v České republice. České středohoří vzniklo sopečnou činností, z hornin zde převažuje čedič a další výlevné vyvřeliny. Pro České středohoří jsou typické kuželovité tvary kopců, které jsou právě výsledkem třetihorní vulkanické činnosti a které se s menší četností vyskytují i na Podřipsku, kde tvoří solitérní dominanty České křídové pánve. České středohoří

je díky svým přírodním předpokladům považováno za jednu z nejbohatších oblastí na množství druhů rostlin a živočichů v České republice. V dané oblasti se vyskytují teplomilná stepní společenstva a společenstva sutí a na ně vázaný výskyt několika desítek druhů, které jsou v rámci státu prohlášeny za kriticky ohrožené. Výrazným krajinným fenoménem Českého středohoří je údolí Labe nazývané v těchto místech Porta Bohemica, která rozděluje pohoří do dvou podobně velkých částí. Má rovněž velký dopravní význam (více tranzitní než místní nebo turistická doprava) a nachází se nad ní řada jedinečných vyhlídkových míst. CHKO České středohoří byla založena v roce 1976. V působnosti Správy CHKO České středohoří je také řada maloplošných chráněných území:

- Národní přírodní rezervace - NPR Lovoš, Milešovka, Sedlo, Oblík⁵, Raná⁵
- Národní přírodní památka - Bílé stráně, Boreč, Březinské tisy⁶, Dubí hora, Jánský vrch, Kamenná slunce, Panská skála v okrese Česká Lípa a Vrkoč
- Přírodní rezervace - PR Bohyňská lada⁶, PR Březina, PR Čičov, Holý vrch u Hlinné, PR Hradišťanská louka, Kalvárie, PR Kamenná hůra, PR Kozí vrch, Lipská hora, PR Milá (patří do regionu Krušnohoří), PR Sluneční stráň a Vrabinec
- Přírodní památka - Babinské louky, Bobří soutěska, Divoká rokle, Hradiště, Jílovské tisy⁶, Košťálov, Kuzov, Loupežnická jeskyně, Lužické šipáky, Magnetovec - Skalní hřib, Nebočadský luh, Plešivec, Radobýl, Stříbrný roh, Štěpánovská hora, Tobiášův vrch, Třtěnské stráně

Součástí turistického regionu je také oblast Podřipska. Jedná se o rovinaté, tradičně zemědělské, teplotně nadprůměrné a srážkově podprůměrné území „zahrady Čech“. Krajina podél Labe navazuje na typově podobnou krajinu středních Čech a severního zázemí Prahy. Důležitými fenomény zdejší krajiny jsou jednak památná hora Říp, a dále pak řeka Labe. Podřipsko se rovněž vyznačuje přítomností většího počtu měst, která v rámci regionu vyvažují jinak převážně venkovskou oblast Českého středohoří.

2.2.3.1 Atraktivita cestovního ruchu

Pěší turistika

Oblast Českého středohoří je velmi dobře a hustě turisticky značená. Mezi části s nejhustější sítí značených cest patří jižní Ústecko, severní a západní Lovosicko a severní Litoměřicko. Na Podřipsku je hustota turistického značení výrazně nižší a pro tuto oblast není pěší turistika nosnou formou cestovního ruchu.

V oblasti Českého středohoří je několik naučných stezek (více či méně vytvořených z iniciativy Správy CHKO České středohoří):

- Naučná stezka Boreč, Naučná stezka Lovoš, Naučná stezka Pod Vysokým Ostrým, Naučná stezka Bedřicha Smetany, Naučná stezka Luční potok, Naučná stezka Řepčice - Panna, Naučná stezka Březina, Cesta přátelství, Tyršova naučná stezka.

K dispozici je řada dalších naučných stezek, které vybudovaly a spravují jiné organizace.

Tabulka 8: Turistické trasy jako produkty CR v Českém středohoří v roce 2023

Název	Výchozí / cílové místo	Region / oblast	Délka
Horami na jih od Děčína	Těchlovice / Děčín	Děčín / Verneřické středohoří	11 km

⁵ Patří do regionu Dolní Poohří.

⁶ Patří do regionu České Švýcarsko a Šluknovsko.

Okruh kolem Ústí – na Vysoký kámen	Mojžíř / Děčín	Ústí n. L. / Verneřické středohoří	7 km
Virtuální naučná stezka „Bunkry“ v okolí Větruše	Ústí n. L. / Ústí n. L.	Ústí n. L. / Verneřické středohoří	5 km
Výlet na vyhlídky v západním úbočí Varhoště	Sebuzín	Ústí n. L. – Litoměřice / Verneřické středohoří	5 km
Za starými hrady a řemesly do Českého středohoří	Třeбенice	Lovosice / Milešovské středohoří	15 km

Zdroj: <http://www.ceskestredohori.cz/turistika/turisticke-trasy.htm>

K nejvýznamnějším přírodním zajímavostem regionu a turisticky významným bodům patří především nejvyšší nebo geomorfologicky atraktivní vrcholy Českého středohoří, která jsou současně významnými vyhlídkovými body:

- Milešovka - nejvyšší hora Českého středohoří (836,6 m) kuželovitého tvaru (z geologického pohledu je kupou budovanou sodalitickým trachytem) s překrásným výhledem na krajinu. Na vrcholu se nachází meteorologická rozhledna s vyhlídkovou věží. Vrchol hory je považován za největší místo České republiky s průměrnou rychlostí větru 8,5 m/s (cca 30,5 km/hod.). Na vrchol hory Milešovky zavítalo v minulosti několik slavných lidí. Německým cestovatelem, přírodovědcem a geografem Alexandrem von Humboldtem byl výhled z Milešovky dokonce označen za třetí nejkrásnější na světě. Vrcholná část Milešovky byla vyhlášena za národní přírodní rezervaci.
- Lovoš - čedičový kopec tyčící se nedaleko města Lovosice do výšky 570 m n. m. je tvořen dvěma vrcholy, Malým a Velkým Lovošem. Velký Lovoš je tvořen čedičem a Malý Lovoš, zvaný též Kybička, vznikl ze znělce. Vrcholová terasa Lovoše nabízí pohled do širokého okolí a nachází se na ní jediná vrcholová turistická chata v České republice.
- Boreč - oficiálně Borečský vrch je jeden z mnoha kopců v Českém středohoří poblíž města Lovosice. Dosahuje výšky 469 m a je jedním z nejstarších maloplošných chráněných území u nás. Společně s Lovošem nabízejí okružní naučnou stezku, která byla vytvořena v roce 1981 a přibližuje vzácné přírodní jevy obou chráněných území. Borečský vrch je hojně navštěvován celoročně. Hlavním turistickým lákadlem je kromě působivého panoramatu i jedinečný systém ventarol (geologický jev související s vycházením teplé páry z puklin kopce, která je viditelná především při tuhých mrazech).
- Bořeň u Bíliny - se svou nadmořskou výškou 539 m n. m. je výraznou dominantou okolí města Bíliny, od kterého je vzdálen přibližně 2 km. Bořeň je považována za největší znělcové těleso v Evropě, zároveň je označován za nejskalnatější samostatně stojící vrch České republiky. Jedinečný geologický reliéf nabízí domov řadě unikátních druhů rostlin a živočichů (92 druhů ptáků, z toho 22 zvláště chráněných).

Tabulka 9: Vybrané rozhledny v Českém středohoří

Název	Nadmořská výška	Další jména	Typ	Region / oblast
Česká Kamenice - hrad	529 m n. m.	Kamenic, Kamnit, Zámecký vrch, Schlossberg	hrad, hora, rozhledna	Česká Kamenice, Verneřické středohoří
Hořidla	371 m n. m.	Rozhledna na Hořidlech	rozhledna	Litoměřice, Verneřické středohoří
Lovečkovice	616 m n.m.	Vítova rozhledna	rozhledna	Verneřické středohoří

Kohout	589 m n. m.	Hahnbusc, Krohberg	hora, rozhledna	Benešov nad Ploučnicí, Verneřické středohoří
Lovoš	569 m n. m.	Lowosch, Lobosch	hora, přírodní rezervace, rozhledna	Lovosice, Milešovské středohoří
Milešovka	826,6 m n. m.	Milleschauer Berg, Donnersberg	hora, přírodní rezervace, rozhledna	Lovosice, Milešovské středohoří
Strážný vrch	601 m n. m.	Hutberg, Klobouk	rozhledna	Verneřice, Verneřické středohoří
Pohradická hora	419 m n. m.	Porač, Aloisova výšina	hora, rozhledna	Bílina, Milešovské středohoří
Varhošť	639 m n. m.	Kupa	hora, rozhledna	Litoměřice, Verneřické středohoří
Erbenova vyhlídka	420 m n. m.	Kleiner Brand	rozhledna	Ústí nad Labem, Verneřické středohoří
Radejčín	370 m n. m.	Rozhledna Radejčín	rozhledna, součást vysílače	Lovosice, Milešovské středohoří
Větruše	227 m n. m.	Ferdinandshöhe	domnělý hrad, rozhledna, výletní restaurace	Ústí nad Labem, Verneřické středohoří
Rozhledna Na Horách	221 m n. m.	Vyhlídka v Rohatcích	vyhlídková věž	Roudnice nad Labem, Milešovské středohoří
Kratochvílova rozhledna	208 m n. m.		rozhledna v městském parku	Roudnice nad Labem

Zdroj: <http://www.ceskestredohori.cz/turistika/rozhledny.htm>

Pěší turistika v regionu má význam také v rovinaté části krajiny Podřipska: kolem hory Říp, v návaznosti na Kokořínsko (NS Naučné putování loupežníka Štětky) a nově i podél řeky Labe (nová trasa ze Štětí do Liběchova).

Cykloturistika

Pro cykloturisty i turisty, kteří navštíví region České středohoří a Podřipsko a v návaznosti také České Švýcarsko, je k dispozici především Labská stezka (č. 2, mezinárodní cyklostezka). Okolí stezky nabízí široké spektrum atraktivit, jak přírodních, kulturně-historických, tak i související sportovní a kulturní vyžití. Na Labské stezce je možné plánovat jednodenní i vícedenní výlety s možností ubytování či využití různých kombinací dopravy. Cyklotrasa na území kraje začíná ve Štětí, vede přes Roudnici nad Labem, Terezín, Litoměřice, Velké Žernoseky, Ústí nad Labem, Děčín a končí v Dolním Žlebu, odkud pokračuje dále do Německa. Na českém území (a zejména pak v ÚK) je stezka z velké části vybudována jako samostatná komunikace pro cyklisty. Cílem je vybudovat v této podobě Labskou stezku na celém českém úseku (od pramene Labe po Dolní Žleb) tak, aby navázala na německou Elberadweg, která se v Německu těší mimořádné oblibě a byla několik let po sobě vyhlášena nejlepší dálkovou cyklotrasou v zemi.

Patrně nejkrásnější úsek Labské stezky na území ÚK je v údolí Porta Bohemica, kde kromě krásné krajiny nabízí také návštěvu žernoseckých vinařství. K dispozici je zde také několik cyklobusů Dopravy Ústeckého kraje, které v období od dubna do října umožňují přepravu cyklistů do výše položených partií Českého středohoří. V jednotlivých místech mohou cyklisté využít vlaková spojení (mimo jiné i na obnovené „švestkové dráze mezi Mostem a Lovosicemi), zmíněné cyklobusy i např. lanovku v Ústí nad Labem k zámečku Větruše nebo lodní spojení po Labi (). Oblíbenost Labské stezky je výrazná, potenciál do budoucna představují také němečtí návštěvníci, pro něž je prodloužení cesty po německé Elberadweg až na české území (vč. možnosti návštěvy Prahy) přirozeným rozšířením dálkového cestování na kole podél Labe. Zaštitění rozvoje Labské stezky velmi úspěšnou marketingovou značkou stezky na německé straně se proto může stát (a pravděpodobně se již stává) důležitým rozvojovým

impulzem pro rozvoj CR v regionu. Rozvoj Labské stezky na území ÚK je koordinován Ústeckým krajem a destinačních agentur.

Regionem dále prochází mj. tyto cyklotrasy:

- Cyklotrasa č. 2A – alternativní trasa Labské stezky – úsek Štětí – Kyškovice – Roudnice nad Labem – Židovice – Hrobce – Libotenice – Terezín – Litoměřice a dále pak část Lovosice – Malé Žernoseky
- č. 6 - Cyklostezka Ohře Cheb – Karlovy Vary – Kadaň – Louny – Libochovice – Budyně nad Ohří – Doksany – Litoměřice
- č. 66 – Kadaň – Chomutov – Most – Bílina – Teplice – Ústí nad Labem – v destinaci jen část od Teplíc po Ústí – spojnice na Labskou stezku
- č. 15 Cyklostezka Ploučnice, územím prochází pouze okrajově v úseku Benešov nad Ploučnicí – Žandov
- č. 25 Brandov – Litvínov – Most – Měrunice – Velké Žernoseky – bude prodlouženo do Litoměřic a dále do Úštěka a do Libereckého kraje
- č. 25A – Třebenice – Teplá - Vlastislav
- č. 231 Mikulov, Nové město – Osek – Duchcov – Kostomlaty pod Milešovkou – Měrunice
- č. 232 Louny – Libčeves – Měrunice
- č. 3009 Radejčín – Chabařovice – Krupka – Adolfovo
- č. 3057 Libochovany – Čeřeniště – Ploskovice
- č. 3066 Nakléřov – Povrly – Velké Březno – Třebušín – Litoměřice
- č. 3067 Jílové – Slavošov – Mašovice – Děčín
- č. 3071 Teplice – Trmice
- č. 3091 Radejčín – Dolní Zálezly – Ústí nad Labem
- č. 3102 Roudnice nad Labem – Vesce - Říp
- č. 0057 Liběchov – Lhota – propojení na Středočeský a Liberecký kraj a na Kokořínsko
- č. 3124 – Těchlovice – Buková hora – Verneřice – Úštěk – Lounky
- č. 3125 – Verneřice – Merboltice – Starý Šachov
- č. 3118 – Lovosice – Sulejovice – Třebenice – Lkáň
- č. 3119 – Třebívlice – Lkáň – Libochovice

Z dálkových cyklotras je významná především Cyklostezka Ohře, která propojuje region Dolního Poohří s cyklostezkou Labe (v Litoměřicích). Také Cyklostezka Ohře má značný potenciál, jeho výraznějšímu využití však brání neuspokojivé trasování cyklostezky (velká část je na území regionu vedena po silnicích II. a III. třídy) a nedostatečná vybavenost nácestných sídel službami a doplňkovou infrastrukturou. V současnosti probíhá příprava výstavby Cyklostezky Ohře po samostatném tělese. Aktuálně (2023) se řeší dva úseky Litoměřice – Bohušovice a Žatec – Nechranická přehrada (v říjnu 2023 stavební povolení a dotace na realizaci). Pro ostatní úseky probíhá zpracování projektové dokumentace.

Místní cyklotrasy v regionu jsou soustředěné především v Českém středohoří v bližším zázemí velkých měst a mají tak potenciál pro krátkodobou rekreaci obyvatel území. Kvůli vedení ve výškově velmi členitém terénu nemají tyto cyklotrasy potenciál pro masovou turistiku, ovšem mohou být přístupné i méně fyzicky zdatným cyklistům používajícím v posledních letech oblíbená elektrokola, nebo využívajícím vybrané spoje veřejné dopravy umožňující přepravu kol do vyšších partií Českého středohoří.

V zásadě lze konstatovat, že je region Českého středohoří a Podřipska pokryt cyklotrasami a cykloinfrastrukturou jen velmi selektivně, přičemž se cyklotrasy kromě koridorů řek soustředí převážně do partií Českého středohoří v okolí velkých měst (Ústí nad Labem, Litoměřice, Děčín).

Ostatní druhy aktivní dovolené

V Českém středohoří a na Podřipsku se uplatňuje **hipoturistika**. Jízdní se nacházejí např. ve:

- Velké Bukovině (vyjíždky na koni a pobyty i pro mládež od 12 let na rodinném ranči, výroba westernových sedel),
- Slavošově (kromě koní a poníků na farmě Ekofarmě Natural najdete ovce, kozy, skot - méně rozšířené plemeno Galloway, párek lam, kamerunské kozičky a ovečky, pávy, různé zajímavé druhy drůbeže a další),
- Žezicích (kompletní služby v oblasti agroturistiky a výhledové hipoterapie, letních táborů a dalších kulturních akcí),
- Babinách (ekofarma s tematickými vyjíždkami na koni, exkurze s ochutnávkami BIO potravin, lázně pro koně a ubytování).

V Českém středohoří se nachází několik desítek oblíbených **horolezeckých terénů**. Nejvíce doporučovaným terénem k lezení je kopec Bořeň (539 m n. m.), který poskytuje nejlepší lezecké terény v Česku mimo pískovcová skalní města. Mezi další vyhledávané skály patří např. Kozí vrch, Vrabinec a Zlatník.

V kontextu **vodních sportů** je v nabídce také několik atraktivních lokalit. Sportcentrum Račice u Štětí od roku 1986 nabízí zázemí pro vodní sporty a v těchto sportovních odvětvích je zařazeno do sítě tzv. národních olympijských center, jejichž rozvoj je prioritně podporovaný státem. Areál splňuje svými parametry (celková délka hlavního kanálu je 2350 m, šířka hlavního kanálu je 130 m) podmínky pro pořádání světových soutěží (např. v roce 2002 FISA World Masters Regatta, v roce 2006 Mistrovství Evropy seniorů v rychlostní kanoistice, v roce 2007 Mistrovství Světa v kanoistice juniorů, v roce 2022 mistrovství světa ve veslování). Dále je možné navštívit několik lokálních koupališť (Litoměřice, Štětí, Klíše či Brná v Ústí nad Labem), termálních koupališť (v Brné), přírodních vodních ploch (Píšťanské jezero poblíž Velkých Žernosek, jezero Chmelař u Úštěka), či rekultivačních jezer (jezero Milada u Ústí nad Labem – viz předchozí kapitola). Potenciál pro vodní sporty a rekreační plavbu na lodích má také řeka Labe, která postupně ztratila svou pozici v nákladní dopravě, a naopak zvolna roste její využití právě pro rekreační plavbu. Vodní trasa je postupně vybavovaná zázemím pro kotvení rekreačních lodí (marínami).

Poznávací turistika

Kulturně-historické, přírodní a také technické atraktivity patří mezi důležité faktory rozvoje cestovního ruchu zejména v oblasti Podřipska, ale také v okrajových částech Českého středohoří. Atraktivity jsou zde z různých historických období od středověku po moderní dějiny, především z 20. století. Klíčový význam přitom má přítomnost historických měst (Litoměřice, Roudnice nad Labem, Terezín), významných zámků v čele s Libochovicemi a Ploskovicemi, hradních zřícenin na skalních vyvýšeninách i některých unikátních expozic.

Krajské město **Ústí nad Labem**, centrum Ústeckého kraje má i navzdory nelehké moderní historii spojené (nejen) s devastací historického jádra a současné negativní image několik významných atraktivit cestovního ruchu. Mezi nejvýraznější ústecké památky patří neogoticky přestavěný kostel Nanebevzetí Panny Marie s šikmou věží (důsledek bombardování města za války), dominanta vstupu do města – hrad Střekov ze 14. století (cca 35 tisíc návštěvníků ročně) anebo výletní restaurace na zámečku Větruše s lanovou drahou propojující vyhlídkové návrší s obchodním centrem. Ve městě se nacházejí také moderní prvky v čele s Mariánským mostem přes řeku Labe. Mezi nejnavštěvovanější turistické cíle v Ústeckém kraji patří ZOO v Krásném Březně (cca 164 tisíc návštěvníků), která je umístěná na svahu dalšího symbolu města, Mariánské skále. V Ústí nad Labem je bohatá nabídka tradičních kulturních a společenských akcí:

- Mezinárodní taneční festival – koná se od roku 1969; v rámci festivalu se konají různé soutěže nejen v tanečním sportu;
- Porta (také i Trampská Porta) – založen v roce 1967; inspirován údolím Porta Bohemica – Brána do Čech; soutěž dává příležitost skupinám v žánrech trampské písně, folk a country;
- Festival romské kultury v Ústí nad Labem – účast cca 250 tanečníků a zpěváků;
- Mezinárodní festival sborového zpěvu – od roku 1994 prezentuje neprofesionální umělecké aktivity sborového zpěvu, které reprezentují město Ústí nad Labem v České republice i v zahraničí;
- Mezinárodní soutěž klavíristů Virtuosi per musica di pianoforte – od roku 1968 prezentuje klavíristy, hudební instituce i průmyslové podniky v oblasti hudby, které s festivalem spolupracují.

Malé pevnostní město **Terezín** se nachází cca 5 km od Litoměřic. Unikátní urbanistická struktura města byla plánovaně rozvíjena od 18. století, zejména během panování císaře Josefa II. Za druhé světové války se Terezín stal největším koncentračním táborem na území českých zemí. Dnes je toto město jedním velkým památkem. Památník Terezín zahrnuje několik pietních míst, expozic, staveb a pomníků, jež jsou udržovány tak, aby byly stálou připomínkou minulosti a odkazem pro budoucnost. Historii druhé světové války mapuje Muzeum ghetta, autentickou prohlídku s výkladem nabízí návštěva Malé pevnosti. Terezín je atraktivitou mezinárodního významu a prohlídky jsou proto poskytovány v několika cizích jazycích. Návštěvníci přicházejí většinou na jednodenní výlety, město nemá příliš širokou vybavenost kvalitními ubytovacími a stravovacími službami. V Terezíně se však nachází tříhvězdičkový hotel, golfové hřiště a paintballové hřiště. Město je jednoznačně nejnavštěvovanějším turistickým cílem v Ústeckém kraji (cca půl milionu návštěvníků ročně). Aktivity města a Ústeckého kraje jsou rozvíjené prostřednictvím sdružení Terezín – město změny, zaměřeného na starší historii pevnosti v 18.–20. století. Sdružení též organizuje řadu nejnavštěvovanějších akcí ve městě a provozuje ve městě informační centrum.

Město **Litoměřice** se nachází na soutoku řek Labe a Ohře. Historické jádro města je od roku 1950 městskou památkovou rezervací, v níž je celkem 44 ulic a 9 náměstí. Z kulturně-historických pamětihodností je nutno zmínit architektonické objekty na Mírovém náměstí (radnice, vlastivědné muzeum, dům Kalich, renesanční dům "Černý orel" z 16. století, dům "U pěti panen" z 18. století a jiné). Historické památky doplňují např. královský hrad, jezuitská hvězdárna, městské hradby, kostel Sv. Jakuba s klášterem, kostel Sv. Ludmily s klášterem a řada kulturních zařízení. Vysoce navštěvovanou akcí je zahrádkářský veletrh Zahrada Čech.

Obec **Zubrnice** vzdálená cca 15 km od Ústí nad Labem láká návštěvníky svým skanzenem lidové architektury. V obci se nachází železniční muzeum a možnost přepravy do obce historickým muzeálním vlakem. Ten je možné využít několikrát do roka při speciálních akcích (masopust, jarmarky, stavění máje atd.), kdy se ve skanzenu tradičním způsobem zobrazují staročeské venkovské zvyky.

V obci **Ploskovice** je známý především zámek z první poloviny 18. století. Státní zámek Ploskovice je barokní zámeckou stavbou pod správou NPÚ. V hlavní sezóně jsou v nabídce četné prohlídky v netradičním stylu, za účasti historických postav, strašidel a hudebního doprovodu. Charakteristické pro Ploskovice jsou také umělé vodní jeskyně, tzv. grotty, které po rekonstrukci každoročně obdivují tisíce turistů.

Obec **Doksany** je z hlediska kulturně-historických atraktivit známá svým klášterem. Klášter Doksany je rozsáhlý barokní areál s kostelem Narození Panny Marie. Turisté můžou navštívit i hřbitovní kostel sv. Petra a Pavla na samotě severně u Doksan z první poloviny 13. století. Z přírodních atraktivit je známá přírodní rezervace Loužek s lužními lesy a slepými říčními rameny. Návštěvníkům se nabízí také exkurze do klimatologické observatoře a meteorologické stanice ČHMÚ. Obec se nachází na dálnici D8, což zvyšuje potenciál v kontextu dostupnosti z okolních regionů.

Ve městě **Budyně nad Ohří** je zachované historické jádro, které je od roku 1992 městskou památkovou zónou. Ve městě se nachází původně vodní gotický hrad, z něhož se do dneška zachovala pouze západní

a severní část. Z období židovského osídlení se zachovala synagoga (z první poloviny 18. stol.) a židovský hřbitov (čítá na 200 náhrobků).

Nejnámější památkou ve městě **Libochovice** je renesanční zámek Libochovice (ze 17. stol.), ve kterém se narodil významný český vědec Jan Evangelista Purkyně. Mezi další známé historické objekty patří Kostel všech svatých, Kaple sv. Vavřince, řada soch, sousoší či pomníků a také je zde zachovaný židovský hřbitov (čítá na 550 náhrobků).

U vsi Klapý, 4 km od města Libochovice, se na skalním návrší nachází zřícenina gotického hradu **Házmburk**. Kulturní památka České republiky (také chráněná jako přírodní památka) pochází z první poloviny 13. století, která se nachází na vrcholové části stejnojmenné hory. Vrch je krajinnou dominantou oblasti Podřipska spolu s **Řípem**. Tato čedičová kupa je památným místem české mytologie a historie. Podle legendy se zde rozhodl usadit praotec Čech se svou družinou, která tak položila základ českého osídlení na území dnešního Česka. Na vrcholu kopce stojí cenná románská rotunda sv. Jiří z počátku 12. století.

Mohutnou dominantou města **Roudnice nad Labem** je raně barokní zámek nacházející se na místě skalnatého ostrohu. Na místě roudnického zámku kdysi stál velkolepý hrad, ze kterého se dochovalo obvodové zdivo a velký přízemní sál. Z dalších symbolů města je nově rekonstruovaná Kratochvílova rozhledna. Turisté mohou navštívit i gotický kostel Narození Panny Marie z roku 1333, který je součástí augustiniánského kláštera. Ve městě je situován Starý židovský hřbitov z roku 1613 s cennými barokními, renesančními a klasicistními náhrobky, který je kulturní památkou České republiky.

Nejhodnotnější částí města **Ústěk** je jeho centrum s mnoha zachovalými pozdně gotickými měšťanskými domy, prohlášené městskou památkovou rezervací. Známe jsou tzv. Ptačí domky – pitoreskní drobné domky na skále nad údolím. Z mnohých atraktivit je vhodné dále zmínit gotický hrad ze 14. století, později přestavěný na residenci a pivovar. V okolí města je krásná krajina s několika rezervacemi, severně od města se rozprostírá rybník Chmelař, východně od města pak zřícenina Helfenburk a poutní místo s kalvárií a atraktivní vyhlídkou – Ostré.

Vinařská turistika

Vinařská oblast v regionu Českého středohoří a Podřipska je lokalizována zejména na Roudnicku a Žernosecku. Po jižní Moravě se jedná o druhou největší koncentraci vinařských oblastí v ČR. V jednotlivých vinařských obcích se pravidelně konají vinobraní. Nejznámější vinobraní v regionu jsou v Litoměřicích, Roudnici nad Labem či Velkých Žernosekách.

Lázeňská turistika

Lázně jsou v regionu Českého středohoří a Podřipska zastoupeny pouze obcí Mšené - Lázně. Zaměřují se na léčení nervových poruch a poruch trávicího ústrojí. Kromě klasických lázeňských pobytů s procedurami je možné využít pobyty krátkodobé, např. víkendové či wellness pobyty. K dispozici jsou lázeňské domy Říp, Praděd, Blaník, Kyselka, Slovanka a Vítkov.

2.2.3.2 Infrastruktura cestovního ruchu

Hromadná ubytovací zařízení

V regionu České středohoří a Podřipsko je relativně užší nabídka hromadných ubytovacích zařízení.

Jednotlivých HUZ je pouze 85, což představuje pouze necelých 16 % z celkového počtu HUZ v Ústeckém kraji (v posledních letech navíc došlo v Českém středohoří k největšímu poklesu počtu ubytovacích zařízení). Nejvyšší zastoupení mají penziony, kterých je v regionu 32, za kterými následují hotely ***

(16 zařízení) a turistické ubytovny (12 zařízení). Menší kapacita HUZ je ovlivněna relativně nižší hustotou významnějších turistických atraktivit v regionu a zejména dosavadním značně nevyužitým potenciálem Českého středohoří pro CR i polohou území v poměrně blízkém zázemí významných zdrojových oblastí – Prahy i ústecko-chomutovské aglomerace, odkud sem vyrážejí návštěvníci převážně na jednodenní výlety bez noclehu.

Tabulka 10: Počet HUZ v regionu České středohoří a Podřipsko dle kategorií v roce 2022

	HUZ celkem	v tom kategorie									
		Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Hotel *	Hotel garni	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ
Ústecký kraj	538	32	92	16	9	7	233	35	10	39	65
České Středohoří a Podřipsko	85	4	16	2	.	1	32	8	4	12	6
% z ÚK	15,8	12,5	17,4	12,5		14,3	13,7	22,9	40,0	30,8	9,2

Zdroj: VDB ČSÚ (2023)

Hromadná ubytovací zařízení jsou v regionu soustředěna v největších městech a některých lokalitách s významnými atraktivitami či atrakcemi. Ty však nejsou rovnoměrně pokryty ubytovacími zařízeními, a HUZ tak zcela chybí v okolí některých významných atraktivit (Říp, Házmburk, Milešovka a rozsáhlých částech Českého středohoří). Právě nedostatečné pokrytí území a jeho atraktivních lokalit (nejen) ubytovacími zařízeními je jednou z hlavních překážek pro vyšší využití potenciálu CR v regionu.

Ubytovací zařízení vyšší kategorie, tj. 4hvězdičkové hotely, se nachází v Ústí nad Labem (Clarion Congress hotel Ústí nad Labem, Hotel a restaurant Větruše), Litoměřicích (hotel Salva Guarda) a Úštěku (Sporthotel Patriot).

Z hlediska certifikací HUZ je nejvíc rozšířená výše zmiňovaná značka Cyklisté vítání, která je k dispozici v zařízeních především v sídlech podél Cyklostezky Labe. Zastoupení nejvíce rozšířené oficiální jednotné certifikace v České republice má v regionu České středohoří a Podřipsko Penzion Oáza a Hotel Sport Štětí (oba ve Štětí), Penzion U Kašpara a Hotel Lev v Lovosicích, Comfort Hotel Ústí nad Labem City (dříve Best Western hotel Vladimír) v Ústí nad Labem.

Stravovací zařízení

V Českém středohoří a na Podřipsku je koncentrace stravovacích zařízení v porovnání s Krušnohořím a Českým Švýcarskem a Šluknovskem nižší. Kvalitnější stravovací zařízení jsou spojena se čtyřhvězdičkovými hotely, samostatně jsou restaurace vyšší kategorie koncentrovány především do Ústí nad Labem, Litoměřic a Roudnice nad Labem. Ve venkovských oblastech dominují stravovací zařízení nižší cenové kategorie nabízející převážně českou kuchyni.

Certifikací turistických služeb „Cyklisté vítání“ disponuje více restaurací především ve městech na Labské cyklostezce či jejím blízkém okolí (Štětí, Roudnice nad Labem, Litoměřice, Lovosice, Ústí nad Labem). I tak je žádoucí rozšíření počtu stravovacích zařízení certifikovaných v rámci projektu Cyklisté vítání.

Turistická informační centra

V regionu České středohoří a Podřipsko můžeme navštívit 13 TIC. Provoz jednotlivých TIC je převážně celoroční, v některých TIC je provoz o víkendech pouze v letní sezóně. Služby se liší v závislosti na velikosti města či obce, ve které se TIC nachází. TIC poskytují komplexní informace a služby související s cestovním ruchem, turistické informace o městech a obcích a jejich okolí, památkách i tipy pro volný čas. Nabízí informační materiály, suvenýry, je možné v nich zajistit ubytování, objednat prohlídku města či obce s průvodcem. V informačních centrech lze také často zapůjčit audio průvodce, GPS navigaci pro cyklisty, zámek na kolo a nejnútnejší náradí pro opravu kola.

Tabulka 11: Turistická informační centra v regionu České středohoří a Podřipsko v roce 2023

Obec	Adresa	Webové stránky
Libochovice, 411 17	náměstí 5. května 48	www.libochovice.cz
Litoměřice, 412 01	Mírové náměstí 16/8a	www.litomerice-info.cz
Lovosice, 410 30	Osvoboditelů 48/55	www.meulovo.cz
Roudnice nad Labem, 413 01	Arnoštova 88	www.kulturaroudnice.cz
Štětí, 411 08	Obchodní 547	www.steti.cz
Terezín, 411 55	Dukelských hrdinů 43	www.terezin.cz
Třeбенice, 411 13	Paříkovo náměstí 1	www.mesto-trebenice.cz
Ústí nad Labem, 400 01	Mírové náměstí 1/1	www.usti-nad-labem.cz
Ústí nad Labem, 400 01	Přístavní 3591/3	www.usti-nad-labem.cz
Ústěk, 411 45	Mírové nám. 47	www.mesto-ustek.cz

Zdroj: KÚ ÚK, jednotlivé stránky obcí, resp. TIC (2023)

Turistická doprava

České středohoří je dobře dostupné turistickou dopravou. Významné je spojení železniční. Charakteristika jednotlivých druhů turistické dopravy:

- Železniční doprava: Ústecký kraj objednává dopravu na tratích Ústí nad Labem – Zubrnice (T3 „Zubrnický motoráček“), Lovosice – Chotiměř (T4 „Středohorský motoráček“), Libochovice – Roudnice nad Labem (T5 „Podřipský motoráček“) a Švestková dráha na trati U10 Litoměřice – Lovosice – Most.
- Lodní doprava: V turistické sezóně labská lodní linka T91 Ústí nad Labem – Litoměřice – Roudnice nad Labem – Mělník. A také novinka malá loď T93 po řece Ohři mezi Litoměřicemi a Terezínem.
- Lanová dráha: Spíše lokální význam má lanová dráha Ústí n. L. – Větruše, která zpřístupňuje tuto výletní lokalitu nad krajským městem.

2.2.4 Dolní Poohří

Dolní Poohří (geograficky ne zcela přesný název turistického regionu ÚK) je zemědělská oblast podél řeky Ohře, která je proslulá zejména pěstováním chmele, ale i vína. V regionu se mimoto nachází několik královských měst či jiných historicky zajímavých měst a obcí: Klášterec nad Ohří, Kadaň, Žatec a Louny, ale i Postoloprty, Podbořany, Panenský Týnec, Březno u Chomutova či Peruc. (Klášterec nad Ohří a Kadaň spolupracují s nově založenou destinační organizací Krušnohoří také na rozvoji destinace

Krušnohoří a jejích turistických produktů; zůstávají však součástí turistického regionu Dolní Poohří.) Na území Dolního Poohří se nachází kulturní krajina žateckého chmele, zapsaná včetně samotného Žatce v roce 2023 na Seznam světového dědictví UNESCO jako 17. v Česku a 2. v Ústeckém kraji. Jedná se o jedinou chmelařskou krajinu na světě se statusem světového dědictví. Žatec a krajina žateckého chmele je sériovou památkou, která ilustruje celý cyklus pěstování, zpracování a obchodování s nejznámější odrůdou chmele na světě.

Nachází se zde také zajímavé starobylé zámky a zříceniny, muzea a galerie. Atraktivita regionu stojí především na kulturních, historických a industriálních zajímavostech (mj. vodní nádrž Nechanice – přehrada s nejdelší sypanou hrází ve střední Evropě), obecně na objektech spjatých s činností člověka. Doplnkově se na území regionu nacházejí přírodně zajímavé lokality. Tím hlavním je fenomén řeky Ohře významný pro vodáckou turistiku, potenciálně i pro cykloturistiku a některé geomorfologicky atraktivní útvary (vrcholy Raná, Oblík v tzv. Lounském Středoohoří, Doupovské hory a další). Region je tedy atraktivní především pro autentický zážitkový cestovní ruch spojený s poznáváním zemědělské a potravinářské výroby (v čele s tradicí pěstování chmele a výroby piva), kultury a historie regionu.

2.2.4.1 Atraktivita cestovního ruchu

Pěší turistika

V rámci Ústeckého kraje má region Dolního Poohří nejméně značených turistických tras. Je to zejména proto, že oblast má nejnižší koncentraci primárních atraktivit cestovního ruchu umístěných ve volné krajině. Nejvyšší koncentrace turistických tras je zejména podél řeky Ohře, v lokalitě Přírodního parku Dolní Poohří, směrem k městu Louny, s možnými odbočkami ve směru na Peruc, Házmburk anebo vrch Raná. Na pomezí Lounska, Kladenska a Rakovnicka se nachází oblíbený Přírodní park Džbán, kde je rovněž vyšší hustota turistických tras. V regionu můžeme najít i příklady naučných stezek, např. NS Údolí Hasiny u Lipence nebo NS Kounovské kamenné řady u obce Kounov. Naučná stezka vede také k národní přírodní rezervaci Úhošť u Kadaně. Úhošť se nachází v nadmořské výšce 592 m n. m. na hranici regionů Dolního Poohří a Krušnohoří a tvoří významnou krajinnou dominantu a přírodně i archeologicky velmi cennou lokalitu.

Přestože se jedná o převážně rovinatou oblast, díky soliterním kopcům zde můžeme najít řadu vyhlídkových míst a rozhleden. V regionu Dolního Poohří se nachází tyto rozhledny (seřazené sestupně dle nadmořské výšky):

- Rozhledna na Vochlici (449 m n. m.),
- Sv. kopeček u Kadaně (402 m n. m.),
- Schillerova rozhledna Kryry u Pobořan (382 m n. m.),
- Novogotický templ, Krásný Dvůr u Podbořan (365 m n. m.),
- Staroslovanská rozhledna na Rubínu (350 m n. m.),
- Na Valech u obce Stradonice, část městyse Peruc (291 m n. m.),
- Stříbrník, Červený vrch u Loun (271 m n. m.),
- Chmelový maják v Žatci (245 m n. m.).

Cykloturistika

Nejdůležitější je v destinaci Dolní Poohří mezinárodní Cyklostezka Ohře (č. 6), která vede podél Ohře z Karlovarského kraje až do Litoměřic. Trasa Cyklostezky Ohře vede přes nejvýznamnější města a atraktivitu regionu, tj. Klášterec nad Ohří, Kadaň, Nechanickou přehradu, Žatec, Louny, vodní hrad v Budyni nad Ohří či Terezín. Je zařazena do sítě dálkových cyklotras ČR, z pohledu Ústeckého kraje se jedná o jednu z páteřních cyklotras, k jejichž rozvoji vč. investiční výstavby se hlásí Ústecký kraj. Cyklostezka Ohře však zatím není dobudovaná a zpravidla vede po nevyhovujících úsecích krajských

silnic (včetně frekventovaných úseků silnic II. třídy) a místních komunikací. Výjimkou je úsek v oblasti Klášterce nad Ohří a Kadaně, který byl zbudován na náklady obou měst a je jedním z mála úseků Cyklostezky Ohře, které jsou v optimálním stavu. Mezi další významné cyklotrasy v regionu patří:

- č. 35 dálková cyklotrasa Měděnec – Klášterec nad Ohří – Kadaň – Mašťov – Žlutice – Manětín – Plzeň
- č. 202 Louny – Slavětín – Peruc
- č. 232 Louny – Nečichy – Měrunice
- č. 304 Louny – Ročov – Řevničov
- č. 3034 Postoloprty – Chomutov
- č. 3035 Úlovice – Panenský Týnec – Peruc
- č. 3080 Krásný Dvůr – Podbořany – Čejkovice (přerušená) – Vikletice – Březno u Chomutova – Celná
- č. 3115 Kadaň – Výsluní
- č. 3120 Kadaň – Černovice

Region Dolního Poohří je navzdory poměrně příznivým terénním podmínkám pokryt jen velmi řídkou sítí cyklotras a pokrytí regionu je nerovnoměrné. Hustější síť cyklotras je na Lounsku, naopak na Žatecku a Podbořansku je síť cyklotras velmi řídká. Navíc vede valná většina úseků cyklotras po silnicích II. a III. třídy, což snižuje komfort a bezpečí cykloturistů. Zajímavou novou cyklostezkou, která vede přímo po hranici uhelného dolu, místy bývalých vesnic, zrušených právě kvůli těžbě uhlí, je cyklostezka mezi Kadani a Černovicemi.

Po vzoru Moravských vinařských stezek jsou v regionu rozvíjeny „pivní“ trasy pro cyklisty pod názvem Chmelovelo. Jedná se o síť tras v chmelařském regionu Žatecko, Rakovnicko, Lounsko, Podbořansko a Postoloprtsko. Stezky jsou po vzoru Vinařských moravských stezek označeny jednotným tabulkovým značením s vlastním logem.

Vzhledem k četným kolizním souběhům cyklotras s frekventovanou silniční dopravou a technicky nevyhovujícím úsekům (především na klíčovém cykloturistickém produktu Cyklostezky Ohře) je cykloinfrastruktura v regionu nedostačující. To se týká i doplňkové cykloinfrastruktury.

Ostatní druhy aktivní dovolené

V regionu Poohří je kromě pěší turistiky a cykloturistiky rozšířeno **bezmotorové létání**. Klíčovým místem pro tento druh sportu je vrchol Raná v blízkosti Loun, která je patrně nejlepší lokalitou pro bezmotorové létání v rámci celého Česka. Holé a příkré svahy Rané lákají nejen přírodovědce a turisty za dalekým rozhledem, ale zejména právě příznivce všech druhů bezmotorového létání, pro něž je tato hora přímo kultovním místem. První bezmotorový let tu byl proveden již v roce 1932. Z obou stran holý vrcholový hřeben umožňuje využívat západních i východních větrů a Raná je díky tomu trvalou „Mekkou“ českých rogalistů, paraglidistů a leteckých modelářů. Pro příznivce kluzáků je na úpatí hory u vsi Hrádek zřízeno speciální letiště.

Významnou a oblíbenou v regionu Poohří je rovněž **vodácká turistika**, především na řece Ohři. Ohře nabízí vodákům výborné vyžití. Je druhou nejlépe tekoucí řekou v Čechách a sjízdných je téměř celých 242 km. Ohře od svého pramene v Německu překonává různě náročné úseky. V Ústeckém kraji je Ohře klidnější a je zde mnoho jezů, které je nutno přenášet, proto je vodáky méně využívaná. Nejvíce atraktivní úsek je v úseku Cheb/Tršnice – Klášterec nad Ohří. Řeka je v úseku od Nechranic regulována a jsou zde zpravidla nesjízdné jezy. Infrastruktura pro vodáky (tábořiště, kempy, půjčovny vodáckého vybavení atd.) je dostačující. V Poohří chybí možnost překonat po souši i s lodí bariéry přehrad v Kadani a Nechranicích.

Významným **letním turistickým areálem** (a vlastně doposud jediným skutečným centrem letní prázdninové dovolené u vody v Ústeckém kraji) je přehrada Nechranice, která je navštěvována

především místními obyvateli z Kadaňska, Žatecka i Chomutovska, ale i návštěvníky odjinud. Samotná vodní plocha má cca 1300 ha a přehrada se vyznačuje nejdelší sypanou hrází ve střední Evropě dlouhou 3280 m. V současné době zvolna nastává po letech útlumu opětovný rozvoj v oblasti turistického ruchu u Nechranické přehrady. Okolí přehrady nabízí řadu kempinkových zařízení, ubytování v soukromí, penzionů a množství letních restaurací. Vodní plocha leží v rovinaté části na úpatí Krušných hor. Je to optimální lokalita pro **rekreaci, rybolov i vodní sporty**. Vodní hladina je z důvodu mimořádně příznivých povětrnostních podmínek vyhledávaná zejména jachtaři, surfaři a také potápěči. V rámci areálu je možnost využít hřiště pro hraní velkého množství sportů (tenis, volejbal a jiné), k dispozici je i paintballový areál.

Poznávací turistika

Centry a zároveň jedněmi z hlavních atraktivit regionu Dolní Poohří jsou historická města na řece Ohři – královská města Kadaň, Žatec a Louny a kulturně-historicky významné město Klášterec nad Ohří.

Ve městě **Kadaň** se nachází rozsáhlá městská památková rezervace, která přináší velký potenciál cestovnímu ruchu v místním regionu. Ve městě se dochoval středověký gotický hrad, část gotického opevnění s mohutným barbakánem před Žateckou branou a gotická radnice ze 14.–15. století. Mezi další historické objekty patří unikátní pozdně gotický klášterní areál františkánů, který se nachází na úpatí Svaté hory v lokalitě Strážiště. Historicky vzácné jsou především významné nástěnné malby, které ukrývá klášterní kostel a za jejich autora je považován významný malíř Lucas Cranach. Město Kadaň v rámci své marketingové činnosti připravuje řadu kulturních akcí, např. historické slavnosti Císařský den.

V **Klášterci nad Ohří** se nachází zámek s muzeem porcelánu a se zámeckým parkem, Thunská hrobka, sala terrena - raně barokní letohrádek, kostel Nejsvětější Trojice a jiné. Revitalizací prošly jak centrum města, tak i lázeňská zóna (Lázně Evženie se třemi minerálními prameny a wellness službami) a postupně dochází k jejich ožívování. Známý je také místní akvapark s venkovními bazény a vodními atrakcemi zaměřený na vyžití v letním období.

Město **Žatec** je střediskem oblasti proslulé zemědělskou výrobou, zejména pěstováním chmele, výrobou sladu a vařením piva. Žatecký chmel proslavil královské město Žatec a využívají jej prestižní čeští i zahraniční výrobci piva. V souvislosti s dlouholetou chmelařskou a pivařskou tradicí byl před několika lety vytvořen turistický areál „Chrám chmele a piva“. Jeho součástí je velké množství tematických objektů v historických i nově postavených budovách (Chmelový maják, Labyrint s pokladem chmelařského regionu na jeho konci, Erbovní síň, Chmelový orloj, klášterní zahrada, výstava moderního umění v objektu renesanční sladovny s názvem Galerie Sladovna). Město Žatec s touto zónou technických památek a krajina žateckého chmele byly v r. 2023 zařazeny mezi památky světového dědictví UNESCO. V historickém centru města Žatec se dále nachází na 500 historických staveb různých architektonických slohů. Mezi nejznámější objekty patří radnice (od roku 1559 přestavěná v renesančním stylu), 47 m vysoká věž (sloužící jako rozhledna) s infocentrem, Kněžská brána, Chmelařské muzeum (do roku 1995 sloužil jako sklad a balírna chmele), novorenesanční Křížova vila s regionálním muzeem, Mederův dům, druhá největší synagoga v ČR (bude zpřístupněna veřejnosti v roce 2024) a městské Žatecké divadlo (starší než Národní divadlo v Praze). V rámci produktů cestovního ruchu nabízí turisticko-informační systém procházkové trasy doplněné o informačních desky na významných žateckých objektech a z brožur, které poskytují informace o atraktivních objektech a zároveň usnadňují orientaci ve městě. Žatec vytvořil rovněž online nástroj pro turisty tzv. Interaktivní mapu území zapsaného na Seznam světového dědictví, která zobrazuje nejen významné body chmelařského dědictví, ale i další informace včetně audiotras.

Město **Louny**, nazývané „jižní branou Českého středohoří“ či „Perlou na řece Ohři“, má zajímavé historické centrum protáhlé v západovýchodním směru a ze dvou třetin obehnané hradbami. Z kulturně-historického hlediska stojí za zmínku chrám sv. Mikuláše z 15. století, Žatecká brána, středověké domy Daliborka (v současnosti okresní archiv) a Sokolů z Mor (v současnosti muzeum). V centru lze nalézt také bývalou židovskou synagogu, židovský hřbitov (čítá na 250 náhrobků) a mnoho

domů z přelomu 19. a 20. století. Zdroj termální kyselky Luna, který byl vytvořen hlubinným vrtem, je znám od 60. let 20. století. Termální pramen v Lounech je označován za alkalickou kyselku s největší mineralizací v České republice. Specifické sportovní vyžití umožňuje nedaleký kopec Raná (viz výše).

Městys **Peruc**, který leží cca 15 km od města Louny, je známý stejnojmenným zámekem, o kterém se zmiňují písemné prameny již z 12. století. Objekt byl přestavěn ve své historii jak v barokním (ve 20. letech 18. stol.), tak v rokokovém stylu (v 60. letech 18. stol.). V interiéru je možné nalézt pěkné oválné schodiště od I. F. Platzera. V roce 1999 se znovuotevření dočkala Pamětní síň Emila Filly, který žil na zámku v letech 1947 - 1952. Zámek je obklopen parkem, ve kterém se nachází Muzeum české vesnice. V Peruci se nachází turisticky vyhledávané památky z období knížete Oldřicha z rodu Přemyslovců (Boženina studánka, Oldřichův dub).

V **Březně u Loun** (od r. 1981 místní část města Postoloprty) se nachází archeologická lokalita, která je významná díky artefaktům kultur na území Čech z historického období od neolitu až po raný středověk (naleziště na terase řeky Ohře) a z období eneolitu, doby bronzové a doby halštatské (lokalita Na Šachtách). Výzkum zde probíhá od 50. let 20. století do dnešní doby.

V **Březně u Chomutova**, které se nachází v sousedství dolu Nástup, je možné shlédnout významnou technickou atrakci – velkorýpadlo KU 800 zvané Březenský drak. V návaznosti na tuto atrakci byla vytvořena tematická trasa pro děti zvaná Dračí cesta.

V obci **Krásný Dvůr**, stojí stejnojmenný barokní zámek, který je nejvýznamnější kulturně-historickou atraktivitou Podbořanska. Je obklopen rozsáhlým parkem pocházejícím z konce 18. století, který je jedním z nejkrásnějších v Čechách. V současnosti jsou zámek i zámecký park přístupné veřejnosti. V zámku je pro veřejnost otevřeno 18 místností s dobovým nábytkem a s cennými kolekcemi porcelánu a skla. V zámecké galerii jsou k nahlédnutí malby od českých i zahraničních mistrů malby. V nejvyšším bodě zámeckého parku v Krásném Dvoře se nachází unikátní gotický Templ. Je to výjimečná stavba zahradní architektury a zároveň je první novogotickou stavbou a také první romantickou vyhlídkovou věží v České republice. V roce 2017 byl s pomocí grantu z Norských fondů a Ministerstva kultury ČR gotický Templ obnoven a stal se i centrem edukačních aktivit. Park i zámek jsou celoročně využívány k pořádání koncertů, svateb, kulturních a společenských akcí, s možností projížďky kočárem s koňským povozem.

Stekník je rokokový zámek ve stejnojmenné vesnici na hraně mělkého údolí řeky Ohře necelých šest kilometrů východně od Žatce. Je součástí území zapsaného na Seznam světového dědictví UNESCO; nachází se v jeho venkovské komponentě Žatecká chmelařská krajina. Architektonicky a výtvarně cenný zámecký areál s rozsáhlými terasovitými zahradami, z jejichž nejvyšší úrovně se otevírá výhled na okolní chmelnice. Současnou podobu zámek získal v 60. letech 18. století při rozsáhlé rokokové úpravě a nyní je zpřístupněn pro prohlídky široké veřejnosti.

V obci **Jimlín** se nachází nově rekonstruovaný zámek Nový hrad, na němž jsou organizovány kulturní akce, nejvíce v rámci „Zámeckého kulturního léta“.

V okolí měst Kadaň a Klášterec nad Ohří se nachází **zříceniny hradů**, které jsou označovány, jako hrady středního Poohří (např. Perštejn, Šumburk, Lestkov). Tyto památky jsou v rámci zpracovávaného projektu Hrady a zámky na Ohří připravovány k prezentaci spolu s dalšími památkami podél toku řeky Ohře včetně památek lokalizovaných v Karlovarském kraji.

Další formy turistiky

V Klášterci nad Ohří se podařilo oživit historický komplex lázní Evženie a postupem času se zde zvyšuje nabídka poskytovaných služeb v oblasti wellness a lázeňství.

Součástí litoměřické vinařské podoblasti jsou vinice v okolí města Kadaň, kde jsou rozlohou velmi malé vinice. V Kadani se koná tradičních Svatováclavské vinobraní. Obnovenou tradici vinařství v regionu reprezentují také vinice ve Vičicích (část obce Březno).

2.2.4.2 Infrastruktura cestovního ruchu

Hromadná ubytovací zařízení

Region Poohří je z hlediska nabídky ubytovacích zařízení v rámci ÚK vybaven nejméně. Z celkového počtu HUZ v Ústeckém kraji se jich v regionu Poohří nachází pouze 14 %, což v absolutních hodnotách činí 75 HUZ. Důvody pro poměrně malou vybavenost HUZ můžeme hledat v nízkém výskytu přírodních, resp. kulturně - historických atraktivit ve volné krajině a podobně jako v případě Českého středohoří i v poměrně malém zastoupení větších měst. Z hlediska zastoupení jednotlivých kategorií jsou v popředí penziony (26 zařízení), za kterými následují hotely *** (16) a kempy (10).

Ubytovací zařízení jsou soustředěna do největších měst regionu. Mimo tato města se pak soustředí v těch obcích, případně i městech, kde se nacházejí významnější atraktivity a atrakce (Chbany – v. n. Nechanice, Perštejn, Krásný Dvůr, Panenský Týnec, Peruc, Slavětín apod.). Rozmístění HUZ je poměrně nerovnoměrné, významnější soustředění je především v západní polovině regionu, kde se nachází 4 z 5 největších měst a velká část atraktivit, naopak v lounské části regionu je vybavenost HUZ minimální.

Tabulka 12: Počet HUZ v regionu Poohří dle kategorií v roce 2022

	HUZ celkem	v tom kategorie									
		Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Hotel *	Hotel garni	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ
Ústecký kraj	538	32	92	16	9	7	233	35	10	39	65
Dolní Poohří	75	3	16	2	.	.	26	10	2	7	9
% z ÚK	13,9	9,4	17,4	12,5			11,2	28,6	20,0	17,9	13,8

Zdroj: VDB ČSÚ (2023)

Certifikací jednotné klasifikace ubytovacích zařízení v České republice disponuje pouze jeden objekt, a sice Penzion u Karla IV. v Kadani. Ostatní certifikáty nejsou mezi HUZ v regionu Poohří zastoupeny vůbec. Velmi řídký výskyt certifikace Cyklisté vítání (pouze stravovací zařízení v Žatci, Postoloprtech a Březně u Chomutova a některé turistické cíle a TIC) naznačuje již zmíněný dosud nevyužitý potenciál pro rozvoj cykloturistiky na páteřní cyklotrase podél Ohře ve vazbě na ostatní části Ústeckého a Karlovarského kraje.

Stravovací zařízení

Obdobně jako v případě hromadných ubytovacích zařízení je počet stravovacích zařízení v Poohří minimální, přičemž naprostá většina zařízení je určena pro místní obyvatele, čemuž odpovídá i jazyková vybavenost obsluhujícího personálu či kvalita obsluhy jako takové. Výjimkou jsou největší města Žatec, Louny či Kadaň, kde lze nalézt kvalitnější stravovací zařízení a pestřejší nabídku jejich služeb, což případně platí i pro další větší města v regionu. Nabídku regionálních piv kromě Žatce obohacují minipivovary v několika místech regionu.

Certifikací místních stravovacích služeb pro cyklisty má v regionu Chrám chmele a piva v Žatci, restaurace U zrcadla v Březně u Chomutova a Vespa Ristorante v Postoloprtech, což je velmi málo vzhledem ke skutečnosti, že Poohří má výše zmíněné předpoklady pro cykloturistiku.

Turistická informační centra

V regionu Poohří se nachází několik TIC (viz tabulka). Informační centra jsou jak ve větších městech (Louny, Žatec, Kadaň, Klášterec n. O.), tak ve městech menších (Postoloprty) či ve venkovských obcích (Peruc).

Tabulka 13: Turistická informační centra v regionu Poohří v roce 2023

Obec	Adresa	Webové stránky
Kadaň, 432 01	Jana Švermy 7	www.mesto-kadan.cz
Klášterec nad Ohří, 431 51	nám. Dr. E. Beneše 85	www.klasterec.cz
Louny, 440 01	Pražská 95	www.louny.eu
Postoloprty, 439 42	Mírové nám. 3	www.kzmp.cz
Žatec, 438 24	nám. Svobody 1	www.infozatec.cz
Březno u Chomutova 431 45	Radniční 97	www.obecbrezno.cz
Peruc, 439 07	Zámecká zahrada 386	www.peruc.cz

Zdroj: KÚ ÚK, jednotlivé stránky obcí, resp. TIC (2023)

Turistická doprava

Dolní Poohří je relativně dobře dostupné hromadnou dopravou v rámci základní dopravní obslužnosti. V režimu turistické dopravy zde funguje železniční trať T6 Kadaň-Prunéřov – Podbořany („Doupovská dráha“).

2.2.5 Další formy cestovního ruchu

V této kapitole je analyzována nabídka pro ty formy cestovního ruchu, které nejsou v rámci Ústeckého kraje územně selektivní. Jedná se v první řadě o **kongresový a konferenční cestovní ruch**. Z hlediska náplně je tato forma cestovního ruchu zaměřena na organizování kongresů, konferencí, symposií, seminářů, výstav a veletrhů. Zároveň jsou ke kongresovému cestovnímu ruchu volně přičleňovány služební cesty. Tato forma cestovního ruchu zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem v kongresovém místě, zaměřeným na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností. Součástí kongresových akcí jsou i doprovodné, předkongresové a pokongresové programy spojené s účelným využitím volného času v kongresovém místě či navštíveném regionu.

Společným jmenovatelem kongresových a obdobných akcí je společný zájem a zároveň potřeba setkávat se, výměnou odborných a vědeckých informací rozšiřovat svůj intelektuální obzor a při tom uspokojovat rekreační a společenské potřeby. Tyto akce se nenabízejí formou tiskovin a katalogů či na veletrzích, ale přímým oslovením odborné veřejnosti.

Podmínky pro kongresovou a konferenční turistiku nabízí především Ústí nad Labem a Teplice. Tato města jsou svým významem určena k lokálním (v rámci České republiky) kongresovým akcím. Nedá se očekávat získání prostoru pro pořádání významných mezinárodních kongresových akcí, které jsou v první řadě směřovány do Hlavního města Prahy či Brna, ale potenciál pro pořádání menších konferencí a kongresů tato města nepochybně mají. Důležitým negativním faktorem je image regionu – severočeská města nevytvářejí dobrý dojem (nejen) na potenciální zájemce o kongresový cestovní ruch. Na druhé straně disponují obě města (a spolu s nimi potenciálně i další – Most, Chomutov, Žatec, Litoměřice, Děčín aj., pro menší akce i města typu Krásné Lípy, Kadaně, Roudnice n. L.) alespoň základní potřebnou infrastrukturou (její rozšíření a zkvalitnění je však vhodné). Výraznou konkurenční výhodu

mají v dobrém, často velmi originálním zázemí (různorodé sportovní a adrenalinové aktivity, mimořádně atraktivní krajina, jedinečné zážitky spojené s industriální historií a současností...). Mimo uvedená města jsou podmínky pro kongresový a konferenční cestovní ruch velice omezené. V Ústeckém kraji je několik *** a **** hotelů, nemívají však tak velké kapacity, konferenční sály atd.

K rozvoji potenciálu konferenční turistiky v ÚK však přispěla implementace podpory ze SF EU v uplynulém období (2007-2013), kdy byla s dotační podporou vybudována některá ubytovací zařízení vyššího standardu s konferenčními kapacitami (především v Ústí nad Labem a Chomutově).

V rámci Ústeckého kraje se prezentuje regionální kancelář Ústí Region Convention Bureau (ÚRCB), která působí při oddělení cestovního ruchu KÚ ÚK za účelem zařazení Ústeckého kraje mezi významné destinace pro konání akcí MICE (Meetings, Incentives, Conferences, Events). ÚRCB spolupracuje s agenturou CzechTourism a sídlí v Ústí nad Labem.

Další potenciálně atraktivní součástí turistické nabídky Ústeckého kraje je **filmová turistika**. Jedná se o cestování do míst, která se objevila v hraných filmech nebo televizních seriálech. Je-li konkrétní lokalita nebo atraktivita (například objekt, přírodní zajímavost, intravilán města aj.) ve filmu explicitně rozpoznatelný a identifikovatelný, může se následně stát cílem návštěvy fanoušků filmu nebo seriálu. Informace, fotografie a filmové záznamy z natáčení lze zároveň využít pro propagaci daného místa jako filmové turistické destinace; a to podle cílové skupiny zde natáčeného filmu / seriálu buď na národní, nebo i mezinárodní cílovou skupinu.

Ústecký kraj byl v posledních letech místem natáčení řady filmů z české i zahraniční produkce a také českých i zahraničních seriálů, včetně produkcí pro mezinárodní kanály typu HBO. Propagaci Ústeckého kraje jako atraktivní destinaci pro filmová a televizní natáčení zajišťuje Filmová kancelář ÚK. Také slouží filmařům jako nezávislý zdroj informací a prostředník v komunikaci s místními úřady, soukromými subjekty a obyvateli. Potenciál toho, že jsou jednotlivé lokality kraje vidět v populárních pořadech, je možné následně využít pro marketing v cestovním ruchu. Na činnost Filmové kanceláře ÚK navazují také aktivity některých regionů a měst (mj. České Švýcarsko, Žatec), které zpracovávají vlastní tištěné i online materiály s propagací filmových míst na svém území.

2.2.6 Cestovní kanceláře

Turisté do Ústeckého kraje nejčastěji míří po vlastní ose a nevyužívají služeb CK, resp. cestovních agentur. Přesto je níže uveden stručný přehled působení cestovních kanceláří v jednotlivých regionech. Většina jejich aktivit je nicméně orientována na výjezdový CR, zatímco CR příjezdový a domácí, který představuje pro ÚK ekonomický přínos, je v úhrnu činností CK a cestovních agentur jako celku doplňkovou činností.

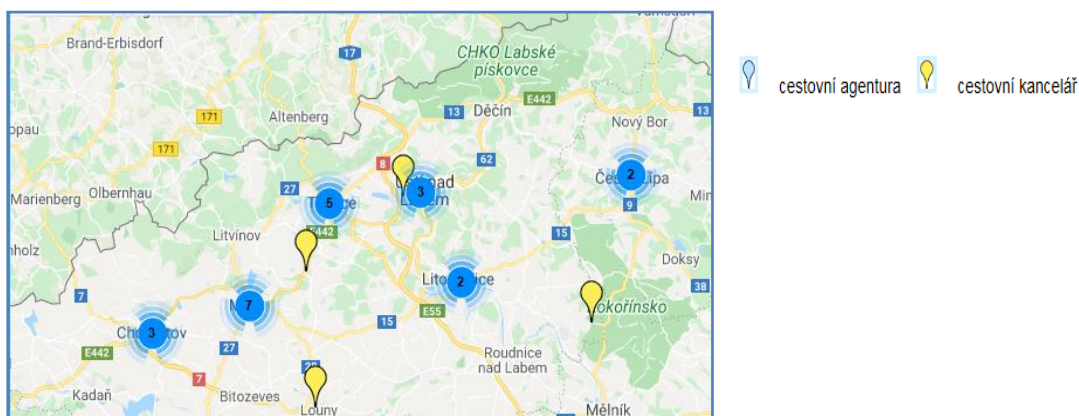
Z cestovních kanceláří působících v regionu **Českého Švýcarska a Šluknovska** se v databázi Asociace českých cestovních kanceláří a agentur (AČCKA) a v databázi Asociace cestovních kanceláří České republiky (ACKČR) nachází pouze cestovní kancelář EXIM Tours a cestovní agentura INVIA (jejich děčínské pobočky) a CK Morabeza. Cestovních kanceláří a agentur mimo zmíněné asociace je však několik. V Děčíně sídlí CK Dezka, jedna z největších CK v Ústeckém kraji, s pobočkou v Ústí nad Labem. Několik CK a cestovních agentur můžeme najít i v Rumburku, ve Varnsdorfu anebo v Benešově nad Ploučnicí. Většina subjektů působí jako cestovní agentury a nabízejí produkty v rámci příjezdového, výjezdového i domácího CR.

Cestovních kanceláří a agentur, které jsou členy AČCKA, anebo ACKČR, se v regionu **Krušných hor a Podkrušnohoří** nachází 14. V lázeňském městě Teplice působí 6 cestovních kanceláří (Čedok, EXIM Tours, Alexandria, INEX, Melisa Travel, TEP-tours) a 2 cestovní agentury INVIA a FIRO-Tour. V Mostě je k dispozici také 6 CK, a to Alexandria, Čedok, Blue Style, EXIM tours, Traxmandl tour, Ellagris a cestovní agentury INVIA a FIRO-tour. Chomutov disponuje 5 CK (EXIM tours, Sport-S, Čedok, Inex, VLNA,cz) a 2

cestovními agenturami (INVIA.cz a FIRO-tour). Zmíněné CK nabízejí pobyty v lokalitách Krušných hor, případně v sousedních regionech Českého Švýcarska a Šlukovska, Českého středohoří i Poohří. Výlety pro pěší doplňují cyklovýlety a vodácké sjíždění Ohře.

V regionu **Českého středohoří a Podřipska** mimo Ústí nad Labem mají členství AČCKA a ACKČR pouze jedna cestovní kancelář (Invia.cz) a jedna cestovní agentura (Čedok). Obě sídlí ve městě Litoměřice. V Ústí nad Labem má svoji působnost 6 subjektů, z toho 5 CK (Alexandria, Čedok, EXIM tours, Neckermann a Daen International) a 2 cestovní agentury (Invia.cz a FIRO-tour). Jedna cestovní kancelář se nachází i ve Štětí (JOHOHO, v.o.s). V Roudnici nad Labem jsou pobočky CK EXIM tours a cestovní agentury INVIA. Přidruženým členem ACKČR je také Památník Terežín. V rámci nabídky subjektů působících v cestovním ruchu je možné navštívit převážně region Krušnohoří. V **Dolním Poohří** se nachází několik subjektů evidovaných v databázi ACKČR, resp. AČCKA. Cestovní kanceláře (Čedok, EXIM Tours), jsou ve městě Louny a ve městě Žatec, stejně jako cestovní agentura INVIA, která má pobočku i v Podbořanech. V Žatci je navíc CK PALMERA. V Kadani a Klášterci nad Ohří jsou pobočky CK EXIM tours a cestovní agentury INVIA. Uvedené CK a cestovní agentury ale nabízí spíše zahraniční zájezdy a nespecializují se na lokální cestovní ruch.

Mapa 3: Počty cestovních kanceláří a cestovních agentur v databázích AČCKA a ACKČR

Zdroj: <http://www.ackcr.cz/mapa-provozoven/>, upraveno

2.2.7 Klíčové závěry

- Jednotlivé regiony Ústeckého kraje se od sebe z hlediska nabídky v cestovním ruchu dosti výrazně. Týká se to jak lokalizačních předpokladů, tak ve vazbě na to předpokladů realizačních. Lokalizační předpoklady jednotlivých regionů v ÚK jsou značně odlišné z hlediska proporcí výskytu jednotlivých typů krajiny a koncentrace přírodních, kulturních a historických atraktivit a dalších turistických cílů. S tím souvisí značné prostorové nerovnoměrnosti v lokalizaci ubytovacích zařízení a další infrastruktury a služeb cestovního ruchu. Vycházíme-li z ubytovacích kapacit v HUZ, pak lze intenzitu cestovního ruchu v jednotlivých turistických regionech ÚK rozdělit přibližně v poměru 35 (České Švýcarsko) : 35 (Krušnohoří) : 15 (České středohoří) : 15 (Dolní Poohří).

- Nejvýznamnější atraktivní oblastí Ústeckého kraje je jednoznačně region Českého Švýcarska. Především NP České Švýcarsko v návaznosti na přeshraniční NP Saské Švýcarsko představuje atraktivitu nadnárodního významu. Hlavními atraktivními místy jsou zde lokality Pravčická brána, Soutěsky Kamenice, Jetřichovické stěny a Tiské stěny. Tyto oblasti čelí v hlavní turistické sezóně (zejména období letních prázdnin, ale i některé červnové a zářijové dny či prodloužené víkendy v jiných částech roku) přetížení projevující se nadměrným zatížením přírody a krajiny (hluk, pobyt návštěvníků mimo cesty, nadměrné množství odpadu), zátěží infrastruktury a služeb, narušením pohody a soukromí návštěvníků a zátěží sociálního prostředí některých sídel (zejm. Hřensko, Mezná, Jetřichovice, Tisá). Na české

poměry kvalitní a široká je zdejší turistická infrastruktura a služby, a to nejen ubytovací kapacity a stravovací zařízení, ale i síť TIC, rozhleden, doplňkových atrakcí atd. I proto je region Českého Švýcarska a Šlukovska vyhledávaný především pro pěší, poznávací, rodinnou či venkovskou turistiku, pro horolezectví, doplňkově pak pro cykloturistiku a různé druhy adrenalinových sportů, a především v letní, méně pak v zimní sezóně. Region má potenciál také v oblasti MICE turistiky menších rozměrů (semináře, menší konference, firemní akce). Lokálně je významné také lyžařské využití (v oblasti Lužických hor).

- Pro cestovní ruch Ústeckého kraje je potenciálně významný také region Krušnohoří. Disponuje rozsáhlou vybaveností především základními službami (ubytování, stravování) a jedinečnými nebo neobvyklými atrakcemi a službami (typu autodrom, uhelné safari apod.). Mezi nejnavštěvovanější turistické cíle na celokrajské úrovni patří také ZOO v Chomutově a Ústí nad Labem. Na druhou stranu se však potýká s negativním obrazem v očích veřejnosti a s odlišností potřeb a forem CR v horské a pánevní oblasti. Např. zmíněná vybavenost ubytovacími zařízeními se týká především pánevních měst, kde jsou nosnými formami CR spíše pracovní cesty, semináře, městský či lázeňský CR, alternativní formy CR apod. Naopak horské obce v Krušných horách mají velmi různorodou vybavenost a jsou atraktivní pro cykloturistiku, pěší turistiku, lyžování, případně i pro poznávací CR a venkovský CR. Zápis Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří (r. 2019) dosud nebyl doprovázen výraznějším rozvojem turistické infrastruktury.

- Region Českého středohoří a Podřipska se jeví jako nedostatečně využitý z hlediska potenciálu pro CR. Hornatá část regionu, kterou reprezentuje České středohoří, poskytuje všem skupinám turistů výborné podmínky pro pěší turistiku, cykloturistiku, poznávací turistiku či venkovskou turistiku. Oblast Podřipska je předurčena spíše k městské formě cestovního ruchu, vinařské turistice, sportovnímu cestovnímu ruchu nebo jeho alternativním formám, návštěvě neobvyklých atrakcí apod. Města na Podřipsku disponují kulturně historickými atraktivitami a jsou poměrně dobře vybavena infrastrukturou.

- Nejméně rozvinutým regionem Ústeckého kraje z hlediska vybavenosti pro cestovní ruch je Poohří. Nejatraktivnější oblasti v regionu jsou Žatecko (které se i díky zápisu do seznamu světového dědictví UNESCO stává hlavním turistickým cílem regionu), Kadaň, vodácká a cyklistická trasa Ohře a vodní nádrž Nechanice, dále pak ostatní velká města a vybrané krajinné fenomény. Ve srovnání s ostatními regiony ÚK je vybavenost regionu a ubytovací kapacity nejslabší, což souvisí s celkově nižší návštěvností regionu, resp. současnou koncentrací CR pouze do omezeného množství lokalit. Region má předpoklady pro městský, poznávací, gastronomický CR (vč. pivní a chmelařské turistiky), vodáckou turistiku, cykloturistiku či sportovní CR.

- Kongresový a konferenční cestovní ruch je v regionu dosud rozvinutý jen málo a v omezeném počtu lokalit. Kapacity pro organizování kongresů, konferencí či sympozií, seminářů a výstav a kapacity pro firemní cestovní ruch jsou ve větších městech (Ústí nad Labem, Teplice, Most, Chomutov, Děčín, Litoměřice, Kadaň), pro menší akce i v některých dalších městech. Využití je zatím jenom částečné. Potenciál je možné vidět v organizaci přeshraničních akcí, např. navázání partnerství se subjekty ze Saska a to na různých úrovních (euroregiony, partnerství měst a obcí, výměnné pobyty studentů a učitelů univerzit a středních škol, pracovní veletrhy). Obdobně lze uvažovat o potenciálu využití pro setkávání partnerů v rámci nadnárodních projektů EU, jichž se účastní subjekty z Ústeckého kraje.

- Stejně jako v jiných krajích, i v Ústeckém kraji je doplňujícím článkem v turistickém ruchu síť muzeí a uměleckých galerií, které bývají cíli návštěvníků hlavně mimo hlavní letní sezónu. Tyto instituce, zaměřené hlavně na historii regionu nebo místa, organizují výstavy, semináře a přednášky. Jsou umístěny ve městech Ústeckého kraje poměrně rovnoměrně, největší množství je soustředěno v regionu České středohoří a Podřipsko. Důvodem je poměrně velké množství galerií umístěných v krajském městě.

- Síť cestovních kanceláří není příliš hustá. V Ústeckém kraji působí několik cestovních kanceláří, které mají svoje pobočky rozmístěné ve všech regionech. Umístění cestovních kanceláří je především ve

větších městech, některé menší cestovní kanceláře, případně cestovní agentury můžeme najít i v menších městech. Cestovní kanceláře se většinou zaměřují hlavně na výjezdový, případně domácí CR, méně pak na příjezdový CR.

2.3 POPTÁVKA V CESTOVNÍM RUCHU V ÚSTECKÉM KRAJI

2.3.1 Vývoj návštěvnosti Ústeckého kraje

2.3.1.1 Počet příjezdů hostů

Z hlediska statistik návštěvnosti patří Ústecký kraj dlouhodobě mezi nejméně navštěvované kraje Česka. Ve statistice návštěvnosti se Ústecký kraj dlouhodobě pohybuje na zadních pozicích spolu s Pardubickým krajem a krajem Vysočina. Ústecký kraj v předchozích letech sice opustil poslední pozici mezi kraji z hlediska počtu hostů v HUZ (a pořadí se příliš nezměnilo ani vlivem změn v počtech návštěvníků v důsledku pandemie covid 19), stále však je v něm počet hostů srovnatelný s kraji Pardubickým, Vysočinou, případně Olomouckým a zhruba poloviční až třetinový ve srovnání s kraji Středočeským, Karlovarským, Jihočeským, Jihomoravským, Moravskoslezským či Královéhradeckým. V letech před pandemií covid 19 počet hostů v HUZ v Ústeckém kraji setrvale rostl až k 660 tisícům v roce 2019. V „pandemických“ letech 2020 a 2021 se snížil téměř na polovinu (vlivem propadu počtu zejména zahraničních hostů). V roce 2022 se opět zvýšil, avšak zdaleka nedosáhl rekordního roku 2019; to platí i o většině ostatních krajů, v Ústeckém kraji je však poměr počtu hostů v HUZ v roce 2022 a počtu hostů v roce 2019 nejnižší mezi všemi kraji s výjimkou Prahy (viz tabulka).

Tabulka 14: Vývoj počtu příjezdů hostů do HUZ v krajích 2014–2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česko	15 587	17 196	18 389	20 001	21 247	21 998	10 836	11 384	19 424
Praha	6 096	6 606	7 128	7 653	7 892	8 044	2 182	2 355	5 985
Středočeský	800	908	939	1 021	1 122	1 173	694	782	1 158
Jihočeský	1 176	1 342	1 447	1 562	1 727	1 789	1 120	1 119	1 465
Plzeňský	569	650	660	752	840	872	534	555	841
Karlovarský	777	851	949	1 038	1 118	1 190	677	710	1 158
Ústecký	432	487	527	592	632	660	383	397	580
Liberecký	700	821	854	936	997	1 049	775	722	1 114
Královéhradecký	937	1 124	1 158	1 259	1 343	1 412	995	939	1 469
Pardubický	360	413	444	468	468	481	322	351	504
Vysočina	448	474	522	564	602	605	398	451	643
Jihomoravský	1 500	1 536	1 648	1 886	2 041	2 137	1 171	1 332	1 990
Olomoucký	488	548	600	658	700	762	472	469	723
Zlínský	603	661	687	714	779	808	501	555	802
Moravskoslezský	703	775	817	897	986	1 016	613	646	993

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2023)

Pozn.: Údaje jsou uvedeny v tisících.

Tabulka 15: Procentuální nárůst počtu příjezdů hostů do HUZ v Ústeckém kraji

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Procentuální nárůst	+2,4	+1,1	+12,7	+8,2	+12,3	+6,8	+4,4	-42,0	+3,7	+46,1

Zdroj dat: VDB ČSÚ. Údaj zachycuje procentuální nárůst návštěvnosti vždy oproti předchozímu roku.

2.3.1.2 Počet přenocování

Ve sledovaném období 2014–2022 měl počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních podobný trend jako vývoj počtu příjezdů. Období stagnace po ekonomické recesi pokračovalo do roku 2014, poté následovalo období růstu až do r. 2020, kde se do výsledků promítla omezení po pandemii covid 19. Tento trend proběhl srovnatelně ve všech krajích Česka, tzn. nedošlo ke snížení relativních rozdílů mezi krají. Výrazně vyšší počet přenocování (včetně srovnání s počtem hostů) v Karlovarském kraji je dán silnou pozicí tamního lázeňství s dlouhodobými lázeňskými pobyty. Ústecký kraj kopíruje vývoj Česka jako celku. Obdobně jako u počtu návštěvníků, i u počtu přenocování jsou obdobím nejvyššího nárůstu roky 2015–2017, poté se tempo přibývání počtu přenocování snižuje. Rekordní počet zaznamenal Ústecký kraj v roce 2019 (1,744 mil. přenocování v HUZ). Vlivem pandemie covid 19 se tato hodnota v letech 2020 a 2021 o více než třetinu, relativně tedy o něco méně než v případě počtu hostů; v „covidových“ letech se tedy mírně zvýšila průměrná délka pobytu. V roce 2022 počet přenocování výrazně vzrostl, aniž by se však vrátil na úroveň roku 2019, což se naopak podařilo ve většině krajů Česka. Stejně jako v případě počtu hostů v HUZ je i podle počtu přenocování návrat k „předcovidovým“ hodnotám v Ústeckém kraji nejpomalejší mezi všemi krají s výjimkou Prahy. Zatímco v roce 2019 Ústecký kraj podle počtu přenocování zřetelně předčil kraje Pardubický a Vysočinu, v roce 2022 se již propadl mírně za Vysočinu a před Pardubickým krajem zaujímá předposlední místo.

Tabulka 16: Počet přenocování v HUZ v krajích 2014 – 2022

Kraj	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česko	42 947	47 094	49 697	53 219	55 514	57 025	31 382	31 924	50 599
Praha	14 750	15 917	16 796	18 056	18 249	18 480	4 903	5 257	13 398
Středočeský	1 966	2 214	2 298	2 425	2 643	2 699	1 823	2 029	2 781
Jihočeský	3 231	3 644	3 963	4 019	4 351	4 476	3 390	3 364	4 222
Plzeňský	1 465	1 717	1 732	1 850	2 035	2 132	1 499	1 535	2 149
Karlovarský	4 503	4 617	4 846	5 161	5 248	5 400	2 909	2 832	4 354
Ústecký	1 187	1 314	1 440	1 561	1 688	1 744	1 098	1 129	1 525
Liberecký	2 234	2 573	2 681	2 875	2 978	3 170	2 510	2 202	3 359
Královéhradecký	3 070	3 622	3 760	4 103	4 306	4 476	3 419	3 002	4 582
Pardubický	1 022	1 180	1 259	1 327	1 326	1 334	954	995	1 356
Vysočina	1 150	1 202	1 287	1 379	1 464	1 454	1 093	1 204	1 550
Jihomoravský	2 972	3 073	3 296	3 777	4 086	4 228	2 712	3 067	4 043
Olomoucký	1 598	1 779	1 929	2 031	2 161	2 313	1 611	1 652	2 291
Zlínský	1 851	2 011	2 057	2 104	2 227	2 272	1 609	1 735	2 263
Moravskoslezský	1 945	2 230	2 351	2 552	2 752	2 847	1 853	1 922	2 724

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2023)

Pozn.: Údaje jsou uvedeny v tisících.

Přetrvává odlišná pozice Ústeckého kraje týkající se rozdělení na domácí a zahraniční návštěvníky. V segmentu přenocování domácích návštěvníků (tj. českých rezidentů) má ÚK dlouhodobě nejhorší pozici mezi všemi kraji Česka, ztrácí i na Pardubický kraj a Vysočinu, s nimiž má jinak obdobné výsledky návštěvnosti. Příčin tohoto stavu je pravděpodobně několik:

- Negativní image ÚK v očích rezidentů (v očích cizinců, kteří se neorientují v realitách českých regionů, hraje tento faktor podstatně menší, až zanedbatelnou roli).
- Blízkost Prahy jako zdrojového trhu návštěvníků, tzn. kraj je pro ně dostupnější ke kratším výletům na jeden den, tudíž se tito návštěvníci neobjeví v datech za HUZ.
- Relativně málo atraktivit vhodných k dlouhodobé rekreaci (lázně, větší lyžařské areály, vodní plochy s bohatší nabídkou vyžití), které „nadlepují“ výsledky jiných krajů.

Přesto kraj zaznamenal do roku 2019 výrazný nárůst počtu přenocování domácích návštěvníků. V „covidových“ letech se počet domácích návštěvníků v ÚK skokově snížil zhruba o 15 – 20 %, podobně jako v dalších krajích. Tento stav částečně přetrvával i do roku 2022, kdy byly možnosti cestování již omezené minimálně, čehož naopak řada Čechů využila k cestování do zahraničí na úkor domácích destinací. V roce 2022 počet domácích návštěvníků v Ústeckém kraji ještě nedosáhl hodnot roku 2019 (je srovnatelný s rokem 2018). Ústecký kraj je však jediným takovým krajem v Česku, což dále prohloubilo jeho pozici kraje, který je nejméně navštěvován domácími návštěvníky.

Tabulka 17: Počet přenocování domácích návštěvníků v HUZ v krajích 2014–2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česko	20 837	23 807	25 429	26 962	28 754	29 844	23 994	25 377	32 460
Praha	1 369	1 576	1 779	1 924	2 116	2 108	1 352	1 829	2 589
Středočeský	1 524	1 722	1 808	1 897	2 040	2 104	1 632	1 824	2 330
Jihočeský	2 465	2 834	3 064	3 057	3 246	3 404	3 069	3 107	3 570
Plzeňský	1 029	1 214	1 243	1 329	1 423	1 492	1 218	1 262	1 600
Karlovarský	1 164	1 511	1 567	1 666	1 838	1 948	1 817	2 067	2 323
Ústecký	757	849	948	1 011	1 095	1 160	898	938	1 106
Liberecký	1 746	2 017	2 120	2 248	2 334	2 473	2 174	2 023	2 900
Královéhradecký	2 318	2 749	2 842	3 148	3 329	3 452	2 916	2 762	3 836
Pardubický	881	1 018	1 094	1 146	1 143	1 167	887	912	1 217
Vysočina	993	1 050	1 134	1 209	1 276	1 282	1 024	1 121	1 399
Jihomoravský	2 061	2 197	2 335	2 655	2 865	2 910	2 332	2 629	3 152
Olomoucký	1 372	1 535	1 685	1 761	1 873	2 020	1 505	1 543	2 040
Zlínský	1 594	1 765	1 808	1 832	1 941	1 990	1 503	1 635	2 052
Moravskoslezský	1 564	1 770	1 911	2 082	2 235	2 333	1 669	1 724	2 344

Zdroj: VDB ČSÚ (2023)

Pozn.: Údaje jsou uvedeny v tisících.

Naopak v počtu přenocování u segmentu zahraničních návštěvníků je pozice Ústeckého kraje výrazně lepší, dlouhodobě zaujímá 8.–9. místo mezi kraji Česka. Výrazně předstihuje nejen Pardubický kraj a Vysočinu, ale i Olomoucký a Zlínský kraj. Hlavní příčinou je zde výhodná poloha kraje vůči Německu / Sasku, které je hlavní zdrojovou zemí zahraničních návštěvníků. Další výhodou může být, že z pohledu zahraničních návštěvníků nemá Ústecký kraj natolik negativní konotace jako pro obyvatele Česka. Je důležité zmínit, že v Ústeckém kraji, stejně jako v necelé polovině dalších krajů, nastal po období růstu

počtu přenocování zahraničních návštěvníků (v letech 2015–2018) pokles už v roce 2019, tedy ještě před vypuknutím pandemie covid 19. Pandemie přinesla výrazný propad počtu zahraničních návštěvníků ve všech krajích Česka. V Ústeckém kraji dosáhl jejich počet v letech 2020 a 2021 jen asi třetiny hodnot roku 2019. Ani odeznění pandemie v turisticky již relativně „normálním“ roce 2022 nepřineslo návrat k původním hodnotám a Ústecký kraj se stále pohyboval na zhruba 72 % předpandemických hodnot. Dlužno dodat, že vývoj v ostatních krajích byl až na výjimky obdobný a že si tedy Ústecký kraj v relativním srovnání s ostatními kraji nepohoršil a stále zaujímá v pořadí krajů 9. místo. S pomalým návratem zahraničních návštěvníků se navíc potýkají zejména jimi nejvíce navštěvované kraje (Praha a Karlovarský kraj), což v relativním vyjádření mírně zlepšilo pozici všech krajů ostatních. Navzdory relativně lepší pozici ÚK v mezikrajském srovnání v segmentu zahraničních návštěvníků stále platí, že více než dvě třetiny ubytování v HUZ tvoří domácí návštěvníci.

Tabulka 18: Počet přenocování zahraničních návštěvníků v HUZ v krajích 2014-2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česko	22 110	23 287	24 268	26 257	26 760	27 181	7 388	6 547	18 140
Praha	13 382	14 341	15 018	16 132	16 133	16 372	3 551	3 428	10 809
Středočeský	442	492	490	528	602	595	191	205	451
Jihočeský	766	810	898	962	1 105	1 072	321	257	652
Plzeňský	435	503	490	521	612	640	281	273	549
Karlovarský	3 339	3 106	3 189	3 495	3 411	3 452	1 092	765	2 031
Ústecký	430	465	493	550	593	583	201	191	419
Liberecký	488	556	562	627	644	696	337	178	458
Královéhradecký	752	837	918	955	976	1 024	503	240	746
Pardubický	142	162	165	181	183	167	67	83	139
Vysočina	157	152	153	170	189	171	68	83	152
Jihomoravský	911	876	961	1 122	1 221	1 318	380	438	890
Olomoucký	226	244	245	270	288	293	106	109	252
Zlínský	257	245	248	273	286	282	106	100	211
Moravskoslezský	381	460	439	470	517	514	184	198	380

Zdroj: VDB ČSÚ (2023)

2.3.1.3 Průměrný počet přenocování

Ve většině ukazatelů, které se týkají návštěvnosti HUZ, patří Ústecký kraj na nejhorší kraje v Česku. Výjimkou je průměrný počet přenocování (neboli průměrná délka pobytu). Zde se ÚK přibližuje průměru za celé Česko. Ten přitom zvyšují především „atypické“ kraje Karlovarský (lázeňství), Liberecký a Královéhradecký (Krkonoše a Jizerské hory jako destinace pro týdenní zimní i letní rekreaci). Nicméně v celorepublikovém pohledu (a v souladu s tím i u Ústeckého kraje) sledujeme setrvalý mírný pokles délky pobytu. Návštěvníci očividně preferují větší počet kratších dovolených během roku.

Délce pobytu návštěvníků paradoxně „pomohlo“ období pandemie covid 19. Vlivem omezení cestovního ruchu kvůli pandemii covid 19 se na jednu stranu výrazně snížil počet turistických cest. Na druhou stranu část ubytovací kapacity HUZ byla trvale využita pro dlouhodobé pracovní pobyty (agenturní pracovníci apod.) a pravděpodobně i chování turistů směřovalo k tomu, že buď realizovali jednodenní výlety, nebo v případě omezeného počtu vícedenních pobytů mírně prodloužili jejich délku. Oba tyto trendy Na celostátní úrovni se průměrný počet přenocování zvýšil z 2,6 (roky 2018 –

20) na 2,8 (2021), přičemž v roce 2022 se již vrátil na hodnotu 2,6. V Ústeckém kraji vývoj víceméně kopíroval celostátní trend a kraj vykazuje z hlediska průměrného počtu přenocování v HUZ i nadále průměrné hodnoty v rámci Česka.

Tabulka 19: Vývoj průměrného počtu přenocování v krajích 2014–2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česko	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6	2,8	2,6
Praha	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2
Středočeský	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,6	2,6	2,4
Jihočeský	2,7	2,7	2,7	2,6	2,5	2,5	3,0	3,0	2,9
Plzeňský	2,6	2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,8	2,8	2,6
Karlovarský	5,8	5,4	5,1	5,0	4,7	4,5	4,3	4,0	3,8
Ústecký	2,7	2,7	2,7	2,6	2,7	2,6	2,9	2,8	2,6
Liberecký	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	3,2	3,0	3,0
Královéhradecký	3,3	3,2	3,2	3,3	3,2	3,2	3,4	3,2	3,1
Pardubický	2,8	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	2,8	2,7
Vysočina	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,7	2,7	2,4
Jihomoravský	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,3	2,3	2,0
Olomoucký	3,3	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0	3,4	3,5	3,2
Zlínský	3,1	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8	3,2	3,1	2,8
Moravskoslezský	2,8	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	3,0	3,0	2,7

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2023)

Následující tabulka shrnuje vývoj základních ukazatelů návštěvnosti HUZ v Ústeckém kraji.

Tabulka 20: Shrnutí – vývoj návštěvnosti HUZ v Ústeckém kraji v letech 2014–2022

Rok	Počet příjezdů hostů	z toho rezidenti	z toho zahraniční	Počet přenocování	z toho rezidenti	z toho zahraniční	Průměrný počet přenocování
2012	416 842	273 132	143 710	1 161 812	772 257	389 555	2,8
2013	426 592	279 367	147 225	1 181 845	751 987	429 858	2,8
2014	431 882	283 133	148 749	1 187 437	757 117	430 320	2,7
2015	487 259	317 764	169 495	1 313 971	848 503	465 468	2,7
2016	527 461	346 389	181 072	1 440 494	947 583	492 911	2,7
2017	592 462	386 188	206 274	1 561 069	1 011 019	550 050	2,6
2018	632 150	415 622	216 528	1 687 629	1 094 728	592 901	2,7
2019	659 902	436 914	222 988	1 743 626	1 160 201	583 425	2,6
2020	383 341	305 898	77 443	1 098 289	897 539	200 759	2,9
2021	396 878	323 703	73 175	1 128 510	937 953	190 557	2,8
2022	580 023	407 742	172 281	1 525 125	1 105 927	419 198	2,6

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2023)

2.3.2 Vývoj návštěvnosti turistických regionů Ústeckého kraje

Za období 2012 – 2018 byla k dispozici statistická data za tři turistické oblasti vymezené Českým statistickým úřadem. Jsou to:

- České Švýcarsko (odpovídá destinaci České Švýcarsko)
- Krušné hory a Podkrušnohoří (odpovídá destinaci Krušné hory)
- České středohoří a Žatecko (odpovídá destinacím České středohoří a Dolní Poohří)

Od roku 2019 jsou k dispozici data již zvlášť za České středohoří a zvlášť za Dolní Poohří, tudíž plně odpovídají vymezení turistických regionů v Ústeckém kraji.

Na nižších úrovních (například ORP, obce) nejsou data k dispozici z důvodu ochrany osobních údajů. Při vyhodnocování údajů je třeba mít na paměti rozdílnou velikost těchto turistických regionů.

Tabulka 21: Návštěvnost HUZ v turistických oblastech Ústeckého kraje

	Počet příjezdů				Počet přenocování				Průměrný počet přenocování			
	České střed.	Dolní Poohří	Krušné hory	České Švýc.	České střed.	Dolní Poohří	Krušné hory	České Švýc.	České střed.	Dolní Poohří	Krušné hory	České Švýc.
2012	81 629		237 793	97 420	223 091		696 505	242 216	2,7	2,9	2,5	
2013	82 351		238 042	106 199	230 689		689 755	261 401	2,8	2,9	2,5	
2014	87 233		233 177	111 472	236 846		684 571	266 020	2,7	2,9	2,4	
2015	95 648		266 418	125 193	255 639		762 784	295 048	2,7	2,9	2,4	
2016	103 593		296 350	127 518	274 445		863 599	302 450	2,6	2,9	2,4	
2017	125 054		327 969	139 439	327 850		905 971	327 248	2,6	2,8	2,3	
2018	134 751		347 223	150 176	353 602		980 098	353 929	2,6	2,8	2,4	
2019	173 460	79 400	230 076	176 966	411 764	178 231	741 200	412 431	2,4	2,2	3,2	2,3
2020	90 993	49 667	127 410	115 271	230 206	128 018	443 314	296 760	2,5	2,6	3,5	2,6
2021	90 075	48 760	130 507	127 536	232 680	134 262	429 776	331 792	2,6	2,8	3,3	2,6

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2021)

Dlouhodobě nejvíce navštěvovanou turistickou oblastí z hlediska návštěvnosti HUZ je oblast Krušné hory, která zahrnuje zimní, resp. horská střediska CR v Krušných horách i téměř celou ústecko-chomutovskou aglomeraci včetně lázeňského střediska Teplice⁷. Návštěvnost v této oblasti přitom byla jak z hlediska počtu příjezdů, tak z hlediska počtu přenocování vízhruba stejná jako v celém zbytku kraje dohromady. V „covidové“ době se však snížila nejvíce ze všech, a tak je nyní nejnavštěvovanější jen o málo více než České Švýcarsko a příliš za ním nezaostává ani České středohoří. Naopak dlouhodobě nejnižší návštěvnost z hlediska počtu příjezdů i počtu přenocování vykazuje Dolní Poohří, jehož turistický potenciál je dlouhodobě méně využíván. Pozitivní informací je, že od roku 2016 roste počet návštěvníků v této oblasti a také to, že ji relativně nejméně zasáhl úbytek počtu nocujících návštěvníků v důsledku pandemie covid 19 a souvisejících omezení.

Návštěvnost všech turistických oblastí nabrala největší dynamiku v letech 2015–2017, přičemž výraznější přírůstky byly u oblastí České středohoří a Žatecko (nárůst o 43 %) a Krušné hory

⁷ Pro statistiky návštěvnosti oblasti Krušné hory a Podkrušnohoří je přitom návštěvnost Teplic velmi významná. Např. v roce 2012 tvořila návštěvnost HUZ Teplic přibližně 20 % počtu příjezdů hostů za celou turistickou oblast, podíl na celkovém počtu přenocování pak vzhledem ke dlouhodobým pobytům lázeňských hostů činil již celých 42 % (v r. 2013 to bylo 18, resp. 34 %).

a Podkrušnohoří (nárůst o 41 %) oproti Českému Švýcarsku (nárůst o 25 %). Naopak v letech 2020 a 2021 se oproti předchozím úspěšným roků návštěvnost v důsledku omezení pohybu obyvatel v době pandemie covid 19 snížila prakticky na polovinu (České středohoří, Krušné hory), resp. o 25 až 40 % (Dolní Poohří, České Švýcarsko).

Průměrná délka pobytu je napříč krajem obdobná ve všech destinacích. Mírně delší pobyty zaznamenává oblast Krušné hory, pravděpodobně jednak kvůli delšímu lázeňskému ubytování v Teplicích a také díky delším pobytům návštěvníků hor v letním i zimním období. V souladu s republikovými trendy se průměrná délka pobytu mírně, ale setrvale snižuje, a to ve všech destinacích. V „covidových“ letech 2020 a 2021 se však průměrná délka pobytu ve všech 4 regionech zvýšila, což je možné dát do souvislosti s omezením cestování do zahraničí a přesunu části návštěvníků během hlavní dovolené do domácích destinací. (Ani to však zdaleka nekompensovalo zmíněný celkový úbytek počtu návštěvníků v důsledku omezení pohybu a faktického zavření ubytovacích služeb pro turistické účely po značnou část obou let.)

Z pohledu původu návštěvníků je ve všech regionech obdobné zastoupení rezidentů a nerezidentů. Lehce vyšší podíl zahraničních návštěvníků v HUZ zaznamenávají Krušné hory vzhledem ke geografické blízkosti Saska.

2.3.3 Návštěvnost vybraných cílů

Česká centrála cestovního ruchu CzechTourism pravidelně zveřejňuje přehled nejnavštěvovanějších turistických cílů České republiky. Mezi TOP 50 nejnavštěvovanějšími lokalitami Česka měl Ústecký kraj v letech 2020 a 2021 relativně početné zastoupení v podobě pěti-, resp. sedmi turistických cílů. V roce 2022 zůstaly v TOP 50 již pouze 2 cíle v Ústeckém kraji, což jde jednoznačně na vrub požáru v centrální části Českého Švýcarska v červenci roku 2022. V jeho důsledku jednak poklesla celková návštěvnost tohoto regionu, a jednak byly některé cíle po zbytek roku nepřístupné či dokonce zavřené. Týkalo se to zvláště Soutěsek Kamenice (Edmundovy i Divoké), částečně pak i Pravčické brány a Mezná a v menší míře i lokality Tři prameny. Všechny tyto uvedené lokality tak pro rok 2022 vypadly z první padesátky nejnavštěvovanějších turistických cílů Česka.

Tabulka 22: Lokality z ÚK umístěné mezi top 50 českými destinacemi v I. 2020 – 2022

Lokalita	Pořadí v rámci Česka			Počet návštěvníků (tis.)			Změna počtu návšt. oproti předchozí. roku		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Zoopark Chomutov, Chomutov	38	27	33	171,3	210,1	246,4	-46 %	+23 %	+17 %
Soutěsky Kamenice, České Švýcarsko	26	29	–	216,2	200,0	–	-30 %	-8 %	–
Edmundova soutěska, České Švýcarsko	18	33	–	254,5	191,9	–	-15 %	-25 %	–
Pravčická brána, České Švýcarsko	41	35	–	158,3	170,0	–	-41 %	+7 %	–
Tři prameny, České Švýcarsko	35	39	–	181,4	167,3	–	-28 %	-8 %	–
ZOO Ústí nad Labem, České středohoří	–	42	–	–	152,6	–	–	+23 %	–
Mezná, České Švýcarsko	–	48	–	–	135,7	–	–	+57 %	–
Památník Tereziín	–	–	45	–	–	186,5	–	–	+147 %

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz (2021, 2022).

Odmyslíme-li si nestandardní situaci způsobenou požárem v Českém Švýcarsku v roce 2022, pak je signifikantní, že většina celonárodně hodně navštěvovaných lokalit v Ústeckém kraji leží právě

v Českém Švýcarsku. Ukazuje to jeho význam jako klíčové turistické destinace v ÚK. Tyto turistické cíle byly mezi nejnavštěvovanějšími i v r. 2019, kde měl ještě lepší pozici Zoopark Chomutov; jeho návštěvnost nejvýrazněji ovlivnila omezení během pandemie, což je patrné i z údajů za roky 2021 a 2022, kdy se opět vrátil na pozici nejnavštěvovanějšího turistického cíle v Ústeckém kraji. Dlouhodobě si čelní pozici mezi nejnavštěvovanějšími turistickými cíli Ústeckého kraje drží také Památník Terežín.

Tabulka 23: Nejnavštěvovanější turistické cíle v Ústeckém kraji v letech 2019–2022

Turistický cíl (turistický region)	Počet návštěvníků v tis. (pořadí v ÚK)			
	2019	2020	2021	2022
Podkrušnohorský zoopark Chomutov (Kh)	316,3 (1)	171,3 (4)	210,1 (1)	246,4 (1)
Památník Terežín (Čs)	296,2 (4)			186,5 (2)
Zoologická zahrada Ústí nad Labem (Čs)	159,0 (8)	123,6 (7)	152,6 (6)	156,7 (3)
Edmundova soutěska (ČŠ)	298,8 (3)	254,5 (1)	191,9 (3)	138,9 (4)
Zoologická zahrada Děčín (ČŠ)	134,3 (9)	101,2 (8)	124,4 (8)	134,0 (5)
Mezná (ČŠ)	133,2 (10)	86,6 (10)	135,7 (7)	90,1 (6)
Gabrielina stezka (ČŠ)	181,7 (7)	135,2 (6)	80,8 (10)	81,3 (7)
Jetřichovické vyhlídky ČŠ)			89,6 (9)	78,2 (8)
Kyjovské údolí (ČŠ)				41,9 (9)
Zámek Děčín (ČŠ)				35,9 (10)
Soutěsky Kamenice (ČŠ)	307,2 (2)	216,2 (2)	200,0 (2)	
Pravčická brána (ČŠ)	270,2 (5)	158,3 (5)	170,0 (4)	
Tři prameny (ČŠ)	250,6 (6)	181,4 (3)	167,3 (5)	
Soorgrund (ČŠ)		91,4 (9)		
Celkem TOP 10 v daném roce	2347,5	1519,7	1522,4	1189,9

Zdroj: www.tourdata.cz

Při třídění podle tematických cílů zjišťujeme, že hlavním lákadlem Ústeckého kraje jsou přírodní turistické cíle, na druhém místě pak zoologické zahrady. Je třeba mít na paměti, že toho vyhodnocení směřuje jak návštěvnost ze strany turistů, tzn. návštěvníků z jiných regionů, tak návštěvnost ze strany místních obyvatel. Dále je třeba si uvědomit, že u některých prostorově navzájem blízkých cílů může být řada návštěvníků započítána v jednom dni na několika místech (např. návštěvník, který jde na výlet ze Tří pramenů přes Pravčickou bránu a Gabrielinu stezku či dokonce ještě přes Meznou a některou ze Soutěsek). Nejnavštěvovanější turistické cíle jsou v kraji rozmístěny relativně rovnoměrně s jednou výjimkou, kterou je nadprůměrná koncentrace cílů v Českém Švýcarsku, kde se nachází 11 ze 14 cílů, které se v letech 2019–22 alespoň jednou objevily v TOP 10 nejnavštěvovanějších cílů v Ústeckém kraji. České středohoří je zastoupeno 2 cíli (ZOO Ústí nad Labem, Památník Terežín) a Krušnohoří 1 cílem (Podkrušnohorský zoopark Chomutov). Z Dolního Poohří se v TOP 10 v posledních letech neumístil žádný cíl.

Pokud bychom doplnili do jednotlivých regionů (mimo České Švýcarsko, které je hojně zastoupeno již v TOP 10) další nejvíce navštěvované cíle, pak:

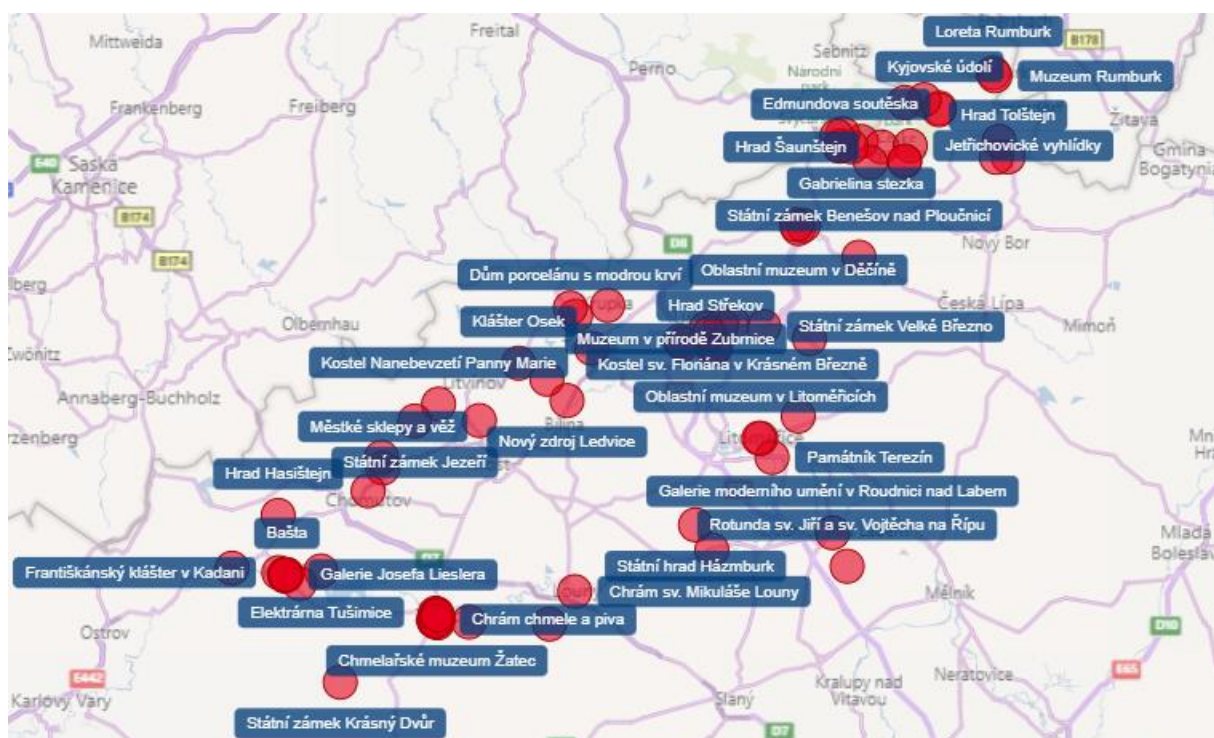
- v Krušnohoří za chomutovským zooparkem v jednotlivých letech následují (s velkým odstupem a řádově nižší návštěvností) zejména Regionální muzeum Teplice (se sídlem na teplickém zámku), Státní zámek Jezeří, kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě, Státní zámek Duchcov, Nový zdroj elektrárny v Ledvicích a Podkrušnohorské technické muzeum;

- v Českém středohoří za ústeckou ZOO a Památkem Terezín v jednotlivých letech následují s násobně nižší návštěvností Státní hrad Házmburk, Státní zámek Ploskovice, hrad Střekov, Městské muzeum Ústí nad Labem, Státní zámek Libochovice, rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha na Řípu, zrcadlové bludiště na Větruši v Ústí n. L. a Muzeum v přírodě Zubrnice;
- v Dolním Poohří mají relativně nejvyšší návštěvnost zámek Nový hrad, Státní zámek Krásný Dvůr, zámek Klášterec nad Ohří, Chrám chmele a piva v Žatci a chrám sv. Mikuláše v Lounech.

Omezení cestování v důsledku pandemie covid 19 zasáhlo všechny turistické cíle v Ústeckém kraji bez výjimky zejména v letech 2020 a 2021, ale částečně i v roce 2022. Zatímco u cílů nacházejících se v otevřené krajině (mimo budovy a zpravidla bez vstupného, typicky turistické stezky v Českém Švýcarsku) je však pokles počtu návštěvníků malý, u turistických cílů uvnitř budov (hrady, zámky, muzea apod.) nebo v uzavřených areálech (ZOO) je pokles značný (až několikanásobný). V tomto směru byly během pandemie znevýhodněny především regiony Dolní Poohří a částečně i České středohoří, kde je cestovní ruch více závislý na kulturních památkách než v případě Krušných hor a Českého Švýcarska těžících více z přírodních atraktivit. Výraznější propad návštěvnosti zaznamenávají také turistické cíle vyhledávané častěji zahraničními návštěvníky (typicky Památník Terezín), protože omezení cestování během pandemie se dotklo příjezdového (resp. obecně mezinárodního) cestovního ruchu více a déle než cestovního ruchu domácího.

Dalším faktorem, který negativně ovlivnil návštěvnost Ústeckého kraje v roce 2022, byl požár v Českém Švýcarsku (viz komentář výše).

Mapa 4: Nejnavštěvovanější turistické cíle v Ústeckém kraji, rok 2022

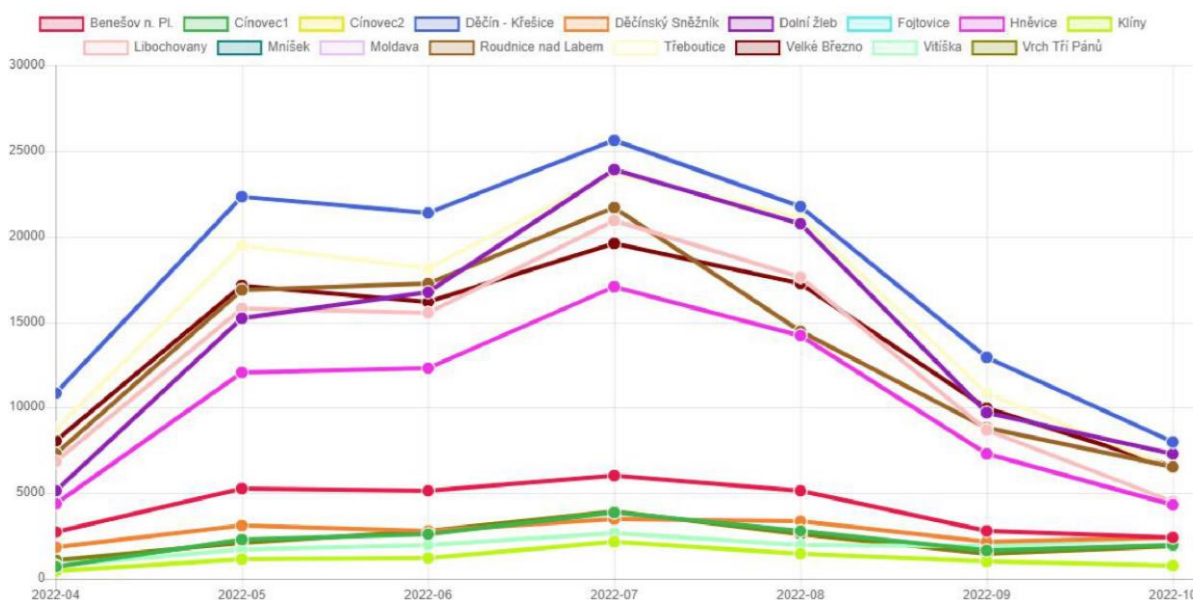

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz.

U tohoto hodnocení je třeba nezapomínat, že se jedná pouze o lokality / atraktivity, kde je možné přesně měřit počet návštěvníků prodaným vstupným. Přírodní lokality a atraktivity jiného typu, kde se nevybírá vstupné nebo kde nejsou rozmístěny automatické sčítače návštěvníků, tak v žebříčcích nejsou zastoupeny.

Z turistických atraktivit, kde není možné měřit návštěvnost skrze prodané vstupné, jsou k dispozici data sčítačů vybraných úsecích páteřních cyklotras. Podle dat z roku 2022 využilo za období duben – říjen jednotlivých úseků většinou několik tisíc až desítek tisíc cyklistů každý měsíc. Nejvytíženějším měsícem byl na všech sledovaných úsecích červenec, následovaný červnem nebo srpnem. Dostí vytíženým měsíce byl na většině úseků také květen, naopak v dubnu, říjnu a také září byl počet cyklistů většinou několikanásobně nižší než v letních prázdninových měsících. Nejvytíženějšími úseky páteřních cyklostezek v Ústeckém kraji jsou Děčín-Křešice, Dolní Žleb, Velké Březno, Roudnice nad Labem, Libochovany a Hněvice, tedy vesměs úseky Labské stezky v okolí velkých měst. V každém z těchto úseků se za období duben – říjen 2022 pohybovalo zhruba 80–140 tisíc cyklistů, v nejvytíženějším měsíci červenci pak přibližně 17–25 tisíc cyklistů; za celý kalendářní rok lze na těchto úsecích odhadnout počet cyklistů na 120–170 tisíc. Labskou stezku však lze hodnotit jako velmi vytíženou prakticky na celé délce v Ústeckém kraji. Na sledovaných úsecích Krušnohorské magistrály a Cyklostezky Ploučnice jsou počty cyklistů několikanásobně nižší – v červenci 2022 kolem 3–6 tisíc, za celé sledované období duben–říjen 2022 pak nízké desítky tisíc. Důvodem je jednak to, že Labská stezka je svým profilem široce dostupnou cyklistickou trasou i pro příležitostné cyklisty, a jednak to, že její trasování vyhovuje nejen turistickým účelům, ale ve velkém měřítku také každodennímu pohybu obyvatel za prací, službami či do škol podél hustě osídlené osy řeky Labe.

Graf 1: Návštěvnost vybraných úseků páteřních cyklotras, data ze sčítačů (duben – říjen 2022)

Zdroj dat: Nadace Partnerství, KÚ Ústeckého kraje

2.3.4 Profil návštěvníka

Údaje o profilu návštěvníků kraje vycházejí z Trackingu příjezdového a domácího cestovního ruchu a GSM dat z projektu RODOS, kterážto data zpracovává a publikuje agentura CzechTourism. Popisují nejen chování turistů, ale i výletníků v Ústeckém kraji. Data jsou souhrnná za období dvou let 2018–2019. Novější data jsou bohužel k dispozici pouze souhrnně za celé Česko, tudíž analýza vychází z dat z let 2018 a 2019 (na druhou stranu tato data popisují „standardní“ roky neovlivněné pandemií covid 19).

Profil rozděluje návštěvníky na turisty (s přenocováním) a výletníky (jednodenní návštěva bez přenocování) a dále na domácí (s bydlištěm v ČR) a zahraniční.

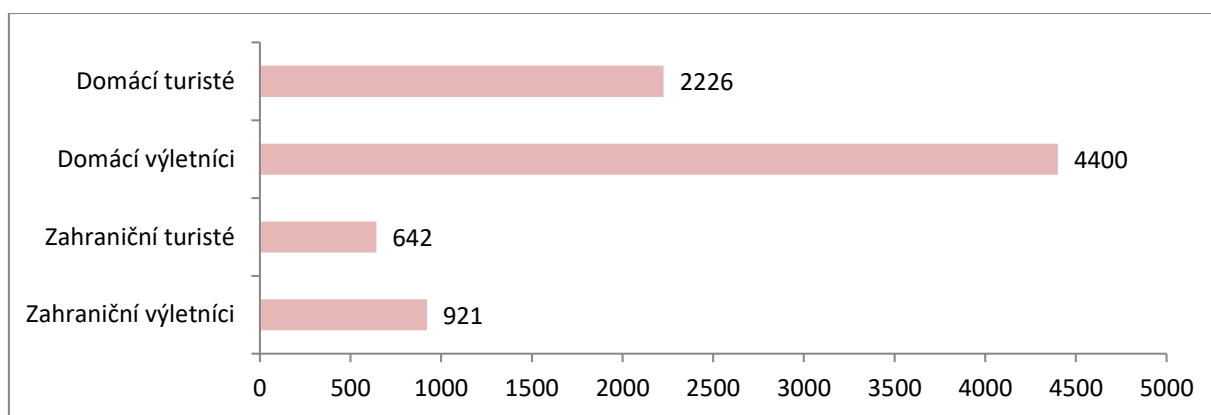
Tabulka 24: Počet návštěv v Ústeckém kraji, 2018–2019

Počet návštěv	Počet návštěvníků
Domácí turisté	5,9 mil. přenocování
Domácí výletníci	4,4 mil. výletodní
Zahraniční turisté	1,7 mil. přenocování
Zahraniční výletníci	921 tis. výletodní

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz

Z těchto dat vyplývá, že v Ústeckém kraji převažují jednodenní návštěvníci (výletníci) nad vícedenními návštěvníky (turisty). U domácích hostů je rozdíl dvojnásobný, u zahraničních je podíl turistů oproti výletníkům cca dvoutřetinový.

Graf 2: Počet návštěvníků kraje (v tis.), 2018–2019

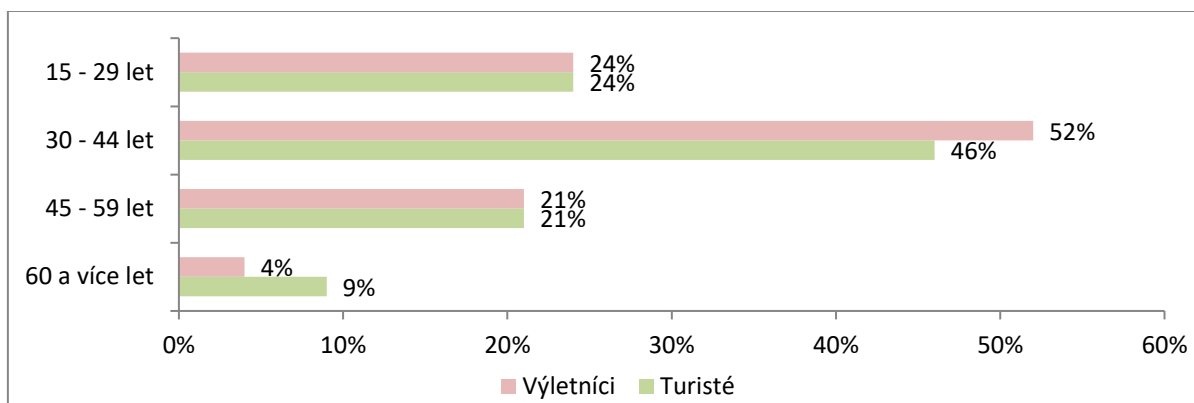
Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz.

Zarážející je rozdíl hodnot návštěvnosti z dat agentury CzechTourism oproti údajům Českého statistického úřadu. CzT uvádí celkový počet přenocování v ÚK v letech 2018-2019 7,6 mil. přenocování, zatímco dle dat ČSÚ to bylo cca 3,4 mil. přenocování, tedy necelá polovina.

2.3.4.1 Profil domácích návštěvníků

Převažují návštěvníci mladší až střední věkové kategorie. Návštěvu kraje si v naprosté většině organizují sami (turisté z 92 %, výletníci z 94 %). Velká většina hostů (turisté z 91 %, výletníci z 95 %) navštěvuje kraj opakovaně. Jako dopravní prostředek využívají z většiny (cca 85 %) osobní automobil, na druhém místě je vlak (12 %).

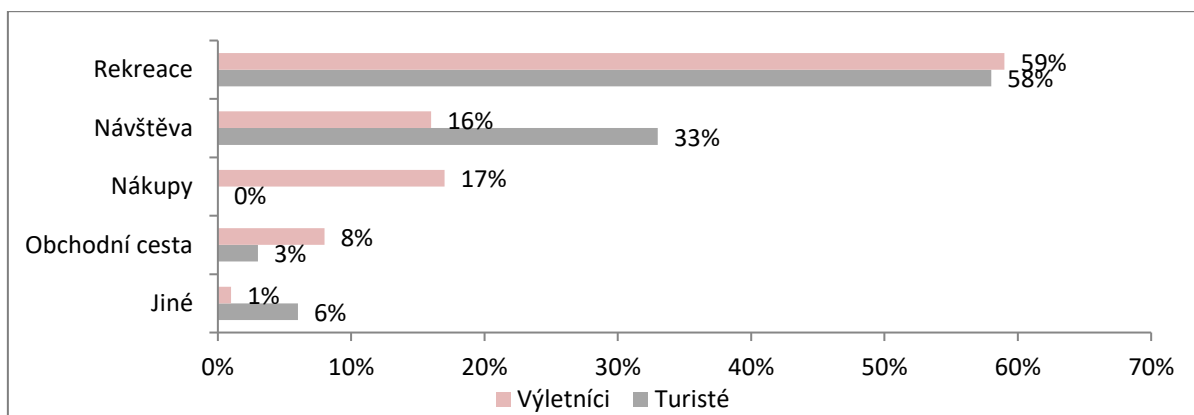
Graf 3: Věkový profil domácích návštěvníků kraje, 2018-2019

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz

Nejčastějšími důvody pro návštěvu kraje jsou rekreace, návštěvy příbuzných a přátel; u jednodenních hostů (výletníků) také nákupy a obchodní (pracovní) cesty.

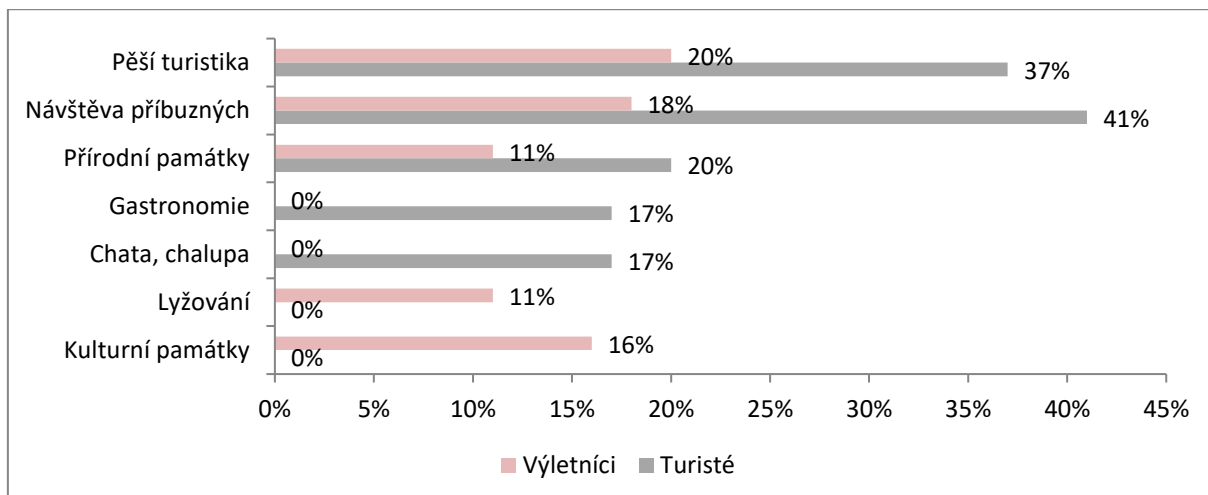
Graf 4: Důvody domácích návštěvníků k návštěvě Ústeckého kraje, 2018-2019

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz

Aktivitami, kterým se domácí návštěvníci kraje věnují nejčastěji, jsou pěší turistika, návštěvy příbuzných, navštěvování přírodních památek. U vícedenních návštěvníků kraje také gastronomie a vlastní rekreační objekty (chataření, chalupaření).

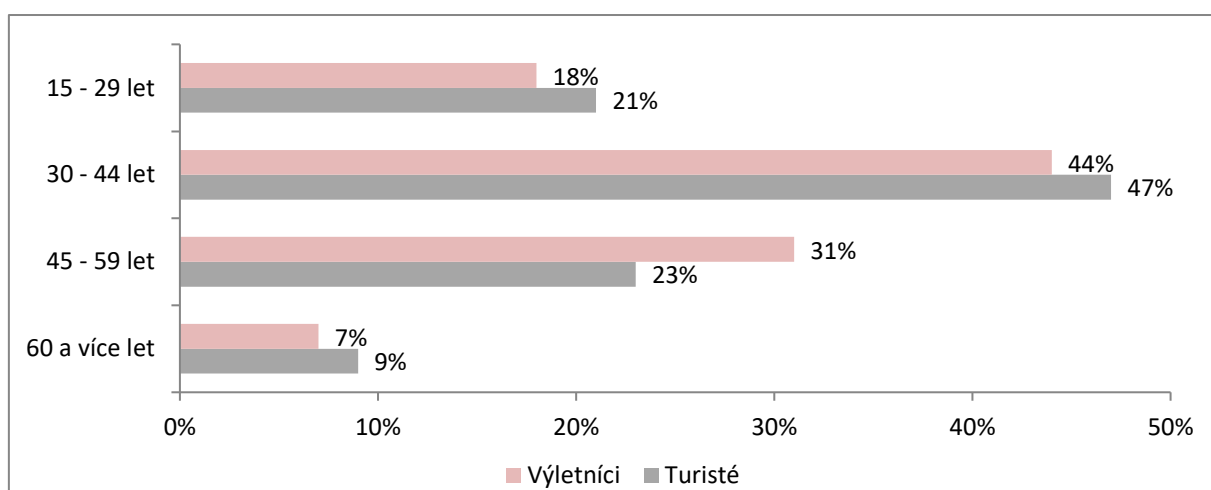
Graf 5: Aktivity domácích návštěvníků během návštěvy, 2018-2019

2.3.4.2 Profil zahraničních návštěvníků

Věk zahraničních návštěvníků je mírně vyšší. I u nich převažuje vlastní organizace návštěvy kraje, byť 13 % turistů (s vícedenním pobytem) organizuje návštěvu cestovní kancelář. Převážná většina zahraničních návštěvníků (81 % vícedenních turistů, 96 % jednodenních výletníků) Ústecký kraj zná a navštěvuje jej opakovaně. Stejně jako u návštěvníků tuzemských jasně převažuje individuální doprava automobilem.

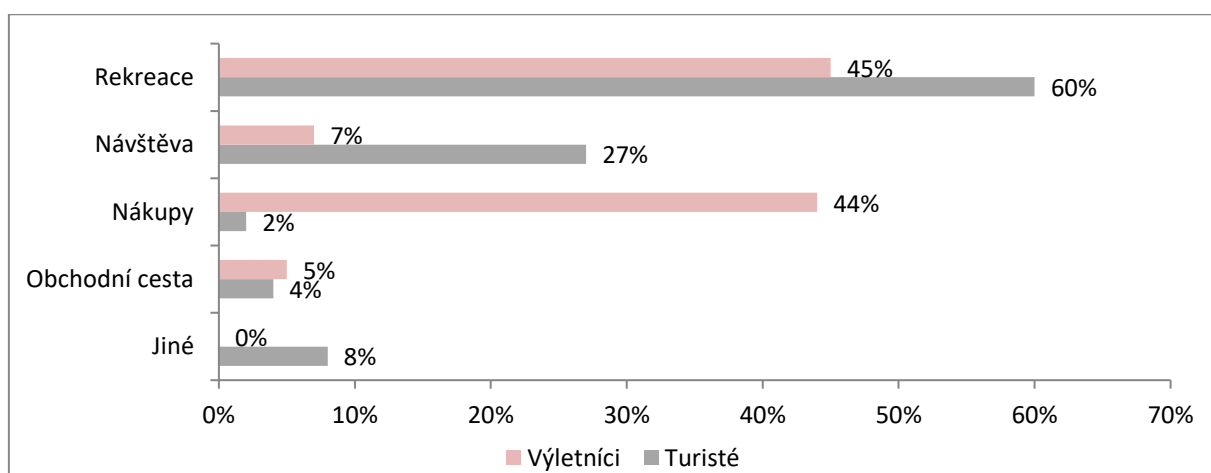
Graf 6: Věkový profil zahraničních návštěvníků kraje, 2018-2019

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz

Nejčastějšími důvody, proč Ústecký kraj navštěvují, jsou pro zahraniční hosty rekreace. Jednodenní výletníci přijíždějí často za nákupy. S odstupem následují návštěvy známých a příbuzných.

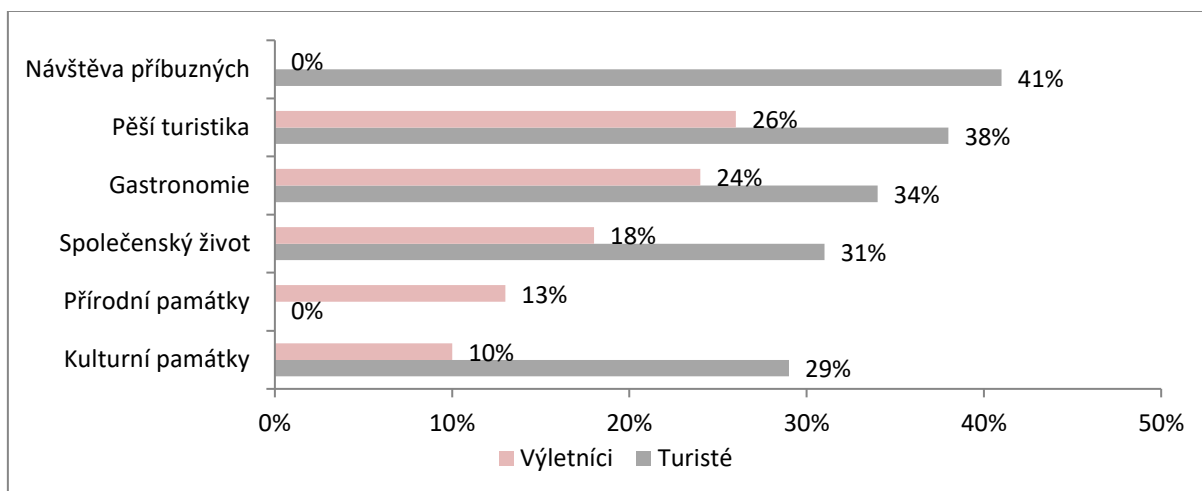
Graf 7: Důvody zahraničních návštěvníků k návštěvě Ústeckého kraje, 2018-2019

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz

Zahraníční návštěvníci v porovnání s domácími častěji v kraji vyhledávají gastronomii (návštěvy stravovacích zařízení), společenský život, případně návštěvy příbuzných. Turistika jako taková je méně častá.

Graf 8: Aktivity zahraničních návštěvníků během návštěvy, 2018-2019

Zdroj dat: CzechTourism, www.tourdata.cz

2.3.5 Image kraje jako turistického regionu

V roce 2018 proběhl na vzorku 664 respondentů průzkum mezi obyvateli Česka a Saska, který mapoval jejich vnímání ÚK jako turistického regionu. Vnímání a hodnocení pobytu bylo zjišťováno samostatně pro jednotlivé destinace:

- Krušné hory
- České Švýcarsko
- České středohoří
- Dolní Poohří

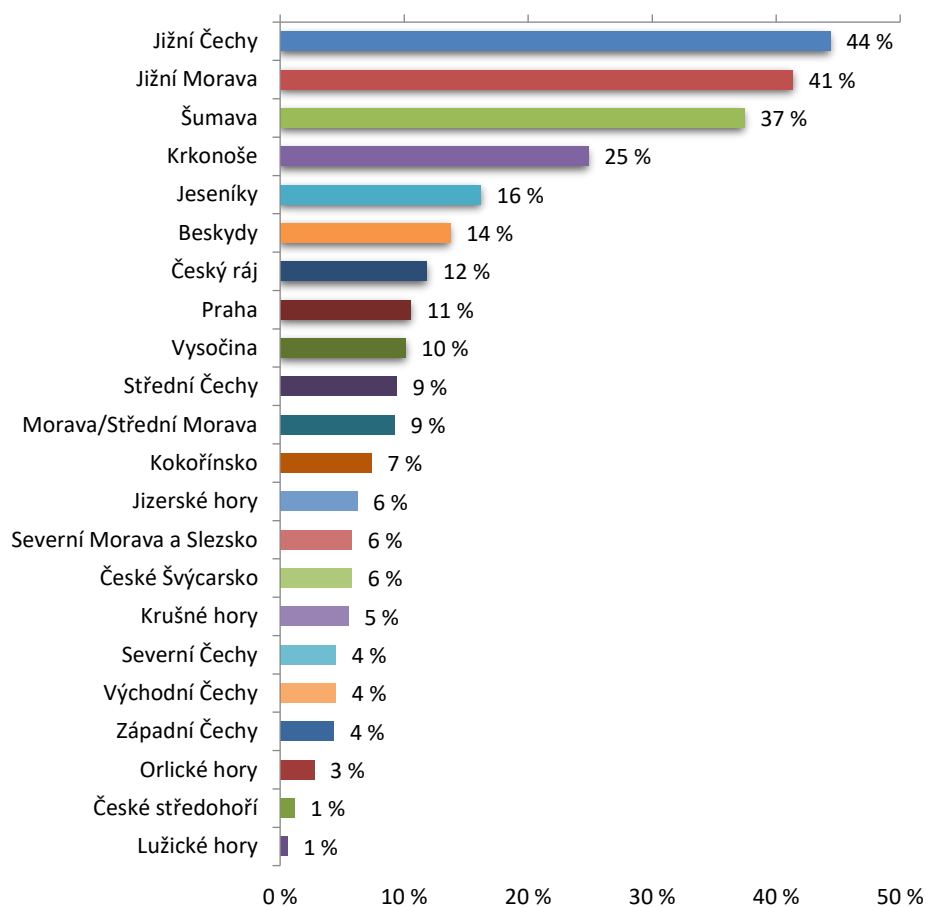
Pro šetření byla použita metoda on-line sběru dat. To znamená, že výsledky jsou lehce vychýleny ve prospěch mladších a vzdělanějších sociodemografických skupin.

2.3.5.1 Hodnocení kraje obyvateli ČR

Nejatraktivnější lokality pro letní dovolenou jsou jižní Čechy, jižní Morava a Šumava. Regiony Ústeckého kraje byly spontánně zmiňovány jen minimálně. Na České Švýcarsko si vzpomnělo 6 % dotazovaných a na Krušné hory 5 % respondentů. České středohoří jmenovali pouze jednotlivci, na Dolní Poohří si nevzpomněl nikdo.

Čím dál od Ústeckého kraje respondenti bydlí, tím méně zmiňují ústecké regiony mezi atraktivními.

Graf 9: Spontánně uvedené nejatraktivnější regiony v ČR pro letní dovolenou

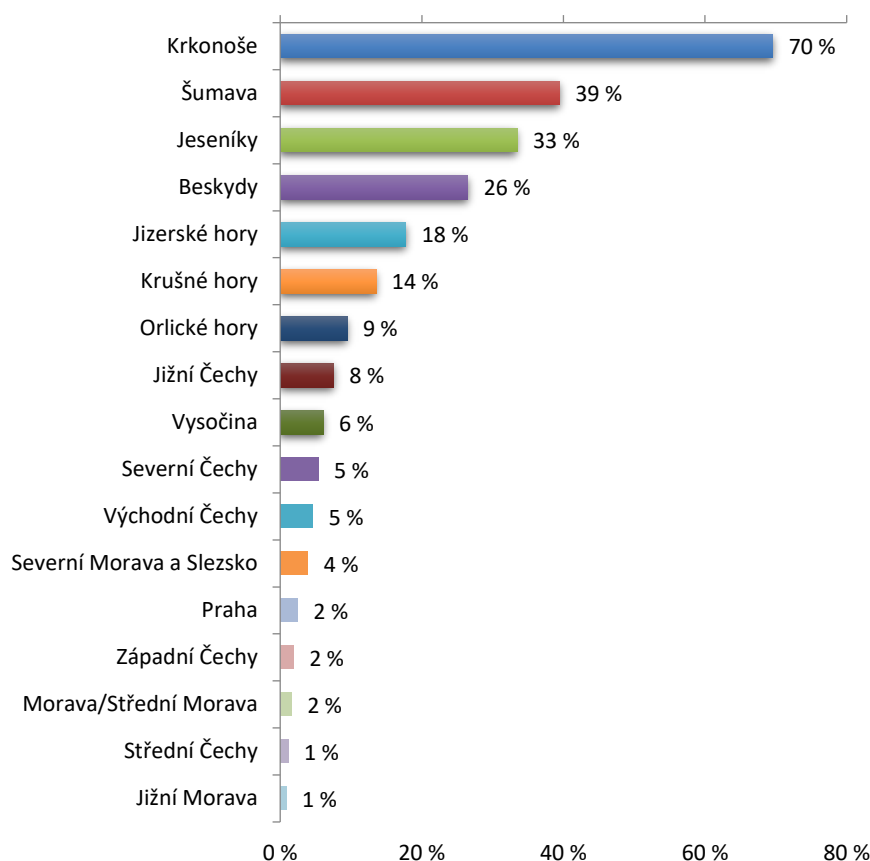
Zdroj dat: Studie SPF Group (2018)

Když měli respondenti vybírat z předem daných možností, 60 % jich zvolilo České Švýcarsko jako jednu ze tří nejatraktivnějších lokalit pro letní dovolenou. Ukázalo se, že lidé považují České Švýcarsko za hezký region, ale spontánně si na něj nevzpomenou.

Atraktivita ostatních regionů kraje pro letní dovolenou byla i v případě, že byly do seznamu možností zařazeny, nízká. Zatímco České Švýcarsko pozitivně hodnotilo 58 % respondentů a například Adršpašsko-teplické skály a Třeboňsko shodně 47 % respondentů, Krušné hory získaly pouze 10 %, České středohoří 8 % a Dolní Poohří dokonce pouze 4 % hlasů a bylo tak hodnoceno jako nejméně atraktivní ze všech oblastí.

Při výběru destinace pro zimní dovolenou jsou v rámci ČR jednoznačně nejpopulárnější Krkonoše, které spontánně jmenovalo 70 % dotazovaných. S velkým odstupem následovala Šumava a Jeseníky, které si však oproti roku 2014 mírně pohoršily. Krušné hory zmínilo spontánně 14 % respondentů (v roce 2014 to bylo 17 %). Čím dále od Krušných hor respondenti bydlí, tím méně je sami jmenovali (42 % místních obyvatel oproti 7 % respondentů z Moravy).

Graf 10: Spontánně uvedené nejatraktivnější regiony v ČR pro zimní dovolenou

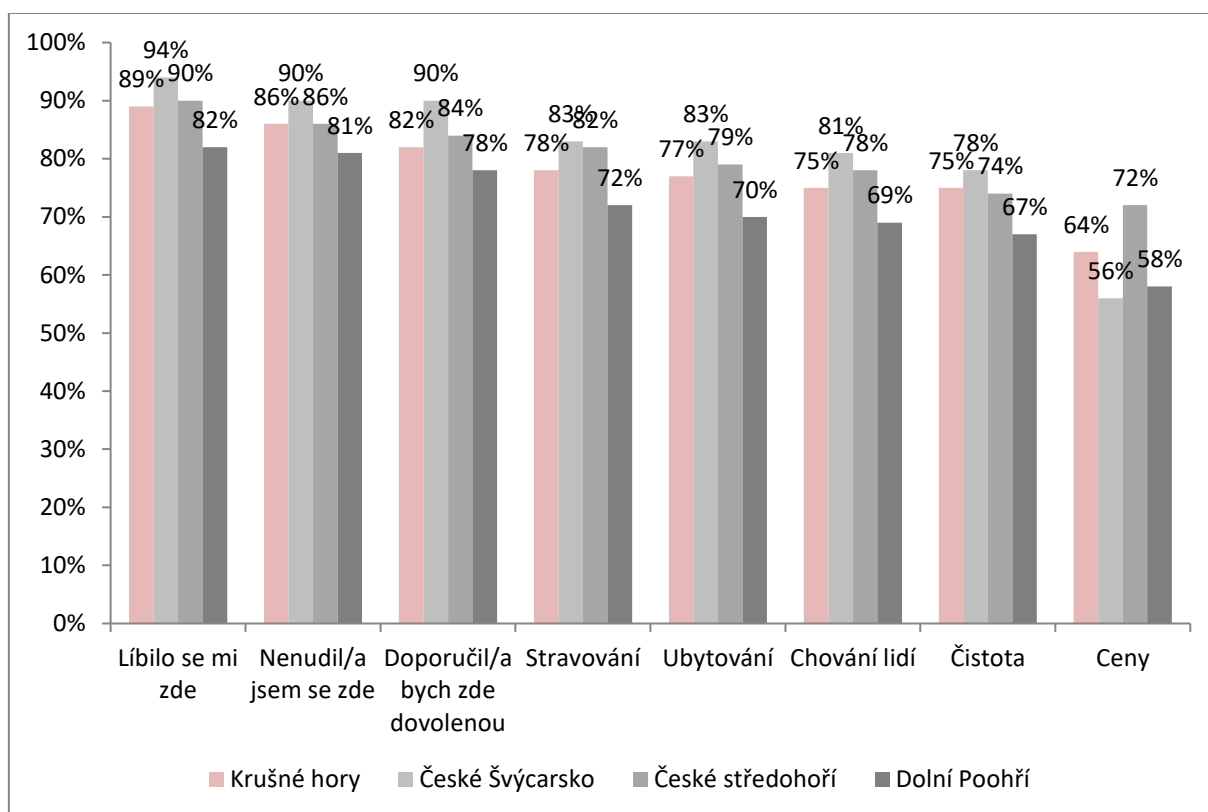

Zdroj dat: Studie SPF Group (2018)

Při výběru ubytovacích zařízení preferuje čtvrtina respondentů při letní dovolené ubytování v hotelu (nejčastěji v tříhvězdičkovém), pětina respondentů dává v létě přednost penzionu a 18 % si nejraději pronajímá chatu či chalupu. Při zimní dovolené Češi a Češky nejčastěji preferují ubytování v penzionu (29 %).

Při hodnocení pobytu (zjišťováno u respondentů, kteří kraj navštívili v posledních pěti letech) převažují u všech čtyř destinací kladná hodnocení. Obecně nejlépe je hodnoceno České Švýcarsko. Oproti minulému hodnocení (v r. 2014) se u všech destinací zlepšilo hodnocení úrovně služeb, v průměru cca o 10 %.

Graf 11: Hodnocení pobytu v destinacích ÚK

Zdroj dat: Studie SPF Group (2018).

Pozn. V grafu je zachycen podíl kladných hodnocení („spíše spokojen“ a „zcela spokojen“) jednotlivých aspektů dovolené.

2.3.5.2 Hodnocení kraje obyvateli Saska

Podle průzkumu (350 respondentů) považují Sasové stále za atraktivnější německé regiony. Oproti roku 2014 však již není ve vnímání české a německé strany takový rozdíl. Krušné hory, České Švýcarsko a České středohoří jsou z přeshraničního pohledu vnímány podobně a jejich vnímání se zlepšilo cca o 10 p. b. oproti roku 2014.

Vnímání českých destinací se příliš nemění se vzdáleností, je obdobné v celém Sasku.

Tabulka 25: Atraktivita ústeckých turistických regionů v porovnání s obdobnými regiony v Německu

Region	Průměrné hodnocení	% zcela + spíše atraktivní
České Švýcarsko	2,25	61 %
Saské Švýcarsko	1,75	80 %
Krušné hory	2,25	64 %
Erzgebirge	1,91	75 %
České středohoří	2,32	59 %
Dolní Poohří	2,71	38 %
Horní Lužice (německá část)	2,29	56 %

Zdroj dat: Studie SPF Group, 2018. Otázka: „Nakolik atraktivní pro trávení dovolené jsou podle vás následující regiony?“

Při ubytování preferuje polovina dotazovaných Sasů při letní i zimní dovolené ubytování v hotelu. Při letní dovolené jsou nejoblíbenější čtyřhvězdičkové (nebo lepší) hotely, během zimních dovolených spíše hotely tříhvězdičkové. Sasové celkově preferují kvalitnější ubytování než obyvatelé ČR.

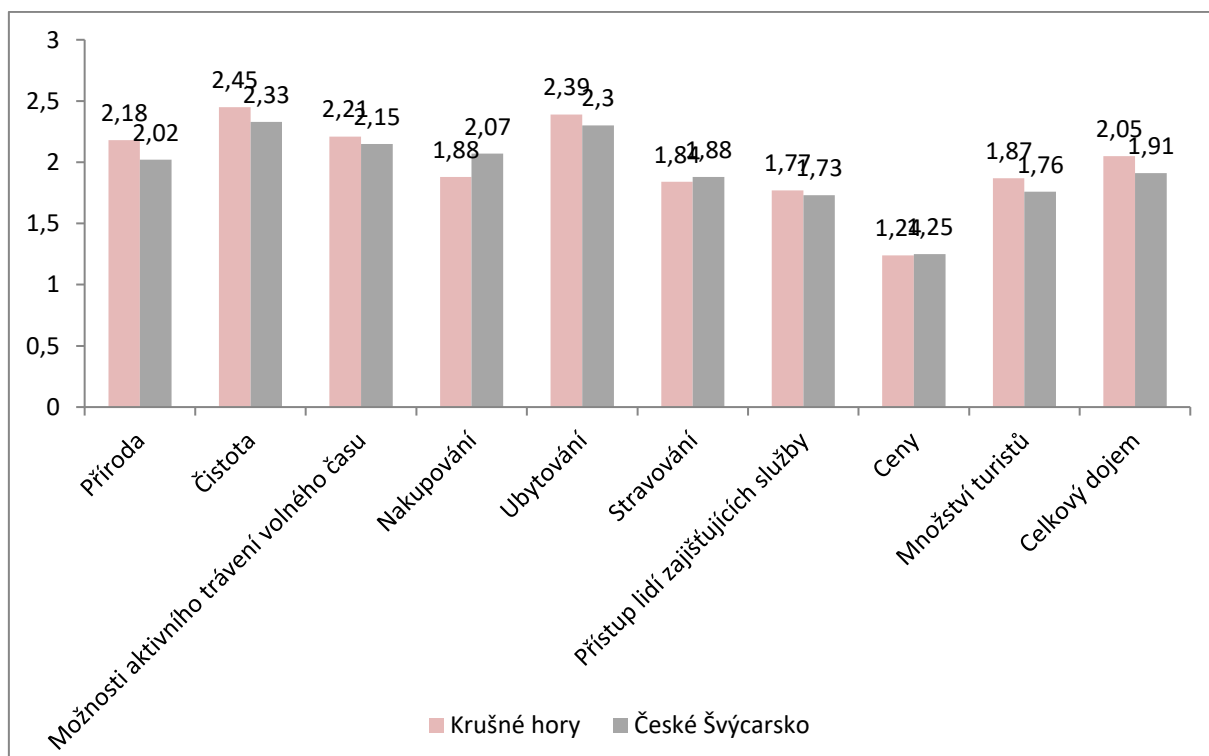
Výrazně vyšší návštěvnost ze Saska mají Krušné hory a České Švýcarsko oproti Českému středohoří a Dolnímu Poohří. Důvodem je pravděpodobně jednak geografická vzdálenost, jednak koncentrace atraktivit a služeb.

Krušné hory na německé či české straně navštívilo s přespáním v posledních 5 letech 37 % dotazovaných, což je obdobné jako v roce 2014. Sasové stále dávají přednost přespání na německé straně, ale podíl ubytovaných na české straně zřetelně vzrostl (26 % v r. 2018 oproti 12 % v r. 2014). Dvě třetiny Sasů při přespání na německé straně zároveň podnikly výlet do ČR (v roce 2014 to však bylo 72 %). Zlepšilo se hodnocení služeb na české straně Krušných hor. Čistota, kvalita ubytování a možnosti aktivního trávení volného času jsou podle dotazovaných nicméně stále lepší na německé straně. Srovnatelná je příroda, nakupování, množství turistů a celkový dojem. Naopak lepší v ČR jsou podle respondentů ceny, stravování, služby a pohostinnost.

České či Saské Švýcarsko navštívilo s přespáním v posledních 5 letech 30 % dotazovaných, což je obdobné jako v roce 2014. Obyvatelé Saska přespávali častěji v Saském Švýcarsku než v Českém Švýcarsku, na české straně přespalo 32 % ubytovaných (v roce 2014 to bylo 38 %). V roce 2014 podniklo výlet do ČR 71 % návštěvníků Saského Švýcarska, v roce 2018 jen 59 %. Stejně jako v roce 2014 byla německá strana Česko-Saského Švýcarska hodnocena lépe, nicméně rozdíly mezi německou a českou stranou se zmenšily především díky lepšímu hodnocení služeb.

V Českém středohoří strávilo v posledních 5 letech dovolenou s přespáním pouze 14 % respondentů ze Saska, obdobně jako v r. 2014. Turisté byli s pobytem spokojeni a líbilo se jim tam. 42 % jich však uvedlo, že v této lokalitě neměli moc co dělat. Dolní Poohří pak navštívilo pouhých 8 % dotazovaných.

Graf 12: Srovnání české a německé strany Krušných hor a Českého Švýcarska

Zdroj dat: Studie SPF Group (2018)

Pozn. Hodnota < 2 znamená lepší hodnocení pro ČR, hodnota > 2 lepší hodnocení pro Sasko.

2.3.6 Klíčové závěry

- Ústecký kraj patří mezi nejméně navštěvované kraje ČR. Pohybuje se ve trojici nejméně turisticky atraktivních regionů.
- V období od roku 2013 návštěvnost kraje kontinuálně mírně rostla, v souladu s celorepublikovým trendem domácí dovolené. Růst probíhal ve všech krajích, ztráta ÚK a průměr ČR se nezmenšila. Zlomem v růstu návštěvnosti byl, stejně jako u všech ostatních krajů, rok 2020 kvůli omezením souvisejícím s pandemií Covid-19. Propad návštěvnosti se týkal všech regionů a lokalit, nejvíce pak těch turistických cílů, kde se platí vstupné (zámky, muzea, ZOO, rozhledny...) a které vesměs postihly zejména v roce 2020 a částečně i v roce 2021 mnohaměsíční uzávěry. V roce 2022 návštěvnost Ústeckého kraje opět rostla, ale zdaleka se ještě nepřiblížila hodnotám z „předcovidového“ roku 2019. Data ukazují náchylnost CR k proměnám a propadům v době krizí, jimž je třeba předcházet vhodným marketingem, ale také propojením turismu a navazujících hospodářských aktivit a rovněž vhodnou regionální politikou podporující v turisticky navštěvovaných oblastech jiné alternativy (jiná odvětví hospodářství).
- Návštěvnost, prostupnost území pro pěší návštěvníky a služby CR v regionu Českého Švýcarska velmi ovlivnil také požár v centrální části národního parku České Švýcarsko v létě 2022. Negativní roli sehrála také média, která odradila mnohé potenciální návštěvníky i od cesty do jiných částí turistického regionu, které požárem nebyly zasažené vůbec. Dopady v podobě nižší návštěvnosti, uzavření některých stezek a nedostupnosti některých míst zasáhly i rok 2023.
- Návštěvníci z ČR se jen v malé míře (nejméně ze všech krajů ČR) v Ústeckém kraji ubytovávají, volí spíše jednodenní výlety. Naopak co do počtu ubytování zahraničních návštěvníků dosahuje kraj průměrných hodnot v rámci ČR, těchto návštěvníků však je výrazně méně v absolutních číslech.
- Co do průměrné délky pobytu dosahuje kraj hodnot srovnatelných s průměrem ČR. Pomáhají mu delší pobyty lázeňské (Teplice) a zimní lyžařské (Krušné hory).
- V absolutních číslech dlouhodobě nejvíce navštěvovanou turistickou oblastí z hlediska návštěvnosti HUZ je oblast Krušné hory a Podkrušnohoří, která zahrnuje zimní, resp. horská střediska CR v Krušných horách i téměř celou Ústecko-Chomutovskou aglomeraci včetně lázeňského střediska Teplice. Naopak dlouhodobě nejnižší návštěvnost z hlediska počtu příjezdů i počtu přenocování byla v oblasti České Středohoří a Dolní Poohří.
- V Ústeckém kraji se nachází několik lokalit, které dosahují vysoké návštěvnosti i ve srovnání s ČR. Pět lokalit z ÚK patří mezi 50 nejnavštěvovanějších v ČR; přitom 4 z těchto 5 lokalit se nacházejí v Českém Švýcarsku. Z 11 lokalit v kraji, které mají roční návštěvnost přes 100 tis. osob, se jich 8 nachází v Českém Švýcarsku, dvě v Českém středohoří a jedna v oblasti Krušné hory.
- Přírodní turistické cíle, koncentrované především v Českém Švýcarsku, jsou hlavním lákadlem Ústeckého kraje. Dalším druhem turistických cílů vykazujících vysokou návštěvnost jsou zoologické zahrady. Za nimi pak následují vybrané kulturní a historické památky (Památník Tereziín, některé zámky, hrady či muzea).
- V Ústeckém kraji převažují jednodenní návštěvníci (výletníci) nad vícedenními návštěvníky (turisty). U domácích hostů je rozdíl dvojnásobný, u zahraničních je podíl turistů oproti výletníkům cca dvoutřetinový.
- Nejčastějšími důvody pro návštěvu kraje jsou u domácích návštěvníků rekreace, návštěvy příbuzných a přátel; u jednodenních hostů (výletníků) také nákupy a obchodní (pracovní) cesty. Zahraniční návštěvníci v porovnání s domácími častěji v kraji vyhledávají gastronomii (návštěvy stravovacích zařízení), společenský život, případně návštěvy příbuzných, turistika jako taková je u nich méně častá.

- Ústecký kraj má v rámci ČR spíše horší image jako turistický cíl, jeho lokality nejsou spontánně uváděny jako atraktivní turistický cíl pro letní ani zimní dovolenou. Navíc povědomost o turistické nabídce kraje rychle klesá se vzdáleností od kraje.
- Pro obyvatele Saska je Ústecký kraj vnímán jako relativně dobře dostupné a levné místo pro výlety (především příhraniční destinace České Švýcarsko a Krušné hory), hodnocení zdejších služeb se sice zlepšuje, je však stále nižší než u saské strany.

2.4 STAKEHOLDER ANALÝZA

Stakeholder analýza identifikuje hlavní aktéry v území, kteří realizují aktivity přímo zaměřené na cestovní ruch, případně synergické. Byl zpracován přehled jejich strategií a rozvojových záměrů, který tak poskytuje představu o záměrech těchto aktérů. Stakeholder analýza tak slouží jako vstup pro plánování možné spolupráce aktérů ve fázi tvorby návrhové části.

Zpracovány byly strategie / činnost následujících aktérů:

- Ústecký kraj
- Města v ÚK
- Destinační agentury
- Místní akční skupiny
- Orgány ochrany přírody
- Aktéři mimo region

U jednotlivých strategických dokumentů není zaznamenán jejich kompletní rozsah, ale jen výběr těch částí (oblastí, cílů, opatření apod.) souvisejících s cestovním ruchem.

2.4.1 Strategie Ústeckého kraje

2.4.1.1 Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027

Návrhová část Strategie rozvoje ÚK je členěna podle pěti regionů, SRUK je tak vlastně tvořena souhrnem pěti dílčích územních strategií. V každém z regionů byly formulovány 3–4 rozvojové priority.

Jádrová oblast

V této oblasti nebyla navržena opatření z oblasti cestovního ruchu.

Pánevní oblast

Navrženo několik opatření komplementárních k cestovnímu ruchu. Jsou zaměřena na pořádání akcí (pro místní obyvatele, ale i návštěvníky oblasti) a revitalizaci území mj. pro volnočasové a turistické využití.

Cíl P.1: Zvýšit sociální kapitál území

- Podpora realizace akcí nadregionálního významu (kulturních apod.).
- Podpora realizace akcí nadregionálního významu (MICE).

Cíl P.2: Zlepšit životní prostor

- Realizace programů na rozvoj rekreačního potenciálu na rekultivovaných a revitalizovaných plochách

Cíl P.3: Zvýšit hospodářskou konkurenceschopnost

- Vybudování infrastruktury na rekultivovaném území.

Rekreační oblasti

Je navržena sada opatření jak investičních (infrastrukturních), tak marketingových, a to v několika dílčích cílech.

Cíl R.1: Eliminovat dopady periferní geografické polohy a zvýšit sociální a ekonomickou životaschopnost území

- Realizace marketingových kampaní cílených na konkrétní skupiny návštěvníků.
- Zprovoznění nových hraničních přechodů pro pěší v oblasti Českého Švýcarska ve spolupráci se Správou NP Českého Švýcarska a CHKO Labské Pískovce v místech, kde je to vzhledem k zájmům ochrany přírody možné.

Cíl R.2: Zlepšit stav životního prostředí

- Vybudování/dostavba cyklostezek/cyklotras a jejich doprovodné infrastruktury.
- Rekonstrukce lokálních železnic s využitím pro dopravní obslužnost a/nebo cestovní ruch.
- Budování doprovodné infrastruktury a atraktivit cestovního ruchu mimo místa hlavní koncentrace cestovního ruchu.
- Budování záchytných parkovišť v návaznosti na pěší a cyklistickou dopravu a veřejnou dopravní obslužnost turisticky exponovaných území (např. po obvodu NP ČŠ).
- Regenerace železničních objektů (nádraží, zastávek, provozních budov) s ohledem na potřeby CR (včetně konverzí na HUZ, stravovací zařízení apod.).
- Úprava linkového vedení, časování a provázání spojů veřejné turistické dopravy. V rámci tohoto cíle se řeší mj. snížení extrémní zátěže části území cestovním ruchem (rovnoměrnější prostorová distribuce cestovního ruchu, menší tlak na rozšiřování turistické infrastruktury v nejatraktivnějších lokalitách, zlepšená organizace a provázanost turistické veřejné dopravy, rozvoj nových atraktivit pro návštěvníky zejména v turisticky méně exponovaných lokalitách).

Cíl R.3: Zvýšit sounáležitost obyvatel s územím a sladit zájmy jednotlivých aktérů v území

- Podpora znovuobjevování historie a obnovy tradic (mj. s důrazem na dobu před odsunem německého obyvatelstva a na přeshraniční spolupráci) k aktivizaci a zakořenění obyvatel.
- Zachování a obnova drobných památek (mj. drobných sakrálních památek).

Tento cíl je orientován spíše na místní obyvatele, jen omezeně se týká CR.

Poohří

Pro tuto oblast je řešena především podpora cyklodopravy a dále využití CR k hospodářskému rozvoji oblasti, a to včetně marketingových aktivit.

Cíl O.1: Zajistit optimální vybavenost, zlepšená dostupnost a rovnoměrnější rozvoj regionu

- Dobudování cyklostezky Labe a cyklostezky Ohře s důrazem na separaci cyklodopravy v kolizních úsecích.

Cíl O.2: Rozvinout potenciál ekonomiky

- Podpora odbytu místních produktů a služeb na regionálním trhu vč. regionálního značení produktů.
- Tvorba nových a rozvoj stávajících produktů CR (např. Cyklostezka Ohře, Za pivem, vínem a gastronomií, Hrady, zámky, kostely a historická města, Poohří mystické a léčivé, Nechanice – Lipno Severu).
- Realizace marketingových kampaní cílených na konkrétní skupiny návštěvníků.
- Podpora rozvoje využití potenciálu řek Ohře, Labe a zatopených lomů pro vodní rekreaci.
- Podpora rozvoje infrastruktury CR (HUZ, stravování, návštěvnická infrastruktura u atraktivit, apod.).
- Zvyšování kompetencí pracovníků CR (vzdělávání).
- Movie placement.
- Zkvalitnění informačního (webového) systému turistického portálu Brána do Čech (aby byla zajištěna snadná komunikace akcí mezi centrálním systémem, příspěvateli, obecními weby, apod.).

Šluknovsko

Obdobně jako u Poohří, cestovní ruch je řešen především jako příležitost pro ekonomický rozvoj.

Cíl 5.3: Rozvinout ekonomický potenciál

- Tvorba nových produktů CR (např. Nationalparkbahn spojená s konverzí železničních objektů na zařízení CR).
- Realizace marketingových kampaní cílených na konkrétní skupiny návštěvníků.
- Využití sakrální turistiky a podstávkových domů v rámci marketingu CR v regionu.
- Podpora rozvoje infrastruktury CR (HUZ, stravování, apod.).
- Zvyšování kompetencí pracovníků CR (vzdělávání).

Celokrajská opatření

V závěrečné části SRUK jsou definována průřezová celokrajská opatření. Mezi ně se řadí:

- Tvorba cyklotras
- Marketingové kampaně na krajské úrovni.

2.4.1.2 Koncepce rozvoje cykloturistiky v Ústeckém kraji

Byla zpracována v r. 2012 na období 2013 – 2017, nicméně řada opatření má trvalou platnost. Koncepce řeší (1) investiční aktivity (výstavba cyklotras a značení), (2) marketing cykloturistiky, (3) nastavení organizačních a koordinačních postupů.

Opatření 1.1: Dokončení výstavby sítě páteřních cyklistických tras

Dokončit páteřní síť cyklotras v Ústeckém kraji a vytvořit infrastrukturní předpoklady pro rozvoj cykloturistiky, tj. vybudovat bezpečné a komfortní cyklistické komunikace na trasách:

- Labská stezka
- Krušnohorská magistrála
- Cyklostezka Ohře

Není zde uváděna zvažovaná pánevní cyklotrasa ani cyklostezka Ploučnice.

Opatření 1.2: Cykloturistické značení

Optimalizovat cykloturistické značení tak, aby odpovídalo současnému významu cyklotras a umožnilo turistům bezproblémovou orientaci při pohybu po stezkách a k turistickým cílům.

Opatření 1.3: Doplněková infrastruktura/vybavení cyklotras

Vybavit páteřní cyklistické trasy doplňkovou infrastrukturou a zvýšit tak komfort a kvalitu tras. Opatření řeší umístění nebo vybudování doplňkové infrastruktury na vybraných trasách, např. kryté odpočívky, informační tabule, stojany na kola, úschovny (železniční stanice, TIC apod.), infrastruktura pro e-kola.

Opatření 2.1: Marketingová příprava cykloturistických produktů

Připravit cykloturistické produkty jasně vymezené nabídkou (územní vymezení, infrastruktura, služby, atraktivita atd.), poptávkou (cílové skupiny) a marketingovými nástroji (distribuční kanály, propagace). Smyslem opatření je tvorba a rozpracování produktů do konkrétního marketingového plánu. Navrženými produkty pro rozvoj cykloturistiky v Ústeckém kraji jsou tyto trasy nebo sítě tras:

- Labská cyklotrasa, resp. Eurovelo 7 pro dálkové cyklisty (s návazností na okolní úseky Labe – Sasko a další části Německa – a na Středočeský kraj a další kraje v Česku);
- Cyklotrasa Ohře pro dálkové cyklisty (s návazností do Karlovarského kraje a Německa – pramenná oblast Ohře);
- Cyklotrasa Krušné hory pro dálkové i sportovní cyklisty (s návazností do Karlovarského kraje a do německé části Krušných hor);
- Cykloturistika v Českém/Českosaském Švýcarsku pro rekreační a příležitostné cyklisty (s návazností na Saské Švýcarsko);

- Cykloturistika v oblasti Džbánů pro rekreační, příležitostní a mírně sportovní cykloturisty (s návazností na Plzeňský, Středočeský a Karlovarský kraj);
- „Industriální cyklosafari“, tedy sportovní cykloturistika v oblasti dolů a výsypek;
- Přírodní cykloturistika v oblasti Lužických hor vč. Šluknovska pro sportovní cyklisty (s vazbou na Liberecký kraj);
- Přírodní cykloturistika v oblasti Českého středohoří pro sportovní cyklisty.

Opatření 2.2: Realizace cykloturistických produktů

Smyslem opatření je realizace jednotlivých produktů (jejich návrh viz předchozí opatření 2.1) dle zpracovaného marketingového plánu a jím navržených marketingových nástrojů (možnými nástroji jsou např. webové portály a microsite, aplikace pro mobilní telefony, značení v terénu vč. tagových cedulí a QR kódů, slevové balíčky, zájezdy distribuované prostřednictvím cestovních kanceláří, články a reportáže v médiích, mapy, brožury, cyklistické akce, tematické hry a soutěže apod.). Důležitou součástí opatření je průběžná aktualizace produktů a vyhodnocování jejich využívání.

Opatření 3.1: Koncepční činnost

Zabezpečit koncepční a koordinovaný přístup Ústeckého kraje k rozvoji cykloturistiky. Optimalizovat celkovou síť cyklistických tras v Ústeckém kraji tak, aby odpovídala současnému významu cyklotras a umožnila přístup k turistickým cílům.

Opatření obsahuje:

- Monitoring záměrů jednotlivých aktérů uvnitř i vně kraje
- Přeprocování sítě cyklistických tras v Ústeckém kraji ve smyslu závěrů formulovaných v koncepci
- Vyhodnocení a aktualizace koncepce rozvoje cykloturistiky
- Projektční činnost (zpracování technických studií, studií vybavenosti apod.)

Opatření 3.2: Organizace a koordinace

Zajistit efektivní a koordinovanou realizaci infrastrukturních a marketingových opatření jednotlivých subjektů. Zapojit cyklistickou dopravu do integrovaného dopravního systému. Identifikace relevantních subjektů a vytvoření kooperující sítě partnerů pro realizaci investičních opatření. Dále bude prováděn průběžný monitoring záměrů s vazbou na cyklistickou infrastrukturu (projektové záměry, územní plány obcí, ZÚR, komplexní pozemkové úpravy, rušení tratí, rekonstrukce krajských silnic apod.).

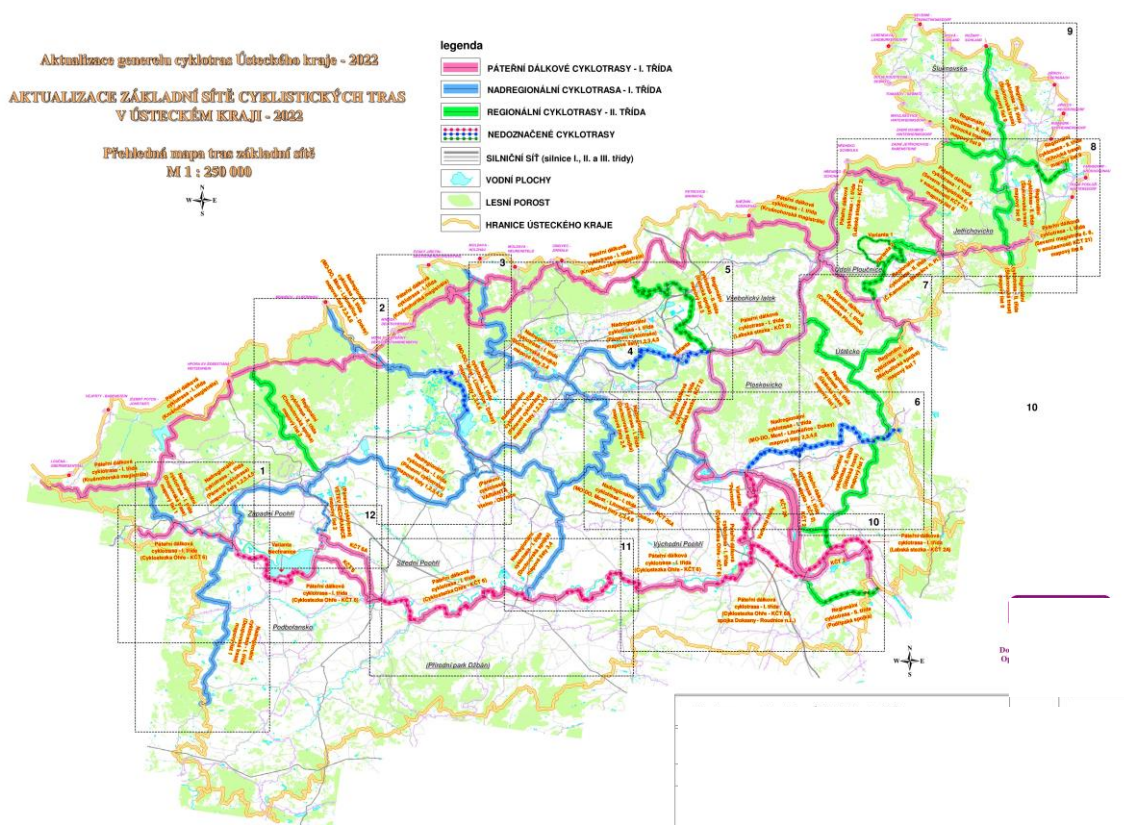
2.4.1.3 Cyklogenerel

Jedná se o aktualizace generelu cyklotras Ústeckého kraje. Vychází se z předchozí Koncepce rozvoje cykloturistiky. Aktualizace vznikla v r. 2020 a v roce 2022, má dvě etapy:

- aktualizace sítě stávajících cyklistických tras v Ústeckém kraji každé dva roky;
- aktualizace základní sítě cyklistických tras v Ústeckém kraji + doplnění pasportizace některých tras.

Další aktualizace cyklogenerelu je plánovaná v polovině roku 2024. Důležitou výzvou pro jednotlivé aktualizace cyklogenerelu je napojení jednotlivých cyklistických tras na okolní kraje.

Mapa 5: Přehledná mapa základní sítě cyklistických tras

Zdroj dat: převzato z Cyklogenerelu Ústeckého kraje 2022.

2.4.1.4 Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví ÚK na období 2021-2030

Kulturní nabídka v kraji je zároveň atraktivitou cestovního ruchu. Strategie je členěna na oblasti Kultura, Památková péče a Organizace ÚK v oblasti kultury, zvláštní částí je monitoring a evaluace.

Oblast 1: Kultura

Podpora tradičních kulturních akcí v Ústeckém kraji – podpora jak finanční, tak marketingová.

- Rodinné stříbro Ústeckého kraje: systematická podpora akcí kulturního charakteru v rámci Rodinného stříbra. Zároveň možnost zařazení dalších tradičních akcí do Rodinného stříbra.
- Propagace kulturních aktivit kraje: Opatření se týká marketingové propagace kulturních aktivit kraje, a to soustředěné nejen na jeho obyvatele, ale i ke zbytku území Česka – tedy v reprezentaci celého Ústeckého kraje v rámci České republiky. Jedná se o marketingovou podporu skrze medializaci ve sdělovacích prostředcích, pomocí webových stránek a na sociálních sítích. Mimo jiné taktéž formou spolupráce s Filmovou kanceláří kraje, a prezentacemi na příslušných veletrzích. Kraj vyvíjí rovněž značnou vydavatelskou činnost a to nejen ve formě vlastní propagace, ale i podporou vydávání kvalitních odborných a popularizačních publikací.

Oblast 2: Památková péče

Zlepšení stavu kulturních památek na území kraje.

- Dotační podpora pro vlastníky kulturních památek: stávající dotační program.
- Metodická činnost: podpora pro vlastníky památek.

Zachování, obnova a využití kulturního dědictví na území Ústeckého kraje.

- Dotační podpora na obnovu drobných památek v kulturní krajině: stávající dotační program.
- Podpora zachování a využití historických technických památek
- Péče o archeologické dědictví: činnost Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, který je zřízen ÚK se statutem veřejné vědecké instituce.
- Realizace projektů: Jedná se o přípravu a realizaci projektů kofinancovaných ze zdrojů národních a ESIF, které mají za cíl obnovu movitého i nemovitého kulturního dědictví v majetku Ústeckého kraje, popř. participace kraje na projektech jiných subjektů s finančním plněním.

Podpora kulturního dědictví s mezinárodním statutem.

- Podpora kulturních statků s mezinárodním statutem. Udržení a rozvoj podpory pro památky s mezinárodním statutem nacházející se na území kraje nyní i v budoucích letech. Např. památky UNESCO. Opatření nedefinuje konkrétní podobu podpory.
- Podpora kulturních statků usilujících o mezinárodní status. Systematická podpora ze strany Ústeckého kraje (finanční i nefinanční) pro památky s tímto záměrem. Opatření nedefinuje konkrétní podobu podpory.

Oblast 3: Organizace ÚK v oblasti kultury

Obsahem je podpora a rozvoj kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem.

- Zajištění financování provozu, investice ze strany zřizovatele, výkon zřizovatelských funkcí a zlepšování infrastruktury u organizací: Severočeské divadlo, Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i.
- Spolupráce mezi organizacemi, podpora realizace projektů.
- Zavádění digitalizace a aplikace inovačních technologií.
- Zlepšení dostupnosti organizací pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

Oblast 4: Monitoring a evaluace

Tato oblast řeší získávání a zpracování dat z oblasti kultury a památkové péče. Data mohou být případně použita i pro sledování využití kultury a památek z pohledu cestovního ruchu (návštěvnost apod.).

2.4.1.5 Územní studie a Krajinářsko-urbanisticko-architektonická studie jezera Milada

Obsahem územní studie je návrh využití území, vycházející z priorit státu a kraje, zakotvených v platných územně plánovacích nástrojích, zkoordinovaný se stávajícími hodnotami území a potřebou ochrany přírody a krajinného rázu území jezera Milada. Cílem územní studie je podpora vzniku plnohodnotné polyfunkční příměstské krajiny se zdůrazněním složky rekreace a koordinace řešení využití území v územně plánovacích dokumentacích obcí v řešeném a zájmovém území. Studie byla dokončena v lednu 2021.

ÚSJM jednoznačně preferuje přírodní charakter tohoto území a podle pravidel zónování, resp. ploch s rozdílným způsobem využití umožňuje stabilizaci a rozvoj území prostřednictvím ploch občanského vybavení a ploch rekreace. ÚSJM akceptuje realizované rekultivace území a současný stav dopravní a technické infrastruktury. Základní koncepce vylučuje možnost využití území pro bydlení a individuální rekreaci.

Pro turistické využití jezera Milada jsou relevantní následující závěry studie:

- veškeré stavby povolit s podmínkou napojení na technickou infrastrukturu;
- parkování podmínit výstavbou odstavných a parkovacích ploch s kontrolovaným režimem odtoku povrchových (dešťových) vod;
- zabránit použití plavidel, které by byly rizikem znečištění vody;

- opatřit plochy rekreace v přírodním prostředí sociálním a provozním vybavením;
- sledovat vývoj biotopů břehové čáry jezera a preferovat ochranu jejich biodiverzity před rekreačním využitím;
- nepřipustit jakoukoli formu rybolovu;
- důsledně respektovat přírodní plochy, jejich expozici omezit výhradně na pěstebnou péči založených rekultivací a pohybovou rekreaci;
- důsledně ochránit rozhodující horizonty ve stanovených posicích a rozhledových úhlech, tzn. nepřipustit zástavbu a instalaci jiných zařízení včetně nočního osvětlení, které by vymezené segmenty území bez antropogenních znaků znehodnotily;
- iniciovat ve vymezeném území zpracování podrobné krajinářské studie, která by zapojila současný stav rekultivací do komponovaného účinku krajiny.

Krajinářsko-urbanisticko-architektonická studie Jezera Milada byla zpracovávána v letech 2021–23 švédským architektonickým studiem Mandaworks AB ze Stockholmu. Dle informací objednatele studie, státního podniku DIAMO (www.vizemilada.cz), je předmětem soutěže je nalezení optimální proveditelné a udržitelné koncepce postupné přeměny území jezera Milada v místo:

- které si i přes navržené změny zachová a bude dále rozvíjet svůj osobitý přírodní charakter s cílem vytvoření krajiny odolné vůči klimatickým změnám,
- vhodné pro příměstskou rekreaci, odpočinek v přírodě, sport s kvalitním zázemím a vybavením pro obyvatele okolních sídel, které bude lákat k pobytu i přespolní návštěvníky,
- které se stane nedílnou součástí širšího území, které bude dobře dostupné z okolních měst a obcí, vhodně doplní jejich občanskou vybavenost a v odůvodněných případech alokuje i plochy pro bydlení navazující na již zastavěné území,
- které přispěje ke zvýšení kvality života místních obyvatel, přispěje k obnovení „místa s dobrou adresou“.

Předmětná studie rozpracovává budoucí podobu prostoru jezera Milada z hlediska prostorového uspořádání, napojení na dopravní a inženýrské sítě, orientačního funkčního využití ploch i hlavních objektů (značnou část území zaujímají plochy a objekty pro rekreaci, především pak rekreaci aktivní příměstskou, dále pak plochy a objekty určené pro kulturu a vzdělávání). Studie pracuje také s organizačním modelem a posloupností jednotlivých kroků revitalizace území.

2.4.2 Strategie rozvoje měst v Ústeckém kraji

Města v Ústeckém kraji řeší ve svých koncepčních dokumentech vesměs obdobné okruhy problémů. Nepřekvapuje, že ta města, která mají zpracovanou separátní strategii zaměřenou na cestovní ruch, mají podrobnější představu o svých záměrech. Nicméně přístup k jednotlivým aspektům cestovního ruchu je u měst odlišný.

Tabulka 26: Navrhovaná opatření měst v oblasti cestovního ruchu

Téma	Město	Navrhovaná opatření
Podpora aktivit	Děčín	Finanční podpora pořadatelů akcí
	Ústí n. L.	Investice do podpory kulturní, sportovní a volnočasové infrastruktury
	Teplice	Neřešeno
	Most	Podpora kulturních akcí a sportu; Organizace akcí vč. nadregionálních
	Chomutov	Neřešeno
	Litoměřice	Podpora pořádání akcí místního i regionálního významu

Podpora poskytovatelů služeb	Děčín	Neřešeno
	Ústí n. L.	Zrevidování pravidel města ve vztahu k podnikatelům a investorům (daň z nemovitosti, místní poplatky, cena za pronájem veřejných budov a pronájmu veřejného prostoru)
	Teplice	Neřešeno
	Most	Neřešeno
	Chomutov	Neřešeno
	Litoměřice	Spolupráce mezi městem a podnikateli; Podpora živnostníků v centru města, např. sníženou sazbou za zábor veřejných prostranství u předzahrádek, menší nájemné za provozovny v centru města
CR Investiční budování atraktivit	Děčín	Rozvoj ZOO, areálu zámku, opravy památek. Obnova drobných výletních prvků.
	Ústí n. L.	Zkvalitňování turistické nabídky ve vlastnictví města - plány rozvoje
	Teplice	Neřešeno
	Most	Neřešeno
	Chomutov	Péče o městskou památkovou zónu a další památky ve městě; Modernizovat a rozšiřovat infrastrukturu cestovního ruchu
	Litoměřice	Zpřístupňování a obnova památek (regenerace MPR, sakrální památky aj.); Návrh nových atraktivit CR
Cyklooprava	Děčín	Páteřní městské cyklotrasy napojené na páteřní krajské. Modernizace stávajících cyklotras. Infrastruktura pro cykloturistiku.
	Ústí n. L.	Dobudování sítě cyklostezek na území města s návazností na páteřní cyklotrasy; Podpora a rozvoj cyklocentra
	Teplice	Rekonstrukce a budování infrastruktury zvyšující podíl cyklo dopravy
	Most	Tvorba sítě cyklotras ve městě, v příměstských oblastech; Napojení na páteřní cyklotrasy
	Chomutov	Dobudovat a rozvíjet systém cyklo dopravy ve městě a v regionu
	Litoměřice	Rozvoj systému cyklistických tras, doprovodná infrastruktura (BikePoint)
Turistická doprava	Děčín	Dostupnost přírodně atraktivního okolí města (např. NPČŠ) veřejnou dopravou; Revitalizace nábřeží Labe mj. pro rekreační plavbu
	Ústí n. L.	Pokračování v podpoře a rozšiřování provozu cyklobusů a skibusů; Budování dopravní a související infrastruktury na Labi
	Teplice	Neřešeno
	Most	Neřešeno
	Chomutov	Zamezit ukončení provozu na trati Chomutov - Vejprty - SRN
	Litoměřice	Turistická doprava na Labi
Marketing	Děčín	Kulturní plánování. Společná propagace s aktéry v regionu (město iniciátorem spolupráce). Společná příprava turistických balíčků.
	Ústí n. L.	Definovaná produktová a marketingová témata; Návrh konkrétních marketingových nástrojů
	Teplice	Propagace města Teplice jako lázní
	Most	Propagace příležitostí vůči návštěvníkům a turistům; Podpora kongresové turistiky; Transformace a rozvoj image města

	Chomutov	Zlepšit propagaci prostřednictvím nových nástrojů a technologií; Zlepšit image města
	Litoměřice	Zpracování a zkvalitňování propagačních materiálů; Konkrétní komunikační nástroje pro propagaci; Vytváření balíčků služeb
Destinační management	Děčín	Koordinace akcí na úrovni města.
	Ústí n. L.	Institucionální zajištění cestovního ruchu městem; Vytvoření a činnost 3K platformy na úrovni města; Vybudování systému pro měření výkonnosti města v oblasti cestovního ruchu
	Teplice	Neřešeno
	Most	Neřešeno
	Chomutov	Podpora jazykové vybavenosti a dalšího vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu; Zvyšování kvality informačního centra
	Litoměřice	Spolupráce se státními organizacemi; Spolupráce s poskytovateli infrastruktury v oblasti cestovního ruchu; Spolupráce s destinačními agenturami Ústeckého kraje, zejména s Destinační agenturou České středohoří

Zdroj dat: Strategické plány měst; vlastní zpracování

2.4.3 Destinační organizace

Tato kapitola přibližuje destinační management ve čtyřech agenturách Ústeckého kraje: Českosaské Švýcarsko, Krušné hory, České Středohoří, a Dolní Poohří. Zvlášť jsou hodnoceny jejich koncepční dokumenty a strategické cílení jejich činností, zvlášť pak organizační zabezpečení, řízení, spolupráce a hospodaření. V dalších kapitolách jsou pak stručně popsány příklady destinačního řízení v několika vybraných regionech mimo Ústecký kraj. DA České středohoří je od června 2023. Záměrem kraje a měst Ústí nad Labem a Litoměřice je založení nové DA ve formě zapsaného spolku a následné zapojení všech dalších klíčových subjektů (města, podnikatelé a NNO) do destinačního partnerství.

2.4.3.1 Činnost destinačních organizací v ÚK

DA České Švýcarsko

- Provoz infocentra Krásná Lípa v Domě Českého Švýcarska
- Provoz expozice o Českém Švýcarsku v Domě Českého Švýcarska
- Výlety s certifikovanými průvodci do Saska a Českého Švýcarska
- Programy pro školy a skupiny v expozici i venku
- Exkurze pro členy destinačního fondu do Saského Švýcarska a recipročně
- Koordinace turistické i veřejné dopravy v Českém Švýcarsku/Šluknovském výběžku
- Vlastní produkty cestovního ruchu
- Hřebenovka v Českém Švýcarsku
- Prodej regionálních výrobků včetně provozu eshopu regionálních výrobků, knih a publikací www.eshop.ceskesvycarsko.cz
- Realizace informačních a navigačních systémů v destinaci pro komerční sféru a municipality

- Provoz vlastních ubytovacích služeb v Domě Českého Švýcarska, pronájem konferenčních prostor
- Pro obce a podnikatele na svém území zpracování projektových žádostí o dotace
- Certifikace a recertifikace průvodců Národním parkem
- Přeshraniční spolupráce s turistickým svazem Saské Švýcarsko (marketing, doprava, projekty, regulování návštěvnosti)

DA Krušnohoří

- Marketing Krušnohoří, rozvoj produktů cestovního ruchu v Krušnohoří
- Využití zápisu Krušnohoří v seznamu světového dědictví UNESCO v marketingu cestovního ruchu, produktové nabídce a při lákání návštěvníků
- Sdružování a koordinace společně vybraných finančních prostředků
- Koordinace aktivit cestovního ruchu za účelem efektivnějšího využití dostupného potenciálu cestovního ruchu na území Krušnohoří v obou krajích (Ústeckém, Karlovarském)
- Řešení dopadů cestovního ruchu v území
- Koordinace využití území z hlediska cestovního ruchu a prostorové rozptýlení návštěvnosti do dalších částí oblasti

DA České středohoří

- Správa regionální značky ČESKÉ STŘEDOHOŘÍ regionální produkt
- Pořizování informačních systémů, informační technologie, zapojování do informačních sítí.
- Spolupráce v rámci rozvoje turistiky při rozvoji a budování infrastruktury a koordinaci cyklistické a pěší turistiky, navazující na dopravu železniční, silniční, leteckou a lodní.
- Realizace projektu Labská stezka v Ústeckém kraji (cyklotrasa č. 2, EuroVelo 7).
- Správa Labské stezky a převzetí cyklostezky Ploučnice
- Autobusová doprava nepravidelná a zajištění provozu cyklobusu (linka 550906)
- Hostinská činnost a gastro služby (provoz Milešovka)
- Příprava návštěvnického centra České středohoří

DA Dolní Poohří

- Účast na veletrzích CR
- Účast na akcích obcí a měst + partnerů
- PROMO aktivity
- Placené inzerce v magazínech i on-line prostoru
- Správa webu
- Správa sociálních sítí – FB, IG, YouTube
- Akce vlastní (Zahájení sezóny, Den Ohře, Ohřecká osmička, Konference Stop & Stay, Zakončení sezóny)
- Poradenství, realizace kampaní, průvodcovství (presstripy, famtripy,...)
- Sdružování IC – pravidelná setkávání IC, reciproční rozvozy materiálů mezi IC a městy

- Tisk propagačních materiálů (brožury, katalog ubytování, cyklomapy, kalendáře...)
- Tvorba propagačních předmětů
- Vlastní produkty cestovního ruchu
- Certifikace regionální značkou

2.4.3.2 Organizace, řízení a hospodaření destinačních organizací v ÚK

V Ústeckém kraji jsou dlouhodobě ustaveny 4 turistické regiony: České Švýcarsko, České středohoří, Krušnohoří a Dolní Poohří. Rozvoj cestovního ruchu v každé z nich je řízen organizací destinačního managementu. Postupně dochází k dílčím změnám v jejich organizační struktuře a partnerských subjektech (zejména založení nové DA Krušnohoří v roce 2022, na němž nově spolupracují Ústecký a Karlovarský kraj). Dílčími proměnami prochází také územní působnost Da, která reflektuje nikoli pouze původní záměr řízení rozvoje cestovního ruchu „shora“ ze strany Ústeckého kraje, ale i postupně se formující a proměňující reálné vazby, vztahy a „hranice“ v území.

České Švýcarsko

Destinační organizace pro **České Švýcarsko** byla založena v roce 2001 jako obecně prospěšná společnost. Tato právní forma se později stala předlohou pro založení destinačních organizací ve zbývajících čtyřech regionech Ústeckého kraje. České Švýcarsko, o.p.s. se zabývá také jinou agendou než cestovním ruchem (komunitní plánování, regionální rozvoj, vzdělávání aj.).

Destinační organizace České Švýcarsko působí na území NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce a dále v řadě obcí na Děčínsku a Šluknovsku. Územně její vymezení zhruba odpovídá okresu Děčín. Jejími zakladateli jsou Správa národního parku České Švýcarsko, Město Krásná Lípa a Český svaz ochránců přírody Tulia Krásná Lípa. Od roku 2011 patří mezi zakladatele i Ústecký kraj. Provoz destinační agentury je podporován přímo zakladateli – na provoz Domu Českého Švýcarska a informačních středisek přispívá město Krásná Lípa, na podporu udržitelného cestovního ruchu Správa národního parku České Švýcarsko. Dalším příjmem je vedlejší činnost v oblasti poradenských a marketingových služeb a vzdělávání. Důležitým příjmem jsou i příspěvky členů destinačního fondu Č.Š., který destinační agentura spravuje.

Destinační fond nezveřejňuje počet členů, ale nově aktualizoval své členské příspěvky na 4 kategorie, z toho 3 pro soukromý sektor a jeden pro obce a města. Jednotlivé kategorie stojí 6, 15, nebo 25 tisíc na rok pro soukromý sektor a nabízejí jiné služby a výhody pro své členy. Pro obce je stávající poplatek členěn podle počtu obyvatel od 13 po 80 tisíc ročně. Výše členských příspěvků zohledňuje inflaci, a proto se členské příspěvky každoročně zvyšují o 3 % (viz přílohy z Deklarace Destinačního fondu). Tato aktualizace navazuje na rok 2020, kdy někteří členové požádali o možnost neplatit příspěvky kvůli pandemii COVID-19. I přes tuto skutečnost ale Destinační fond zaznamenal příchod nových členů.

Destinační agentura je finančně stabilní, její bilance je pozitivní a ekonomická činnost roste. Agentura má relativně rovnoměrně rozložené financování prostřednictvím výnosů z vlastní hospodářské činnosti, dotací od zakladatelů a ostatních dotací. V „covidových“ letech se však i zde projevil úbytek příjmů doprovázený také redukcí výdajů vč. mezd. Agentura dlouhodobě pracuje s příjmy mezi 10 a 20 mil. Kč ročně, počet zaměstnanců se z původních 14 v roce 2018 snížil na 7 během pandemických let 2020 a 2021 a posléze se zvýšil na 9 v roce 2022.

Agentura je velmi aktivní v prodeji výrobků, služeb, a zboží. Ekonomická činnost v tomto ohledu sice v letech 2020 a 2021 poklesla, ale udržela se na úrovni 3–5 milionů i přes masivní úbytek turistů během pandemických opatření. Oficiální e-shop se v tomto ohledu stal jeden z nejdůležitějších prodejních kanálů agentury. V tabulce je detailnější analýza výnosů a nákladů, ze kterých je jasně vidět, že tržby za zboží a služby převyšují dotace od krajů a měst, i v době pandemie. To může být důsledek změny

komunikační strategie, která se podepsala jak na obsahu na sociálních sítích, tak webových stránek samotných. Destinační agentura se začala soustředit na vlastní produkci obsahu místo crosspostingu, který není tak interakční, a také prohloubila spolupráci s jinými projekty, což zvyšuje viditelnost.

Tabulka 27: Údaje o destinační organizaci České Švýcarsko v letech 2018–22

Rok	Přepočtený počet zaměstnanců	Náklady		Příjmy/výnosy			
		Celkem	Z toho mzdy	Z hosp. činnosti	Dotace zakladatelů	Z toho provoz. dotace ÚK	Ostatní dotace
2018	14	17,0	5,17	5,15	2,80	2,0	5,83
2019	11	14,9	4,39	5,57	2,80	2,5	1,84
2020	7	10,7	3,64	5,01	3,05	2,0	0,68
2021	7	10,2	3,15	3,21	2,30	1,5	2,15
2022	9	19,5	4,44	4,55	2,90	2,0	5,37

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

Pozn.: Částky jsou uvedené v mil. Kč.

Kromě tradičních produktů jako Pravčická brána se destinační agentuře podařilo začít jednat o propojování některých destinací s německými sousedy, a to i přes zavřené hranice v době pandemických nařízeních. Například se začalo jednat o přeshraničním propojování jízdenek nebo napojování cyklotras. Kladně se tu projevuje dlouhodobá spolupráce s partnerskou destinační organizací v Saském Švýcarsku (Tourismusverband Sächsische Schweiz).

České středohoří

DA České středohoří je od června 2023. Záměrem kraje a měst Ústí nad Labem a Litoměřice je založení nové DA ve formě zapsaného spolku a následné zapojení všech dalších klíčových subjektů (města, podnikatelé a NNO) do destinačního partnerství.

Původní destinační agentura **České Středohoří** taktéž spolupracovala na přeshraničních projektech. V roce 2019 například dokončila projekt Turistika s výhledem, který měl zajistit rozvoj společných destinací. V případě Českého Středohoří byl projekt zaměřen na rozvoj Labské stezky, cyklostezky podél celého Labe. Mezi hlavními cíli v této destinaci bylo zvýšení návštěvnosti, doplnění značení a informační infrastruktury podél stezky. Kromě Labské stezky destinační agentura propaguje i jiné produkty jako Milešovka nebo certifikovanou značku regionálního produktu. Mezi další ekonomické aktivity patřily North West Bohemia Convention Bureau pod hlavičkou Czech Tourism nebo pronájem chaty Milešovka a realizace autobusové, vlakové nebo lodní přepravy podle poptávky. Strategie pro rozvoj a další projekty je úzce spjata s rozhodnutím zastupitelstva Ústeckého kraje, který je spolu s městem Litoměřice a Biskupstvem Litoměřickým zakladatelem této obecně prospěšné společnosti.

Struktura příjmů a výdajů původní destinační agentury České středohoří byla v základních proporcích podobná destinační agentuře České Švýcarsko, objem nákladů i příjmů byl mírně nižší. Agentura měla dlouhodobě vyvážený podíl výnosů z vlastní hospodářské činnosti, z dotací zakladatelů a ostatních dotací. Během „pandemických“ let 2020 a 2021 došlo k dílčímu poklesu příjmů z dotací, což s pandemií přímo nesouvisí, zatímco příjmy z hospodářské činnosti se překvapivě snížily jen mírně v roce 2020. Náklady DA se v posledních letech pohybovaly stabilně kolem 10 mil. Kč, počet zaměstnanců (úvazků) osciloval mezi 6 a 7.

Tabulka 28: Údaje o destinační organizaci České středohoří v letech 2018–22

Rok	Přepočtený počet zaměstnanců	Náklady		Příjmy/výnosy			
		Celkem	Z toho mzdy	Z hosp. činnosti	Dotace zakladatelů	Z toho provoz. dotace ÚK	Ostatní dotace
2018	6	10,15	3,54	2,96	2,9	2,0	3,34
2019	7	9,78	4,05	5,09	3,4	2,5	4,99
2020	5,5	11,55	3,05	4,29	2,9	2,0	1,12
2021	6	9,70	3,60	6,14	2,2	1,5	2,39
2022	7	9,70	3,46	5,26	3,7	2,0	2,11

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

Pozn.: Částky jsou uvedené v mil. Kč.

Krušné hory

Také Destinační agentura **Krušné hory** byla založena Ústeckým krajem spolu se Svazkem obcí v regionu Krušných hor, obcí Klíny, Hospodářskou a sociální radou Mostecka o. s., společností Emeran Klíny s.r.o., Nadačním fondem Obnova Krušnohoří a oblastním sdružením Klínovecko. Agentura fungovala od roku 2010 jako obecně prospěšná společnost hlavně díky neinvestičním dotacím svých zakladatelů a jiných partnerů, mimo jiné Tenisového klubu Jirkov nebo Úřadu práce (například 2,557 mil. Kč od Ústeckého kraje, 10 tis. Kč od města Meziboří, 549 tis. Kč od Úřadu práce a 347 tis. Kč od Euroregionu Krušnohoří), Severní energetická a.s. pak přispěla darem ve výši 150 tisíc. Značnou závislost na (jednorázových, byť často pravidelně se opakujících) dotacích lze posoudit z výkazů zisků a ztrát za poslední dva roky, kde dotace a dary hrají významný podíl na financování aktivit agentury. Agentura se dlouhodobě potýkala s relativně omezenými finančními možnostmi, což souviselo také s tím, že nebyla finančně ani jinak podporována statutárními městy v Krušnohoří (Chomutov, Most, Teplice). Vedle toho se v regionu postupně objevili další významní hráči, zejména pak Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s. sdružující obce, na jejichž území se nacházejí lokality spojené s hornickou činností, které byly v roce 2019 zapsány do Seznamu světového dědictví UNESCO pod názvem „Erzgebirge/Krušnohoří Mining Region“. V neposlední řadě byla destinační agentura založena jako „vnitrokrajská“, zatímco ve vývoji destinace Krušné hory postupně rostla potřeba užší spolupráce mezikrajské (Krušnohoří na území Karlovarského kraje) i přeshraniční (saské Krušnohoří).

Z těchto důvodů byla aktuálně (v roce 2022) založena nová Destinační agentura Krušnohoří, z. s. jako společný krok Ústeckého kraje, Karlovarského kraje a Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s. Zvažuje se umístění poboček DA Krušnohoří na Božím Daru a v Turistickém informačním centru v Krupce. Prozatímní sídlo DA Krušnohoří je na adrese Krajského úřadu Karlovarského kraje. DA Krušnohoří by měla pomocí činnosti organizace destinačního managementu (DMO) – DA Krušnohoří, z.s. systematicky podporovat rozvoj celé destinace zahrnující území obou krajů včetně podhůří, kde se nacházejí zmíněná statutární města.

Původní destinační agentura Krušné hory pracovala s ročními náklady kolem 3–4 mil. Kč, což je několikanásobně méně než České středohoří i České Švýcarsko. Při počtu zaměstnanců oscilujícím mezi 4 a 5 tvořily mzdové náklady DA Krušné hory v posledních letech 40–50 % všech nákladů, což je více než v případě obou zmíněných agentur. DA Krušné hory dosahovala ve srovnání s Českým Švýcarskem a Českým středohořím jen o málo nižších příjmů z hospodářské činnosti, avšak příjmy z dotací (a zejména pak těch získaných jinde než od zakladatelů) byly zejména ve srovnání s Českým Švýcarskem nižší výrazně.

Tabulka 29: Údaje o destinační organizaci Krušné hory v letech 2018–22

Rok	Přepočtený počet zaměstnanců	Náklady		Příjmy/výnosy			
		Celkem	Z toho mzdy	Z hosp. činnosti	Dotace zakladatelů	Z toho provoz. dotace ÚK	Ostatní dotace
2018	5	3,70	1,87	3,78	2,20	2,0	1,5
2019	5	4,14	2,04	4,36	2,70	2,5	1,6
2020	4	3,78	1,37	3,78	2,14	2,0	1,6
2021	4	3,27	1,37	3,27	1,64	1,5	1,1
2022	4,5	3,80	1,44	3,84	2,00	2,0	1,6

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

Pozn.: Částky jsou uvedené v mil. Kč. Údaje se týkají původní DA Krušné hory. Aktuální počet zaměstnanců (jaro 2023) nově založené DA Krušnohoří dosahuje hodnoty 3. Data k hospodaření DA Krušnohoří budou k dispozici až po konci kalendářního roku 2023, dotace ze strany Ústeckého kraje nicméně dosahuje stále 2 miliony Kč.

Dolní Poohří

Další destinační agenturou je **Dolní Poohří**, které se nachází v regionu zahrnujícím rámcově území okresů Louny a Chomutov. Tato agentura také spravuje destinační fond rozlišující dva druhy příspěvů. Jedni jsou zakladatelé, kteří nejen přispívají finančně, ale také provozně podporují nebo přímo zajišťují chod destinační agentury. V roce 2020 se jednalo o 600 tis. Kč v provozních dotacích. Na druhou stranu jiní přispěvatelé platí podle velikosti a aktivity v rámci kategorií Reklama, Marketing, Rozvoj a Vize, které jsou detailněji popsány v níže přiložené tabulce. Od ostatních měst se částka provozních dotací v roce 2020 rovnala 200 tis. Kč. Další dva miliony pak představovaly dotace přímo od Ústeckého kraje. Destinační fond je kromě marketingových a reklamních aktivit také používá na jednotlivé produkty, jako je například Ohřecká osmička nebo běžecký závod na osmi různých trasách v regionu. Na projekt „Poohří regionální produkt“ jsou ovšem poplatky vybírány přímo od žadatelů. Značnou příležitost a rozvojový impulz pro příští roky představuje zápis Žatce do seznamu světového dědictví v roce 2023.

DA Dolní Poohří pracuje s nejmenším počtem zaměstnanců ze všech DA v Ústeckém kraji – v posledních 5 letech to byli většinou 2 pracovníci. Agentura má roční náklady kolem 3 mil. Kč, z toho tvoří mzdové náklady relativně malou část (v jednotlivých letech je to 0,6–1,2 mil. Kč). DA Dolní Poohří má velmi nízké výnosy z vlastní hospodářské činnosti. Příjmy z dotací a darů (a zvláště z dotací jejích zakladatelů) jsou pro agenturu v tuto chvíli nepostradatelné, tvoří v jednotlivých letech přes 95 % všech příjmů (pouze v roce 2022 to bylo jen mírně přes 80 %) a existence a aktivita agentury je plně závislá na jejich vyplacení.

Tabulka 30: Údaje o destinační organizaci Dolní Poohří v letech 2018–22

Rok	Přepočtený počet zaměstnanců	Náklady		Příjmy/výnosy			
		Celkem	Z toho mzdy	Z hosp. činnosti	Dotace zakladatelů	Z toho provoz. dotace ÚK	Ostatní dotace
2018	2	2,8	0,60	0,123	2,6	2,0	0,20
2019	2	2,8	0,65	0,144	3,1	2,5	0,25
2020	1	3,3	0,80	0,170	2,6	2,0	0,32
2021	2	3,3	0,90	0,180	3,1	1,5	0,41
2022	2	3,4	1,20	0,501	2,8	2,0	0,33

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

Pozn.: Částky jsou uvedené v mil. Kč.

Shrnutí

V Ústeckém kraji byly všechny destinační agentury původně založeny jako o.p.s. a současně si vedou Destinační fond, do kterého přispívají její členové. V roce 2022 došlo k založení nové DA Krušnohoří z.s., mezi jejímiž zakladateli jsou Ústecký i Karlovarský kraj. Oba kraje přislíbily finanční podporu destinační agentuře na příštích 5 let. V roce 2023 bylo zahájeno insolvenční řízení na DA České Středohoří. Do budoucna se předpokládá založení nové destinační agentury s právním statutem zapsaného spolku. Finanční mechanismus destinačního řízení mají jednotlivé agentury rozlišený pro různé typy sektorů, velikosti a aktivity příspěvovatelů. Za jednotlivé poplatky jsou pak přesně dané protislužby, které agentury poskytnou. Finanční bilance je stabilní, pouze České Švýcarsko má dostatečné příjmy ze své ekonomické činnosti dostatečně vysoké, aby se agentura dala považovat za více nezávislou. Původní DA Krušné hory a zejména DA Dolní Poohří jsou naopak velmi zřejmě závislé na dotacích veřejného sektoru, a to hlavně Ústeckého kraje, který tak nepřímě přejímá rozhodovací pravomoc ve strategiích a plánování.

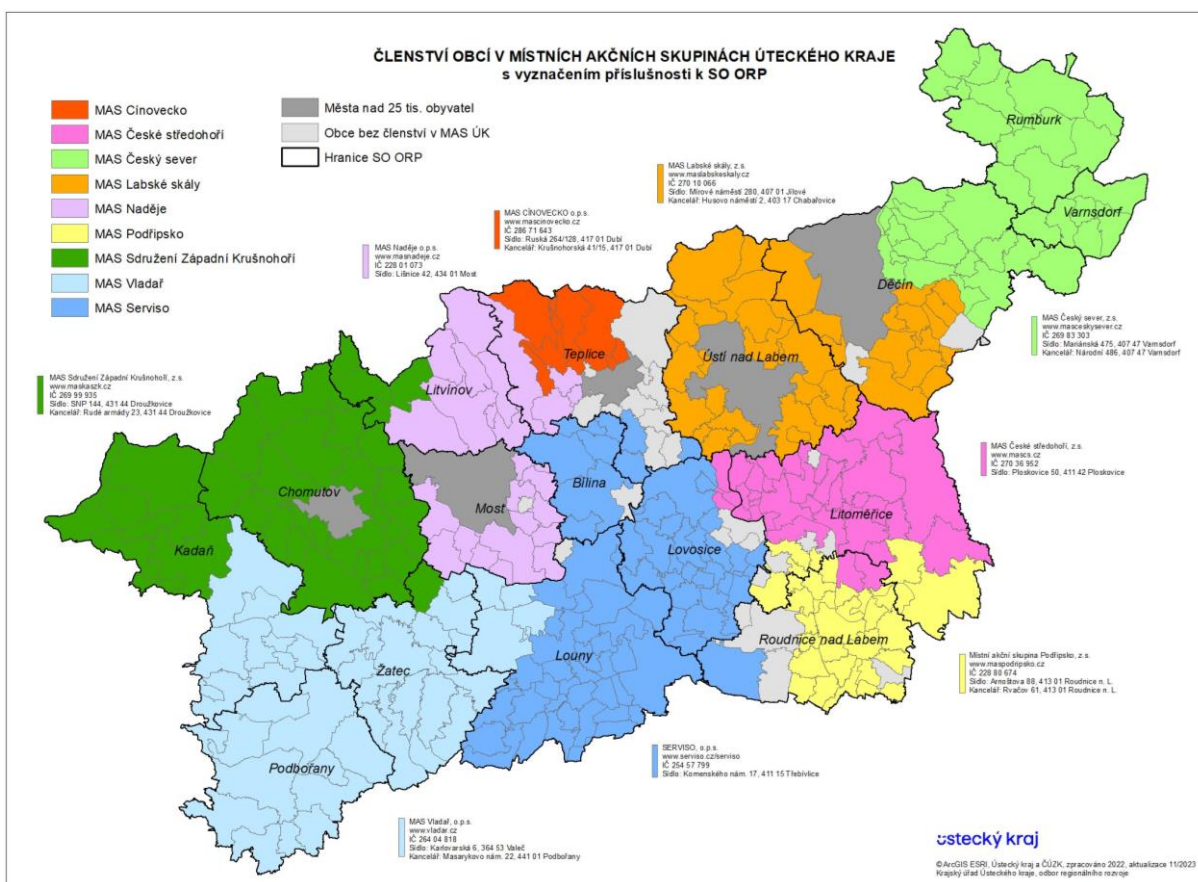
2.4.4 Místní akční skupiny

Na území Ústeckého kraje působí devět místních akčních skupin:

- MAS České středohoří
- MAS Cínovecko
- MAS Labské skály
- MAS Naděje o.p.s.
- MAS Podřipsko
- MAS Sdružení Západní Krušnohoří
- MAS Český sever
- MAS Vladař
- SERVISO, o.p.s.

Každá MAS zpracovává svou strategii komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Strategie SCLLD jsou navázány na programové období ESI fondů, proto se v současné době rozbíhá realizace strategií pro nové období 2021-2027. Strategie CLLD vesměs obsahují témata podpory cestovního ruchu s tím, že na vybrané aktivity je možné jejich prostřednictvím využít peníze z ESIF prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu. Týká se to obnovy, oživení a dokumentace kulturních památek a památek místního významu, rozvoje a modernizace muzejních expozic, rozvoje a modernizace drobné veřejné infrastruktury cestovního ruchu a budování infrastruktury pro cyklistickou dopravu.

Mapa 6: Přehledná mapa místních akčních skupin v Ústeckém kraji

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

2.4.5 Orgány ochrany přírody a krajiny

Na území Ústeckého kraje se nachází nebo do něj zasahují čtyři velkoplošná chráněná území:

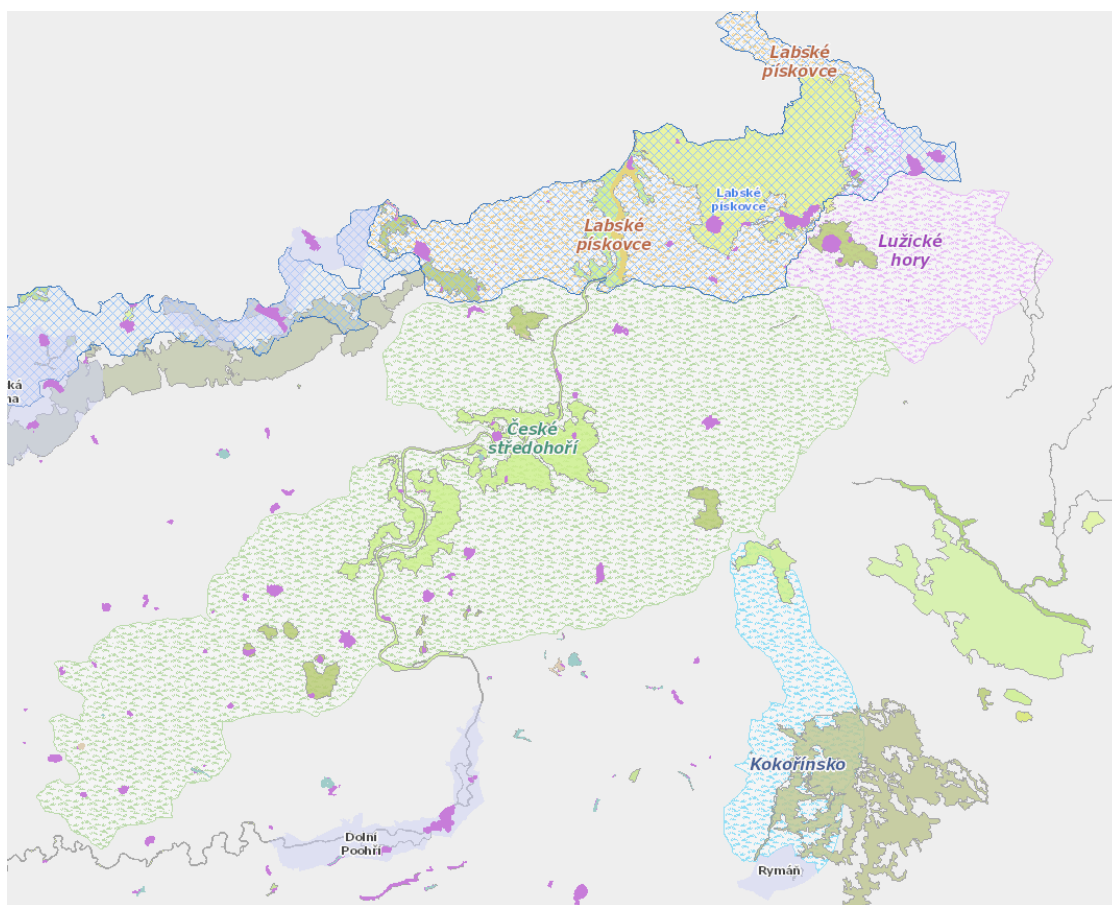
- Národní park České Švýcarsko
- CHKO Labské pískovce
- CHKO České středohoří
- CHKO Lužické hory

Pro všechna tato území jsou stanoveny plány péče, které řeší jak ochranu přírodních hodnot, tak veřejné využívání těchto území. Plány péče tvoří a realizují příslušné správy chráněných území.

Několik katastrálních v okrese Litoměřice spadá do CHKO Kokořínsko, jedná se však o malou část kraje a tuto CHKO dále neuvádíme.

Ministerstvo životního prostředí a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR zvažují vyhlášení CHKO Krušné hory. Tomu bude v každém případě předcházet několikaletá příprava odborných podkladů a diskuze s obcemi a dalšími aktéry v území. Jejich tématem budou přirozeně přínosy velkoplošné ochrany přírody a krajiny, a naopak omezení některých aktivit v území, přičemž obojí (přínosy i omezení) se mohou týkat i cestovního ruchu. V případě založení CHKO Krušné hory by se jednalo o plošně největší chráněnou krajinnou oblast v Česku.

Mapa 7: Velkoplošná chráněná území v ÚK

Zdroj: Ústecký kraj – Geoportál, online geoportal.kr-ustecky.cz

2.4.5.1 Správa NP České Švýcarsko

Plán péče o NP České Švýcarsko (2009–2019)

Platnost plánu péče byla prodloužena, jedná se o aktuální materiál. Nový plán péče dosud nebyl schválen (stav k červenci 2023).

Posláním Národního parku České Švýcarsko je vedle zachování a obnovy přirozených a přírodě blízkých ekosystémů a přirozených procesů v nich probíhajících a ochrany geologickogeomorfologické, biologické a krajinné diversity území, také trvale udržitelné a k přírodě šetrné turistické a rekreační využití a ekologická výchova a osvěta široké veřejnosti.

Prioritními cíli v oblasti práce s veřejností budou především zkvalitnění nabízených služeb v oblasti osvěty a aktivní management a práce s návštěvníky NP (cílené zatraktivňování vybraných lokalit vedoucích k účinnější ochraně nejcennějších částí NP).

Vzdělávání, osvěta a informace

Správa NP se v oblasti osvěty bude i v budoucnu zaměřovat především na seznamování široké veřejnosti s přírodními a kulturními hodnotami území NP a vysvětlování nezbytnosti ochrany přírodních a kulturně-historických hodnot území NP.

Aktivní práce s veřejností:

- Každodenní kontakt a práce s veřejností, zejména s návštěvníky NP, v terénu je zprostředkován pracovníky oddělení stráže přírody.

- Akce pro veřejnost organizované oddělením veřejných vztahů a informatiky. Jedná se především o osvětové besedy, přednášky a exkurze do terénu, které jsou zájemcům nabízeny bezplatně.
- Kromě toho bude Správa NP podporovat rozvoj průvodcovských certifikovaných služeb na území NP (vytvoření atraktivní nabídky průvodcovských tras respektující zájmy ochrany přírody NP).

Práce s dětmi a mládeží:

- V oblasti EVVO dětí a mládeže formy přímé interaktivní komunikace s těmito cílovými skupinami (např. výukové programy, přednášky, exkurze, brigády), doplněný o další formy zprostředkované komunikace (soutěže, výstavy, publikační činnost apod.).
- Pro účely EVVO dětí a mládeže i široké veřejnosti bude sloužit také pozemek v okolí Správy NP v Krásné Lípě (tzv. učebna pod širým nebem).

Informační systém na území NP:

- Naučné stezky: dojde ke komplexní rekonstrukci všech NS. V plánu je vytvoření tzv. lesnické NS, jejímž cílem bude seznámit návštěvníky přímo v terénu s problematikou péče o lesy v NP, a vybudování menší NS v okolí Dolského mlýna, která návštěvníky seznámí s historií této nejstarší dochované stavby na území NP.
- Informační střediska: Správa NP České Švýcarsko je zřizovatelem dvou informačních středisek. Zkvalitnění poskytovaných služeb návštěvníkům a zajištění dlouhodobého a dostatečného financování. Strategickým záměrem Správy NP je vybudování nového návštěvnického centra NP České Švýcarsko v místě vysoké přirozené kumulace návštěvníků NP. Spolupráce s dalšími provozovateli IS.
- Další prvky informačního systému: V místech soustředěného vstupu na území NP dřevěné stojany s panely s turistickou mapou území NP. Další prvky informačního systému (např. značení turistických cest, doplňkových cest, cyklostezek, hiposteze, chráněných rybích oblastí, informační tabule v místech soustředěnějších lesnických zásahů, cedule označující dočasně chráněné plochy aj.).

Publikační činnost:

- Volně distribuované publikace (o přírodním a kulturním bohatství území NP, veřejné využívání území NP např. cykloturistika, horolezectví), Zpravodaje, sborníky z vědeckých konferencí aj.

Výstavní a expoziční činnost:

- Správa NP disponuje v současné době dvěma galerijními prostory (IS Jetřichovice, IS Dolní Chřibská - Saula). V případě galerie v IS Dolní Chřibská se počítá i v dalších letech s jejím využitím k výstavním účelům. Galerie v Informačním centru Jetřichovice bude přeměněna na expozici zaměřenou na oblast lesnictví a myslivosti na území NP.
- Správa NP se bude podílet na přípravě a úpravách dalších expozic, které jsou myšlenkově a obsahově spjaté s územím národního parku (např. expozice v Domě Českého Švýcarska v Krásné Lípě, Okresním muzeu Děčín a jeho pobočkách apod.).

Turistické a rekreační využití

Hlavním cílem správy NP v této oblasti bude zajistit takové využití území národního parku, které nebude v rozporu se zájmy ochrany přírody a umožní naplňování současných potřeb tak, aby tím nebyly ohroženy potřeby budoucích generací.

Pěší turistika:

- Nejrozšířenější formou turistiky je již historicky pěší turistika, která ve své šetrné individuální formě je a nadále bude preferována.

- Správa NP bude usilovat o vytvoření systému certifikovaných průvodcovských služeb na území NP a bude se aktivně podílet na školení průvodců a udělování certifikátu úspěšným absolventům.
- Pro pěší turisty je k dispozici síť turistických stezek vyznačených ve spolupráci s KČT. Turistické vybavení na těchto stezkách, představující kromě naučných stezek i množství odpočinkových míst a přístřešků, bude vyžadovat průběžnou obnovu.
- Současný rozsah sítě značených cest nebude významně měněn. V případě nutnosti přicházejí v úvahu pouze krátké dílčí přeložky, popř. v odůvodněných případech, respektujících v první řadě zájmy ochrany přírody NP, také kratší doplňkové cesty.

Turistické hraniční přechody:

- Dodržet respektování i nadále platných omezení vstupu do I. zóny NP.
- Zřízení nového hraničního přechodu pro pěší turisty přes most přes Křinici / Kirnitzsch u mlýnu Niedermühle. Ve spolupráci s německou stranou bude v krátkodobém horizontu zpřístupněna i někdejší Promenádní cesta (Promenadenweg) nad obcí Hřensko.
- Na celém zbývajícím území NP se nepočítá s žádným dalším novým vyznačením přeshraničních stezek.

Cykloturistika:

- Cyklistika je zákonem o ochraně přírody a krajiny na území národních parků zakázána mimo místní komunikace a místa vyhrazená správou národního parku.
- Správa NP České Švýcarsko vymezila na území NP cca 40 km cyklotras, nejsou uvažovány zásadní změny v délce a vedení cyklotras.
- Změny jsou v budoucnu možné, avšak pouze při respektování zásad minimální kolize s pěšími trasami a vedení tras po zpevněných komunikacích a s ohledem na provoz lesnické techniky a za předpokladu, že nebudou ohroženy zájmy ochrany přírody.

Horolezectví:

- Z důvodů regulativních je výčet povolených lezeckých objektů stanoven návštěvním řádem a nebude nadále zvyšován.
- Nadále bude probíhat monitoring návštěvnosti skalních objektů horolezci.

Hipoturistika:

- Pro hipoturistiku byly vyhrazeny zvláštní cesty, tzv. hipotrasy.
- Bude průběžně prováděn monitoring návštěvnosti a technického stavu tras a jejich příslušenství a na základě získaných podkladů budou přijímána adekvátní opatření (např. časové omezení používání, úpravy sítě hipotras, instalace doplňkových zařízení apod.).

Lyžařské sporty, snowboarding:

- Vzhledem k terénním a klimatickým podmínkám není počítáno s rozvojem těchto sportovních odvětví na území NP.

Táboření:

- Nebude povolováno zřizování dalších veřejných a neveřejných tábořišť.
- Nocování ve volné přírodě nebude povolováno s výjimkou míst vyhrazených se souhlasem Správy NP.

Monitoring návštěvnosti:

- Na vybraných lokalitách bude pomocí měřících elektronických zařízení prováděn kontinuální automatický monitoring návštěvnosti.

- Na základě získaných údajů bude Správa NP přistupovat k aktivnímu managementu turistického ruchu na území NP, tj. k žádoucímu usměrňování návštěvnosti v souladu se zájmy ochrany přírody.

2.4.5.2 Správa Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce (AOPK ČR)

Plán péče o CHKO Labské pískovce (2011–2020)

Z volnočasových aktivit, které se v Labských pískovcích provozují, patří k nejrozšířenějším pěší turistika, která zde má hlubokou tradici a bude i nadále preferována. Síť značených turistických cest a jejich vybavenost (schůdky, vyhlídky, zábradlí, odpočívadla) je z hlediska ochrany přírody vyhovující. Cykloturistika má vzrůstající trend a zdá se, že zatím nedosáhla svého vrcholu. Vývoj značené sítě cyklostezek není dosud ukončen. Horolezecká činnost se řídí horolezeckým řádem, přesto se může dostávat do konfliktu se zájmy ochrany přírody (především kvůli větší popularitě horolezectví v posledních letech). Přestože platnost Plánu péče o CHKO Labské pískovce formálně končí rokem 2020, není dosud (červenec 2023) k dispozici nový plán péče.

Dlouhodobý cíl:

- zachování současného rozsahu turisticky značených cest s kvalitní vybaveností včetně informačního systému
- síť značených cyklostezek nekolidující se zájmy ochrany přírody ani se zájmy pěší turistiky i provozu na veřejných komunikacích.
- zlepšená celková úroveň veřejných tábořišť vedoucí k minimalizaci možného negativního dopadu jejich provozu na životní prostředí
- provozování horolezectví v CHKO bez poškozování předmětu ochrany ZCHÚ

Navrhovaná opatření:

- v opodstatněných případech (např. z důvodu zklidnění některých míst) souhlasit s dílčími změnami ve vedení tras značených cest
- ve spolupráci s KČT zajistit vedení případných nově vznikajících turistických tras tak, aby se vyhýbaly známým hnízdištím výra velkého a sokola stěhovavého
- při vyznačování nových naučných stezek, vycházkových okruhů kolem obcí i hipposteze rozvíjet spolupráci s Klubem českých turistů (značkařskou komisí) a dosáhnout vzájemné informovanosti
- podporovat údržbu a zkvalitňování terénního informačního systému, ve spolupráci s KČT dbát o dobrou vybavenost značených tras umožňující poznávání bez poškozování přírodních hodnot
- umožnit rozšíření značených cyklotras, zejména pak v obcích, nové trasy schvalovat s ohledem na oblasti, kde je nutno zachovat klidový režim
- problém jízdy motorkářů mimo silnice a místní komunikace řešit spoluprací stráže ochrany přírody s policií a dalšími subjekty (zejména Lesy ČR).
- zvážit přípustnost rozšíření areálu pro minibikový a minimotokárový sport u Dolní Kamenice (Rabštejnské údolí)
- provádět kontrolu míst vyhrazených pro letní tábory z hlediska dodržování podmínek ochrany přírody
- do nového nařízení o vyhlášení přírodní památky Tiské stěny zapracovat požadavky ochrany přírody ve vztahu k horolezecké činnosti (bližší ochranné podmínky regulující horolezectví), z důvodu hnízdění významných chráněných druhů ptáků u vybraných lokalit horolezectví omezití dočasně zakázat
- prohloubit spolupráci s orgány Českého horolezeckého svazu a dále zlepšovat informovanost o podmínkách horolezectví v CHKO
- častěji provádět strážní službu v lezeckých oblastech

- pro lepší informovanost a k usměrnění sportovních aktivit i nadále iniciovat a vydávat naučné a propagační materiály a pečovat o informační systém
- vyhradit v NPR Kaňon Labe místa pro horolezectví v částech, kde nebude mít negativní dopad na ochranu NPR

2.4.5.3 Správa Chráněné krajinné oblasti České středohoří (AOPK ČR)

Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast České středohoří na období 2015–2024

Území má potenciál především pro poznávací turistiku a to zejména pro pěší turistiku a cykloturistiku a díky toku Labe také pro rekreační plavbu. Odlehlejší oblasti Českého středohoří jsou vhodné pro venkovskou turistiku a agroturistiku a hipoturistiku. Tradice vinařství v okolí Litoměřic přitahuje návštěvníky kulturních a gastronomických akcí.

Nejběžnější rekreační aktivitou je pěší turistika. Dobré podmínky pro ni vytváří nejen přes 600 km značených turistických tras a několik naučných stezek, ale také velké množství turistických cílů např. přírodní zajímavosti, vyhlídkové vrcholy a rozhledny a historické památky. Návštěvnost pěších turistů nepředstavuje v současném rozsahu pro ochranu přírody problém.

Cykloturistika patří k aktivitám, jejichž intenzita postupně narůstá, zatím bez větších konfliktů s ochranou přírody.

Horolezecká činnost probíhá převážně na skalních útvech lokálního významu. Tradiční lokalitou létání na závěsných kluzácích a klouzavých padácích a letecké modelářství je vrch Raná.

Turistický ruch a rekreační aktivity v současném rozsahu nepředstavují z hlediska ochrany přírody problém. Negativní působení na území CHKO České středohoří má především jízda terénních motocyklů, automobilů a čtyřkolek mimo vyhrazené komunikace.

Dlouhodobý cíl:

- umožnění rekreačního rozvoje území a provozování sportovních aktivit bez negativních dopadů na přírodu a krajinu a využití turistického zájmu o území pro podporu ochrany přírody a krajiny

Navrhované zásady a opatření:

- podporovat udržení současné sítě značených turistických tras a jejich údržbu (včetně schodů, poválek a vyhlídek) v lokalitách, kde pohybem návštěvníků mimo stezky dochází k narušování přírodních hodnot
- turistické cesty v atraktivních místech (např. NPR Milešovka, NPR Lovoš, NPR Sedlo) přiměřeně vybavit v rámci terénního informačního systému (např. informační tabule)
- budování nových turistických zařízení (např. vyhlídek a rozhleden) směřovat mimo přírodně a krajinářsky citlivé lokality
- zachovat stávající rozsah provozování horolezectví, pravidelně monitorovat nejnavštěvovanější lokality, z důvodu výskytu ZCHD živočichů (hnízdění ptáků) horolezectví přiměřeně regulovat (časově omezená uzávěra konkrétní oblasti)
- spolupracovat s horolezeckými organizacemi při usměrňování horolezeckých aktivit na území CHKO (např. označení a protierozní zabezpečení přístupových pěšin)
- významně nerozšiřovat stávající síť značených cyklotras s výjimkou případných místních okruhů v těsné vazbě na obce, dobudovat páteřní cyklostezky podél hlavních toků; nové cyklostezky budovat nejen jako rekreační, ale také s významem pro lokální dopravu obyvatel obcí, pokud možno preferovat sdílený režim s inline bruslaři
- orientační běhy směřovat mimo citlivá území a mimo dobu hnízdění a vyvádění mláďat, zázemí situovat mimo přírodní lokality do zastavěných území obcí

- monitorovat distribuci cílových bodů geocachingu („keší“) v CHKO, případně regulovat jejich umístění v MZCHÚ
- využít geocachingu jako prostředku ekologické osvěty a výchovy, podporovat zřízení tematických keší zaměřených na ochranu přírody a krajiny
- budování nových golfových hřišť umožnit pouze v okrajových částech CHKO v kontaktu se souvisle zastavěným územím měst, při přípravě záměrů vymezit přírodně cenné části a stabilizovat je při stavbě hřiště i následném provozu
- zajistit zachování migračních tras živočichů v případě oplocování areálů, podporovat zachování veřejného průchodu osob
- umožnit po dohodě s vlastníkem pozemků (v rámci stávající cestní sítě a mimo MZCHÚ a citlivé lokality) vedení hipostepek
- podporovat zřizování nových ubytovacích kapacit pouze rekonstrukcí stávajících objektů nenarušující krajinný ráz či adaptací stávajících nevyužitých objektů v zastavěných územích se zachováním jejich případné historické a architektonické hodnoty
- rozvíjet turistické využití vrcholu Milešovky a Lovoše ve spolupráci s o.p.s. Milešovka a KČT v duchu nouzového jednoduchého přenocování s omezenou kapacitou se zachováním stávajícího rozsahu dopravní obslužnosti, dořešit problematiku odpadních vod z objektu na Lovoši
- vyhradit místa pro parkování mimo MZCHÚ na východiscích turisticky značených cest, příp. podporovat vznik malých parkovišť pro auta návštěvníků v obcích (např. v Milešově, pod úpatím Lovoše)
- využít členy stráže ve spolupráci s ostatními neziskovými organizacemi pro provádění průvodcovské služby v turisticky atraktivních místech – Milešovka, Lovoš, Boreč, Radobýl, Panská skála, Sedlo, Raná, Oblík
- monitorovat návštěvnost vybraných míst v CHKO a její dopady na chráněné části přírody
- vytvářet podmínky pro rozvoj agroturistiky ve stávajících či rekonstruovaných zemědělských objektech (s vazbou na rodinné farmy a místní produkci)
- motoristické sportovní aktivity směřovat do vyhrazených míst především ve IV. zóně CHKO a v rozsahu, který nenaruší stav přírodního prostředí; pro jednorázové akce a soutěže využít i plochy, kde jsou plánována dle plánu péče managementová opatření jako narušování drnu či disturbance v ekosystémech v sukcesních stadiích (bývalé vojenské cvičiště Babiny)
- ve spolupráci s vlastníky pozemků a organizacemi zabývajícími se motosportem omezovat nelegální jízdy motorových vozidel v terénu

2.4.5.4 Správa CHKO Lužické hory (AOPK ČR)

Plán péče o CHKO Lužické hory na období 2015–2024

Historie turistiky v Lužických horách sahá do 19. století, kdy byla zpočátku vázána na německé spolky. V té době vzniká hustá síť značených stezek s doprovodnou infrastrukturou rozhleden, restaurací a jiných turistických cílů.

Nárůst návštěvnosti byl zaznamenán cca od r. 2000. Je to v důsledku zlepšené finanční situace části obyvatelstva a s tím spojenými zvýšenými nároky na využití volného času. Mimo obvyklou pěší turistiku se rozvíjejí geocaching a různé formy cyklistiky (od běžné cykloturistiky po jízdu a závody na horských kolech až po downhill, sjezdy na speciálních kolech) a dále závody v orientačním běhu, horolezectví (včetně lezení na ledu), padákové létání a další formy leteckého sportu. Množí se také protiprávní motoristické aktivity, jízda na terénních motocyklech a čtyřkolkách. Ze zimních sportů se zvyšuje zájem o běžecské lyžování a zejména o sjezdové lyžování, které je podmiňováno budováním nových, nebo rekonstrukcí (spojenou se zvyšováním standardu) stávajících kapacit.

Dlouhodobý cíl:

- umožnění rekreačního rozvoje území a provozování sportovních aktivit bez negativních dopadů na přírodu a krajinu a využití turistického zájmu o území pro podporu ochrany přírody a krajiny

Navrhovaná opatření a zásady:

Pěší turistika

- podporovat udržení současné sítě značených turistických tras
- umožnit případné vyznačení nových pěších tras v případech, kdy se tím vyřeší nevhodný souběh s trasou intenzivně využívanou cykloturisty
- podporovat údržbu turisticky využívaných cest, pěšin, poválek a vyhlídek v lokalitách, kde pohybem návštěvníků mimo stezky dochází k narušování přírodních hodnot
- turistické cesty v atraktivních místech (např. NPR Jezevčí vrch) přiměřeně vybavit v rámci terénního informačního systému (např. informační tabule) včetně budování a údržby naučných stezek
- služby pro pěší turisty podporovat ve stávajících objektech, pouze výjimečně doplňovat odpočinková místa a přístřešky
- budování nových turistických zařízení (např. vyhlídek a rozhleden) směřovat mimo MZCHÚ a přírodně a krajinářsky citlivé lokality
- konání hromadných akcí (např. pochody) směřovat na značené trasy nebo zpevněné cesty mimo přírodně citlivé lokality

Horolezectví

- umožnit provozování horolezectví v dosavadním rozsahu; pravidelně monitorovat nejnavštěvovanější lokality a v případě negativních vlivů na přírodní prostředí ho regulovat
- regulovat provozování horolezectví, počet hromadných akcí a komerčních aktivit cestovních a sportovních agentur z důvodu hnízdění ptáků, výskytu jiných ZCHD živočichů a rostlin, aby nedocházelo k rušení hnízdicích ptáků či poškozování skalních biotopů
- spolupracovat s horolezeckými organizacemi při regulaci horolezeckých aktivit na území CHKO Lužické hory (např. označení a protierozní zabezpečení přístupových pěšin)

Cyklistika

- významně nerozšiřovat stávající síť značených cyklotras s výjimkou případných místních okruhů v těsné vazbě na obce, zrevidovat a změnit některé nevhodně vedené cyklotrasy
- v rámci vlastní činnosti vybudovat nebo iniciovat v území cyklistické naučné okruhy, převážně po stávajících cyklotrasách
- budování nových cyklostezek směřovat do okrajových částí CHKO, nikoli jako čistě rekreační, ale s významným podílem pro lokální dopravu obyvatel obcí, preferovat sdílený režim s in-line bruslaři
- při povolování cyklistických závodů zohledňovat termín pořádání a preferovat dobu mimo hnízdění a vyvádění mláďat
- adrenalinovou terénní cyklistiku směřovat do sportovních areálů (např. sjezdovka na Jedlové) za podmínek bránících poškození přírodního prostředí (např. vzniku eroze)

Lyžování

- rozvoj sjezdového lyžování (rozšiřování kapacit, budování nových skiareálů) řešit koordinovaně v rámci koncepcí rozvoje regionu, přitom důsledně využívat nástrojů územního plánování a dbát, aby veškerá nová sportovní zařízení byla umísťována mimo prvky ÚSES a přírodovědně významné lokality, a pokud možno i mimo lesní porosty
- úpravy stávajících skiareálů směřující k obnově technologií a úpravě standardu služeb musí být prováděny tak, aby neměly negativní dopady na přírodní prostředí a krajinný ráz
- při stanovování podmínek pro technické zasněžování zohlednit jeho vliv na vodní režim a fenologii botanicky cenných stanovišť

- osvětlení sjezdovek a areálů omezit na nejnižší přípustnou míru, podporovat opatření, která sníží negativní vliv světelného znečištění
- omezit sjezdové lyžování ve volné krajině - freeride, skialpinismus
- zajistit vhodný letní management sjezdových tratí mimo les (kosení, pastva, nikoli mulčování), omezit jejich terénní úpravy
- „nelyžařské“ aktivity (snowparky, bobové a sáňkařské dráhy, snowtubing atd.) umísťovat jen v rámci stávajících skiareálů nebo ve vazbě na ně, mimo prvky ÚSES, botanicky a krajinářsky významné lokality, a mimo lesní porosty
- podporovat strojní úpravu běžeckých tratí v rámci schválené sítě tras a nepodporovat paralelní zahuštění sítě tras

Ostatní aktivity

- trati pro in-line bruslaře řešit úpravou místních komunikací zejména v zastavěných územích nebo v rámci sportovně-rekreačních areálů nebo v rámci vytváření cyklostezek
- orientační běhy směřovat mimo citlivá území a mimo dobu hnízdění a vyvádění mláďat, zázemí závodů situovat mimo přírodní lokality do zastavěných území obcí
- monitorovat distribuci cílových bodů geocachingu („keší“) v CHKO, regulovat jejich umístění v citlivých lokalitách a MZCHÚ
- využít geocachingu jako prostředku ekologické osvěty a výchovy, podporovat zřizování tematických keší zaměřených na ochranu přírody a krajiny
- budování nových golfových hřišť směřovat pouze do okrajových částí CHKO v kontaktu se souvisle zastavěným územím, při přípravě záměru vymezit přírodně cenné lokality v území (remízky, mokřady apod.) a stabilizovat je při stavbě hřiště i následném provozu, omezit výstavbu obslužných objektů ve volných plochách hřišť
- zajistit zachování migračních tras živočichů v případě oplocování areálů, podporovat zachování veřejného průchodu osob
- po dohodě s vlastníkem pozemků podporovat v rámci stávající cestní sítě mimo MZCHÚ a citlivé lokality vedení hipostezek
- hromadné akce (typu open-air koncertů, setkání, komerčních a předváděcích akcí) směřovat do souvisle zastavěných území a sportovních areálů
- ve spolupráci s krajem, obcemi a ostatními subjekty zajistit funkční systém informací pro návštěvníky o limitech území a pravidlech jeho využívání pro rekreaci a sport

Pobytová rekreace

- podporovat zřizování nových hromadných ubytovacích kapacit (penziony, hotely, turistické ubytovny) rekonstrukcí stávajících objektů nenarušující krajinný ráz
- podporovat adaptace stávajících nevyužitých objektů v zastavěných územích k rekreaci, včetně průmyslových a zemědělských „brownfields“ se zachováním jejich případné historické a architektonické hodnoty
- budování individuálních rekreačních objektů obnovou zaniklých staveb trvalého bydlení realizovat v podobě nenarušující krajinný ráz a respektující místní stavební tradice
- místa k táboření, včetně letních dětských táborů, vyhrazovat v přírodně méně citlivých částech CHKO
- vytvářet podmínky pro rozvoj agroturistiky ve stávajících či rekonstruovaných zemědělských objektech (s vazbou na rodinné farmy a místní produkci)
- objekty lehkého opevnění rekreačně využívat jen výjimečně, a to mimo les a mimo přírodně citlivé a hodnotné lokality

2.4.5.5 Společná témata řešená v plánech péče

Principy a nároky ochrany přírody jsou ve všech chráněných územích obdobné. Je tedy možné pro přehlednost uvést výčet hlavních zásad a omezení rozvoje cestovního ruchu v těchto oblastech.

Tabulka 31: Společné zásady omezení turismu v NP a CHKO

Oblast	Opatření a zásady
Pěší turistika	Preferovaný způsob turistického vyžití. Průběžná údržba a obnova vybavení turistických stezek mj. prvky terénního informačního systému. Současný rozsah sítě pěších tras už se výrazně zvyšovat nebude.
Cykloturistika	Omezena s ohledem na ochranu přírody. Důraz na využívání existujících cyklotras a cyklostezek, jejichž délka se už výrazně měnit nebude. Preference zpevněných cest. Zákaz terénní cyklistiky s výjimkou k tomu určených sportovních areálů.
Horolezectví	Regulováno s ohledem na ochranu přírody (mj. hnízdění chráněných druhů ptáků). Dodržování těchto omezení se kontroluje.
Zimní sporty	(Řešeno především v CHKO Lužické hory) Omezit vliv provozu skiareálů na přírodu a krajinu (terénní úpravy, zásahy do lesních porostů, umělé zasněžování, osvětlení atd.).
Další sporty	Hipoturistika: kde je to možné, vytvořit základní síť hiposteze / hipotras.
Sportovní a kulturní akce	Akce pořádat v lokalitách mimo volnou přírodu, tzn. především využívat stávající sportoviště v intravilánech obcí.
Ubytování	Omezení pro táboření a nocování ve volné přírodě.
Motosporty	Lokality řeší problém s nezákonným pohybem terénních motocyklů a čtyřkolek mimo silnice a místní komunikace.
Řízení CR	Zavádět prvky měření návštěvnosti vybraných lokalit, vyhodnocování tohoto monitoringu.
Distribuce turismu	Omezit turistické zatížení špičkových lokalit a směřovat návštěvníky do oblastí s menším turistickým zatížením. Mj. díky budování nových turistických zařízení (např. vyhlídek a rozhleden) mimo MZCHÚ a přírodně a krajinářsky citlivé lokality

Zdroj dat: Plány péče NP a CHKO; vlastní zpracování

2.4.6 Aktéři s mimoregionální / nadregionální působností

Vliv na rozvoj cestovního ruchu mají také aktéři s národní působností. Nabídku CR pro návštěvníky Ústeckého kraje rozšiřují sousední regiony. Proto je zde podán stručný přehled aktivit těchto aktérů:

- Agentura CzechTourism
- Lesy České republiky, s.p.
- DIAMO, s.p., odštěpný závod PKÚ v Chlumci
- ITI Ústecko-chomutovské aglomerace
- Živý kraj – destinační agentura pro Karlovarský kraj, z.s.
- Středočeská centrála cestovního ruchu, příspěvková organizace
- Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.
- Tourismusverband Erzgebirge e.V.
- Tourismusverband Sächsische Schweiz e.V.

2.4.6.1 Agentura CzechTourism

Strategie agentury CzechTourism a destinace Česká republika 2021–2025

Nová strategie agentury CzechTourism definuje pilíře cestovního ruchu z pohledu produktů ČR, z pohledu trhů a z pohledu destinační značky. Následně určuje strategické cíle a k nim příslušné aktivity.

Pilíře cestovního ruchu v ČR – Produktové řady

- Kulturní turismus: nepostradatelná role z hlediska posílení brandu Česká republika, silný potenciál pro nalákání turistů do regionů, oslovení vzdálených trhů s nižší znalostí ČR
- Lázeňství: jedno z nejvíce zasažených odvětví pandemií COVID-19, zároveň velký potenciál rozvoje po odeznění pandemie změna cestovatelských preferencí, zaměření turistů na péči o zdraví a na relaxaci, zvolnění tempa, dovolená mimo davu turistů
- MICE: jedno z nejvíce zasažených odvětví pandemií COVID-19, klíčový produkt pro Prahu a větší města, bonitní turisté, velký potenciál z hlediska doprovodných programů a incentív, rozvoj hybridních eventů
- Aktivní turismus: je v souladu se změnami cestovatelských preferencí v souvislosti s pandemií Covid-19, větší zaměření na dovolené mimo město a zdravý životní styl, pozitivní jev z hlediska regionálního rozprostření turistů

Pilíře cestovního ruchu v ČR – Trhy

- Domácí cestovní ruch: nejdůležitější trh co do počtu návštěvníků, klíčový pro mimopražské regiony, dlouhodobé budování důvěry.
- Blízké trhy (Německo, Slovensko, Rakousko, Polsko, Nizozemsko): obvykle přijíždí do ČR autem, tvoří proto významnou cílovou skupinu pro regiony ČR, vysoký potenciál pro Aktivní turismus, částečně pro Lázeňství (Německo).
- Ostatní významné evropské trhy: do ČR cestují letecky, je k dispozici velké množství low cost letů, spíše než z hlediska bonity jsou významné z hlediska objemu, charakter pobytu je většinou city breaks, zaměření na poznávání, kulturu a gastronomii a výlety do regionů, trhy významné pro restart turismu ve větších městech po Covid pandemii.
- Long haul (USA, Rusko, Čína, Jižní Korea, Taiwan, Japonsko): Asie bezpečné trhy z hlediska zdravotních rizik, bonitní turisté, potenciál pro historická města; Rusko bonitní trh, nejvyšší průměrná doba pobytu, klíčový trh pro české lázně, dobré letecké spojení; USA bonitní trh, dobré letecké spojení, zájem o gastronomii.
- Trhy s vysokým rozvojovým potenciálem (LATAM, GCC, Izrael, Indie) potenciál především z hlediska bonity, GCC a Izrael významným trhem pro české lázně.

Pilíře cestovního ruchu v ČR – Destinační značka Česká republika

Konkrétní prvky v modelu destinační značky Česká republika vycházejí z průzkumů CzechTourism, které identifikují následující silné asociace a konkurenční výhody destinační značky Česká republika:

- Praha jako destinace se značkou silnější než značka České republiky
- silná asociace destinace s unikátním kulturním a historickým dědictvím UNESCO
- pivo a gastronomie
- krajina, hory, příroda (kulturní krajina)
- nižší cenová úroveň zejména ve srovnání se západní Evropou a zejména zatím stále konkurenceschopný poměr cena/kvalita
- bezpečnost, vysoká úroveň zdravotnictví a hygieny
- region je autentičtější a méně komerční než západní Evropa
- dobrá dopravní dostupnost z hlavních evropských měst
- nejhustší síť turistických značek

Strategické cíle:

Digitalizace nabídky cestovního ruchu

- Vytváření datových aliancí využití a propojení různých zdrojů dat, učení se navzájem
- Využívání nových zdrojů dat k získání informace o obsazenosti destinace
- Aktivní práce s existujícími zdroji dat chování návštěvníků webu, Google search, analytiky sociálních medií

Udržitelný cestovní ruch v destinaci

- Podpora rozvoje kategorizace DMO
- Vytvoření funkční pyramidové struktury DMO
- Plánování propagace s ohledem na vytíženost a únosnost kapacit v území
- Online návštěvnický management
- Realizace pravidelných šetření zaměřených na spokojenost rezidentů ve spolupráci s regiony
- Zaměření na individuální cestovatele a menší skupiny, upřednostnění kvality před kvantitou

Asistence a podpora při tvorbě exkluzivní nabídky v regionech

- Každý region má své centrum, které cílí na mainstreamového/ skupinového turistu
- Zároveň má region vytvořenou exkluzivní nabídku, kterou se odlišuje od ostatních
- Zmapování turistického potenciálu ČR a vytipování a popsání vhodných cílových segmentů a mikrosegmentů
- Rozvoj produktů realizace kampaní v rámci clusteru regionů, kumulace finančních prostředků
- Podpora MICE v Praze a regionálních centrech
- Praha jako exkluzivní destinace a brána do regionů
- Budování značky České hory

Cílený efektivní marketing

- Zaměření primárně na cílové segmenty, ne na cílové trhy
- Realizace cílených mikrokampaní
- Systémová propagace eventů s mezinárodním přesahem v regionech
- Aktivní zapojení do projektů přeshraniční spolupráce
- Podpora nových, inovativních projektů v CR, vytvoření inkubátoru nápadů, síťování partnerů a projektů

Experience quality (Zvyšování kvality služeb)

- Rozvoj kvality služeb a certifikace v úzké spolupráci s profesními svazy
- Vzdělávání pracovníků ve službách cestovního ruchu realizace vzdělávacích kurzů a workshopů

Podpora a rozvoj udržitelných forem cestování

- Podpora rozvoje venkovské turistiky
- Propagace zaměřená na prodloužení hlavní sezony
- Zmapování nabídky a propagace míst pro bezbariérové cestování
- Slow Tourism odpovědné cestování
- Podpora udržitelných forem cestování vlaková doprava, MHD, cyklistika, pěší a vodní turistika

Tourism experience manager

- Možnost shromažďování stížností od zahraničních turistů na jednom místě, předávání na kompetentní organizace, systematická snaha vyvolávat diskuzi a řešení nejčastějších problémů
- Aktivní práce s regiony, podnikateli a místní komunitou
- Sledování ratingu na vybraných platformách Booking, TripAdvisor, poukazování na možná problematická témata, iniciace řešení, osvěty, vzdělávacích kurzů

2.4.6.2 Lesy České republiky, s. p.

Úlohou LČR jakožto podniku spravujícího státní lesy je dbát na vyváženost produkčních i mimoprodukčních funkcí lesa, tedy zajišťovat plnění produkční funkce i veřejné zájmy. Proto byl vypracován „Program 2000 – zajištění cílů veřejného zájmu u LČR“. Realizace opatření v rámci tohoto programu probíhá na pozemcích s právem hospodařit LČR. Tato opatření LČR provádějí jak samostatně prostřednictvím svých organizačních jednotek, tak ve spolupráci s místními a regionálními partnery, např. obcemi, mikroregiony, orgány ochrany přírody či nevládními organizacemi.

Program 2020 – Zajištění cílů veřejného zájmu u LČR

Uvolňování průchodnosti a průhlednosti lesů

- zajišťování průchodnosti lesních cest a úpravy jejich okolí;
- údržba a vytváření nových průhledů a alejí v rekreačně zajímavých lokalitách;
- údržba již existujících výhledů do krajiny.

Uvolňování drobných odpočinkových ploch v okruhu turisticky atraktivních porostních prvků

- vytipování turisticky atraktivních porostních prvků v lesích;
- obnova nebo vytváření nových zákoutí s lavičkou (bez odpadkového koše) na vhodných místech;
- ve vybraných lokalitách umístování informačních tabulí s údaji o LČR.

Vytváření a údržba estetických palouků a zákoutí v lesích

- zaevidování a legalizace již existujících palouků a zákoutí;
- zajištění pravidelné údržby palouků, zvláště jejich kosení a eliminace invazních rostlin;
- péče o stávající lesní arboreta.

Obnova, budování a údržba turistických rozhleden v lesích

- posouzení stavu stávajících rozhleden v majetku LČR;
- zajištění rekonstrukce, oprav a pravidelné údržby vybraných objektů;
- zajištění instalace informačních tabulí o činnosti LČR v jejich blízkosti;
- záměry obcí, KČT anebo dalších subjektů budou na vhodných místech podporovány případnou formou pronájmu dotčených pozemků.

Obnova a údržba stezek, pěšin a chodníků pro pěší turistiku

- spolupráce s KČT při využití tradičních turistických tras k umístování informačních tabulí;
- přednostní opravy a údržba vybraných turistických tras;
- ve vhodných lokalitách tvorba systémově provázané sítě vycházkových tras, které spojí několik zájmových míst, jako jsou parkoviště, vyhlídky, kulturní památky apod.;
- spolupráce s KČT, orgány veřejné správy a ostatními vlastníky lesů při návrhu nových turistických tras, případně změnách tras stávajících.

Tvorba lyžařských běžeckých tras a tras orientačních běhů

- pro lyžařskou turistiku maximálně využívat stávající značené trasy, které budou začínat a končit na v zimním období přístupných parkovištích;
- v zájmu předcházení škod na lesích zajišťovat ve spolupráci s dalšími zájemci zimní úpravy vybraných tras;
- při navrhování nových tras spolupracovat s KČT a sportovními oddíly, kterým bude případně umožněno formou pronájmu vybrané trasy provozovat a udržovat;
- v oblastech s rozvinutou tradicí orientačních běhů umožnit místním sportovním oddílům a klubům vést po vzájemné dohodě trasy lesem.

Obnova a údržba lesních cest pro cykloturistiku a budování singletrekových tras

- využití stávající lesní cestní sítě;
- trasy pro cykloturistiku budou směřovány do turisticky a sportovně zajímavých lokalit tak, aby docházelo k co nejmenším střetům s lesnickou technikou;
- trasy budou vyznačeny symbolem s logem LČR;
- ve vhodných lokalitách bude věnována podpora výstavbě přírodě blízkých cest lesními porosty pro terénní cyklistiku (tzv. singltrekové tratě), a to ve spolupráci s ČEMBA, místními obecními úřady, KČT a sportovními kluby.

Vyčleňování samostatných stezek pro jízdu na koních

- zřízení těchto stezek v místech, kde existují rekreační chovy koní, případně dostihové stáje, které budou garantovat nevjíždění jezdců mimo stezky do lesů;
- stezky budou usměrňovány na předem stanovené trasy tak, aby nedocházelo k nadměrnému poškozování lesní cestní sítě a porostů.

Ochrana kulturních památek v lesích a péče o ně

- ohled na přítomnost kulturních památek a archeologických nalezišť v lesích;
- zabezpečení trvalé spolupráce s Národním památkovým ústavem v péči o tyto objekty (oznámení zásahů do terénu, odstranění náletových dřevin apod.);
- případné informování návštěvníků o vybraných památkách nebo archeologických nalezištích;
- umožnění účasti při údržbě nebo provozování těchto objektů formou pronájmu, případně prodejem obcím, občanským sdružením aj. (u památkově chráněných objektů jen se souhlasem orgánů státní památkové péče).

Péče o regionálně významné drobné stavby a objekty

- zajištění údržby a obnovy lesnických pomníčků, pamětních desek a jejich okolí;
- zajištění údržby, případně obnovy historických stavebně-technických objektů a zařízení.

Drobné odpočinkové a účelové stavby a zařízení

- na vhodných lokalitách (tj. v blízkosti křižovatek využívaných turistických lesních cest, krajinných výhledů, retenčních nádrží) budou budovány odpočinkové přístřešky (altány) nebo

lavičky se stoly, při jejichž výstavbě budou preferovány přírodní materiály, jako jsou dřevo a kámen;

- k vytvoření menších zájmových či informačních míst je možno využít neprovozované lovecké chaty nebo přístřešky pro lesní dělníky;
- tato zařízení mohou být otevřena celoročně s volným přístupem (s instalovanými informačními tabulemi).

Budování malých parkovišť a odstavných ploch na přístupech do lesů

- zajištění úprav stávajících odstavných ploch při vjezdech do lesů na parkoviště pro návštěvníky lesa;
- vybavení vybraných parkovišť informačními tabulemi s mapou a informacemi o místních zajímavostech.

Rekreační terénní vzdělávací a informační systém

- umístování informačních tabulí v turisticky exponovaných místech, kde probíhají práce v lese;
- umístování informačních tabulí na vybraných turisticky exponovaných místech (vyhlídky, přírodní a lesnické zajímavé objekty, odpočinková místa, naučné stezky atd.) s cílem informovat o způsobu hospodaření LČR;
- budování a údržba naučných stezek LČR;
- navázání informačních zařízení na turistické značení KČT;
- zveřejňování informací o naučných stezkách, přírodních zajímavostech, pravidlech pohybu v přírodě a dalších souvislostech na webu LČR.

2.4.6.3 DIAMO, s.p., odštěpný závod PKÚ v Chlumci

Palivový kombinát Ústí, státní podnik je právním pokračovatelem těžebních organizací, které se zabývaly těžbou energetických surovin v celé České republice. Hlavní činností byla těžba a odbyt hnědého uhlí. V roce 1991 bylo rozhodnuto o zastavení těžební činnosti a došlo k transformaci činnosti na revitalizaci území zasažených těžbou. V současnosti realizuje PKÚ formou sanace a rekultivace likvidaci následků hornické činnosti v oblasti těžebního průmyslu a podílí se na komplexní revitalizaci a resocializaci krajiny dotčené těžební činností.

V současné době je Palivový kombinát Ústí, s. p. společností, která se intenzivně zabývá sanací, rekultivací a revitalizací krajiny poškozené těžbou. Pomáhá vytvářet a oživovat novou podobu krajiny, v níž bude hrát důležitou roli rekreační využití. Díky tomu má rekultivovaná krajina značný potenciál přispět ke zvýšení atraktivity Ústeckého kraje v oblasti cestovního ruchu.

Mezi hlavní kompetence Palivového kombinátu Ústí, s. p. patří:

- revitalizace krajiny dotčené těžební činností
- zahlazování následků hornické činnosti v oblasti starých a opuštěných důlních děl
- likvidace starých ekologických zátěží po těžbě ropy a zemního plynu
- sledování režimu důlních vod v území v minulosti zasaženém dobýváním uhlí
- realizace převodu nepotřebného majetku státu
- správa majetku sloužícího k energetické bezpečnosti státu
- vypořádání majetkoprávních vztahů a restitučních nároků
- technická likvidace již nepotřebných objektů v souladu s programem ZNHČ státního podniku

Aktuálně byla dokončena krajinářsko-urbanisticko-architektonická soutěž jezero Milada, jejímž zadavatelem je státní podnik DiAMO. Podrobnější informace ke studii jsou uvedeny výše v kapitole věnované koncepčním dokumentům.

2.4.6.4 Ústecko-chomutovská aglomerace

ITI (Integrovaná územní investice) je jedním z integrovaných nástrojů, které jsou využívány pro získávání finančních prostředků z operačních programů EU. Nástroj ITI je určen pro rozvoj metropolitních oblastí, kam se řadí také Ústecko-chomutovská aglomerace.

Integrovaná strategie Ústecko-chomutovské aglomerace 2021–2027

Strategie pro období 2021+ je aktuálně v přípravě, je k dispozici její pracovní verze. Tematiku cestovního ruchu řeší především tato tři opatření:

- Výstavba a modernizace infrastruktury pro cyklodopravy: vytvořit podmínky pro vyšší využití cyklistické dopravy na území aglomerace jako alternativy individuální silniční dopravy.
- Revitalizace památek, muzeí a veřejných knihoven: revitalizovat památky, muzea a veřejné knihovny, dále pro ně budovat odbornou infrastrukturu a doplňovat vybavení (typově lze uvést expozice, depozitáře apod.).
- Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu: budování veřejné infrastruktury cestovního ruchu zahrnující záchytná parkoviště, odpočívadla, naučné stezky, navigační systémy měst a obcí apod. Tím by měly být zkvalitněny podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a efektivně využity místní atraktivity. Současně tím může dojít ke zpřístupnění a propojení jednotlivých místních atraktivit.

2.4.6.5 Živý kraj – destinační agentura pro Karlovarský kraj, z. s.

Živý kraj – destinační agentura pro Karlovarský kraj je organizací destinačního managementu zřízenou Karlovarským krajem pro jeho území. Vzhledem k tomu, že Ústecký a Karlovarský kraj spolu sousedí mj. v oblasti atraktivní turistické lokality Klínovec, je vhodné poskytnout stručnou představu o záměrech Karlovarského kraje.

Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Karlovarském kraji na období 2018–2023

Priorita 1: Podpora nabídky a zlepšování potenciálu cestovního ruchu a lázeňství na území kraje

Opatření:

- Péče o přírodní bohatství a kulturní dědictví kraje a jeho využití pro cestovní ruch a lázeňství
- Vytváření podmínek pro budování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu a lázeňství kraje
- Zkvalitňování dopravní dostupnosti a přístupnosti kraje jako destinace cestovního ruchu
- Podpora zvyšování kvality služeb cestovního ruchu a lázeňství

Priorita 2: Destinační management (podmínky pro řízení Karlovarského kraje jako destinace cestovního ruchu)

Opatření:

- Rozvoj a podpora destinačního řízení na území kraje (rozvoj činnosti DMO, systém finanční podpory, vzdělávací akce)
- Podpora turistických informačních center kraje
- Podpora rozvoje lidských zdrojů, vzdělávání a výzkumu pro cestovní ruch a lázeňství v kraji
- Zkvalitnění informační a datové základny pro rozvoj cestovního ruchu a lázeňství

Priorita 3: Destinační marketing (výchozí marketingová strategie cestovního ruchu Karlovarského kraje)

Opatření:

- Podpora tvorby produktů a témat pro marketing cestovního ruchu a lázeňství destinace

- Zkvalitnění stávající strategie značky kraje jako tradiční lázeňské a turistické destinace
- Komunikační strategie cestovního ruchu a lázeňství destinace

2.4.6.6 Středočeská centrála cestovního ruchu, příspěvková organizace

Středočeský kraj je dalším, s nímž má kraj Ústecký dlouhou společnou hranici i některé společné existující či potenciální produkty (Labská stezka, tradice chmelařství na Žatecku i Rakovnicku, územní přesah Kokořinska do malé části ÚK, místa spojená se středověkou českou státností). Ve Středočeském kraji koordinuje rozvoj cestovního ruchu odbor kultury a památkové péče KÚ Středočeského kraje. Rokem 2023 končí ve Středočeském kraji platnost Programu rozvoje cestovního ruchu Středočeského kraje 2018–2023. Nový program na období 2024–2030 bude dokončen na podzim 2023.

Zejména marketingové aktivity v cestovním ruchu jsou delegovány na Středočeskou centrálu cestovního ruchu, která je příspěvkovou organizací Středočeského kraje. Středočeská centrála cestovního ruchu má zpracovanou vlastní koncepci činnosti, nazvanou „Strategie managementu a marketingu SCCR 2023–2026“. Dokument obsahuje stručnou analýzu institucionálního zabezpečení rozvoje CR, marketingových aktivit, poptávky a nabídky v CR. Návrhová část Strategie je směřována především „dovnitř“, tedy k poslání a fungování SCRR, a částečně pak k jejímu hlavnímu úkolu, tedy marketingu značky Střední Čechy. Formuluje a formou sad opatření navrhuje realizaci 3 cílů:

- Profesionalizace krajské organizace destinačního managementu
- Zvýšení výkonnosti destinačního managementu
- Koncentrace destinačního marketingu značky Střední Čechy

Ve Středočeském kraji je vymezeno 11 turistických oblastí, z nichž v 10 funguje certifikovaná organizace destinačního managementu. Tyto organizace jsou víceméně nezávislé na Středočeském kraji, který (na rozdíl od destinačních organizací v kraji Ústeckém) v jejich zakládací struktuře není až na výjimky zastoupen.

2.4.6.7 Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Posláním a hlavním cílem společnosti je sdružovat a technicky a organizačně podporovat historické hornické obce a jejich sdružení z Krušných hor, které mají zájem o společný postup při revitalizaci území, obnově historických památek a tradic a rozvoji cestovního ruchu. Společně s Ústecký a Karlovarským krajem se stal jedním ze třech zakladatelů nové přeskrajské destinační agentury pro celou destinaci Krušnohoří – Destinační agentura Krušnohoří z.s.

Poskytované obecně prospěšné služby (související s turismem):

- informace a poradenství obcím, které mají zájem o revitalizaci svých území a využití nového potenciálu ve společenství okolních obcí
- podpora při přípravě a realizaci projektů, které budou naplňovat poslání a hlavní cíle společnosti
- spolupráce se sdruženími s podobnými cíli a náplní práce na české i saské straně Krušných hor
- příprava a realizace osvětových a vzdělávacích akcí (školení, seminářů, konferencí, výstav)
- příprava a realizace společné propagace a marketingu
- zpracování dokumentací a přípravné práce k projektům týkajícím se hornických památek Krušných hor nominovaných k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO
- péče o hornické kulturní památky a krajinu Krušných hor
- koordinace a řízení společných projektů a účasti v projektech jiných subjektů

Společnost realizovala již několik projektů s touto tematikou, především projekt Naše světové dědictví – hornická kulturní krajina Krušnohoří/Erzgebirge.

2.4.6.8 Tourismusverband Erzgebirge e.V.

Tourismusverband Erzgebirge e.V. je zastřešující organizací pro národní a mezinárodní marketing turistické oblasti Krušné hory. Sdružení zahrnuje okres Krušné hory, okres Střední Sasko s oblastí bývalého okresu Freiberg a okres Saské Švýcarsko / Východní Krušné hory s oblastí bývalého okresu Weißeritz. Tento region se prezentuje jako domov zážitků formovaných těžbou.

Destinationsstrategie Erzgebirge (Destinační strategie Krušné hory)

Dokument je marketingovou strategií pro turistickou destinaci německé Krušnohoří. Ambice je, aby Krušné hory byly vnímány jako „domov zážitků“ spojující hornické tradice a domácí pocit. Nosné produkty cestovního ruchu:

- Hornictví a kulturní poklady
- Tradiční řemesla
- Zážitkové železnice
- Sport a vitalita v přírodě
- Doplnková témata: zdravotní turistika, domácí produkty a místní gastronomie.

Ke každému klíčovému produktu je stanovena jeho produktová linie a tematické kampaně, skrze které má být tento produkt komunikován.

Dále strategie definuje cílové skupiny a zdrojové trhy CR.

2.4.6.9 Tourismusverband Sächsische Schweiz e.V.

Tourismusverband Sächsische Schweiz e.V. je destinační organizací pro oblast Saského Švýcarska. Věnuje se především marketingu oblasti a koordinaci aktivit zdejších aktérů (samospráva, privátní sféra).

Tourismusleitbild 2025 für die Sächsische Schweiz

Dokument je v první řadě marketingovou strategií, ale popisuje i nutná opatření v oblasti zkvalitnění nabídky cestovního ruchu. Jako klíčové oblasti pro Saské Švýcarsko definuje:

- Aktivní a zdravotní cestovní ruch
- Kulturní a městský cestovní ruch
- Rodinné výlety

Průřezovými tématy jsou udržitelnost CR a kvalita služeb. Opatření týkající se turistické nabídky jsou tříděna podle klíčových oblastí a průřezových témat.

Aktivní a zdravotní cestovní ruch:

- Založení horolezeckých zahrad a cvičných ploch
- Udržitelný koncept horolezectví
- Přehled cyklistických / turistických stezek
- Zajištění turistické infrastruktury
- Zachování lázeňského statutu vybraných obcí

Městský a kulturní cestovní ruch:

- Vytvoření individuálních koncepcí cestovního ruchu pro města a obce v Saském Švýcarsku
- Nabídky akcí zaměřených na jednotlivé cílové skupiny
- Nadregionální kulturní události a akce jako „majáky“
- Zachování městských a soukromých muzeí
- Rozšíření kulinářské nabídky o regionální produkty
- Zachování a rozvoj tradičních hostinců

Rodinná turistika:

- Komunikace zaměřená na cílovou skupinu ve všech médiích
- Rozvíjet infrastrukturu a vybavení vhodné pro rodiny s dětmi v hotelech a restauracích
- Vytvářet animační programy pro různé věkové skupiny
- Zvýšit podíl ubytovacích / prázdninových zařízení a lokalit vhodných pro rodiny s dětmi

Průřezové téma udržitelnost:

- Společný marketing různých aspektů rozvoje cestovního ruchu
- Rozšíření spolupráce s regionálními poskytovateli služeb
- Prezentace ekologických možností cestování (příjezd / odjezd, na místě)
- Zlepšení komunikace s hosty
- Návrh přeshraničních cestovních balíčků

Průřezové téma kvalita:

- Zakotvení cílů kvality v koncepcích cestovního ruchu měst a firem
- Zavedení regionálního managementu kvality
- Rozšiřování klasifikace / certifikace
- Rozšíření WiFi pokrytí

2.4.6.10 Příklady činnosti jiných destinačních organizací v Česku a v zahraničí

V této kapitole jsou analyzovány jiné DA v českých krajích a jejich řešení finanční stability a marketingových strategií. Jedná se o agentury destinačního managementu Český ráj, Česká Kanada, Slovácko, Jeseníky, Orlicko a Podorlicko, a jeden příklad z Dolních Rakousů, Mostviertel.

Tyto DA se nacházejí v typově podobných oblastech, jako jsou ty v ÚK, a představují tedy vhodné případové studie.

Destinační řízení Český ráj

Sdružení Český ráj z. s. bylo založeno v roce 1992 jako svazek měst a obcí a bylo později rozšířeno pro potřebu rozšířit členství i pro právnické osoby. Vyskytuje se na území kraje Libereckého, Královehradeckého a Středočeského. Jeho nejvyšší orgán je Valná hromada, která je podpořena Správní a Dozorčí radou. Dnes má 56 členů, z toho 38 měst a obcí a 18 členů ze soukromého a neziskového sektoru. Členové platí členské příspěvky, které jsou každoročně schvalovány Valnou hromadou a liší se podle typu člena. Obce platí za každého obyvatele 7 Kč, kolektivní člen (odborné profesní sdružení etc.) 4 tis. Kč, ostatní právnické osoby 8 tis. Kč, fyzické osoby podnikající 3 tis. Kč a fyzické osoby nepodnikající 1 tis. Kč.

Celkové dotační příjmy rok od roku klesají, byť je SČR v jejich získávání relativně úspěšné (většina podaných žádostí je schválena, výše dotací je však výrazně nižší). Zatímco v letech 2011–2015 představovaly dotace většinou část příjmů, v letech 2012 a 2013 dokonce více než 90 %, v posledních letech představují pouze cca 40 % celkového rozpočtu organizace. V souvislosti s tím stoupá podíl příjmů tvořených členskými příspěvky a tržbami z prodaných služeb. Konkrétní struktura příjmů lze vidět na grafu níže.

Přijaté dotace (k r. 2019) vypadají následovně: Podpora Libereckého kraje 699 tis. Kč (4 projekty), podpora Královehradeckého kraje 400 tis. Kč (1 projekt), podpora Středočeského kraje 400 tis. Kč (1 projekt), dále Město Jičín 220 tis. Kč (2 projekty), a Ministerstvo životního prostředí.

Naopak největším výdajem jsou mzdové náklady (k 31. 12. 2019 – 1,3 mil. Kč), které představují skoro 50 % všech výdajů se zátěží 3,5 úvazku. Dalším velkou položkou jsou Ostatní služby, do které spadá marketing a komunikace. Destinační marketing SČR se opírá především o internetovou prezentaci a

tištěné propagační a informační materiály (image i produktové), využívá ale i další marketingové nástroje jako je propagace v médiích formou tiskových zpráv, inzerce, PPC kampaně, outdoorovou reklamu na akcích v regionu, prezentace na domácích a zahraničních veletrzích cestovního ruchu (využití spolupráce s kraji, městy, hospodářskou komorou, a agenturou CzechTourism). Produkty, které prezentují, jsou: Český ráj dětem, Greenway Jizera, Zlatá stezka Českého ráje, Regionální produkt Český ráj, Geopark Český ráj, Český ráj bez bariér, Po stopách Albrechta z Valdštejna, Za pověstmi Českého ráje, Cyklobusy, Skalní města ČR. Na tyto produkty se mohou soustředit díky kvalitně zpracování analýzy cílových skupin a trendů návštěvnosti.

Destinační řízení Jeseníky

Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu bylo založeno v roce 1999 jako zájmové sdružení právnických osob. Kromě Valné hromady, Správní a Dozorčí rady ale také zaměstnávají vlastní sekretariát, který se skládá ze 3 projektových manažerů, PR a Marketingového manažera a účetní. DA Jeseníky má 120 členů mezi městy, obcemi, lázněmi, ubytovacími zařízeními, sportovními areály, muzejními a vzdělávacími institucemi, a neziskovým sektorem. Celková výše členských příspěvků v roce 2018 dosáhla 3 519 tis. Kč. Členové platí poplatky na základě typu jejich členství, právní subjektivity a velikosti viz tabulka níže.

Ačkoli členské příspěvky hrají v příjmech DA důležitou roli, příjmy z vlastní hospodářské činnosti přesáhly v roce 2018 7 237 tis. Kč, tedy více než dvojnásobek členských příspěvků. Vlastní hospodářská činnost se tykala především realizace objednávek na zajištění a správu turistického informačního portálu Olomouckého kraje a provozu Jeseníky Film Office, zajištění Press&Fam Tripů, iniciativy Ochutnejte Jeseníky (výběr vstupního poplatku) a prodejem karet Jeseníky Pass a dalších organizačních či propagačních činností. Třetím nejdůležitějším příjmem jsou dotace z grantů a příspěvků veřejného sektoru.

Náklady se v roce 2018 také zvýšily, a to hlavně kvůli ukončení většiny projektů, které kryly mzdové náklady. Nicméně i tak se podařilo udržet finanční stabilitu a držet splátkovou povinnost vůči Olomouckému kraji ve výši 395 tis. Kč, 75 tis. Kč městu Šumperk. a 20 tis. Kč Priessnitzovými lázním.

Tabulka 32: Struktura členských příspěvků Sdružení cestovního ruchu Jeseníky v roce 2022

Typ členství	Právní subjektivita	Členský příspěvek
Řádný člen	Vyšší územní samosprávný celek	3 mil. Kč
	Obec	5,50 Kč / obyv. min. 3.300,00 Kč
	Podnikatelský subjekt – ubytovatel	44,00 Kč / lůžko min. 3.300,00 Kč
	Podnikatelský subjekt – ostatní	5 500,00 Kč
	Nevládní nezisková organizace	3 300,00 Kč
	Ostatní	3 300,00 Kč
Přidružený člen	Vyšší územní samosprávný celek	280 000,00 Kč
	OSVČ	3 300,00 Kč

Zdroj: Jeseníky – sdružení cestovního ruchu

Hlavní produkty Da jsou Yes card, Regionální filmová kancelář Jeseníky Film Office (JFO), se stezky S Nebelem po Semmeringu, Poutí k srdci Jeseníků, Stopami krve v Jeseníkách. V neposlední řadě se také jedná o česko-polský projekt „NA ROWERZE – NA KOLE“. Hlavními komunikačními nástroji jsou (1) Propagace v rámci Turistického informačního portálu (www.navstivtejeseniky.cz, CZ, PL, EN, DE verze),

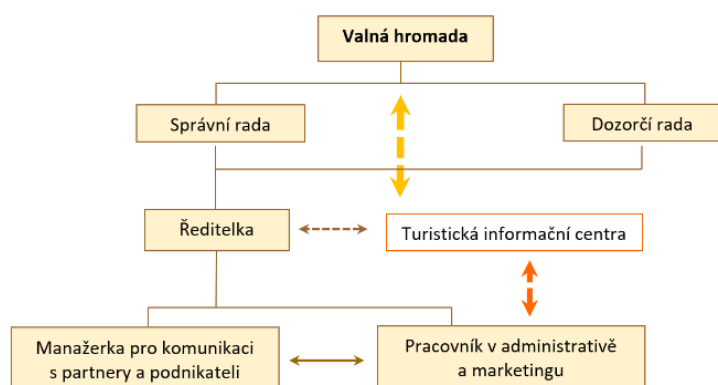
(2) Propagace v rámci elektronického zpravodaje čtrnáctideníku NavstivteJeseniky.cz (CZ/PL verze), (3) Propagace na akcích J-SCR – konference, semináře, školení, tiskové konference atd. a osobní účast na těchto projektech (Vás nebo Vašich zaměstnanců), (4) Propagace na veletrzích cestovního ruchu (zejména CZ a PL, SK, DE), roadshow, press a famtripy, společenské, sportovní a kulturní akce.

Destinační řízení Orlické hory a Podorlicko

Další DA je Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko, které pod právním statutem zájmového sdružení právnických osob působí na území Královéhradeckého a Pardubického kraje. Sdružení bylo založeno v roce 2009 městy, obcemi a zástupci soukromého sektoru a nyní funguje podle organigramu níže.

Členská základna zahrnuje 16 obcí, měst a regionů a 11 soukromých subjektů. Členský poplatek pro obce je 4,- Kč na obyvatele ročně. Rozdělení členského příspěvku je ve výši 3 Kč na vlastní provoz a 1 Kč do rezervního fondu. Členové z řad obcí a měst, které jsou přímými členy DS OHP, se tak na tvorbě Fondu Cestovního Ruchu (FCR) podílejí v rozmezí 1–6 Kč na obyvatele ročně dle turistických atraktivit a vybavenosti obce/města. Podnikatelé v pozici členů podporují činnost a rozvoj DS OHP nejen finančně, ale i mentálně (podíl na řízení sdružení). Členům z řad podnikatelů jsou poskytovány služby dle marketingového plánu na daný rok zdarma nebo se slevou 25–50 % dle výše členského příspěvku. Spolupráce s podnikateli, kteří nejsou členy sdružení, probíhá v kontextu věcného plnění dle Smlouvy o partnerství. Členské poplatky jsou dále navázány na volební pravomoci v rámci sdružení. 1 hlas (10tis.Kč/ročně) / 2 hlasy (20 tis.Kč/ročně): 1 hlas: 5 000 Kč – základní členský příspěvek, 5 000 Kč příspěvek do FCR nebo 2 hlasy: 10 000 Kč – základní členský příspěvek, 10 000 Kč příspěvek do FCR). Dále lze s DA spolupracovat na bázi Smlouvě o partnerství, kde se příspěvek rovná 5 nebo 10 tis. Kč na základě sezónní nebo celoročního rozsahu služeb). V rámci finanční udržitelnosti se v roce 2014 OHP rozhodlo pokusit o větší rovnováhu v typech příjmů a plánovala do roku 2020 zvýšit svou hospodářskou činnost pro větší samostatnost.

Obrázek 4: Organizační struktura Destinační společnosti Orlické hory a Podorlicko

Zdroj: Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko

Tabulka 33: Struktura příjmů Destinační společnosti Orlické hory a Podorlicko v letech 2014 a 2020

	%	2014 (v Kč)	%	Do 2020 (v Kč)
Dotace EU	35	863 000,-	25	887 500,-
Kraje a stát	8	200 000,-	20	710 000,-

Podnikatelé	22	523 000,-	20	710 000,-
Samospráva	35	846 000,-	25	887 500,-
Hospodářská činnost OHP	0	0,-	10	355 000,-
		2,43 mil. Kč		3,55 mil. Kč

Zdroj: Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko

Hlavními produkty jsou Orlické hory pro všechny, Cyklo aktivity v příhraničí Euroregionu Glacensis, Žijeme spolu, Hrady a zámky nás spojují, Karta hosta Orlických hor a Podorlicka. Hlavními marketingovými tématy jsou pro DA: Léto a aktivní turistika, Zimní radovánky, Tradice a řemesla a nově i Agroturistika, Církevní turistika, Tradice a řemesla. Kromě toho DA spolupracuje s polskými protějšky, například uskutečnili projekt Žijeme spolu v rámci programu česko-polské spolupráce Interreg V-A v prioritní ose 4 – Spolupráce institucí a komunit.

Destinační řízení Slovácko

Region Slovácko – sdružení pro rozvoj cestovního ruchu je naopak dlouholetou organizací na území Jihomoravského a Zlínského kraje. Pod právní formou zájmového sdružení právnických osob funguje Region Slovácko jako DA hlavně v Jihomoravském kraji. Slovácký region ve Zlínském kraji zastupuje Turistická Asociace Slovácko (TAS), která sice není kvalifikovaná jako DA, ale úzce spolupracuje s DA na základě Smlouvy o Spolupráci. Je nutno podotknout, že v roce 2016 vznikla v regionu nová organizace SlováckoRegion, později přejmenována na SlováckoTourism z.s., která nevytváří na území žádnou aktivitu a je často s původními organizacemi zaměňována. Zakladateli původní organizace jsou: Město Uherské hradiště, Město Staré město, Město Uherský ostroh, Město Hluk, Obec Buchlovice, Obec Velehrad, Okresní hospodářská komora, kteří se účastní valné hromady. Výše jejich členských poplatků poté určuje, kolik hlasů reprezentují (1 hlas = 5 000 Kč). Kromě řádných členů je také možnost přidruženého členství, které ale nevystavuje právo na to být zvolen do Správní a Dozorčí rady, a hlas přidruženého člena je pouze poradní. Hlavními produkty DA jsou Folklorní a tradiční Slovácko, Cyrilometodějské stezky, Slováckem na kole, Velkomoravská poutní cesta, a Baťův kanál, ale bližší přehled o příjmech a výdajích nebo komunikačních nástrojích není přístupný, a to z důvodu již zmíněné parazitující organizace SlováckoTourism z.s.

Destinační řízení Česká Kanada

Česká Kanada z.s. je na rozdíl od předešlých DA nováčkem založeným v roce 2016, a to také díky iniciativě Jihočeského kraje, který se ve své koncepci cestovního ruchu 2015–2020 soustředil na jeho efektivní řízení v regionu. I když zakladateli jsou obce, města a soukromé subjekty, Jihočeský kraj podporuje destinační společnost financováním mzdových nákladů produktového manažera, který je zaměstnancem Jihočeské centrály cestovního ruchu, a také vypisuje grantové programy přímo na podporu destinačních managementů. Produktová manažerka ČK z.s. je v rámci „personálně – finanční podpory“ organizací destinačních managementů v Jihočeském kraji zaměstnancem Jihočeské centrály cestovního ruchu, která hradí 100 % mzdových nákladů. Pracovní náplní je však minimálně ze 70 % vykonávat činnost pro destinační společnost dle zadání Výboru spolku či prostřednictvím Výkonného výboru spolku. Destinační společnost hradí pouze náklady spojené s pracovními cestami produktové manažerky a provozem kanceláře.

Finanční bilance DA je zatím také velmi závislá na Jihočeském kraji a příspěvcích členů. Jihočeský kraj každoročně vypisuje grantové programy pro certifikované organizace destinačního managementu v jižních Čechách. Výše příspěvku je vypočítávána dle stanovaného koeficientu, v němž hrají roli tři proměnné: počet obyvatel, rozloha území a vybrané ubytovací poplatky na území turistické oblasti. V roce 2017 činila grantová podpora 211 766 Kč, v roce 2019 to již bylo 250 tis.Kč. Na financování destinační společnosti se z největší části podílí město Jindřichův Hradec (ročně více než 200 tis. Kč).

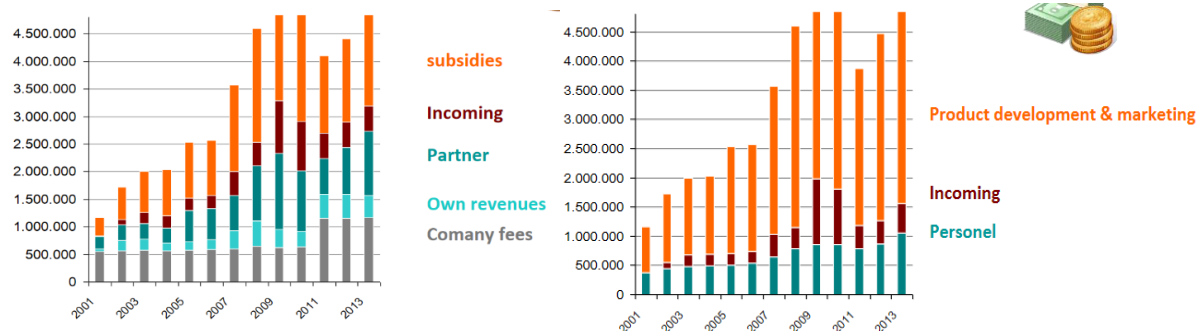
Dalšími v pořadí jsou: město Dačice (více než 70 000 Kč), Nová Bystřice (více než 33 tis.Kč) a město Slavonice (24 tis.Kč).

I přesto má však DA velmi dobře propracované produkty, marketing a komunikační nástroje. Jejimi hlavními produkty jsou Na kole českou Kanadou, Dětská Kanada, Tady se něco děje (od roku 2020), E-bike region, a Zkuste to pěšky. Každý z produktů má vypracovanou komunikační strategii a jeho cenu.

Destinační řízení Mostviertel (Rakousko)

Posledním příkladem je zahraniční DA **Mostviertel Tourismus GmbH** z regionu Dolních Rakous v Rakousku, která byla v roce 2000 založena místní lokální autoritou, regionálními turistickými organizacemi a soukromníky v cestovním ruchu. Tyto entity dodnes drží vlastnictví firmy, která je právním statutem společností s ručením omezeným, a to v poměru 30 % úřady, 45 % regionální turistické organizace a 25 % soukromý sektor. Společnost má 27 zaměstnanců a 225 členů. Struktura příjmů je, ačkoli v eurech a v jiných částkách, velmi podobná té ve Sdružení Český ráj v posledních letech. Níže lze vidět vlevo strukturu příjmů a vpravo strukturu výdajů.

Graf 13: Struktura příjmů a výdajů destinační agentury Mostviertel

Zdroj: Mostviertel Tourismus GmbH

Produkty, které společnost podporuje jsou bbstalradweg, Traisentalická cyklostezka, Přírodní park Ötscher-Tormäuer, Ybbstalské Alpy s alpskými pastvinami, Polní pokusy Mostviertel (Moststraße, Traisental-Donau, Pielachtal), a Gugo, jdi ráno lyžovat. Společnost je velmi aktivní s různými partnery, například je součástí rakouského inovačního a rozvojového programu DMMA ((Destination Management Monitor Austria), kde DA spolupracují a sdílí své know-how.

2.4.7 Významné plánované projekty

Subjekty v Ústeckém kraji připravují řadu velkých projektů v oblasti cestovního ruchu. Některé investiční projekty mohou mít významný dopad na turismus v dané destinaci, neboť vytvářejí novou nabídku nebo atraktivitu cestovního ruchu. Tato kapitola přináší ilustrativní výběr projektů pro lepší představu o tom, jaké záměry aktéři v regionu mají.

Do přehledu byly zařazeny investiční projekty s odhadovanou výší nad 10 mil. Kč.

Tabulka 34: Připravované investiční projekty s dopadem na cestovní ruch

Nositel	Název projektu	Obsah projektu
ÚK	Cyklostezka Ohře	Výstavba vybraných úseků CT Ohře (Litoměřice - Terezín - Bohušovice nad Ohří, Žatec - Stroupeč - Přívlačky, v. n. Nechranice)
ÚK	Pevnost Terezín, revitalizace	Revitalizace pevnostního systému a vybraných objektů.
ÚK	Louka u Litvínova – využití objektu nádražní budovy	Převod památkově chráněného objektu státem do vlastnictví ÚK, rekonstrukce objektu včetně bezbariérového přístupu, vybudování depozitáře, expozice, restaurace, informačního centra, technického zázemí, ubytovacích prostorů včetně konferenčního centra se zázemím
ÚK + města	Pánevnická cyklotrasa Nechranice - Ústí nad Labem	Projektová příprava, značení, mobiliář a marketing tematické „pánevnické cyklotrasy“ v uhelném regionu.
ÚK + města	Trails ÚK	Vybudování trailparků ve vybraných lokalitách.
ÚK	Krušnohorská magistrála	Výstavba vybraných úseků Krušnohorské magistrály.
ÚK + města	Cyklotrasa Česká Kamenice - Benešov	Vybudování cyklostezky.
DIAMO, s. p. - jezero Milada	Rekreační území – východ	Vybudování kotviště lodí se dvěma plovoucími objekty a zpřístupnění jezera Milada instalací plovoucích pontonových prvků.*
DIAMO, s. p. - jezero Most	Vybudování vyhlídky Sever	Výstavba vyhlídky na severním svahu jezera Most.
Ústí nad Labem	Areál pro terénní cyklistiku	Areál, ve kterém budou dráhy pro singl a pump track. Bude vytvořeno i zázemí pro tento areál.
Ústí nad Labem	Modernizace a rozvoj ZOO	Obnova pavilonů a návštěvnického zázemí.
Ústí nad Labem	Podzemní muzeum v Důlcích	Zpřístupnění veřejnosti rozlehlého podzemního areálu, který by sloužil jako muzeum přírodovědných věd
Ústí nad Labem	Tematické zážitkové centrum	Vybudování tematického zážitkového centra (např. řeka Labe/Porta Bohemica; odkaz důlního/chemického průmyslu; návštěvnické centrum Českého středohoří – sopky/vulkány; moderní technologie – vodíková ekonomika atd.)
Děčín	Multifunkční sportoviště u zimního stadionu	Nové hřiště na hokejbal a in-line hokej. Nový celobetonový skatepark, který bude splňovat podmínky pro pořádání exhibic i menších závodů. Dále nové multifunkční hřiště pro volejbal, nohejbal, tenis, basketbal a malý fotbal.
Chomutov	Revitalizace Kamencového jezera	Vytvoření kvalitního veřejného prostoru a technického zázemí odpovídajícího standardům turistického ruchu
Chomutov	Rozšíření mol na Kamencovém jezeře	Kompletní rekonstrukce stávajících pěti mol a vybudování tří nových mol.
Most	Naučná cyklostezka po územích dotčených těžbou uhlí	Cyklostezka s odpočívadly a naučnou částí od areálu golfového hřiště do sportovně rekreačního areálu Matylda. Východně bude pokračovat k Oblastnímu muzeu Most.
Bílina	Revitalizace lázeňského areálu Kyselka	Revitalizace a lepší zpřístupnění lázeňských budov i lázeňského parku.

Nositel	Název projektu	Obsah projektu
Jirkov	Revitalizace areálu koupaliště Červený Hrádek	Komplexní revitalizace využívaného rekreačního areálu.
Horní Jiřetín	Cyklostezka Litvínov – Horní Jiřetín – Černice	Cyklostezka v délce cca 8 km po bývalé železniční trati propojí Litvínov s Horním Jiřetínem a státním zámek Jezeří.
Šluknov	Cyklostezka Šluknov - Rožany	Propojení místních částí s využitím pro cykloturistiku.
Dolní Poustevna	Cyklostezky a stezky napříč Dolní Poustevnou	Zlepšení prostupnosti města pro cyklisty a pěší turisty.
Úštěk	Vybudování cyklostezky kolem vodní plochy jezera Chmelař	Cyklostezka propojující rekreační oblast s přírodním zázemím.
Meziboří	Komunikace pro pěší mezi městy Litvínov a Meziboří	Vybudování komunikace pro pěší mezi městy Litvínov a Meziboří, která bude kopírovat silnici.
Lom	Cyklostezka Lom - Osek	Propojení sídelních lokalit cyklostezkou v rekultivovaném území.
Opatství Osek	Revitalizace Kláštera Osek	Opravy, rekonstrukce a restaurování objektů i prostranství národní kulturní památky.
Třeбенice	Rekonstrukce Muzea českého granátu	Rekonstrukce objektu, úprava expozic.
Droužkovice	Cyklostezka Droužkovice - Březno II. etapa	Propojení na stávající cyklotrasy.
Krásná Lípa	Cyklostezka Rumburská	Propojení města na stávající cyklotrasy.
Krásná Lípa	Rozhledna Maškův vrch	Vybudování rozhledny.
Krásná Lípa	Nádraží Národního parku Krásná Lípa	Využití nádraží jako výchozího turistického místa (IC, služby pro cykloturisty atd.).
Národní park České Švýcarsko	Mezní Louka	Vybudovat moderní návštěvnické středisko s expozicí seznamující návštěvníky s cíli a posláním NP České Švýcarsko.
DA České středohoří	Doksanská cesta	Spojka Labské stezky a cyklostezky Ohře

Zdroj dat: Ústecký kraj

Pozn.: * DIAMO, s. p. připravuje další projekty na rozvoj areálu jezer Milada a Most (připojky sítí, komunikace). V přehledu je neuvádíme, jedná se o infrastrukturní projekty „neviditelné“ pro turisty.

2.4.8 Klíčové závěry

- Ústecký kraj ve své rámcové Strategii rozvoje ÚK do roku 2027 neplánuje významnější intervence v cestovním ruchu do jádrové a pánevní oblasti s výjimkou rozvoje rekreačního potenciálu rekultivovaných ploch. V rekreačních oblastech řeší především cyklo dopravu a turistickou dopravu. V Poohří a na Šluknovsku je turismus vnímán jako potenciální ekonomický impuls, je však třeba definovat a rozvíjet produkty cestovního ruchu, zviditelnit je vhodným marketingem a podpořit kvalitní sítě služeb.

- V oblasti rozvoje cykloturistiky se kraj věnuje především přípravě a výstavbě páteřních cyklotras. Koncepce rozvoje cykloturistiky popisuje i marketingovou přípravu a realizaci cykloturistických produktů.
- V oblasti kultury a kulturního dědictví předpokládá kraj další podporu významných akcí a zlepšování stavu kulturních památek, kde se však spoléhá především na vnější finanční zdroje.
- Všechna větší města se ve svých strategických materiálech do určité míry věnují také podpoře turismu. Pouze některá města mají zvláštní odvětvovou koncepci pro cestovní ruch. Města se plánují zaměřit většinou na podporu cykloturistiky a investiční budování potenciálních atraktivit cestovního ruchu. Městský marketing většinou vnímají celkově, nejen z pohledu CR.
- Relativně málo měst řeší podporu poskytovatelů doprovodných turistických služeb (stravování, ubytování). Města ve svých strategiích pouze omezeně řeší napojení na atraktivity ve svém okolí (např. podkrušnohorská jezera, skiareály aj.).
- Větší města (statutární) počítají s vlastní koordinační rolí v cestovním ruchu, neplánují výraznější spolupráci s destinačními agenturami.
- Destinační organizace (s výjimkou DA České Švýcarsko) nemají vytvořené ucelené strategie rozvoje cestovního ruchu. Realizují vesměs podobnou škálu aktivit - marketing destinace a rozvoj spolupráce aktérů v území. Jako jeden z marketingových nástrojů se využívají regionální značky - regionální produkty. S výjimkou Českého Švýcarska se DA téměř nevěnují rozvoji turistické infrastruktury.
- Na území Ústeckého kraje působí devět místních akčních skupin, které skrze své strategie SCLLD a na ně navázané dotační prostředky mohou stimulovat rozvoj turismu ve venkovských oblastech. MAS se vesměs zaměřují na rozvoj drobné turistické infrastruktury, často ve spojení s rozvojem cyklotras a pěších tras. MAS vesměs podporují rozšiřování služeb v cestovním ruchu (ubytování, stravování a doplňkové služby, objevuje se podpora agroturismu).
- Z hlediska ochrany přírody se preferuje šetrný turismus (pěší, případně cyklistická turistika) v oblastech zvýšené ochrany přírody. Zároveň je vhodné řídit turismus ve smyslu usměrňování návštěvnosti - rozložit návštěvnost i do vedlejší sezony a na méně navštěvované lokality a tím ulehčit populárním a hodně navštěvovaným turistickým cílům. Zároveň však nelze očekávat výraznější rozvoj sítě pěších tras a cyklotras v chráněných územích. Extenzivnější využití těchto území např. pro pořádání kulturních a sportovních akcí je regulováno.
- Problémem je nezákonný pohyb terénních motocyklů a čtyřkolek mimo silnice a místní komunikace.
- Z produktových řad, které definuje agentura CzechTourism, může Ústecký kraj rozvíjet témata aktivního turismu, částečně též kulturního turismu a lázeňství. Výhodou pro kraj je zaměření CzechTourismu na domácí cestovní ruch a blízké trhy (především Německo), což jsou už nyní hlavní zdrojové oblasti pro kraj. Do návrhové části SCR ÚK lze promítnout doporučení strategických cílů CzechTourism (udržitelnost, exkluzivní nabídka, destinační management).
- Při tvorbě a rozvoji drobné turistické infrastruktury v lesích lze spolupracovat s Lesy ČR, které se věnují údržbě cest a drobných turistických prvků (vyhlídky, odpočinkové přístřešky, informační tabule apod.).
- Možným finančním zdrojem pro rozvoj veřejné infrastruktury CR hlavně v oblasti dopravy (cyklodoprava, záchytná parkoviště, navigační systémy atd.) bude v nadcházejícím období 2021+ Integrovaná teritoriální investice Ústecko-chomutovské aglomerace.
- V rámci spolupráce přes hranici kraje se nabízejí partneři v Karlovarském kraji (Živý kraj) a v Sasku (Tourismusverband Erzgebirge, Tourismusverband Sächsische Schweiz). Saské turistické spolky jsou přirozenými partnery pro destinační agentury v ÚK (Krušné hory, Saské Švýcarsko); přístup saských destinací k regionálnímu marketingu je inspirativní i pro další DA.

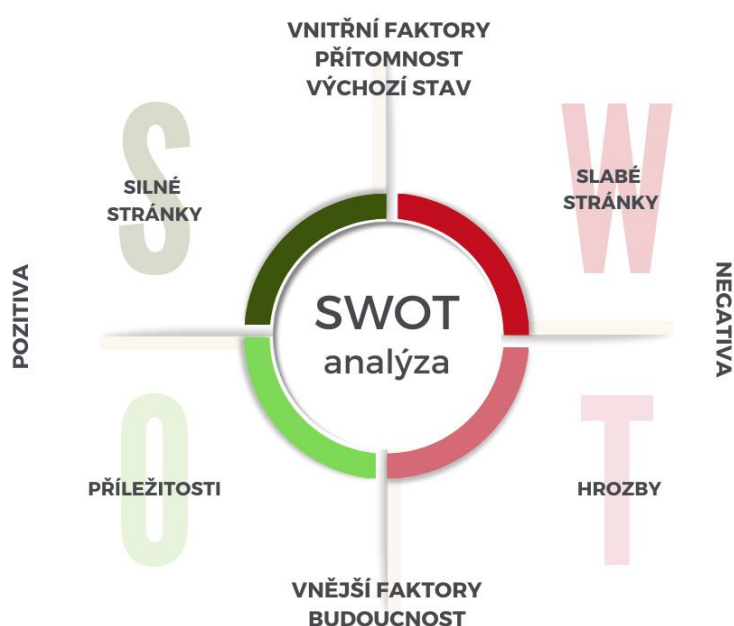
2.5 SWOT ANALÝZA

SWOT je klasifikační metodou tradičně používanou při strategickém plánování. Rozvojové faktory jsou metodou SWOT tříděny do 4 kategorií:

- silné stránky (S = strengths),
- slabé stránky (W = weaknesses),
- příležitosti (O = opportunities),
- hrozby (T = threats).

Tyto kategorie sledují logiku uvedenou v obrázku.

Obrázek 5: Konstrukce analýzy SWOT

SWOT analýza je pro přehlednost zpracována rozděleně pro následující témata:

- nabídka v cestovním ruchu – atraktivita a atrakce;
- nabídka v cestovním ruchu – infrastruktura a vybavenost;
- poptávka v cestovním ruchu;
- marketing a produkty CR;
- organizace CR, lidské zdroje a aktéři.

Na tvorbě analýzy SWOT se podíleli členové zpracovatelského týmu a zástupci odboru regionálního rozvoje KÚ ÚK. Přípomínkami přispěli členové komise pro regionální rozvoj, cestovní ruch a lázeňství Rady ÚK.

2.5.1 Nabídka v cestovním ruchu – atraktivita a atrakce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Přírodní podmínky kraje: pestrý reliéf, různé typy krajiny na malém území (hory, pískovcové oblasti, nížiny, zemědělské oblasti).• Zlepšování stavu životního prostředí (čistota přírody, kvalita ŽP).• Výrazné krajinné fenomény: Krušné hory (zimní sporty i letní turistika), řeka Labe.• Národní park a tři CHKO jako známka kvality životního prostředí v regionu.• Nabídka pro aktivní cestovní ruch, destinace pro letní i zimní aktivity.• Hustá síť značených pěších tras především v přírodních oblastech kraje doplněných o související infrastrukturu (odpočívadla, vyhlídky, rozhledny).• Variantní nabídka pro cykloturistiku – cyklotrasy a cyklostezky vhodné pro silniční cyklistiku, trasy pro MTB, lokality pro terénní cyklistiku. Postupně se rozvíjí doprovodná infrastruktura.• Množství památek a kulturně cenných objektů (hrady a zámky, církevní památky, památky moderní historie, památky středověké těžby, industriální dědictví aj.).• Lokality zapsané do seznamu světového dědictví UNESCO, případně se o zápis ucházející.• Lokální gastronomické tradice: pivovarnictví, vinařství, ovocnářství.• Rozšiřuje se nabídka pro zážitkovou (až adrenalinovou) dovolenou: via ferraty, zážitkové balíčky apod.• Lázeňská tradice (především město Teplice, částečně i jiná města).• Koncentrace turistických cílů na relativně malé ploše umožňují kombinovat nabídku v rámci delšího pobytu.• Turistická nabídka v bezprostředně sousedících regionech (Karlovarský kraj, Sasko).• Pořádání kulturních a sportovních akcí nadregionálního významu.	<ul style="list-style-type: none">• Zhoršený stav některých atraktivit, lokalit, památek neumožňuje jejich plné turistické využití.• Klimatická změna v posledních letech zhoršuje využití přírodního potenciálu regionu (méně sněhových dní na horách, zhoršená splavnost Labe v létě).• Přetrvávající koncentrace těžby a těžkého průmyslu v regionu s negativními dopady na životní prostředí a krajinu.• Malá vizuální atraktivita některých lokalit, např. příhraničních obcí.• Nedobudovaná doprovodná infrastruktura pro cykloturistiku, vodní turistiku.• Omezení pro cestovní ruch daná zásadami ochrany přírody ve velkoplošných chráněných územích.• Konkurence turistické nabídky v sousedních regionech (zimní sporty: Karlovarský kraj, zdravotní a wellness turistika: Sasko).• Zanedbaná a mrtvá centra řady měst.

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Ukončená rekultivace velkých podkrušnohorských jezer (Most, Milada) - možnost budování turistické infrastruktury. • Obnova, zpřístupňování a ožívání památek (včetně technických památek). • S ukončováním těžby a těžkého průmyslu potenciál vzniku nových industriálních památek a zajímavostí. • Rostoucí popularita cyklistiky (včetně dálkové po páteřních cyklotrasách), mj. díky elektrokolům. • Zájem o lokální produkty, minipivovary, místní vinařství. • Tvorba nových turistických atraktivit a infrastruktury v oblastech navazujících na chráněná území. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zrychlení klimatické změny ohrozí především zimní rekreaci v Krušných horách; malé množství srážek bude mít negativní vliv na kvalitu vody v jezerech a rybnících. • Rozvoj průmyslu a těžby (výstavba průmyslových zón a hal na zelené louce, těžba lithia). • Vylidňování venkova přinese snížení nabídky služeb ve venkovských oblastech kraje.

2.5.2 Nabídka v cestovním ruchu – infrastruktura a vybavenost

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Na většině území kraje je dostupná základní nabídka ubytování a stravování v dostačující kapacitě. • Zavedený systém turistické dopravy v regionu (turistické železniční tratě, cyklobusy, lodní doprava, lanovky). • Dostupnost většiny území regionu: síť veřejné dopravy, navigační systémy pro motoristy. Dopravní napojení na významné zdrojové oblasti (Praha a střední Čechy, Sasko). Blízkost letišť Praha a Drážďany. • Několik zařízení a lokalit vhodných pro MICE (pracovní, kongresovou) turistiku. • Síť turistických informačních center ve všech navštěvovaných lokalitách. • Ubytovací kapacity díky lázeňství. • Především ve více navštěvovaných oblastech se objevují ubytovací a stravovací zařízení, jejichž obchodní model je založen na vyšší kvalitě za vyšší cenu. • Místně velmi pestrá nabídka doplňkových atrakcí a infrastruktury pro různé formy cestovního ruchu (některé části Českého Švýcarska, Mostecko, Litoměřicko, Žatec). 	<ul style="list-style-type: none"> • V průměru nižší úroveň (kvalita, čistota) ubytovacích a stravovacích služeb v porovnání se sousedními regiony (Karlovarský kraj, Sasko). • Omezená nabídka a dostupnost HUZ vyšší kategorie. • Některé části kraje (České středohoří, venkovské oblasti) nejsou dostatečně pokryté ubytovacími a stravovacími službami. • Zastaralost části infrastruktury a služeb (zejména Krušnohoří). • Na většině území kraje nedostatečná kapacita a šíře doplňkových atrakcí, služeb a infrastruktury (menší města a venkov). • Malá nabídka pro MICE turistiku a pro náročnější klientelu. • Malý počet UHZ zapojených do systémů certifikace kvality.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rozšiřování infrastruktury CR v souvislosti se zpřístupněním rekultivovaných území. • Potenciál regionálních železničních tratí a související infrastruktury (nádražní budovy) pro rozvoj turistické dopravy a nových produktů CR. • Podpora udržitelných forem dopravy (elektromobilita) na národní úrovni. • Suburbanizace především v okolí větších měst - rozšíření nabídky služeb do menších obcí. • Podpora agroturistiky a poskytování služeb v CR v rámci některých dotačních programů zaměřených na rozvoj venkova. • Digitalizace a on-line služby (sdílená doprava apod.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení hustoty sítě stravovacích a ubytovacích zařízení po pandemii COVID-19. • Stagnace kvality služeb v HUZ v důsledku uspokojení ze zvýšené návštěvnosti, která nastane po zániku části HUZ. • Snížení turistické dopravní obslužnosti v důsledku omezených fiskálních zdrojů Ústeckého kraje a neochoty dalších aktérů (měst a obcí, podnikatelů) ke spolufinancování. • Rušení lokálních železnic bez budoucího využití těchto tratí alespoň pro turistické účely. • Pokračující orientace velké části ubytovacích a stravovacích zařízení na konkurenceschopnost díky nízkým cenám, což snižuje potenciál pro nové investice.

2.5.3 Poptávka v cestovním ruchu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Návštěvnost kraje (jak destinací a lokalit, tak HUZ) dlouhodobě průběžně rostla až do roku 2019. Blížkost a časová dostupnost turistických regionů kraje od významných zdrojových trhů: Praha, saské aglomerace, další části Německa, Nizozemsko, Polsko). Pozitivní hodnocení nabídky a infrastruktury kraje ze strany návštěvníků (vysoká spokojenost v případě Českého Švýcarska, na střední úrovni jsou Krušné hory a České středohoří, nejnižší spokojenost Dolní Poohří). Co do průměrné délky pobytu dosahuje kraj hodnot srovnatelných s průměrem ČR. V Ústeckém kraji se nachází několik lokalit, které dosahují vysoké návštěvnosti i ve srovnání s ČR. 	<ul style="list-style-type: none"> Dlouhodobě nízká návštěvnost HUZ (v počtu příjezdů hostů, v počtu přenocování) ve srovnání s ostatními kraji ČR. Jednoznačně nejhorší pozice Ústeckého kraje z hlediska návštěvnosti domácími návštěvníky mezi kraji ČR, a to i z hlediska pomalého návratu počtu návštěvníků k „předcovidovým“ hodnotám. Dlouhodobě klesá průměrná délka pobytů návštěvníků v destinaci (určitou výjimkou z tohoto trendu je období ovlivněné pandemií covid 19). Přetrvávající negativní image většiny měst a oblastí v kraji i Ústeckého kraje jako celku. Nepříznivé hodnocení destinací Ústeckého kraje návštěvníky ve srovnání s destinacemi ostatních krajů - kraj není spontánně vnímán jako region pro turistiku. Nízké povědomí o zdejších turistické nabídce. Vysoké zastoupení jednodenních návštěv bez přenocování. Vysoce navštěvované atraktivity se koncentrují v Českém Švýcarsku, chybí v dalších oblastech kraje. Nižší spokojenost s kvalitou služeb a doprovodné infrastruktury oproti jiným krajům ČR. Výrazná sezónnost cestovního ruchu v drtivé části kraje, vysoké turistické zatížení nejatraktivnějších lokalit v hlavní sezoně.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Rostoucí popularita domácí dovolené, zvýšení domácího cestovního ruchu. Nárůst počtu specifických sociodemografických skupin: senioři (setrvale), rodiny s dětmi (dočasně s posunem silných ročníků do staršího věku). Trend většího počtu kratších dovolených namísto jedné delší. Turistická nabídka v Ústeckém kraji jako doplněk při návštěvě sousedních regionů. Změna image a vnímání kraje u obyvatel ČR v souvislosti s ukončováním hnědouhelné 	<ul style="list-style-type: none"> Zhoršení image Ústeckého kraje u cílových skupin obyvatel ČR a Saska (sociální problémy, životní prostředí). Pokračující trend zkracování doby pobytu. Snížení návštěvnické atraktivity některých destinací Ústeckého kraje v důsledku koncentrace sociálně vyloučených obyvatel. Snížení návštěvnosti vlivem poklesu kupní síly návštěvníků z nejvýznamnějších zdrojových oblastí (ČR, Sasko).

<p>těžby: rekultivované plochy, industriální památky).</p> <ul style="list-style-type: none"> Oslovení návštěvníků blízkých, intenzivně navštěvovaných destinací (Praha, Drážďany) s nabídkou rekreace v ÚK. 	<ul style="list-style-type: none"> Dlouhodobé problémy s výkyvy a přeměrováním návštěvnosti v důsledku pandemie covid 19 a požáru v Českém Švýcarsku v roce 2022.
---	--

2.5.4 Marketing a produkty CR

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Místní značky a místní produkty využitelné v marketingové komunikaci (České Švýcarsko, Zahrada Čech, Porta Bohemica, žatecký chmel). Zformovaná nabídka některých produktů CR kombinací turistických cílů a aktivit. Např. přírodní turistika v NP České Švýcarsko, Labská stezka pro cyklisty, chmel a chmelařské památky Žatec, aktivně-adrenalinové pobyty v Krušných horách (terénní cyklistika, zipline apod.). Dlouholetá praxe kraje a destinačních agentur v marketingu. Rozvíjející se systém regionálních značek (regionálních produktů jednotlivých destinací). 	<ul style="list-style-type: none"> Portál Brána do Čech nemá geograficky návodný název, je málo využíván jako základní turistický rozcestník pro Ústecký kraj, nezobrazuje se na prvních příčkách vyhledávání při zadání klíčových slov. Nevyrovnaná viditelnost webové prezentace jednotlivých destinačních agentur (konkurence privátních webových stránek zaměřených na turismus v destinaci, nízká úroveň zobrazování při vyhledávání). Nízké sdílení nabídky turistických cílů, atraktivit a akcí napříč destinacemi. Parciální kampaně jednotlivých destinací - roztržitost marketingu. Nízké využívání UNESCO památek v marketingu kraje. Absence moderní marketingové strategie destinací (s výjimkou Českého Švýcarska). Využívání spíše plošných marketingových nástrojů namísto zacílených. Turistická nabídka není zformována do širší nabídky produktů CR, které by obsahovaly nabídku atraktivit, infrastruktury, doprovodných služeb). Chybí nástroj typu regionální návštěvnické karty, který by formou čerpání slev a dalších výhod motivoval návštěvníky k prodloužení pobytu, návštěvě dalších lokalit a využívání dalších služeb. Nízký počet výrobců aspirujících na získání značky regionálního produktu. Turistický marketing není navázán na celkové PR kraje.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Využití marketingových kampaní a aktivit CzechTourism. 	<ul style="list-style-type: none"> Pokračující negativní mediální obraz kraje (nejčastější zprávy z regionu se týkají

- Inspirace v činnosti saských destinačních organizací, především v Krušných horách a Saském Švýcarsku.
- Moderní technologie umožňující zacílenou a individualizovanou komunikaci s potenciálními návštěvníky.
- Zapojování do společných marketingových aktivit s jinými oblastmi (příklad: projekt Skalní města ČR).
- špatného životního prostředí, sociálních problémů, kriminality).
- Zlepšená marketingová komunikace konkurenčních (především jiných českých) regionů.
- Pokračující nákladný marketing s nejasnou vazbou mezi náklady a výsledky.

2.5.5 Organizace CR, lidské zdroje a aktéři

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Je vytvořena struktura destinačního managementu v kraji. Je nastaven systém krajské podpory pro DA, jsou vyjasněny kompetence a odpovědnosti. • Destinační agentury jsou etablované ve svých regionech, mají navázanou spolupráci s aktéry v území. • Vysoce nadstandardní fungování destinačního managementu v Českém Švýcarsku včetně sledování nových trendů v marketingu – příklad pro ostatní DA. • Zájem aktérů v území (města, MAS) o podporu cestovního ruchu. • Existence potenciálně partnerských organizací, možnost zintenzivnění spolupráce. • Relativně nízké náklady na pracovní síly v cestovním ruchu. • Vzdělávací zařízení pro přípravu pracovníků pro cestovní ruch (SPŠ a SOŠ v oborech gastronomie a služeb). 	<ul style="list-style-type: none"> • S výjimkou Českého Švýcarska nižší míra spolupráce regionálních aktérů s destinačními agenturami. Především velká pánevní města nevidí důvody ze spolupráci s DA. • Málo koncepční příprava investičních akcí v tvorbě turistických atraktivit; záměry na sebe často nenavazují, jsou zbytečně izolované namísto hledání synergií. • Konfliktní témata (zájem rozvoje CR vs. zájem ochrany přírody) snižující spolupráci destinačních organizací a orgánů ochrany přírody. • Nízká míra spolupráce a vzájemné komunikace při přípravě a plánování termínů nadregionálně významných akcí. • Nedostatek lidských zdrojů pro cestovní ruch: nízká kvalita a kvalifikace, horší jazyková vybavenost. • Insolvence DA České středohoří v roce 2023, vyvolávající potřebu založení nové destinační agentury
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní a vnější zdroje pro posílení destinačního managementu. • Dotační příležitosti ESIF (a národních zdrojů) mohou částečně podpořit aktivity rozvíjející CR. Například přeshraniční spolupráce, tvorba koncepcí a studií, veřejná infrastruktura. • Zvyšování kvalifikace pracovníků v CR díky průběžné profesní přípravě, jazykovému vzdělávání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Programy ESIF v období 2021+ se primárně zaměřují na jiné oblasti než na cestovní ruch, což může přinést nedostatek prostředků pro rozvoj a dokonce i údržbu nabídky CR. • Výpadek veřejných rozpočtů omezí výdaje měst a obcí na cestovní ruch. • Další snížení dostupnosti pracovních sil a kvality pracovních sil v CR vlivem situace na trhu práce (lépe placená místa v Sasku). • Absence celokrajské destinační agentury.

- Vykryvání sezonního nedostatku pracovníků díky spolupráci lokalit zaměřených na letní a zimní turismus.
- Ustavení nové destinační agentury Krušnohoří jako možnosti rozvoje CR napříč krajskými i státními hranicemi.
- Chybějící zákon o cestovním ruchu, resp. nestabilní systém financování destinačního řízení, závislý na příspěvcích kraje, měst, obcí a podnikatelů, příp. evropských a státních dotací, přičemž chybí čitelný klíč financování ze státního rozpočtu.

3 NÁVRHOVÁ ČÁST

3.1 VIZE

Ústecký kraj využívá svůj přírodní a kulturní potenciál a historické dědictví k tomu, aby se zde cestovní ruch stal pevnou součástí regionální ekonomiky. Daří se lákat především tuzemské návštěvníky a návštěvníky z blízkého zahraničí (Německo, ale i Polsko, Slovensko) k opakovaným několikadenním pobytům. Toho dosahuje atraktivní nabídkou, moderní prezentací a dobrou kvalitou služeb.

Cestovní ruch v Ústeckém kraji bude klást důraz na **kvalitu a udržitelnost**:

- cestovní ruch založený především na kvalitě
 - o opakované příjezdy návštěvníků, budování sítě lidí, kteří v regionu nežijí, ale považují ho za svůj
 - o důraz na domácí návštěvníky a návštěvníky z nejbližšího zahraničí (Německo, Polsko, Slovensko)
- udržitelnost cestovního ruchu ve smyslu ekonomickém i ekologickém
 - o alternativní cíle vůči přetíženým lokalitám
 - o přeshraniční konektivita
 - o místní výroba – místní spotřeba
 - o ekologická doprava
 - o dlouhodobě nastavený systém vícezdrojového financování a sdružování prostředků

Vize bude naplněna koordinovanými intervencemi ve 3 pilířích:

1. **Nabídka** produktů bude rozvíjena v rámci každého ze 4 etablovaných turistických regionů, případně napříč celým Ústeckým krajem zastřešeným marketingovou značkou Brána do Čech, ale nebude zapouzdřena pouze v krajských hranicích. Ústecký kraj bude rozvíjet infrastrukturu, služby i marketing produktů mezikrajských, přeshraničních či dokonce nadnárodních – příkladem jsou montánní Krušnohoří, Českosaské Švýcarsko, Lužické hory, Labská stezka a obecněji labská vodní cesta, Hřebenovka, skalní města. Nabídka bude zahrnovat širokou škálu atraktivit CR pro různé cílové skupiny a kvalitní služby s příznivým poměrem cena / výkon.
2. **Poptávka** bude stimulována prostřednictvím promyšlené marketingové strategie. Ta zahrnuje jednak důsledné ztotožnění Ústeckého kraje se značkou Brána do Čech, jednak marketing značek České Švýcarsko, Krušné hory, Dolní Poohří a České středohoří, a jednak systém každoročních jasně cílených kampaní orientovaných na konkrétní cílové skupiny návštěvníků.
3. **Organizace cestovního ruchu** v Ústeckém kraji bude zajištěna v součinnosti subjektů a na základě vícezdrojového financování na několika hierarchických úrovních:
 - o Ústecký kraj, resp. oddělení cestovního ruchu Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje;
 - o destinační organizace v turistických regionech České Švýcarsko, Krušné hory (zde nově ustavená), Dolní Poohří a České středohoří (po uvalení insolvence potřeba ustavení nové agentury);
 - o jednotlivé subjekty působící na místní úrovni, zejména místní destinační organizace, informační centra, města a obce, podnikatelé, spolky, muzea, školy atd.

3.2 PRIORITNÍ OBLASTI A OPATŘENÍ

Tři pilíře vize a jejich cíle se promítají do návrhu prioritních oblastí a jejich opatření.

Obrázek 6: Prioritní oblasti Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji

Tabulka 35: Opatření Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji

Priorita	Opatření
1. Rozvoj infrastruktury a služeb	1.1 Páteřní cyklotrasy 1.2 Budování infrastruktury a atraktivit 1.3 Vyšší využití stávající nabídky 1.4 Turistická doprava a historické tratě 1.5 Turistické akce
2. Účinný marketing	2.1 Marketingová strategie 2.2 Marketing a image značky 2.3 UNESCO a další hlavní produkty 2.4 Marketing produktů 2.5 informovanost návštěvníků v regionu 2.6 Koordinace marketingu
3. Management a organizační zabezpečení	3.1 Řízení a koordinace rozvoje cestovního ruchu 3.2 Systém financování 3.3 Destinační řízení 3.4 Lidské zdroje 3.5 Monitoring a data

3.3 ROZVOJ INFRASTRUKTURY A SLUŽEB

PRIORITA 1

Role kraje a dalších subjektů při rozvoji infrastruktury

- definice infrastrukturních priorit samotného ÚK – vlastní investice s podporou od A do Z
- definice infrastrukturních priorit destinačních organizací – metodická podpora při získání finančních prostředků odjinud, technickoekonomické přípravě, tvorbě projektové dokumentace, projednání záměru s jinými subjekty...
- infrastrukturní priority měst, obcí a dalších organizací – strategická podpora (vyjádření souladu s krajskou strategií, podpora při prosazení...)

Tabulka 36: Role Ústeckého kraje u jednotlivých infrastrukturních projektů

	Infrastrukturní priority Ústeckého kraje	Infrastrukturní priority destinačních organizací	Infrastrukturní priority ostatních subjektů
Vyjádření souladu s krajskou strategií	❖❖❖	❖❖❖	❖❖❖
Podpora při prosazení záměru, lobbying	❖❖❖	❖❖❖	❖❖
Projednání záměru s jinými subjekty	❖❖❖	❖❖❖	❖
Podpora při získání finančních prostředků z vnějších zdrojů	❖❖❖	❖❖	
Financování projektové dokumentace	❖❖❖	❖	
Financování přípravy záměru	❖❖❖	❖	
Financování realizace záměru	❖❖❖		

Role Ústeckého kraje:

- Infrastrukturní projekty (cyklotrasy)
- Zpřístupňování cílů: turistické cesty a značení (financuje kraj prostřednictvím KČT), lyžařská magistrála (kraj financuje prostřednictvím dotace), turistická doprava (financuje kraj), vybrané krajské produkty (Hřebenovka)
- Převážně nefinanční podpora atraktivit: lyžařské areály, vodní turistika Ohře, rekreační plavba Labe, rekreační využití nových jezer (zatopených hnědouhelných dolů)
- Podpora zkvalitňování služeb
- Podpora rozptýlení návštěvnosti v čase a prostoru mimo přetížené cíle a mimo hlavní sezónu
- Zajišťování spolufinancování i velkých přeshraničních projektů

Role destinačních organizací:

- Menší infrastrukturní investice (v rámci projektů financovaných z vnějších zdrojů)
- Spolupráce při přípravě větších infrastrukturních investic
- Identifikace nabídky
- Aktivizace a koordinace místních aktérů
- Podpora zkvalitňování služeb
- Podpora rozptýlení návštěvnosti v čase a prostoru mimo přetížené cíle a mimo hlavní sezónu

Strategie

Cílem je rozšířit nabídku především v oblasti udržitelného aktivního cestovního ruchu (pěší turistika, cykloturistika, vodácká turistika, zimní sporty) spojeného s poznáváním místních přírodních a historických zajímavostí. Součástí je zpřístupňování, „nové objevování“ a aktivní propagace doposud opomíjených turistických cílů, které zvýší návštěvnost dosud opomíjených částí kraje a odlehčí turisticky exponovaným lokalitám.

V každém ze 4 turistických regionů Ústeckého kraje zahrnuje nabídka jak přinejmenším jednu TOP atraktivitu, tak kombinaci dalších přírodních a kulturně-historických atraktivit. Smyslem je postavit na upoutání TOP atraktivitami tvář regionu z hlediska marketingu a návštěvníky díky tomu směřovat také do jiných turistických cílů.

Naplnění strategie je rozděleno do 6 opatření, tj. souborů aktivit:

- První opatření se zabývá rozvojem infrastruktury páteřních cyklotras, které jsou dlouhodobou investiční prioritou Ústeckého kraje.
- Druhé opatření obsahuje další infrastrukturní investice a podpůrné nástroje Ústeckého kraje pro budování infrastruktury cestovního ruchu
- Třetí opatření navrhuje intervence vedoucí ke zvýšení využitelnosti stávající infrastruktury cestovního ruchu, tj. k intenzifikaci existující nabídky.
- Čtvrté opatření samostatně popisuje aktivity vedoucí k rozvoji veřejné dopravy pro turistické účely.
- Páté opatření definuje pozici kraje vůči podpoře kulturních, společenských, sportovních, gastronomických a dalších akcí, které mají či mohou mít význam také jako stimulu rozvoje cestovního ruchu.

3.3.1 Opatření 1.1 Páteřní cyklotrasy

Aktivity financované Ústeckým krajem

Výstavba Cyklotrasy Ohře (resp. její velké části, která dosud vybudována není) na území Ústeckého kraje, včetně základní doprovodné infrastruktury

Odstranění dopravní závady na Cyklostezce Ploučnice (chybějící úsek dosud vedený po silnici II. třídy s vysokou frekvencí automobilové dopravy s velkým podílem nákladní dopravy – velmi nebezpečné pro méně zdatné cyklisty nebo rodiny s dětmi, předpokladem je vyřešení majetkových vztahů)

Projektová a investiční příprava Krušnohorské magistrály (řešení především nebezpečných úseků, kdy je vedena po frekventovaných komunikacích), případně část úseků ve dvou větvích (pro bikery v návaznosti na trailové areály a pro cykloturisty). Některé úseky je možné upravit pro využití i pro inline bruslení (např. návaznost na biatlonový areál Zinnwald – příprava zimních sportovců v létě plus využití opět pro inline bruslení)

Trasování, projektová a investiční příprava Pánevní cyklotrasy (cyklotrasa č. 66) včetně propojení na jezera Milada a Most, nutné jednání se Sev.en a PKÚ a Severočeskými doly a hlavně pak s dotčenými městy a obcemi, vedení s ohledem na každodenní dojížděku obyvatel i na turistické využití). Zde by mohla převzít iniciativu užší spolupráce měst a Ústeckého kraje

Prověření možnosti dobudování cyklostezky v trase podél Kozí dráhy (při zachování železničního provozu) či jejích částí

Pravidelná aktualizace cyklogenerelu Ústeckého kraje, včetně zajištění napojení jednotlivých cyklistických tras na okolní kraje

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Podpora výstavby Labské stezky, Cyklostezky Ohře, Cyklostezky Ploučnice a Krušnohorské magistrály

Podpora a realizace výstavby další doprovodné infrastruktury na Labské stezce, Cyklostezce Ohře, Cyklostezce Ploučnice, Pánevní cyklotrasa a Krušnohorské magistrále

Podpora výstavby úseků nadregionálních (Severní magistrála č. 8, Pánevní trasy č. 66, cyklotrasa č. 25) regionálních a lokálních cyklistických stezek, značení a doprovodné infrastruktury ze strany měst, obcí a mikroregionů (v souladu s Generelem cyklotras Ústeckého kraje)

Podpora výstavby a dalšího rozvoje MTB a trailových stezek v lokalitách, kde tato forma CR není v konfliktu s ochranou přírody a krajiny

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Dobudovaná síť páteřních cyklotras ÚK (Cyklostezka Ohře, Labská stezka, Cyklostezka Ploučnice, Pánevní cyklotrasa, Krušnohorská magistrála) vč. doprovodné infrastruktury

Finanční zdroje

Ústecký kraj, SFDI, ESIF (přímo či prostřednictvím MAS), Fond spravedlivé transformace: výstavba páteřních cyklotras

Města, obce, mikroregiony, Sev.en, PKÚ a další: realizace částí páteřních cyklotras a cyklotras nižšího řádu a doprovodné infrastruktury

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR, spolupráce ODSH)

Další zapojené subjekty: města, obce a mikroregiony, destinační organizace, PKÚ, Sev.en

3.3.2 Opatření 1.2 Budování infrastruktury a atraktivit

Aktivity financované Ústeckým krajem

Dotační program na podporu budování infrastruktury cestovního ruchu – každoročně vyhlašován pro jiné součásti infrastruktury, např.:

- stellplatzy
- nocležny, útulny
- trailparky
- návštěvnická infrastruktura v nástupních místech turistů
- sociální zázemí u parkovišť
- údržba a obnova polních a lesních cest, kudy jsou často trasovány turistické značky nebo i nepáteřní cyklotrasy a které přispívají i k prosté prostupnosti krajiny
- infrastruktura památek UNESCO (příp. zvýhodnění památek UNESCO v krajských dotačních programech)

Dotační Program obnovy venkova (část programu podporující revitalizaci kulturních památek)

Infrastrukturní rozvoj Podkrušnohorského technického muzea a areálu nádraží v Louce u Litvínova (i jako výchozího místa pro návštěvu montánních památek UNESCO nebo jako centra popularizace vědy a výzkumu, dále možnost umístění informačního centra, depozitáře, ubytovacích či konferenčních prostor apod.)

Územní dopravní studie pro region Českého Švýcarska, včetně následné finanční přímé či nepřímé podpory

Proznačování pěších a cyklistických tras (např. cyklistická Labská stezka, pěší Hřebenovka), zkvalitňování jejich doprovodné infrastruktury

Podpora projektové dokumentace k tvorbě infrastruktury ČR

Podpora významných projektů budování infrastruktury ze strany státu a státních dotačních programů (kraj jako subjekt zastřešující a podporující záměr, hledající možnosti vícezdrojového financování záměru s podporou místních subjektů), např.:

- rozvoj infrastruktury v lokalitách zapsaných na seznamu světového dědictví UNESCO
- oživení historického jádra města Terežína
- návštěvnická infrastruktura národních parků a CHKO

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Nepřímá podpora obnovy pěších tras v Českém Švýcarsku, dočasně uzavřených po požáru v centrální části NP České Švýcarsko v roce 2022 (obnova cest je úlohou státu, tj. Správy NP České Švýcarsko, příp. MŽP)

Nepřímá podpora (metodická podpora, podpora při získávání externích finančních prostředků, případně příspěvek na tvorbu podpůrných studií a projektové dokumentace) realizace infrastrukturních projektů potřebných k rozvoji nosných celokrajských a regionálních témat a produktů ČR, cílených především na rodiny s dětmi a na rovnoměrnější distribuci návštěvníků v prostoru a čase, zejména:

- Budování/modernizace inovativních muzejních expozicí a návštěvnických center (dům přírody, centra popularizace vědy a výzkumu apod.)
- Infrastruktura turistických produktů vázaných na hornictví a montánní CR, včetně zachování jedinečných zařízení a jejich využití v návštěvnických produktech nabízejících nevěšední zážitky typu uhelného safari, skanzenu „těžebních monster“ apod.)
- Infrastruktura pro nabídku netradičních a adrenalinových zážitků v rámci CR
- Stávající infrastruktura lyžařských areálů, magistrály a souvisejících služeb v Krušných a Lužických horách
- Infrastruktura labské vodní cesty a jejího rekreačního využití (vč. přesahu do kaňonu Labe jako osy rozvoje CR)
- Infrastruktura vodácké trasy a rozvoj doprovodné infrastruktury na toku řeky Ohře a Ploučnice
- Infrastruktura rekreačních oblastí vázaných na stávající (Nechranice), vznikající (Milada, Most) a plánované vodní plochy v Podkrušnohoří (s důrazem na vodní sporty, okruhy pro in-line bruslení apod.)
- Infrastruktura pro gastronomické produkty vázané na vinařství (vinařské obce ÚK a jejich okolí) a chmelařství (Žatecko s přesahy do okolních regionů)
- Obnova kulturních a sakrálních památek na území ÚK (s prioritou u těch památek, které jsou součástí zmíněných produktů a témat CR)
- Infrastruktura lázeňství a wellness (Teplice, Klášterec nad Ohří, Mšené-lázně)
- Zábavně-sportovní areály (lanová centra, dinoparky, akvaparky, centra typu Mirakulum)
- Běžkařské magistrály v Krušných horách a v Lužických horách, případně vybudování areálu běžeckého lyžování pro pořádání závodů na národní úrovni
- Podpora infrastruktury pro rodiny s dětmi (hřiště, parky, naučné stezky, koupaliště/biotopy atd.)
- Vybudování základní infrastruktury v nástupních místech turistů, např. dopravních terminálech, u parkovišť apod. (veřejná WC, přístřešky, automaty s občerstvením apod.)

Prosazení možnosti financovat významné projekty rozvoje infrastruktury cestovního ruchu prostřednictvím evropských zdrojů (Fond spravedlivé transformace, ITI ÚCHA apod.)

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Dobudovaná infrastruktura pro prioritní krajské a regionální produkty/témata rozvoje CR

Distribuce návštěvníků v prostoru a čase

Finanční zdroje

Města, obce, mikroregiony, provozovatelé turistických cílů, destinační organizace, podnikatelé v odvětví CR, ESIF ((přímo či prostřednictvím MAS), Fond spravedlivé transformace, Správa NP ČŠ, AOPK ČR: realizace infrastrukturních projektů

Ústecký kraj: doplňkové financování infrastrukturních projektů (např. v rámci grantové politiky kraje)

ERDF: realizace infrastruktury v rámci přeshraničních projektů

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: města a obce, mikroregiony, destinační organizace, provozovatelé turistických cílů, podnikatelé v odvětví CR

3.3.3 Opatření 1.3 Vyšší využití stávající nabídky

Aktivity financované Ústeckým krajem

Rozvoj kulturních zařízení (zejména galerií a muzeí) ve vlastnictví Ústeckého kraje (např. akce pro rezidenty i návštěvníky typu noci muzeí, modernizace expozic, digitalizace sbírkového fondu, atraktivnější prezentace apod.)

Příspěvek kraje na provoz zejména nadregionálních TIC v atraktivních turistických centrech (tedy mimo jiné finanční příspěvky a dotační programy Ústeckého kraje)

Podpora rozšíření informativních dopravních značek, tzv. „hnědých tabulí“ na další přírodní a kulturní památky a zajímavé objekty

Podpora zajištění bezpečnosti návštěvníků; finanční příspěvek na činnost Horské služby a Vodní záchranné služby (Nechranice, výhledově Milada, Most)

Systematická a dlouhodobá finanční (grantové financování) a organizační podpora obnovy a údržby stávajícího standardizovaného turistického značení pro pěší, cyklisty, jezdce na koních a lyžaře (zajišťuje KČT) a zlepšení její účelovosti (provázání poskytnutých finančních prostředků s kvantifikovanými výstupy v podobě počtu km obnoveného značení apod.)

Podpora zimní údržby upravovaných cest pro běžecké lyžování

Prověření možnosti slev na vybrané služby pro hosty ubytované v turistickém regionu na 2 nebo více nocí (nyní testováno na ubytovacích službách v ČR v rámci podpory CR v regionu po požáru)

Podpora začleňování významných atraktivit do nadnárodních struktur a sítí (UNESCO aj.), např. skalní města (úloha destinačních agentur ve spolupráci s krajem)

Nepřímá podpora kroků státu při revitalizaci Terezína ze strany Ústeckého kraje (řešení rozvojových problémů Terezína vyžaduje řádově vyšší finanční zdroje, než které kraj může poskytnout, a je primárně záležitostí místní samosprávy, případně státních dotačních programů a kroků státu, např. umístění nějaké státní instituce do Terezína, sociálních programů, podpory zápisu Terezína do seznamu UNESCO aj.).

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Podpora začleňování významných atraktivit do nadnárodních struktur a sítí (UNESCO aj.), např. skalní města (úloha destinačních agentur ve spolupráci s krajem)

Koordinace cestovního ruchu s pracovišti ochrany přírody (NP, CHKO) při rozvoji infrastruktury cestovního ruchu (přeshraniční pěší propojení, nové pěší a cyklistické stezky apod.)

Podpora vzniku nových přeshraničních pěších a cyklistických propojení

Oživení a větší využití potenciálu kulturních památek (interaktivní prvky a prohlídky, více tematických výstav apod.)

Obnova a modernizace muzejních expozic a expozic návštěvnických center

Podpora zpřístupňování (alespoň občasného) dosud nepřístupných turisticky atraktivních míst, např.:

- vyhlídková místa vč. rozhleden a unikátních staveb typu vysílače Buková hora
- sakrální památky

- funkční nebo bývalé industriální objekty (exkurze do továrních provozů, výhled z elektrárny Ledvice apod.)

Podpora zpřístupňování nových turistických cílů (nově proznačené cesty apod.)

Podpora tvorby, značení a marketingu tematických tras a naučných stezek:

- podél největších vodních toků v regionu (Labe, Ohře, Ploučnice, Bílina, Chomutovka, Mandava, Křinice, Kamenice, Liboc, Blšanka, Pruněřovský potok, Modla), případně podél vodních toků v návaznosti na území Saska (Spréva, Vilémovský potok, Bělá, Mohelnice, Bystřice, Flájský potok, Přisečnice)
- po hřebenech nebo vyvýšených místech (České Švýcarsko, Krušné hory, České středohoří, z části do ÚK zasahující Lužické hory, z malé části do ÚK zasahující Kokořínsko...), např. projekt Hřebenovka
- tematicky využívajících památky, přírodní nebo kulturní zajímavosti nebo tradiční výroby (sklářství, hornictví, ...) pro několikahodinové výlety

Podpora vybavování turistických a tematických tras vhodným mobiliářem

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Realizované turistické trasy

Modernizované muzejní a další expozice

Distribuce návštěvníků v prostoru a čase

Finanční zdroje

Ústecký kraj: financován v rámci grantové podpory nebo příspěvků jiným subjektům

KČT, Krušnohorská bílá stopa: financování obnovy/údržby turistických tras (zčásti z grantové podpory ze strany ÚK)

Města a obce, mikroregiony, destinační organizace, provozovatelé turistických cílů, správy velkoplošných chráněných území, Lesy ČR: rozvoj turistických tras a jejich vybavenosti

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR, OKPP)

Zapojené subjekty: města a obce, mikroregiony, destinační organizace, provozovatelé turistických cílů

3.3.4 Opatření 1.4 Turistická doprava a historické tratě

Aktivity financované Ústeckým krajem

Zajištění/objednání provozu turistických linek autobusové dopravy:

- Cyklobusy zajišťované Ústeckým krajem
 - 433 Děčín – Sněžník
 - 434 Děčín – Hřensko – Jetřichovice – Chřibská – Krásná Lípa
 - 436 Děčín – Srbská Kamenice – Jetřichovice, Vysoká Lípa
 - 437 Děčín – Verneřice
 - 451 Krásný Les – Ústí nad Labem – Velké Březno – Homole u Panny
 - 452 Verneřice – Ústí nad Labem – Tisá - Petrovice
 - 453 Libouchec – Ústí nad Labem - Rýdeč
 - 455 Ústí nad Labem – Povrly – Český Bukov
 - 456 Ústí nad Labem - Chvalov
 - 457 Ústí nad Labem – Řehlovice – Dubičky
 - 469 Česká Lípa – Česká Kamenice – Jetřichovice
 - 471 Ústí nad Labem - Libouchec – Tisá – Sněžník
 - 484 Teplice – Fojtovice (Komáří Vížka)
 - 493 Teplice – Moldava
 - 506 Měrunice – Bílina – Kostomlaty – Lovosice
 - 521 Litvínov – Brandov
 - 523 Litvínov – Český Jiřetín
 - 526 Litvínov – Dlouhá Louka
 - 560 Chomutov – Načetín
 - 561 Chomutov – Boleboř – Hora Svaté Kateřiny
 - 585 Jirkov – Chomutov – Měděnec – Boží Dar – Kurort Oberwiesentahl
 - 588 Chomutov – Hora Sv. Šebestiána
 - 600 Kadaň – Klášterec nad Ohří – Vejprty
 - 623 Bohušovice – Litoměřice – Lovečkovice – Verneřice
 - 636 Roudnice – Ústěk
- Linka T32 Zubrnice – Lovečkovice – Ústěk zajišťovaná historickým autobusem RTO
- Další, běžné linky nabízející spoje vybavené pro přepravu jízdních kol

Zajištění/objednání provozu turistických linek železniční dopravy:

- T1 Česká Kamenice – Kamenický Šenov (Kamenický motoráček / Sklářská lokálka)

- T2 Děčín – Česká Kamenice – Mikulášovice (Dráha národního parku České Švýcarsko / Brtnický cyklovlak)
- T3 Ústí nad Labem-Střekov – Zubrnice (Zubrnický motoráček)
- T4 Litoměřice – Oparenské údolí (Oparenský expres / Středohorský motoráček)
- T5 Roudnice nad Labem – Libochovice (Podpřípský motoráček)
- T6 Kadaň – Vilémov – Podbořany (Doupovský motoráček)
- T7 Chomutov – Křimov – Vejprty (Vejprtská horská dráha)
- T8 Teplice/Most – Moldava (Moldavská horská dráha) s možností budoucího dobudování přeshraniční železniční propojky do Saska
- T9 Liberec – Zittau – Varnsdorf – Rybníště – Krásná Lípa – Mikulášovice (Mikulášovický expres)
- T10 Praha – Mladá Boleslav – Jedlová – Krásná Lípa – Mikulášovice (Lužická střela)
- T11 Děčín – Telnice (Kozí dráha), úsilí o opětovné zprovoznění až do Oldřichova u Duchcova (lokalita UNESCO Krupka, areál Telnice, nádrž Barbora, nástupní místa do Tiských stěn či na cyklistickou Krušnohorskou magistrálu apod.) s možností vybudování cyklostezky podél této dráhy
- RE20 Cyklovlak podél Labe
- U10 Švestková dráha (Litoměřice –) Lovosice – Most

Finanční podpora provozu lodní dopravy na Labi (využitelný celý úsek Drážďany – Děčín – Ústí n. L. – Litoměřice – Roudnice n. L. – Mělník a dále do Středočeského kraje) a Ohři:

- T-91 - Ústí nad Labem – Litoměřice a dále
- T-92 - Ústí nad Labem – Děčín – Hřensko
- T93 – Litoměřice – Terezín – Litoměřice
- F1 – přívoz Schöna-Hřensko

Zajištění návaznosti autobusů na turistické železniční spoje (např. sezónní vlak Drážďany – Děčín – Ústí nad Labem – Litoměřice)

Podpora významných projektů budování dopravní infrastruktury ze strany státu a státních dotačních programů (kraj jako subjekt zastřešující a podporující záměr, hledající možnosti vícezdrojového financování záměru s podporou místních subjektů), např.:

- výstavba vysokorychlostní tratě Praha – Drážďany a zejména jejích zamýšlených stanic (Ústí nad Labem, Roudnice nad Labem), které mají potenciál pro rozvoj cestovního ruchu
- realizace železničního spojení Seifhennersdorf – Rumburk se zlepšením návazných spojení směrem na Liberec a Žitavu
- zkvalitňování využitelnosti Labské vodné cesty pro rekreační plavbu

Prověření možnosti turistické dopravy, případně i dalších služeb se slevou či zdarma pro hosty ubytované v turistickém regionu na dvě nebo více nocí (nyní testováno v ČŠ v rámci podpory CR v regionu po požáru)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Nefinanční podpora provozu vertikální dopravy (lanovky Komáří vížka, Klíny, Klínovec, Telnice, Větruši)

Podpora integrovaného řešení dopravy v národním parku České Švýcarsko, případně v okolí dalších významných turistických cílů (okružní Dráha národního parku Českosaské Švýcarsko, systém záchytných parkovišť v okolí národního parku České Švýcarsko a shuttle busů do výchozích bodů pro turisty, záchytná parkoviště a skibusy v zimních lyžařských střediscích apod.)

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Počet provozovaných spojů turistické dopravy v jednotlivých druzích dopravy, příp. počet přepravených cestujících

Finanční zdroje

Ústecký kraj: kompenzace provozu veřejné dopravy, které objednává Ústecký kraj

Města a obce (zvláště statutární a další velká města na linkách turistické dopravy): příspěvek na provoz vybraných turistických linek/spojů

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ODSH, doplňkově Doprava ÚK a ORR)

Zapojené subjekty: města a obce, mikroregiony, destinační organizace, provozovatelé turistických cílů, dopravní společnosti

3.3.5 Opatření 1.5 Turistické akce

Aktivity financované Ústeckým krajem

Finanční podpora (též marketingová) pořádání kulturních a sportovních akcí nadregionálního významu s významnou návštěvností a potenciálem pro prodloužení pobytu účastníků v regionu

Modifikace systému finanční podpory akcí v Ústeckém kraji

- Provedení evidence akcí finančně podporovaných Ústeckým krajem (tj. všemi odbory KÚ Ústeckého kraje) a jejich rozdělení podle přínosu k návštěvnosti kraje („mimokrajské“ pro návštěvníky, „místní“ pro místní obyvatele podporující současně PR Ústeckého kraje) – prioritními akcemi z pohledu jednotlivých destinací jsou předběžně:
 - České středohoří – Vinařské akce (Otevřené sklepy, Roudnický košť + Vinobraní), Josefínské slavnosti v Terezíně, akce v Úštěku (jarmarky, Piráti z Úštěku); Festival dechových orchestrů (FEDO) ve Štětí; Memorial Air Show v Roudnici nad Labem, Zahrada Čech v Litoměřicích, výstava autoveteránů Historici v Roudnici, Ústecký půlmaraton
 - České Švýcarsko – Jarní otevření soutěsek v Hřensku a Pravčické brány, Velikonoční jízda Mikulášovice, Otevření turistické sezóny v Českém Švýcarsku, Labefest - hudební festival – Děčín, Dymník fotbaltour Czech Open – Rumburk, Svatojánské slavnosti bylin - Krásná Lípa, Kamenice Fest - Česká Kamenice, Zámecké slavnosti Šluknov, Tour de Feminin - Krásná Lípa/Rumburk, Eastern Tunes - festival asijské hudby a kultury – Mikulášovice, Krásnolipská Nádhera - festival piva Falkenštejn Krásná Lípa, Dny lesních řemesel - Dolský mlýn, Dny Českého Švýcarska + Böhmerland + Parkmaraton - Krásná Lípa, Tour de Zeleňák – Rumburk, Tyršfest na Smetanově nábřeží – Děčín, Ale festival - pivovar Kocour Varnsdorf, Mandava Jazz Česko-německo-polský hudební festival, Vánoční trhy Rumburk, Šluknov, Varnsdorf, Děčín, Česká Kamenice
 - Dolní Poohří – Lounské vábení, Císařský den v Kadani, Vinobraní v Kadani, Dočesná, Krajské dožínky v Peruci, Klášterecké promenády, Klášterecké hudební prameny
 - Krušné hory – ČZE SkiTour (závody v běžeckém lyžování), Zahájená lázeňské sezóny v Teplicích, Chomutovské slavnosti, Czech Trux Prix Most, Mostecká krušnohorská slavnost, Krušnoman – duatlon, Valdštejnské slavnosti v Litvínově, Závodů dračích lodí (Chomutov, Most), Velká letní cena Ústeckého kraje, Casanovské slavnosti, Sherpa Cup, ExtrémBike Most, Olympijský festival u jezera Most
- Zmapování dalších možných akcí, které je možné pořádat v Ústeckém kraji, včetně „rotujících“ akcí pořádaných každý rok jinde (sportovní, kulturní, společenské, gastronomické...), a jejich využití pro propagaci turistických produktů Ústeckého kraje i jako PR Ústeckého kraje (jezera – plážový volejbal, Bílá stopa – běžecké lyžování apod.)
- Sjednocení pravidel pro podporu akcí (kritérii mohou být návštěvnost, význam pro budování image ÚK, regionální a časové rozložení – preference vedlejší sezóny a méně zatížených lokalit, návaznost na významné turistické produkty kraje – např. běžkařské závody v Krušných horách, vinařské slavnosti v litoměřické vinařské podoblasti)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Nepřímá podpora (též marketingová) všech dalších akcí pořádaných různými subjekty, které mají význam pro cestovní ruch

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Počet podpořených akcí a jejich návštěvnost

Finanční zdroje

Ústecký kraj: příspěvek na pořádání akcí

Města a obce a další pořadatelé akcí: financování jednotlivých akcí

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR, OKH, OKPP)

Zapojené subjekty: města a obce, mikroregiony, destinační organizace, provozovatelé akcí

3.4 ÚČINNÝ MARKETING

PRIORITA 2

Role kraje a dalších subjektů v marketingových aktivitách

Tabulka 37: Role jednotlivých subjektů v oblasti marketingu

	Czech Tourism	Ústecký kraj	Destinační organizace	Místní subjekty
Marketing značky Česko	XXX	X		
Marketing značky Brána do Čech	X	XXX	XX	X
Marketing značek České Švýcarsko, České středohoří, Krušné hory, Dolní Poohří		XX	XXX	XXX
Krátkodobé kampaně (konkrétními nástroji vůči konkrétním skupinám) zaměřené na produkty v Česku	XXX	X		
Krátkodobé kampaně (konkrétními nástroji vůči konkrétním skupinám) zaměřené na krajské produkty (celý ÚK)	X	XXX	XX	X
Krátkodobé kampaně (konkrétními nástroji vůči konkrétním skupinám) zaměřené na regionální produkty (turistické regiony)		XX	XXX	XX
Krátkodobé kampaně (konkrétními nástroji vůči konkrétním skupinám) zaměřené na lokální produkty (města, obce, mikroregiony)		X	XX	XXX
Marketing a informační servis vůči návštěvníkům, kteří v regionu jsou právě nyní			XX	XXX
Marketingové výzkumy a analýzy na celém trhu	XXX	XX	X	
Marketingové výzkumy a analýzy mezi návštěvníky Ústeckého kraje	X	XXX	XX	X

Role Ústeckého kraje:

- Identifikace základních složek marketingového mixu a marketingové strategie pro území kraje
- Ucelená prezentace kraje (v oblastech cestovního ruchu, ekonomického rozvoje, místní správy atd.)
- Identifikace klíčových celokrajských produktů CR a realizace marketingových nástrojů k jejich prezentaci, především formou tematických kampaní
- Sdílení a koordinace marketingových aktivit DA a dalších aktérů
- Zajišťování podkladů pro řízení CR: data, statistiky, analýzy

Role destinačních organizací:

- Identifikace a propagace regionálních produktů CR
- Zapojování do celokrajských marketingových kampaní + realizace vlastních kampaní
- Aktivizace a zapojování místních subjektů do marketingových aktivit

Role místních subjektů (města a obce, podnikatelé, spolky apod.):

- realizace marketingových nástrojů pro zviditelnění místních atraktivit
- komunikace s návštěvníky, kteří se aktuálně pohybují v regionu
- zapojení do regionálních marketingových produktů a kampaní.

CzechTourism:

- identifikace hlavních produktů CR na národní úrovni
- marketingové aktivity cílené do zahraničí
- zajišťování datové základny, analýz a foresight trendů CR

Strategie

Strategie jasně definuje priority marketingových aktivit kraje, to znamená CO nabízet (produkty), KOMU nabízet (cílové skupiny) a JAK nabízet (marketingové nástroje). Cílem přitom je:

- Vytvořit skupinu „věrných hostů“ – pravidelných návštěvníků regionu
- Zaměřit se na zdrojové regiony s nejvyšší pravděpodobností návštěvy
- Prodloužit délku pobytu návštěvníků v regionu
- U vysoce navštěvovaných destinací rozložit návštěvnost územně (preference méně známých cílů) a časově (vedlejší sezona)

Naplnění strategie je rozděleno do 6 opatření, tj. souborů aktivit:

- Obsahem prvního opatření je vlastní marketingová strategie, která definuje rámec pro další aktivity.
- Druhé opatření popisuje marketing značky Ústeckého kraje, resp. brandu Brána do Čech.
- Třetí opatření identifikuje hlavní produkty cestovního ruchu na úrovni kraje a navrhuje další možné produkty na úrovni jednotlivých destinací.
- Čtvrté opatření popisuje marketingový přístup a marketingové nástroje produktů cestovního ruchu.
- Obsahem pátého opatření je informování a marketingové působení na návštěvníky, kteří už jsou v regionu.
- Šesté opatření směřuje ke koordinaci marketingových aktivit, zejména pak k systémovému nastavení provozních činností při marketingu.

3.4.1 Opatření 2.1 Marketingová strategie

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Vytvoření marketingové strategie ÚK se zohledněním specifik jednotlivých destinací.

Marketingová strategie by měla řešit následující okruhy témat:

Strategie značky:

- Image destinace (kraje)
- Hodnota značky a produktu
- Vymezení značky (USP)

Zdrojové oblasti:

- Ústecký kraj
- Praha a přilehlé části středních Čech
- Další kraje ČR
- Sasko, příp. další části Německa
- Polsko, příp. Slovensko
- Návštěvníci Prahy a Drážďan z třetích zemí
- Benelux, Dánsko (dříve častější návštěvníci, vhodné podpořit obnovu jejich zájmu)

Socio-demografické skupiny (segmenty):

- Rodiny s dětmi
- Samostatně cestující páry mladšího a středního věku
- Samostatně cestující páry vyššího věku
- Aktivní skupiny
- Zájemci o specifické formy poznávacího cestovního ruchu (industriální, montánní, přírodní cestovní ruch apod.)

Komunikační témata:

- Přírodní krásy Českého Švýcarska, sekundárně také Českého středohoří, vybraných partií Krušných hor
- Historie v celém svém rozsahu (tedy včetně 19.-20. století) a památky
- Aktivní pohyb (pěší turistika, cykloturistika, lyžování; jedinečná nabídka pro aktivní pohyb; Labská stezka, Hřebenovka)
- Kultura, akce, zážitky (filmová turistika, památky UNESCO Žatec a Krušnohoří)
- Regionální produkty

Marketingové nástroje:

- Jednotný vizuální styl
- Web a sociální sítě
- Aplikace
- Tištěné materiály
- Kampaně
- Veletrhy
- Press tripy, Fam tripy
- Další možné nástroje: influencer marketing, virální marketing aj.
- Komunikace prostřednictvím nejnavštěvovanějších atraktivit (České Švýcarsko, Terezín, Žatec, Klínovec, montánní Krušnohoří – památka UNESCO, Labská stezka, Milešovka)

Vyhodnocování:

- Průběžně vyhodnocovat efekty a přínosy marketingových nástrojů a aktivit.

Každoroční marketingové plány:

- Plán celkově za kraj i za jednotlivé destinace
- V případě destinací se na marketingový plán váže část finančního příspěvku ÚK
- Každoroční vyhodnocení plánů z hlediska nákladů a účinnosti

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Destinační agentury: spolupráce na tvorbě strategie

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Vytvořená marketingová strategie

Každoročně vytvořené a vyhodnocené marketingové plány

Finanční zdroje

Ústecký kraj: vlastní zdroje

Destinační agentury: vlastní zdroje

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, příp. také statutární a další velká města a provozovatelé významných turistických cílů

3.4.2 Opatření 2.2 Marketing a image značky

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Celkové sjednocení komunikace Ústeckého kraje navenek jako značky pro návštěvníky a investory

Rozvoj a zviditelnění brandu Brána do Čech

- důsledné používání spojeného označení „Ústecký kraj – Brána do Čech“ v případech, kdy jde i o image značky Ústecký kraj)
- optimalizace vyhledávání ve webových prohlížečích
- rozvoj webové stránky Brána do Čech využívající klíčová pozitivní témata (viz níže)
- časopis Brána do Čech důsledně v každém čísle využívající klíčová pozitivní témata (viz níže)
- manuál pro způsob využívání loga, názvu a dalších prvků Brány do Čech při jednotlivých marketingových aktivitách (tištěné materiály, webové stránky, sociální sítě, rozhlas, regionální produkty...)
- přihlášení se ke značce Brána do Čech na obalech významných regionálních produktů

Rozvoj značky Brána do Čech přes několik klíčových témat (pozitivní asociace Ústeckého kraje):

- pestrá příroda a kulturní krajina (kaňon Labe, Zahrada Čech, skalní města)
- industriální památky (středověké doly, staré textilky, uhlí, stavby a zařízení na zpracování chmele...)
- filmová turistika
- známí rodáci – ambasadoři kraje (spisovatelé, sportovci, zpěváci, herci)
- žatecký chmel, pivo a víno, bílinská kyselka, čaje Grešík, příp. další gastronomie
- regionální produkty – spotřební zboží (nože Mikov, kosmetika Nobilis Tilia apod.)
- vize transformace regionu, revitalizace a resocializace území
- konferenční, eventová, zážitková a obchodní turistika

Marketing prostřednictvím „travel influencerů“

Virální a „guerillový“ marketing (prezentace zcela neobvyklých zážitků a míst nepřímo upozorňujících na ÚK)

Jednorázové kampaně věcí, které se v ÚK momentálně udály a mají pozitivní konotaci (nový film, sportovní úspěch apod.)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Maximální využití značky, loga či sloganu Brána do Čech v marketingu jiných subjektů

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Počet produktů prezentovaných jako součást Brány do Čech

Počet kampaní a počet virálně-marketingových akcí

Vývoj vnímání Ústeckého kraje obyvateli Česka (media monitoring, šetření mezi obyvateli Česka)

Finanční zdroje

Ústecký kraj: veškeré aktivity

Velké průmyslové a energetické podniky: příspěvek na realizaci některých kampaní

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR, OIOV, OPIT)

Zapojené subjekty: destinační organizace, výrobci regionálních produktů, velké průmyslové a energetické podniky

3.4.3 Opatření 2.3 UNESCO a další hlavní produkty

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Definování a rozvoj nosných celokrajských produktů cestovního ruchu komunikovaných i Ústeckým krajem, v případě klíčových nadregionálních atraktivit (lokality a území zapsané na seznamu světového dědictví UNESCO) též marketingovou činností agentury CzechTourism:

- Poznávací turistika – industriální a hornické památky Krušných hor (UNESCO)
- Žatecko – tradice chmelařství a výroby piva (UNESCO)
- Aktivní pobyt či víkend v Českém Švýcarsku
- Aktivní (prodloužený) víkend v Krušných horách na kole doplněné o vodáckou turistiku (lze i kombinovat mezi sebou)
- Pobyt v Krušných horách v zimě (sjezdové i běžecké lyžování)
- Labe (cyklostezka + rekreační plavba + vlak + nabídka v okolí typu památek, ferrat, gastronomie...), produktově a marketingově uchopené obdobným způsobem jako Bařův kanál či zámky na Loiře („Francie má Loiru, my máme Labe“)
- Turismus orientovaný na živoucí průmyslové dědictví, např. informační rozhraní zahrnující nevšední turistické cíle v podobě exkurzí do různých výrobních podniků apod. (např. vyhlídka na elektrárně Ledvice, exkurze do malé vodní elektrárny na jezu na Labi ve Štětí, prohlídka tělesa hráze na vodní nádrži Fláje, exkurze do provozu papíren)
- Filmová turistika a segment zaměřený na konferenční, eventovou, zážitkovou a obchodní turistiku

Stanovení kritérií pro výběr produktů:

- Odpovídá potřebám, preferencím a očekávání turistů (zjištěným v průzkumu mezi návštěvníky)
- Prvek zážitku, emoce
- Autentická nabídka spojená s destinací (místní specifika, místní výrobky atd.)
- Kvalita služeb (pokud možno zahrnutí služeb s vyšší přidanou hodnotou)
- Komerční aspekt (předpokládaná útrata návštěvníka)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Definování a rozvoj nosných regionálních produktů:

- České Švýcarsko: Hřebenovka v Českém Švýcarsku, České Švýcarsko - kolébka turismu (kampaň na příštích 2-5 let), Podzim/jaro v Českém Švýcarsku (kampaň na podporu mimosezóny), Dráha národního parku/veřejná doprava, Regionální produkty z Českého Švýcarska (podpora lokální ekonomiky, regionálních výrobců, eshop), Dům Českého Švýcarska Krásná Lípa
- České středohoří: Labská stezka v Ústeckém kraji, Za vínem do Středohoří, Turistické stezky zemí hradů, Okruh církevní památky Litoměřice, Chata Milešovka, Cyklotrasy Českým středohořím, Naučné stezky (Hlinná – Kamýk, Litoměřická vinařská stezka), Barokní Zahrada Čech, Adrenalinové Středohoří, Regionální produkt Českého středohoří, „Labe jako Bařův kanál“ – projekt Labe+
- Dolní Poohří: Žatec – tradice chmelařství a výroby piva (využití zápisu do seznamu světového dědictví UNESCO v marketingu dalších produktů; viz též celokrajsky významný produkt výše), Gastroturistika v Poohří, Cyklostezka Ohře, Za pivem, vínem a dalšími regionálními produkty, Hrady, zámky, kostely a historická města nejen na Ohři, Poohří mystické a léčivé

- Krušné hory: Hřebenovka v Krušných horách, Pobyt v Krušných horách v zimě (viz též celokrajsky významný produkt výše), Aktivní (prodloužený) víkend v Krušných horách na kole doplněné o vodáckou turistiku (viz též celokrajsky významný produkt výše), Cykloregion Krušné hory (zahrnující Krušnohorskou magistrálu i možnost využití pro pěší a u některých úseků i pro inline bruslaře), Lázně Teplice, Krušnohorská běžecká magistrála, Montánní Krušnohoří (využití zápisu do seznamu světového dědictví UNESCO v marketingu dalších produktů), Uhelné safari

Zapojení poskytovatelů služeb k jednotlivým produktům (destinační organizace)

Vytvoření obchodovatelných fakultativních služeb

Identifikace vhodných doplňkových regionálních produktů cestovního ruchu

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Sada krajských produktů CR se základními marketingovými nástroji (web, print aj.)

Sada regionálních produktů CR pro každý turistický region, včetně základních marketingových nástrojů pro každý takový produkt

Finanční zdroje

Ústecký kraj: vlastní zdroje

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, CzechTourism, statutární města, provozovatelé turistických atraktivit a služeb

3.4.4 Opatření 2.4 Marketing produktů

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Elektronické nástroje (průběžně pro jednotlivé celokrajské produkty):

- webové stránky kraje
- profil kraje na sociálních sítích
- SEO (optimalizace vlastních stránek a sociálních sítí pro webové vyhledávače)

Tištěné nástroje (průběžně pro jednotlivé celokrajské produkty):

- brožury nebo tematické mapy pro krajské produkty
- krajský časopis informující v každém čísle o některém krajském produktu

Nástroje „face-to-face“ (průběžně pro jednotlivé celokrajské produkty):

- veletrhy a výstavy cestovního ruchu v Česku, Sasku (příp. celém Německu), Polsku, příp. na Slovensku
- informační stojany (infopoint ÚK) v uzlech veřejné dopravy v kraji i mimo něj (letiště Drážďany a Praha, hlavní nádraží Drážďany a Praha) a na čerpacích stanicích u D8 a D7 v místech vstupu do ÚK
- dopravní prostředky veřejné dopravy: primárně Doprava ÚK, výhledově i jiní dopravci
- příspěvkové organizace ÚK v oblasti kultury (muzea, galerie apod.) - pravidelná setkání ředitelů kulturních organizací a DA, volné vstupy jeden den v týdnu, volné / zlevněné vstupné ve spojení s návštěvnickou kartou, úprava expozic pro větší atraktivitu pro turisty.
- press tripy a fam tripy pro média

Jednorázové kampaně (zvláště pro každý celokrajský produkt – liší se i načasováním, územním zacílením, volbou nástrojů apod.):

- sociální sítě
- placená inzerce online i tištěná
- outdoorová reklama (panely, billboardy) v klíčových uzlech s obratem lidí
- dopravní prostředky veřejné dopravy
- inzerce v audiovizuálních médiích (rozhlas, televize)

Vyhodnocování účinnosti a úspěšnosti každé jednotlivé kampaně (především využití dat mobilních operátorů, doplňkově návštěvnosti turistických cílů a dalších údajů)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Destinační agentury

Elektronické nástroje (DA průběžně pro jednotlivé regionální produkty):

- webové stránky destinací
- profily destinací na sociálních sítích
- SEO (optimalizace stránek DA pro webové vyhledávače)

Tištěné nástroje (DA průběžně pro jednotlivé regionální produkty):

- brožury nebo tematické mapy pro vybrané produkty

Nástroje „face-to-face“ (DA průběžně pro jednotlivé regionální produkty):

- participace na krajských nástrojích (veletrhy a výstavy cestovního ruchu v Česku, Sasku (příp. celém Německu), Polsku, příp. na Slovensku)

- informační centra na území ÚK

Jednorázové kampaně (DA zvláště pro každý regionální produkt – liší se i načasováním, územním zacílením, volbou nástrojů apod.):

- sociální sítě
- placená inzercce online i tištěná
- outdoorová reklama (panely, billboardy) v klíčových uzlech s obratem lidí
- dopravní prostředky veřejné dopravy
- inzercce v audiovizuálních médiích (rozhlas, televize)

Vyhodnocování účinnosti a úspěšnosti každé jednotlivé kampaně (podle vývoje návštěvnosti turistických cílů) ze strany DA

Další subjekty

Zařazení produktů dalších subjektů (města, provozovatelé významných atraktivit a služeb apod.) do marketingových aktivit kraje

Participace na národních kampaních a marketingových aktivitách agentury CzechTourism

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Počet realizovaných kampaní

Účinnost a výsledek jednotlivých kampaní (změna v návštěvnosti, útratě návštěvníků apod.)

Finanční zdroje

Ústecký kraj: vlastní zdroje

Destinační agentury: sdružené prostředky v destinačních fondech

Prostředky dalších aktérů: na specifická témata nebo na jednorázové kampaně

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, CzechTourism, provozovatelé atraktivit a služeb

3.4.5 Opatření 2.5 Informovanost návštěvníků v regionu

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Nastavení systému informačního servisu na webových stránkách kraje, na webu Brána do Čech a na webech krajských příspěvkových organizací – praktické informace pro pohyb návštěvníků v území, informace o aktuálních akcích, odkazy mezi jednotlivými weby i na weby destinačních organizací

Další rozvoj webové stránky Brána do Čech jako rozcestníku, který bude shromažďovat informace o produktech, nabídce a akcích v jednotlivých destinacích. Využití automatických nástrojů (robotické stahování a publikování informací, chatbot)

Rozvíjení systému distribuce papírových nosičů informací (mapy, brožury...) mezi destinačními organizacemi a TIC, včetně TIC v sousedních územích (Lužické hory, Kokořínsko, Krušné hory v Karlovarském kraji, Praha, lázeňská města v Karlovarském kraji, Saské Švýcarsko, saské Krušnohoří, Drážďany)

Využití aplikace DÚKapka (aplikace Dopravy ÚK) pro cestovní ruch – nabídka zvýhodněné dopravy, zvýhodněného vstupného atd.

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Provoz sítě turistických informačních center koordinací činnosti subjektů na území kraje, logistickou podporou apod.

Metodická a koordinační podpora provozu webových stránek turistických regionů v Ústeckém kraji

Přizpůsobení provozní doby TIC pohybu návštěvníků v lokalitě

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Počet pravidelně aktualizovaných webových portálů

Počet turistických informačních center v kraji a jednotlivých turistických regionech a jejich provozní doby během týdne a roku

Finanční zdroje

Ústecký kraj: vlastní zdroje na marketingové kampaně

Destinační agentury: sdružené prostředky v destinačních fondech

Města a obce: vlastní zdroje na marketing

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, CzechTourism, města a obce, provozovatelé atraktivit a služeb

3.4.6 Opatření 2.6 Koordinace marketingu

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Vytvoření webových stránek pro všechny DA + individuálně dle potřeb každé DA (po vzoru destinací v Sasku) s cílem zvýšení kvality a informovanosti turistů

Centrální elektronické systémy (rezervační a parkovací systém v ÚK, monitoring návštěvnosti apod.)

Systematická provazba mezi webovými stránkami umožňující automatické aktualizace informací i na dalších webech na základě úpravy zdrojového webu či zdrojové informační databáze

Sdílení informací o akcích (krajský kalendář akcí zveřejňovaný také na portálu Brána do Čech)

Distribuce marketingových materiálů mezi krajem, destinačními agenturami a regionálními i městskými TIC

Distribuce krajských materiálů do zahraničí a do vstupních míst do ÚK (Praha, Drážďany, Terezín, Saské Švýcarsko, saské Krušnohoří, západočeské lázně, Lužické hory, Kokořínsko, hlavní železniční stanice v Ústeckém kraji atd.)

Výměna materiálů mezi ÚK a Saskem

Spolupráce při sdílení a distribuci propagačních materiálů s TIC v relativně navštěvovaných lokalitách v bezprostřední blízkosti ÚK (Mělník, Nový Bor apod.)

Koordinované využití nosičů marketingových informací, které vlastní nebo dotuje Ústecký kraj (vlaký i autobusy spadající pod Dopravu ÚK, krajská muzea a galerie)

Prezentace kraje na vybraných akcích (především těch podpořených ze strany ÚK)

Využití atraktivních kulturních a společenských akcí (městské a historické slavnosti, hudební a divadelní festivaly apod.) pro posílení turistické nabídky (regionální kalendáře akcí)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Koordinace celokrajských marketingových aktivit s institucemi celostátní působnosti (MMR, NPÚ, ČCCR – CzechTourism a další)

Podpora předávání dobrých zkušeností mezi turistickými informačními středisky a jejich certifikace

Podpora rozvoje jednoznačných a snadno identifikovatelných log, grafických prvků, sloganů a marketingových značek (Labská stezka, montánní Krušnohoří, Památník Terezín, Zahrada Čech, České Švýcarsko, Porta Bohemica, Chrám chmele a piva, Uhelné safari apod.)

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Existence společné informační databáze, z nichž si jednotlivé weby načítají informace

Počet subjektů zapojených do sdílení papírových informačních materiálů

Počet dopravních prostředků, muzeí a galerií zapojených do distribuce marketingových informací

Počet vstupních míst do ÚK, kde jsou k dispozici turistické materiály

Existence krajského kalendáře akcí

Finanční zdroje

Ústecký kraj: vlastní zdroje

Destinační agentury: sdružené prostředky v destinačních fondech

Města a obce: vlastní zdroje na marketing

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, CzechTourism, města a obce

3.5 MANAGEMENT A ORGANIZAČNÍ ZABEZPEČENÍ

PRIORITA 3

Role kraje, jeho odborů a organizací s účastí kraje

Tabulka 38: Role jednotlivých subjektů v oblasti rozvoje cestovního ruchu

Odbor KÚ ÚK, subjekt s účastí kraje	Role
KÚ ÚK, Odbor regionálního rozvoje, oddělení CR	Marketingové aktivity v cestovním ruchu, koordinační činnost, metodická podpora subjektů, ideová příprava projektů, strategické zaměření rozvoje cestovního ruchu v ÚK
Destinační organizace v ÚK	Marketing na regionální úrovni, systematické shromažďování finančních prostředků, tvorba partnerství s místními subjekty
KÚ ÚK, Odbor regionálního rozvoje, oddělení RR	Rozvoj venkova, podpora drobnějších akcí a místních produktů
KÚ ÚK, Odbor regionálního rozvoje, oddělení fondů a programů	Příprava projektové dokumentace a realizace investičních projektů kraje (připravovaných ORR)
KÚ ÚK, Odbor kultury a památkové péče	Příprava kulturních akcí, koordinace a metodická podpora památkové péče
Muzea a galerie zřizované krajem	Provoz a marketing konkrétního turistického cíle
KÚ ÚK, Odbor informatiky a organizačních věcí	Marketing a mediální komunikace mimo cestovní ruch, podpora významných kulturních tradic ÚK, komunikační strategie ÚK
KÚ ÚK, Odbor dopravy a silničního hospodářství	Koordinace dopravní obslužnosti a turistické dopravy
KÚ ÚK, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy	Koordinace vzdělávání v oblasti cestovního ruchu
Střední školy zřizované krajem	Odborné vzdělávání v oblasti cestovního ruchu, v širším smyslu i jazykové vzdělávání apod.
KÚ ÚK, Odbor podpory podnikání, inovace a transformace	Jednání s investory, projektová příprava a realizace investičních projektů kraje (mimo ORR)
Inovační centrum Ústeckého kraje	Jednání s investory zejména v oblasti inovativních, jedinečných projektů

System financování

Rozpočet kraje

- personální náklady na veškerou agendu spojenou s rozvojem cestovního ruchu
- vlastní investiční aktivity kraje

- marketingové kampaně a další marketingové výdaje kraje
- přímá podpora jiným subjektům (řízení a marketing cestovního ruchu)

Rozpočty destinačních organizací

- zásadní je větší angažování statutárních měst (Krušné hory, České středohoří, České Švýcarsko)
- víceletý finanční plán, aby mohly plánovat více dopředu

Dotační program kraje pro CR

- každoročně vyhlašovaný program zaměřený na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu (lze každý rok jinak cílit, ale měl by to být jeden program)
- podporované oblasti: stellplatzy, veřejná WC v navštěvovaných lokalitách, opravy turistické infrastruktury (jako jsou lávky, vyhlídky, cesty apod.), obnova území po požáru v Českém Švýcarsku v roce 2022 (obnova infrastruktury, příspěvek na ubytování návštěvníků apod.)

Další dotační programy kraje

- synergicky působící programy v oblasti rozvoje venkova, audiovizuální tvorby atd.

(Pozn.: Mimo výše uvedené zdroje je možné pro rozvoj CR počítat také s finančními zdroji externími, tedy zejména z evropských a státních fondů a programů.)

Strategie

Prioritní oblast řeší finanční a organizační zajištění pro rozvoj cestovního ruchu v ÚK. Oblast je rozdělena do 5 opatření, tj. souborů aktivit:

- Obsahem prvního opatření je organizace a koordinace rozvoje cestovního ruchu v kraji.
- Druhé opatření se zaměřuje na systém finanční podpory cestovního ruchu v kraji.
- Třetí opatření řeší destinační řízení a zapojení dalších subjektů do rozvoje CR.
- Čtvrté opatření se věnuje rozvoji lidských zdrojů pro CR.
- Páté opatření navrhuje pravidelný sběr dat o vývoji CR.

3.5.1 Opatření 3.1 Řízení a koordinace rozvoje cestovního ruchu

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Iniciativní uchopení významných témat, která souvisejí s cestovním ruchem a která je třeba rozvíjet s ohledem na cestovní ruch (jezero Milada a jezero Most, industriální transformace, vypořádání s dějinami regionu ve 20. století, organizace významných akcí)

- iniciace jednání ÚK, dotčených subjektů (firmy, obce...) a destinačních organizací
- tematicky zaměřená jednání k vybraným okruhům rozvoje CR v kraji: cyklotrasy, zimní lyžařská turistika, turistická doprava, nové rekreační plochy po rekultivacích apod.

Podpora rozvoje cestovního ruchu realizovaná na regionální úrovni jako samotným Ústeckým krajem, tak prostřednictvím čtyř destinačních organizací založených s účastí Ústeckého kraje (České Švýcarsko, České středohoří, Dolní Poohří a Krušnohoří)

Finanční podpora destinačním organizacím v Ústeckém kraji (blíže viz opatření 3.2)

Organizační pomoc destinačním organizacím, zejména těm méně výkonným (a tedy méně financovaným), např. metodická podpora při práci s žádostmi o dotaci a projektovou administrací, při zřizování destinačního fondu a nastavení jeho parametrů...

Založení krajské destinační agentury Ústeckého kraje

Založení nové destinační agentury České středohoří (po insolvenční původní agentury v roce 2023)

Každoroční krajská konference cestovního ruchu s příspěvkem všech DA, Filmové kanceláře ÚK, KÚ ÚK a vybraných aktérů v území a externích odborníků na téma aktuální činnosti, trendů, inovací v cestovním ruchu apod. (široký okruh přizvaných subjektů – ÚK, DA, města, NP České Švýcarsko, Lesy ČR, PKÚ, vybraní poskytovatelé služeb a provozovatelé atraktivit, MAS, NNO aj.)

Získávání informací o nových trendech v CR a v marketingu, jejich využívání pro kraj a pro jednotlivé DA

- bakalářské a magisterské práce na UJEP
- vědecká práce UJEP
- odborné semináře, konference, webináře apod. pořádané Ústeckým krajem

Společná jednání orgánů ÚK a organizačních složek KÚ ÚK

- řešení problémů přesahujících z cestovního ruchu do jiných oblastí, konzultace při zpracování souvisejících sektorových strategií, koncepcí a generelů (doprava, kultura, zemědělství a lesnictví, vzdělávání, podnikání apod.) se zástupci odboru regionálního rozvoje a dalšími odbory KÚ ÚK
- diskuse a řešení problémů cestovního ruchu zasahujících do jiných oblastí nejen na jednání komise pro rozvoj cestovního ruchu ÚK, ale i na jednání dalších komisí ÚK

Identifikace a oslovení partnerů pro spolupráci v cestovním ruchu se subjekty za hranicemi Ústeckého kraje

- města, obce a destinační organizace v Libereckém, Středočeském a Karlovarském kraji, praktické naplňování uzavřených memorand s Libereckým a Karlovarským krajem
- města, obce a zejména turistické spolky a destinační organizace v Sasku
- města, obce a zejména turistické spolky a destinační organizace v Dolnoslezském vojvodství

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty / aktivity dalších subjektů

Zapojení DA do obsahového uchopení a rozpracování celokrajských produktů (vyhledání, výběr a doporučení místních služeb, které produkt v daném regionu utvářejí)

Dohoda mezi krajem a DA o péči a rozvoj významných regionálních produktů cestovního ruchu typu Labské stezky, rekreační plavby na Labi, Hřebenovky (DA jako „garant produktu“)

Podpora certifikace ubytovacích a stravovacích zařízení a turistických informačních center – spolupráce s profesními sdruženími (certifikace ubytovacích zařízení a kempů, značka Cyklisté vítání aj.)

Podpora využívání inovativních ekologicky šetrných technologií a postupů ve službách CR (metodické poradenství, semináře, zprostředkování dotačních příležitostí)

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Počet a obsah společných projektů s partnery mimo ÚK

Počet realizovaných odborných konferencí a seminářů

Počet jednání k významným turistickým produktům?

Finanční zdroje

Ústecký kraj: vlastní zdroje

Destinační agentury: sdružené prostředky v destinačních fondech

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, členové destinačních fondů, významní hráči regionální ekonomiky (DIAMO, Sev.en, ČEZ)

3.5.2 Opatření 3.2 Systém financování

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Finanční podpora činnosti DA (České Švýcarsko, České středohoří, Dolní Poohří, Krušné hory) z úrovně kraje:

8 mil. Kč, tedy 2 mil. Kč pro každou DA paušálně (k tomu navíc DA Krušnohoří 2 mil. Kč paušálně od Karlovarského kraje), se stanovením konkrétních povinností destinační organizace (předložení ročního akčního plánu činnosti DA, provoz informačního centra, údržba konkrétní turistické trasy, podíl na realizaci konkrétní marketingové kampaně...)

- min. 4 mil. Kč, výhledově cca 6 mil. Kč výkonová složka (vázáno na získání finančních prostředků od místních subjektů v rámci destinačního fondu apod., příp. i na spolufinancování projektů podpořených z dotačních prostředků státních a evropských fondů) – výkonová složka zahrnuje jednak potenciál území (návštěvnost a počet ubytovacích zařízení v regionu), a jednak rozsah služeb zajištěných destinační agenturou
- další příspěvky za případné ad hoc služby, které kraj deleguje na DA (pronájem prostor, zpracování podkladových studií a šetření apod.)

Pokračování podpory údržby turistického značení KČT a údržby stop pro běžecké lyžování ze strany Ústeckého kraje (viz též prioritní oblast 1, opatření 1.3):

- každoroční finanční příspěvek pro KČT, Krušnohorské bílé stopě, na lyžařské stopy v Lužických horách a na obnovu a údržbu turistického značení na území ÚK
- výše podpory: 800 tis. Kč ročně (KČT), 2,5 mil. Kč pro Krušné a Lužické hory
- Každoroční vyhlášení a administrace dotačního programu na podporu infrastruktury cestovního ruchu
- roční alokace min. 8 mil. Kč, optimálně 15 mil. Kč
- jeden program, který bude mít každý rok jinak specifikované obsahové zaměření (stellplatzy, zázemí parkovišť ve výchozích bodech turistických cest, turistické cesty, lávky, vyhlídky...)
- příjemci města a obce, podnikatelé a další provozovatelé turistických cílů

Každoroční vyhlášení dotačního programu Filmové kanceláře ÚK na podporu filmové turistiky

- 2 mil. Kč ročně
- určeno na podporu a motivaci filmových štábů k natáčení filmů na území ÚK

Zřízení revolvingového nástroje Ústeckého kraje pro destinační agentury s cílem umožnit předfinancování a projektovou přípravu jejich dotačních projektů

- odhadovaná potřeba v jeden moment souhrnná výše max. 5 mil. Kč pro každou DA formou návratné finanční výpomoci

Program následné podpory obcím a podnikatelům v částech Českého Švýcarska postižených požárem (podpora obnovy infrastruktury cestovního ruchu i marketingu cestovního ruchu, dofinancování části nákladů na ubytování návštěvníků apod.)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty / aktivity dalších subjektů

Stabilizace dlouhodobého financování každé jednotlivé destinační organizace

- hledání dalších zdrojů financování uvnitř destinace (další členové destinačního fondu i ad hoc podpora konkrétních kampaní a produktů ze strany obcí a podnikatelů)
- realizace vlastních projektů podpořených z vnějších zdrojů
- vlastní hospodářská činnost DA
- finanční příspěvek kraje

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Výše finanční podpory pro DA ze strany kraje

Počet DA s destinačním fondem a každoroční finanční objem destinačních fondů

Počet měst nad 10 000 obyv. zapojených v DA

Existence každoročně vyhlašovaného grantového programu na podporu CR a výše jeho alokace

Finanční zdroje

Ústecký kraj: vlastní zdroje

Destinační agentury: sdružené prostředky v destinačních fondech

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, členové destinačních fondů, významní hráči regionální ekonomiky (PKÚ, Sev.en), příjemci finanční podpory z grantového programu

3.5.3 Opatření 3.3 Destinační řízení

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Oslovení zejména velkých měst v kraji (zejména statutární města, ale i další, např. města s rozšířenou působností, která dosud stojí mimo DA) s cílem jejich personálního, organizačního a finančního zapojení do činností DA, do destinačního fondu, případně jiné participace na rozvoji CR v ÚK

- uspořádání společných jednání
- nalezení vhodného modelu spolupráce v rámci destinačního řízení s velkými městy (zejména Chomutov, Most, Litvínov, Bílina, Duchcov, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín, Litoměřice, Lovosice, Roudnice nad Labem), příp. dalšími městy a obcemi
- realizace společně schváleného modelu spolupráce

Oslovení velkých podniků (zejména těžebních, průmyslových, energetických podniků, Lesy ČR atd.) s cílem jejich finančního zapojení do činnosti DA, případně jiné participace (nákup drobného hmotného majetku apod.) na rozvoji CR v ÚK, mj. v rámci principu společenské odpovědnosti

- uspořádání společných jednání
- společná identifikace projektů a činností vhodných pro spoluúčast velkých podniků (maximálně výhodná pro obě strany)
- realizace společně schváleného modelu spolupráce

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Koordinační platformy CR na úrovni destinací České Švýcarsko, České středohoří, Dolní Poohří, Krušné hory (s přesahem do Karlovarského kraje)

- správní rady destinačních fondů
- projednání hlavních záměrů na platformě poradního sboru ředitele DA složeného z klíčových aktérů, zejm. členů destinačního fondu
- neformální koordinační setkání k významným akcím a kampaním
- konkrétní projednání záměrů měst a obcí v oblasti cestovního ruchu s příslušnou DA

Získání nových partnerů do destinačních fondů, zapojení dalších aktérů do činnosti DA

- velká města, velké firmy – viz aktivity ÚK popsané výše
- zapojení dalších poskytovatelů služeb
- zapojení významných lokálních výrobců
- generování konkrétní nabídky zapojení velkých firem do participace na rozvoji CR v příslušné destinaci

Propojování místních zemědělců, potravinářů a dalších výrobců s poskytovateli služeb CR

- zmapování regionálních výrobců
- aktivní nabídka regionálních výrobků návštěvníkům regionu jako součásti jeho prezentace
- regionální certifikace (výrobky, služby, zážitky) a regionální značky

Personální stabilizace destinačních organizací

- dostatečná kapacita pracovních sil
- pokrytí klíčových kompetencí (manažer, marketingový expert)
- nabídka odborných praxí a stáží v DA pro studenty SŠ a VŠ

Koordinace destinačního řízení s okolními turistickými regiony (České Švýcarsko – Sächsische Schweiz, České Švýcarsko – Lužické hory, Krušné hory v Ústeckém i Karlovarském kraji i na saské straně, Dolní Poohří – Rakovnicko/Střední Čechy apod.)

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Počet měst nad 10 000 obyv. zapojených v DA

Počet DA s destinačním fondem a každoroční finanční objem destinačních fondů

Finanční zdroje

Ústecký kraj: realizace průběžných koordinačních a komunikačních aktivit

ESIF: spolufinancování projektů přeshraniční spolupráce

Destinační agentury: sdružené prostředky v destinačních fondech na realizaci spolupráce v rámci destinace

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR)

Zapojené subjekty: destinační agentury, členové destinačních fondů, města a obce, významní hráči regionální ekonomiky (PKÚ, Sev.en), partneři mimo ÚK

3.5.4 Opatření 3.4 Lidské zdroje

Aktivity financované Ústeckým krajem

Vzdělávání na SŠ zaměřených na CR:

- maximální důraz na provázání školství s praxí (např. zohlednění závazku žadatele poskytovat studentskou praxi v krajských grantových programech), propojení studijních a učňovských oborů navázaných na cestovní ruch (gastronomie, hotelnictví, lázeňství) s praxí (exkurze a stáže v destinačních organizacích apod.)
- podpora a posílení studijních oborů zaměřených na cestovní ruch, tour-operátorství, lázeňství, gastronomii, hotelnictví, trvale udržitelný rozvoj, strategické plánování, veřejnou správu
- zavedení a zkvalitnění výuky německého jazyka do všech studijních a učňovských oborů, které mají vazbu na cestovní ruch
- zvýšení kapacity studijních a učňovských oborů tematicky navázaných na cestovní ruch (gastronomie, hotelnictví, lázeňství)
- stipendijní program na podporu odborné praxe studentů a učňů v podnicích cestovního ruchu (hotely, informační centra, restaurace apod.)

Systematické zapojení sektoru školství do oblasti cestovního ruchu:

- Participace Ústeckého kraje na tvorbě pracovních listů pro hodiny zeměpisu a vlastivědy na základních a středních školách s tematikou zeměpisu a cestovního ruchu kraje
- Iniciativa Ústeckého kraje směrem ke vzdělávacím plánům základních i středních škol (obsahové zaměření výuky o Ústeckém kraji ve vlastivědě, zeměpisu, dějepisu a základech společenských věd, školní exkurze na místa v Ústeckém kraji typu Terezína či Řípu)

Podpora zaměstnávání absolventů oborů navázaných na cestovní ruch (gastronomie, hotelnictví, lázeňství) v destinačních organizacích a dalších organizacích navázaných na Ústecký kraj (odborné praxe, stáže, exkurze)

Realizace vzdělávacích programů (zahrnujících semináře, přednášky, zahraniční stáže, studijní cesty atd.) pro pracovníky v cestovním ruchu na různých úrovních (KÚ ÚK, destinační agentury, města a obce, TIC, zaměstnanci v oblasti pohostinství, ubytovacích a dalších služeb CR, pracovníci neziskových organizací realizujících služby nebo akce v oblasti CR)

Odborné vzdělávání podnikatelů a zástupců obcí v oblasti přípravy produktů a marketingu cestovního ruchu (přenos know-how, workshopy a konference pořádané Ústeckým krajem a destinačními organizacemi)

Aktivity zajišťované destinačními agenturami / místními subjekty

Spolupráce se středními a vyššími odbornými školami v regionu pro zajištění celoživotního a dalšího pracovníků ve službách v cestovním ruchu

Nepřímá podpora výuky německého jazyka na základních školách

Zprostředkování kontaktů mezi poskytovateli služeb v CR a středními školami zaměřenými na CR

Jednání s UJEP ohledně možností ustavení oboru cestovního ruchu na FSE, případně rozšíření nabídky předmětů v oblasti cestovního ruchu pro studenty napříč fakultami

Ve spolupráci s Úřadem práce tvorba nabídky rekvalifikačních kurzů, zlepšování profesních kompetencí a potenciálního uplatnění na trhu práce

Podpora studijních oborů v oblastech navázaných na CR

Podpora realizace stáží a studijních cest pro pracovníky v cestovním ruchu

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Kapacita oborů vázaných na cestovní ruch

Zavedený systém pravidelných studijních cest pro pracovníky v CR (např. každoročně 4 studijní cesty či exkurze, tj. jedna do každého ze 4 turistických regionů ÚK)

Počet vzdělávacích a/nebo rekvalifikačních programů v odvětví CR

Počet pracovníků v odvětví CR, kteří se zúčastnili vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu

Finanční zdroje

Ústecký kraj: realizace stáží a exkurzí pro pracovníky v cestovním ruchu, vzdělávací aktivity středních škol

ESIF, Úřad práce: spolufinancování vzdělávacích projektů v cestovním ruchu

Destinační agentury: realizace drobných aktivit v oblasti vzdělávání

Města a obce a další zřizovatelé: financování jimi zřízených škol

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (OŠMT, ORR)

Zapojené subjekty: další zřizovatelé škol, UJEP, Úřad práce, destinační agentury, města a obce

3.5.5 Opatření 3.5 Monitoring a data

Aktivity financované / přímo realizované Ústeckým krajem

Uspořádání schůzky zástupců DA s cílem zjistit aktuální stav sběru dat různými subjekty v oblasti cestovního ruchu v ÚK (např. průzkumy návštěvníků, statistiky návštěvnosti kulturních památek a informačních center; nejedná se o veřejně přístupná data, která shromažďuje ČSÚ a CzechTourism) a optimální potřebný obsah, rozsah a strukturu dat, způsob a frekvenci jejich zajištění – předběžný návrh viz následující body

Rozdělení rolí jednotlivých subjektů při zajišťování jednotlivých dat (rozsah a frekvence pro jednotlivá data), tj. jejich shromažďování (existující data o návštěvnosti), případně přímé zajištění (průzkumy apod.)

Zpracování manuálu pro monitoring a sběr dat s přehledem činností a úkolů pro jednotlivé subjekty, uspořádání jednání nebo jiné oslovení těchto subjektů

Tvorba jednotných elektronických systémů (rezervační a parkovací systém v ÚK, monitoring návštěvnosti apod.)

Pravidelný sběr a vyhodnocování dat Ústeckým krajem (garant každoročního monitoringu):

- každý rok shromáždění a sdílení základní sady dat (data ČSÚ/CzechTourism/TourData: kapacity HUZ, počet hostů v HUZ, délka jejich pobytu, struktura podle typu HUZ, zdrojové země, měsíce/sezóny, příjmy z CR atd.; počet návštěvníků vybraného okruhu turistických cílů v ÚK v daném roce (mj. data ICOMOS, tedy statistické výstupy o počtu návštěvníků ve státních kulturních zařízeních); data návštěvnosti TIC; vytiženost turistických autobusových, železničních a lodních linek; data ze sčítačů na Labské stezce, Krušnohorské magistrále, v NP České Švýcarsko, CHKO České středohoří, příp. na dalších místech; data k vytiženosti železniční, autobusové, lodní a vertikální turistické dopravy); návštěvnost destinačních, příp. dalších turistických webů; výdaje na marketing (ÚK, DA, velká města), objem prostředků, s nimiž hospodaří destinační fondy, počet subjektů zapojených do destinačních fondů, další vlastní statistická šetření zjišťovaná destinačními organizacemi za účelem získání certifikace DMO od CzechTourismu
- každý čtvrtý rok shromáždění a sdílení rozšířené sady dat na základě využití dat mobilních operátorů o návštěvnosti míst, dalších SMART dat a na základě realizace průzkumů (pozice ÚK jako destinace CR v očích české a saské populace, anketa mezi návštěvníky realizovaná prostřednictvím TIC – okruh zjišťovaných informací zahrnuje např. hodnocení kvality služeb, motivaci k cestě, opakovanost návštěv, obeznámenost s turistickými cíli, emocionální vztah návštěvníka k destinaci, charakteristiky destinace ve vztahu k benefitům pro návštěvníky, povědomí návštěvníků o realizovaných marketingových kampaních atd.)
- každý osmý rok zpracování odborné analytické studie (externí zpracovatel) vyhodnocující vývoj CR v ÚK, přínosy a dopady CR na regionální ekonomiku, HDP, trh práce atd. s využitím výše uvedených dat, ale také kvalifikovaných odhadů
- každý 10. rok (ve vazbě na SLDB) počet ekonomicky aktivních obyvatel a pracovních míst v odvětví CR
- průměrné roční náklady: 400 tis. Kč (resp. 100 tis. Kč na každou destinaci, přičemž okruh realizovaných prací při sběru a vyhodnocování dat stanoví kraj pro každý rok ve spolupráci každou destinační agenturou)
- vhodné aplikovat principy SMART destinací cestovního ruchu (využívající technologickou infrastrukturu a inteligentní systémy, který zachycují informace, provádí analýzy a

interpretují události v reálném čase a v interakci s turistickým prostředím návštěvníka, s cílem usnadnit rozhodování)

Každoroční sdílení shromážděných dat s dalšími subjekty (zejména destinační agentury, dále provozovatelé turistických cílů, Národní památkový ústav, Správa NP České Švýcarsko, TIC apod.)

Průběžná pasportizace přírodních a kulturních předpokladů, databáze partnerů – zajišťují DA na svém území

Jednání s dalšími subjekty, které disponují/mohou disponovat potřebnými daty, o jejich poskytnutí

Zajištění regionálních datových vstupů pro výše prováděný sběr a vyhodnocování dat – zajišťují DA na svém území na základě požadavku ÚK

Dosažené výstupy, milníky a indikátory

Zavedený systém sběru a vyhodnocování dat o CR dle zpracovaného manuálu (1letý, 4letý a 8letý cyklus)

Zpracované pasporty přírodních a kulturních předpokladů cestovního ruchu v jednotlivých destinacích

Finanční zdroje

Ústecký kraj: realizace šetření a vyhodnocování dat

Destinační agentury: realizace vlastních, menších šetření a pasportizací

Zapojené subjekty

Nositel opatření: Ústecký kraj (ORR, OIOV)

Zapojené subjekty: destinační agentury, ČSÚ, CzechTourism, další správci dat na státní úrovni

3.6 HLAVNÍ ÚKOLY VYPLÝVAJÍCÍ ZE SRCR ÚK PRO JEDNOTLIVÉ ZAPOJENÉ ORGANIZACE

Návrhová část SRCR se zaměřuje na tři prioritní oblasti rozvoje cestovního ruchu v kraji:

1. Rozvoj infrastruktury a služeb
2. Účinný marketing
3. Management a organizační zabezpečení

Pro každou oblast je definováno 5–6 opatření. Opatření obsahují jednak aktivity realizované přímo Ústeckým krajem, jednak destinačními agenturami, případně dalšími subjekty, avšak v členění podle tematického zaměření, nikoli podle nositelů těchto aktivit. Následující přehled vyplňuje potřebu přehledného výčtu hlavních činností, které se SRCR vyplývají pro klíčové zapojené organizace a participující subjekty:

- Vedení Ústeckého kraje
- Odbor regionálního rozvoje KÚ ÚK
- Další odbory KÚ ÚK
- Destinační agentury

Souhrn je pro přehlednost zpracován formou tabulkového přehledu. Názvy aktivit jsou v tabulce uvedené stručně a případné podrobnosti k nim lze dohledat výše v dokumentu podle číselného označení jednotlivých opatření.

3.6.1 Aktivity realizované vedením ÚK

Opatření	Aktivity, činnosti	Termín
Celá SRCR	• Projednání a schválení SRCR ÚK	2023
Celá SRCR	• Zachování a postupné navyšování finančních prostředků určených pro jednotlivé aktivity SRCR (blíže viz opatření 3.2 níže v tabulce)	Každoročně
Celá SRCR	• Zadání pro jednotlivé odbory KÚ ÚK: v rámci kompetence a činností jednotlivých odborů podporovat ORR v aktivitách rozvoje CR a zvážit realizaci činností, které mohou být s rozvojem CR v rozporu	Průběžně
Celá SRCR	• Každoroční hodnocení plnění SRCR ÚK s využitím průběžných zpráv zpracovaných ORR	Každoročně
Rozvoj infrastruktury a služeb		
1.1	• Schválení investičních akcí výstavby cyklostezek a alokace finančních prostředků	Průběžně
1.2	• Dotační program na podporu budování infrastruktury cestovního ruchu – schválení programu a alokace finančních prostředků	Každoročně
1.3	• Zachování a postupné navyšování vyčleněných finančních prostředků pro zimní údržbu lyžařských tras • Vyčlenění a postupné navyšování finančních prostředků pro zajištění bezpečnosti návštěvníků (Horská služba, Vodní záchranná služba)	Každoročně
1.5	• Finanční podpora vybraných akcí v ÚK	Každoročně
Účinný marketing		

Opatření	Aktivity, činnosti	Termín
2.1 – 2.6	<ul style="list-style-type: none"> Finanční podpora marketingových aktivit prostřednictvím rozpočtu ORR 	Každoročně
Management a organizační zabezpečení		
3.1	<ul style="list-style-type: none"> Podpora a záštita pro jednání s významnými aktéry rozvoje území 	Průběžně
3.2	<ul style="list-style-type: none"> Vyčlenění a průběžné navyšování finančních prostředků pro podporu: Činnosti DA Činnosti dalších trvale podporovaných organizací a služeb (KČT, lyžařské trasy) Dalších subjektů skrze dotační program 	Každoročně
3.3	<ul style="list-style-type: none"> Podpora a záštita pro jednání s významnými aktéry 	Průběžně

3.6.2 Aktivity realizované Odborem regionálního rozvoje KÚ ÚK

Opatření	Aktivity, činnosti	Termín
Rozvoj infrastruktury a služeb		
1.1	<ul style="list-style-type: none"> Investiční činnosti – budování / dokončení cyklostezek Ohře, Ploučnice Projektová a investiční příprava dalších cyklostezek (Jezerní) 	Průběžně
1.2	<ul style="list-style-type: none"> Administrace dotačního programu na podporu budování infrastruktury cestovního ruchu Administrace Programu obnovy venkova 	Každoročně
1.3	<ul style="list-style-type: none"> Další rozšiřování sítě informativních dopravních značek, tzv. „hnědých tabulí“ Organizační podpora obnovy a údržby stávajícího standardizovaného turistického značení 	Průběžně
1.4	<ul style="list-style-type: none"> Ve spolupráci s ODSH návrhy případných změn vedení linek turistické dopravy dle poznatků od DA 	Průběžně
1.5	<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce s OKH při výběru akcí a modifikaci systému jejich podpory 	2024
Účinný marketing		
2.1	<ul style="list-style-type: none"> Vytvoření marketingové strategie ÚK 	2024
2.2	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj a zviditelnění brandu Brána do Čech Marketingové aktivity značky ÚK / Brána do Čech, kampaně atd. 	Průběžně
2.3	<ul style="list-style-type: none"> Definování a (marketingový) rozvoj nosných celokrajských produktů cestovního ruchu 	Průběžně
2.4	<ul style="list-style-type: none"> Realizace konkrétních marketingových aktivit (ATL, BTL, kampaně aj.) 	Průběžně
2.5	<ul style="list-style-type: none"> Nastavení systému informačního servisu na webových stránkách kraje, na webu Brána do Čech a na webech krajských příspěvkových organizací – praktické informace pro pohyb návštěvníků v území Rozvíjení systému distribuce tištěných materiálů (mapy, brožury...) mezi destinačními organizacemi a TIC Využití aplikace DÚKapka (aplikace Dopravy ÚK) pro CR 	Průběžně
2.6	<ul style="list-style-type: none"> Nastavení systému koordinace marketingu kraj / DA / TIC Sdílení a distribuce marketingových materiálů Prezentace kraje na vybraných akcích 	Průběžně

Opatření	Aktivity, činnosti	Termín
Management a organizační zabezpečení		
3.1	<ul style="list-style-type: none"> Iniciace a organizace jednání s významnými aktéry rozvoje území Pořádání každoroční krajské konference CR Iniciace a organizace jednání orgánů ÚK a organizačních složek KÚ ÚK se zaměřením na rozvoj CR Identifikace a oslovení nových partnerů pro spolupráci v cestovním ruchu Metodická podpora destinačním organizacím, zejména těm s menším počtem pracovníků 	Průběžně
3.2	<ul style="list-style-type: none"> Organizační a administrativní zajištění krajské finanční podpory: Přímé příspěvky na činnost DA Přímé příspěvky za služby (značení tras, úprava tras) Administrace dotačního programu, včetně programu na obnovu části území Českého Švýcarska po požáru v roce 2022 	Každoročně
3.3	<ul style="list-style-type: none"> Oslovení významných aktérů s nabídkou participace na činnosti DA, organizace jednání 	Průběžně
3.4	<ul style="list-style-type: none"> Realizace vzdělávacích programů pro pracovníky v cestovním ruchu Odborné vzdělávání podnikatelů a zástupců obcí v oblasti přípravy produktů a marketingu cestovního ruchu 	Průběžně
3.5	<ul style="list-style-type: none"> Zpracování manuálu pro monitoring a sběr dat o CR Pravidelný sběr a vyhodnocování dat o CR 	Průběžně

3.6.3 Aktivity realizované dalšími odbory KÚ ÚK

Odbor	Opatření	Aktivity, činnosti	Termín
Rozvoj infrastruktury a služeb			
ODSH	1.1	<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce při investiční a projektové přípravě a při realizaci cyklostezek 	Průběžně
OKPP	1.3	<ul style="list-style-type: none"> Inicializace akcí pro návštěvníky, modernizace expozic a podobných aktivit umožňujících lépe využít kulturní zařízení pro potřeby CR 	Průběžně
ODSH	1.4	<ul style="list-style-type: none"> Zajištění/objednání provozu turistických linek autobusové, železniční a lodní dopravy 	Každoročně
OKH	1.5	<ul style="list-style-type: none"> Revize akcí finančně podporovaných Ústeckým krajem a modifikace systému jejich finanční podpory 	2024
Účinný marketing			
OIOV	2.2	<ul style="list-style-type: none"> IT podpora marketingových aktivit (Brána do Čech aj.) 	Průběžně
OPIT	2.2	<ul style="list-style-type: none"> Aktivizace spolupracujících podniků a podnikatelů pro zapojení do marketingových aktivit 	Průběžně
ODSH	2.5	<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce na využití aplikace DÚKapka (aplikace Dopravy ÚK) pro cestovní ruch 	Průběžně
Management a organizační zabezpečení			
Všechny	3.1	<ul style="list-style-type: none"> Vyčlenit kontaktní osobu pro spolupráci s ORR v oblasti CR 	Od 2024

OŠMT	3.4	<ul style="list-style-type: none"> • Systematické zapojení sektoru školství do oblasti cestovního ruchu 	Průběžně
OIOV	3.5	<ul style="list-style-type: none"> • IT podpora sběru dat z oblasti CR 	Průběžně

3.6.4 Aktivity realizované destinačními agenturami

Opatření	Aktivity, činnosti	Termín
Rozvoj infrastruktury a služeb		
1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Mapování potřeb, případně inicializace výstavby doprovodné infrastruktury na cyklostezkách • Mapování potřeb, případně inicializace výstavby regionálních a lokálních cyklistických stezek, značení a doprovodné infrastruktury ze strany měst, obcí a mikroregionů • Aktivní spolupráce se současnými i možnými budoucími poskytovateli služeb na cyklostezkách 	Průběžně
1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Nepřímá podpora (metodická podpora, podpora při získávání externích finančních prostředků, vyhledávání nositelů projektů) realizace infrastrukturních projektů potřebných k rozvoji nosných celokrajských a regionálních témat a produktů CR 	Průběžně
1.3	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledávání, koordinace, zpřístupňování, propojování atd. nových atraktivit pro využití v CR • Podpora tvorby, značení a marketingu tematických tras a naučných stezek 	Průběžně
1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Nefinanční podpora vertikální dopravy (propagace lanovek) 	Průběžně
Účinný marketing		
2.1	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce na tvorbě marketingové strategie ÚK 	2024
2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Využívání značky, loga či sloganu Brána do Čech v marketingu 	Průběžně
2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Definování a rozvoj nosných regionálních produktů • Zapojení poskytovatelů služeb k jednotlivým produktům, vytváření obchodovatelných fakultativních služeb 	Průběžně
2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Marketingové nástroje a aktivity pro podporu regionálních produktů CR 	Průběžně
2.5	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora sítě TIC 	Průběžně
2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora zkvalitňování TIC (vč. certifikace) • Podpora rozvoje jednoznačných a snadno identifikovatelných regionálních log, grafických prvků, sloganů a marketingových značek 	Průběžně
Management a organizační zabezpečení		
3.1	<ul style="list-style-type: none"> • Péče a rozvoj významných regionálních produktů cestovního ruchu • Podpora certifikace ubytovacích a stravovacích zařízení a turistických informačních center • Podpora využívání inovativních ekologicky šetrných technologií a postupů ve službách CR 	Průběžně
3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilizace vlastního dlouhodobého financování, aktivní vyhledávání dalších finančních zdrojů 	Průběžně

Opatření	Aktivity, činnosti	Termín
3.3	<ul style="list-style-type: none"> Jednání s významnými aktéry v území s cílem jejich zapojení do činnosti DA a jiné možné spolupráce Vytvoření koordinační platformy CR na úrovni destinace Propojování místních zemědělců, potravinářů a dalších výrobců s poskytovateli služeb CR 	Průběžně
3.4	<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce se školami v území (praxe, stáže, propojování škol a poskytovatelů služeb) Podpora dalšího vzdělávání pracovníků v CR 	Průběžně
3.5	<ul style="list-style-type: none"> Průběžná pasportizace přírodních a kulturních předpokladů, partnerů atd. na svém území Zajištění regionálních dat pro měření a vyhodnocování CR 	Průběžně

4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

4.1 ÚVOD

Implementační část popisuje postupy a procesy, které jsou nastaveny pro to, aby byla úspěšně realizována opatření popsaná v návrhové části. Implementace zahrnuje tři části:

- Plánovací cyklus: rozdělení kompetencí a vztahů aktérů odpovědných za realizaci SRCR, návrh aktualizace strategie.
- Projektový cyklus: procesní popis přípravy projektů v rámci SRCR.
- Hodnocení a monitoring: kvalitativní a kvantitativní sledování, zda opatření plní stanovené cíle a zda realizace SRCR přispívá k pozitivní změně cestovního ruchu v kraji.

Nástrojem pro realizaci SRCR je akční plán. Akční plán je souborem opatření, která jsou navržena k realizaci v nadcházejícím období. Aktualizuje se pravidelně v periodě 1-2 let. V této kapitole SRCR je uveden popis přípravy akčního plánu a práce s ním, vlastní akční plán je samostatný dokument zpracováváný mimo rámec tvorby strategie. Zatímco SRCR představuje celkovou kostru opatření navržených pro celé období platnosti strategie, akční plán se obměňuje a vždy definuje cíle a vybírá aktivity pro dané období 1-2 let; je tak pracovním nástrojem, skrze který se cíle a opatření SRCR naplňují.

4.2 PLÁNOVACÍ CYKLUS

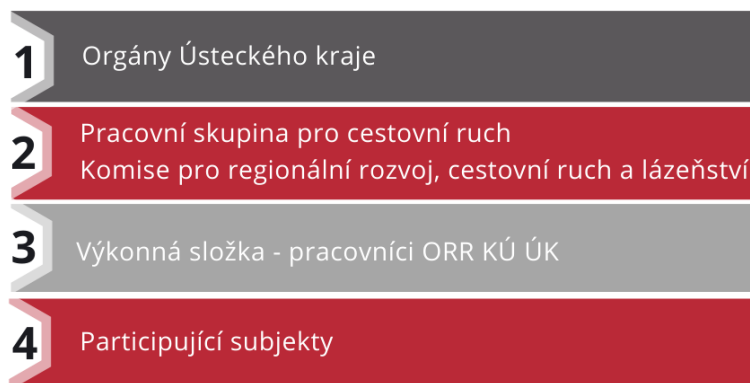
Návrhová část SRCR je nastavena pro horizont 5 let, navazuje tím na strategie předchozí. Víze má přitom dlouhodobější horizont 10 let. SRCR by měla být schválena Zastupitelstvem Ústeckého kraje, poté bude zahájena její realizace. Pro úspěšnou realizaci je SRCR třeba splnit následující předpoklady:

- Rozdělení a nastavení kompetencí jednotlivých aktérů
- Zapojení dalších aktérů do realizace opatření
- Aktualizace SRCR na konci její platnosti

4.2.1 Rozdělení kompetencí

Strategie rozvoje cestovního ruchu není dokumentem pouze pro Ústecký kraj. Opatření jsou rozdělena na aktivity, které realizuje přímo Ústecký kraj, a dále na aktivity dalších subjektů, které Ústecký kraj nějakou formou podporuje. Proto je třeba dobře nastavit rozdělení kompetencí a zároveň partnerskou spolupráci, aby díky součinnosti aktérů došlo k realizaci opatření v plné šíři a k žádoucím synergiím. Rozdělení kompetencí naznačuje následující schéma a podkapitoly.

Obrázek 7: Rozdělení kompetencí při realizaci SRCR

Orgány Ústeckého kraje

Rada ÚK je politickým subjektem, který rozhoduje o uvolnění finanční podpory z rozpočtu ÚK pro realizaci SRCR a dále rozhoduje o realizaci významných, finančně náročnějších projektů.

Pracovní skupina pro CR

Navazuje na pracovní skupinu pro přípravu SRCR. Sdružuje představitele Ústeckého kraje, pracovníky ORR odpovědné za oblast cestovního ruchu, zástupce DA a reprezentanty významných skupin aktérů v CR (města, obce, provozovatelé turistických atraktivit, poskytovatelé služeb v CR).

Pracovní skupina je klíčová pro koordinaci a operativní úroveň realizace SRCR. Má poradní hlas vůči orgánům kraje. Úkolem pracovní skupiny je především:

- průběžný monitoring plnění SRCR;
- koordinace při přípravě projektů v rámci SRCR;

- vydávání doporučení ORR KÚ ÚK a Radě ÚK v oblasti podpory cestovního ruchu;
- podněty k případným úpravám a/nebo aktualizaci SRCR.

Pracovní skupina se bude scházet minimálně 2x ročně (možná je i online forma jednání). Náplní jejích jednání bude:

- kontrola a evaluace plnění SRCR (realizace opatření, dosahování indikátorů);
- aktualizace akčního plánu SRCR (vyřazení hotových nebo zamítnutých projektů, doplnění nových projektů);
- komunikace s významnými aktéry v CR – nositeli projektů.

Výstupem z jednání pracovní skupiny bude zápis s bodovými doporučeními pro nadcházející období a v daných intervalech aktualizovaný akční plán SRCR.

Komise pro regionální rozvoj, cestovní ruch a lázeňství

Komise je orgánem Zastupitelstva ÚK pro danou oblast. Pracovní skupina pro CR aktivně komunikuje s Komisí prostřednictvím účasti vybraného člena pracovní skupiny jako stálého hosta na jednáních Komise. Prostřednictvím Komise předává pracovní skupina své návrhy a doporučení Zastupitelstvu ÚK.

Výkonná složka – pracovníci ORR KÚ ÚK

Odbor regionálního rozvoje KÚ ÚK je výkonnou úrovní realizace SRCR. Pracovníci odboru realizují administraci SCR ÚK a část intervencí navržených a/nebo schválených vedením ÚK. Úkolem ORR je tedy:

- řízení procesu realizace SRCR na úrovni strategie: Zajišťování jednání pracovní skupiny, zpracovávání podkladů, zajišťování komunikace mezi aktéry;
- monitoring SRCR: Zpracovávání přehledu plnění opatření a plnění indikátorů;
- vyhledávání finančních zdrojů: Samostatně nebo ve spolupráci s partnery vyhledávání možných externích finančních zdrojů pro realizaci opatření (především dotace);
- dle zadání ze strany vedení ÚK příprava a realizace vybraných projektů kraje v oblasti CR, především marketingových aktivit.

Do institucionálního modelu může vstoupit nový subjekt, jímž je zvažovaná destinační agentura Ústeckého kraje. V případě jejího vzniku se stane hlavní výkonnou složkou Ústeckého kraje v oblasti cestovního ruchu a víceméně přebere veškerou agendu stávajícího oddělení cestovního ruchu ORR KÚ ÚK. Na ORR KÚ ÚK zůstane pro oblast cestovního ruchu jen cca 1 úvazek. Rozdělení kompetencí ve vztahu k SRCR ÚK bude specifikováno příslušnými dokumenty Ústeckého kraje a KÚ ÚK (statutem destinační agentury, směrnici apod.). Jako vhodné se jeví ponechání agendy monitoringu a evaluace a také investičních záměrů kraje na ORR KÚ ÚK (který tak bude mít vedle investiční agendy roli spíše „kontrolní“ či „oponentní“), a naopak přesun agendy související s realizací jednotlivých organizačních a marketingových opatření na krajskou centrálu CR (která tak bude mít roli „výkonnou“).

Participující subjekty

Participující subjekty jsou nositelé významných projektů / aktivit v cestovním ruchu. Destinační agentury jsou zastoupeny v pracovní skupině, zde se jedná typově o větší města, provozovatele turistických cílů (např. lyžařské areály apod.), o aktéry v oblasti rekultivace a regenerace krajiny

případně významné provozovatele doprovodných služeb v CR. Participující subjekty je třeba zapojit do realizace SRCR (viz kap. 4.2.2) s cílem, aby:

- se formálně přihlásily k realizaci SRCR;
- byly nositeli vlastních projektů naplňujících SRCR, případně synergických aktivit;
- v případě měst a obcí svými stanovisky podporovaly projekty, které jsou v souladu se SRCR, a naopak zamítaly projekty, které jsou se SRCR v rozporu.

4.2.2 Networking a partnerství

Do realizace SRCR je třeba zapojit množství dalších aktérů i mimo strukturu Ústeckého kraje a jeho (nebo jím přímo podporovaných) organizací. Pro zapojení těchto participujících subjektů a také pro informování veřejnosti je vhodné:

- Zapojit zástupce významných aktérů do činnosti pracovní skupiny;
- Svolávat ad hoc setkání při přípravě významných projektů, které zahrnují více aktérů.
- Provádět veřejná projednání významných (investičních) projektů v cestovním ruchu s přímým pozváním zástupců aktérů, odborné veřejnosti a s otevřeným přístupem pro širší veřejnost.
- Pro realizaci významných projektů v cestovním ruchu vytvářet odborné pracovní skupiny pro přípravu a řízení těchto projektů.
- Průběžně a pravidelně zveřejňovat dosažené výsledky, data a informace (včetně například výsledků marketingových šetření) z oblasti CR na webu kraje a vhodné informace také prostřednictvím médií (tiskové zprávy, tiskové konference).
- Průběžně budovat a udržovat partnerství se zástupci Saska v oblasti společných přeshraničních projektů a aktivit.
- Průběžně budovat a udržovat partnerství se zástupci sousedních krajů v oblasti společných přeshraničních projektů a aktivit.

4.2.3 Aktualizace strategie

Takto SRCR je koncipována pro období 5 let, čímž navazuje na cyklus strategie předchozí. V případě, že by se v průběhu této pětileté doby výrazně změnily rámcové podmínky, je vhodné provést aktualizaci strategie. Takovou změnou podmínek může být např. výrazná změna socioekonomické situace kraje, změna nástrojů finanční podpory na národní a/nebo evropské úrovni, nutnost změnit zacílení SRCR apod. V takovém případě je vhodné provést:

- Evaluaci dosavadního plnění SRCR (plnění opatření a indikátorů);
- Doplnění analytické části s ohledem na novou situaci (analytický popis změny);
- Vydefinování nových opatření ve spolupráci s aktéry na půdorysu pracovní skupiny.

Přípravu nové SRCR je vhodné plánovat na období 2026 – 2027 s tím, že se tak její platnost bude krýt s novým plánovacím obdobím ESIF a při přípravě nové SRCR již budou známy rámcové parametry možných finančních zdrojů pro nové období.

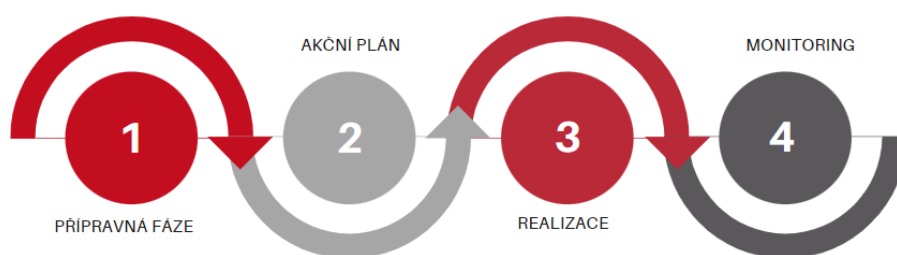
4.3 PROJEKTOVÝ CYKLUS

Příprava jednotlivých projektů v rámci SRCR bude mít standardní projektový cyklus. Zatímco SRCR jako celek je zpracována na období 5 let a zahrnuje tak jeden plánovací cyklus rozvoje regionu, pro jednotlivé aktivity bude projektový cyklus jednorozhodný a navázaný na přípravu rozpočtu ÚK.

Projektový cyklus nastavuje pravidla pro úspěšnou realizaci projektů v rámci SRCR a pro sledování dosažených výsledků.

Projektový cyklus se skládá ze čtyř základních částí – přípravné, návrhu Akčního plánu, realizační fáze a ze závěrečného monitoringu. V přípravné fázi se průběžně aktualizuje zásobník projektů. Ve fázi návrhu Akčního plánu jsou vybrané projekty ze zásobníku navrženy do Akčního (prováděcího) plánu. Jedná se o projekty navržené k určité formě podpory ze strany kraje ve stanoveném období. V realizační fázi rozhodne příslušný orgán kraje (nejčastěji Rada ÚK) o schválení, příp. neschválení projektů obsažených v akčním plánu. Schválené projekty jsou poté realizovány. Projektový cyklus je uzavřen monitoringem.

Obrázek 8: Postupové kroky jednotlivých fází projektového cyklu

Přípravná fáze:

1. Identifikace projektů do zásobníku
2. Hodnocení projektů podle kritérií pro zařazení do zásobníku
3. Rozhodnutí o zařazení projektu do zásobníku

Fáze návrhu Akčního plánu:

4. Návrh způsobu podpory projektů
5. Návrh projektů do Akčního plánu

Realizační fáze:

6. Rozhodnutí o schválení / zamítnutí podpory projektů v Akčním plánu
7. Realizace projektů

Fáze monitoringu:

8. Monitoring projektů
9. Sledování plnění indikátorů

Přehled realizace akčního plánu a přehled plnění indikátorů jsou podkladem pro přípravu akčního plánu na další období.

Následující schéma zachycuje přehled úkolů a odpovědností v rámci projektového cyklu.

Tabulka 39: Role a odpovědnosti v rámci projektového cyklu

Činnosti	Vedení kraje	Komise pro RR a CR	Pracovní skupina CR	Odbor RR	Participující subjekty
Zásobník projektů			Projednává a doporučuje ke schválení	Zpracovává	Spolupracuje
Akční plán	Schvaluje	Projednává a doporučuje ke schválení	Projednává a doporučuje ke schválení	Zpracovává	Spolupracuje
Příprava projektů	Schvaluje		Je informován		Spolupracuje
Financování projektů	Schvaluje				
Realizace projektů	Schvaluje		Je informován		Spolupracuje
Udržitelnost projektů	Je informován		Je informován		Spolupracuje
Monitoring SRCR	Je informován	Je informován	Projednává a doporučuje ke schválení	Zpracovává	Je informován

Roční projektový cyklus je svázán s krajským rozpočtem. Tzn. do akčního plánu mohou být zařazeny jen takové projekty, pro které je dojednáno financování (nebo kofinancování) z rozpočtu kraje. Projektový cyklus má následující roční průběh.

Tabulka 40: Roční průběh projektového cyklu

Aktivita	Zodpovídá	Časové vymezení
Příjem projektů do zásobníku	Odbor RR Nositelé projektů	Průběžně
Hodnocení projektů v zásobníku	Odbor RR Pracovní skupina	Březen
Příprava projektů	Nositelé projektů	Průběžně
Zpracování návrhu akčního plánu	Odbor RR Pracovní skupina	Duben
Vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	Odbor RR Pracovní skupina	Duben
Schválení akčního plánu	Komise pro RR a CR Rada ÚK	Květen - červen
Zajištění financování z rozpočtu ÚK	Odbor RR Rada ÚK	Srpen - září
Projednání akčního plánu s participujícími subjekty	Pracovní skupina	Říjen

4.4 HODNOCENÍ A MONITORING

Během realizace SRCR je třeba průběžně sledovat a ověřovat, zda a jak jsou realizována jednotlivá opatření, jak jsou plněny cíle strategie a zda se oblast cestovního ruchu v kraji celkově vyvíjí požadovaným směrem. K tomu slouží:

- Hodnocení plnění opatření
- Monitoring indikátorů

4.4.1 Hodnocení plnění opatření

Každoročně během přípravy akčního plánu na nadcházející rok je vhodné sledovat plnění opatření z předchozího AP. Tento monitoring je nedílnou součástí projektového cyklu (viz kap. 4.3). Opatření jsou hodnocena na škále splněno – nesplněno, přičemž jednotlivým fázím projektové realizace přísluší vždy adekvátní reakce.

Tabulka 41: Postup při hodnocení plnění opatření

Stav opatření	Reakce
Splněno, hotovo	Zajistit udržitelnost výstupů opatření (například další údržba turistického značení). Zvážit možná navazující opatření (například posílení marketingu po fyzickém vytvoření turistické atraktivity), ideálně se zapojením dalších partnerů.
Realizace probíhá	Pokračovat v realizaci.
Splněno částečně	Identifikovat důvody zdržení. Pokud trvá zájem na realizaci opatření, pokračovat v realizaci.
Nesplněno	Identifikovat důvody nesplnění. Je-li opatření významné pro dosažení cíle, pak jeho opětná realizace, nebo tvorba adekvátního náhradního opatření

Stručný přehled plnění opatření za uplynulé období (přehledná metoda „semaforu“, kdy každému stavu opatření je přiřazena určitá barva, plus jednoduchý popis) by měl být vždy součástí akčního plánu SRCR.

4.4.2 Monitoring indikátorů

Indikátory slouží ke sledování naplňování cílů SRCR a k měření vývoje cestovního ruchu ve směru vytyčeném strategickou vizí a prioritními oblastmi. SRCR pracuje se třemi úrovněmi indikátorů: indikátory výstupů, výsledků a dopadů.

Tabulka 42: Typy indikátorů strategie

Typ indikátoru	Úroveň	Co sleduje
Indikátor výstupu	Opatření	Splnění jednotlivého opatření
Indikátor výsledku	Priorita / strategie	Naplňování cílů prioritní oblasti a/nebo celé SRCR
Indikátor dopadu	Kraj jako celek	Celková pozitivní změna CR v kraji

Indikátory výstupů

Jsou uvedeny v návrhové části přímo u popisu jednotlivých opatření. Zde je podán přehled nejvýznamnějších výstupových indikátorů u jednotlivých prioritních oblastí. Některé indikátory mají charakter milníků.

Tabulka 43: Hlavní indikátory výstupů

Opatření	Indikátor	Cílová hodnota	Termín dosažení
Priorita 1: Rozvoj infrastruktury a služeb			
1.1	Počet km nově vybudovaných cyklotras Dobudovaná síť páteřních cyklotras ÚK (Labská, Ohře, Ploučnice, Krušnohorská, Pánevni) (milník)	30 Splněno	2027 2035
1.2	Počet nově vybudovaných prvků turistické infrastruktury	90 (6 ročníků dotačního programu x 15 projektů)	2027
1.3	Počet km turistických cest s obnoveným značením Počet km pravidelně upravovaných tras pro lyžařskou turistiku	90 (6 let x 15 km) 100	2027
1.4	Počet linek turistické vlakové dopravy zajišťované krajem	6	2025
1.5	Počet akcí přímo podpořených z rozpočtu ÚK	10	2023
Priorita 2: Účinný marketing			
2.1	Vytvořená marketingová strategie kraje (milník) Počet vytvořených marketingových plánů	Splněno 6 (1 ročně)	2022 2027
2.2	Počet marketingových kampaní	5	2027
2.3	Počet komplexně zpracovaných turistických produktů ÚK	6	2025
2.4	Počet vytvořených marketingových nástrojů (web, print, veletrh)	50	2027
2.5	Počet TIC v kraji	60 (zachování současného počtu)	2027

Opatření	Indikátor	Cílová hodnota	Termín dosažení
2.6	Vytvořená databáze turistických podkladů a informací (milník)	Splněno	2023
Priorita 3: Management a organizační zabezpečení			
3.1	Počet přádaných krajských konferencí CR	6 (1 ročně)	2027
3.2	Výše finanční podpory ÚK pro DA	Min. 10 mil. Kč / rok	2023
	Výše finanční podpory ÚK pro údržbu cest a tras	Min. 2,5 mil. Kč / rok	2023
	Alokace dotačního programu ÚK pro CR	Min. 8 mil. Kč / rok	2023
3.3	Počet měst nad 10 000 obyv. zapojených v DA		2027
3.4	Počet studijních oborů SŠ vázaných na CR		2027
3.5	Počet realizovaných šetření v CR (základní analytická data, výzkumy, dotazování)	8	2027

Indikátory výsledků a dopadů

Indikátory výsledků jsou navrženy na úrovni jednotlivých priorit strategie. Požadovaného výsledku je docíleno synergickým působením více opatření v rámci dané priority.

Tabulka 44: Indikátory výsledků a dopadů

Úroveň	Indikátor	Cílová hodnota	Termín dosažení
Výsledek	Nárůst návštěvnosti vybraných turistických cílů a lokalit (místa s možností měřit návštěvnost prostřednictvím prodaného vstupného; zvýšení průchodu turistů kolem čítačů na vybraných místech)	Nárůst 10 % oproti stavu 2021	2027
Výsledek	Počet přenocování (zvýšení počtu přenocování návštěvníků v HUZ v regionu)	Nárůst 10 % oproti stavu 2021	2027
Výsledek	Relativní posun ÚK v návštěvnosti / počtu přenocování v mezikrajském srovnání		2027
Výsledek	Lepší celoroční rozložení cestovního ruchu – snížení rozdílu návštěvnosti v hlavní a vedlejší sezoně u vybraných cílů / lokalit	Snížení rozdílu o 15 % oproti stavu 2021	2027
Výsledek	Hodnocení ÚK návštěvníky a vnímání ÚK obyvateli Česka a Saska		2027
Výsledek	Počet certifikovaných regionálních výrobků / Nárůst tržeb z prodeje certifikovaných regionálních výrobků		2027
Výsledek	Zlepšení partnerské spolupráce - počet velkých měst a velkých podniků zapojených v destinačním řízení, resp. v systému financování		2027
Výsledek	Vyšší využívání turistické dopravy – počet cestujících přepravených klíčovými linkami turistické dopravy		2027
Dopad	Zvýšení hrubé přidané hodnoty CR dle satelitního účtu CR (zdroj: ČSÚ)		2027
Dopad	Počet pracovníků zaměstnaných na HPP ve službách v CR		2027

Plnění indikátorů bude každoročně vyhodnocováno společně s hodnocením plnění opatření (viz kap. 4.4.1) a aktualizací akčního plánu (kapitola 4.3).